

A. Gr. a.

1040

2,2

TEUBNER'S SCHÜLERAusGABEN

HOMERS ODYSSEE

TEXT

II. BAND: BUCH 13—24

25/800
A. gr. a. 1070/ Homer

B. G. Teubners Schülers Ausgaben
griechischer und lateinischer Schriftsteller.

Ziel und Zweck der Ausgaben sind sowohl den Fortschritt der Lektüre durch Wegräumung der zeitraubenden und nutzlosen Hindernisse zu erleichtern, als die Erreichung des Endzieles durch Einheitlichkeit der Methode und planmäßige Verwertung der Ergebnisse zu sichern.

Das Charakteristische der Sammlung ist das zielbewusste Streben nach organischem Aufbau der Lektüre durch alle Klassen und nach Hebung und Verwertung der Lektüre nach der inhaltlichen und sprachlichen Seite hin, durch Einheit der Leitung, Einmütigkeit der Herausgeber im Ganzen bei aller Selbständigkeit im Einzelnen, wie sie deren Namen verbürgen, und ernstes Bemühen, wirklich Gutes zu bieten, seitens des Verlegers.

Unter der Presse und zunächst in Vorbereitung sind:

Ciceros catilinarische Reden u. Rede de imperio herausgegeben von Professor Dr. Stegmann (Norden).

Sallusts catilinarische Verschwörung herausgegeben von Oberlehrer Dr. Fügner (Verden).

Vergils Aeneis in Auswahl herausgegeben von Gymnasialoberlehrer Dr. Fickelscherer (Chemnitz).

Horaz' Dichtungen herausgegeben von Prof. Dr. Schimmelpfeng, Direktor der Klosterschule Ilfeld.

Xenophons Anabasis und Hellenika in Auswahl herausgegeben von Gymnasialdirektor Dr. Sorof (Coeslin).

Herodot in Auswahl herausgegeben von Gymnasialdirektor Dr. Abicht (Oels).

Demosthenes' Reden herausgegeben von Professor Dr. Reich (München).

geben von Dr. Ed. Lange (Greifswald).

<36700652660012

<36700652660012

Bayer. Staatsbibliothek

erhaft gebundene und einzeln erhältliche Hefte:

bersichtlicher Gliederung, mit Inhaltsabschnitten und am Rande, und das Namensarten und Plänen;

ammenstellungen, die die Verwertung sollen, nebst den Skizzen und Abbildungen; fortlaufenden Erläuterungen, welche lichten sollen.

ch zusammengebunden erhältlich.

B. G. TEUBNERS SCHÜLERAUSGABEN
GRIECHISCHER UND LATEINISCHER SCHRIFTSTELLER.

DIE
GEDICHTE HOMERS.

ERSTER TEIL: DIE ODYSSEE.

BEARBEITET

VON

PROFESSOR DR. OSKAR HENKE,

DIREKTOR DES GYMNASIUMS IN BREMEN.

TEXT.

ZWEITER BAND: BUCH 13—24.

MIT EINER KARTE.

LEIPZIG,

DRUCK UND VERLAG VON B. G. TEUBNER.

1894.

ALLE RECHTE,
EINSCHLIESSLICH DES ÜBERSETZUNGSRECHTS, VORBEHALTEN.

Die Odyssee.

4. Teil. Die Eumaiie. Buch 13—16.

33. Tag (Forts.)—37. Tag.

Dreizehntes Buch.

Ὀδυσσεΐας ν.

33. Tag (Forts.)—35. Tag. Ὀδυσσέως ἀπόπλους παρὰ
Φαιήκων καὶ ἄφιξις εἰς Ἰθάκην.

1. 33. Tag (Forts.). Odysseus wird von den Phäaken reich beschenkt. 1—17.

Ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.

τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·

„ὦ Ὀδυσσεῦ, ἐπεὶ ἵκευ ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ
ὑπερεφές, τῷ σ' οὐ τι πάλιν πλαγχθέντα γ' οἶω 5
ἄψ ἀπονοστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.

ὑμέων δ' ἀνδρὶ ἐκάστω ἐφιέμενος τάδε εἶρω,

ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἶθοπα οἶνον

αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' αἰδοῦ·

εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐυξέστη ἐνὶ χηλῷ 10

κεῖται καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος ἄλλα τε πάντα

δῶρ', ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν·

ἀλλ' ἄγε οἳ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα

ἀνδρακάς· ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον

τισόμεθ'· ἀργαλέον γὰρ ἓνα προικὸς χαρίσασθαι.“ 15

ὥς ἔφατ' Ἀλκίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος.

2. 34. Tag. Abschied und Heimfahrt. 18—92.

A. Frühmahl. Odysseus nimmt Abschied. 18—62.

Ἴημος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
νηάδ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' εὐήνορα χαλκόν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηχ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο, 20
αὐτὸς ἰὼν διὰ νηός, ὑπὸ ζυγά, μή τιν' ἐταίρων
βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὁπότε στερχοίατ' ἐρετμοῖς·
οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον καὶ δαῖτ' ἀλέγυνον.

τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφεί Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει. 25
μῆρα δὲ κήαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός,
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πολλὰ πρὸς ἥελιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα,
δῦναι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι. 30

18. Gleichnis.
Der Land-
mann am
Abend.

ὥς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧ τε πανῆμαρ
νειὸν ἀν' ἔλκητον βόε οἶνοπε πηκτὸν ἄροτρον·
ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυ φάος ἡελίοιο
δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι·
ὥς Ὀδυσσεὶ ἀσπαστὸν ἔδυ φάος ἡελίοιο. 35

αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόω δὲ μάλιστα πιφασκόμενος φάτο μῦθον·
„Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί.
ἤδη γὰρ τετέλεσται, ἃ μοι φίλος ἦθελε θυμός, 40
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τὰ μοι θεοὶ Οὐρανίωνες
ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
νοστήσας εὖροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.

ὕμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας
κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν 45
παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἶη.“

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἠδὲ κέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·

„Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον 50
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὅφρ' εὐξάμενοι Διὶ πατρὶ
τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.“

ὥς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ θεοῖσιν
ἔσπεισαν μακάρεσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, 55
αὐτόθεν ἐξ ἐδρέων. ἀνὰ δ' ἴστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτη δ' ἐν χειρὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„χαῖρέ μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερές, εἰς ὃ κε γῆρας
ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται· 60
αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ
παισὶ τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῇ.“

B. Die Heimfahrt nach Ithake. 63—92.

Ὡς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς.
τῷ δ' ἅμα κήρυκα προΐει μένος Ἀλκινόοιο,
ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης. 65
Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμῶας ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας,
τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσαν εὐπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
τὴν δ' ἐτέρην χηλὸν πυκινὴν ἅμ' ὅπασσε κομίζειν·
ἢ δ' ἄλλη σῖτόν τε φέρειν καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν, 70
αἶψα τὰ γ' ἐν νηὶ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἄπασαν·

καὶ δ' ἄρ' Ὀδυσσῇι στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
 νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς, ἵνα νήγρετον εὖδοι,
 πρυμνῆς. ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο καὶ κατέλεκτο 75
 σιγῇ· τοὶ τὲ καθίζον ἐπὶ κληῖσιν ἕκαστοι
 κόσμῳ, πείσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο.
 εὖθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνερρίπτουν ἄλα πηδῶ,
 καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐπιπτεν,
 νήγρετος, ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς. 80
 ἥ δ', ὥς τ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι
 πάντες ἅμ' ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἱμάσθλης
 ὑπόσ' ἀειρόμενοι ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον,
 ὥς ἄρα τῆς πρύμνῃ μὲν αἶρετο, κύμα δ' ὀπισθεν
 πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης. 85
 ἥ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον· οὐδέ κεν ἴρηξ
 κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν·
 ὥς ἡ ῥίμφα θεούσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
 ἄνδρα φέρουσα θεοῖς ἐναλίγκια μήδε' ἔχοντα,
 ὅς πρην μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὄν κατὰ θυμόν, 90
 ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
 δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὖδε λελασμένος, ὅσσ' ἐπεπόνθειν.

3. 35. Tag. Landung und Rückfahrt der Phäaken. 93—184.

A Die Landung im Phorkyshafen. 93—124.

Εὖτ' ἀστὴρ ὑπερέσχε φάντατος, ὅς τε μάλιστα
 ἔρχεται ἀγγέλλων φάος ἠοῦς ἠριγενείης,
 τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο ποντοπόρος νηῦς. 95
 Φόρκυνος δέ τις ἔστι λιμὴν ἁλίοιο γέροντος
 ἐν δήμῳ Ἰθάκης, δύο δὲ προβλήτες ἐν αὐτῷ
 ἀκταὶ ἀπορροῶγες, λιμένος ποτιπεπτηνῆαι,
 αἳ τ' ἀνέμων σκεπώωσι δυσαήων μέγα κύμα
 ἔκτοθεν· ἐντοσθεν δέ τ' ἄνευ δεσμοῖο μένουσιν 100

19. Gleichnis.
Das Vier-
gespann.

νηες εὐσσελμοι, ὅτ' ἂν ὄρου μῆτρον ἴκωνται.
 αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη,
 ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἡεροιεδές,
 ἱρὸν νυμφάων, αἱ νηιάδες καλέονται.

ἐν δὲ κρητῆρες τε καὶ ἀμφιφορῆες ἔασιν 105
 λάινοι· ἐνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι.
 ἐν δ' ἱστοὶ λίθιοι περιμήκεες, ἐνθα τε νύμφαι
 φάρε' ὑφαίνουσιν ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι·
 ἐν δ' ὕδατ' αἰενάοντα. δύω δέ τ' οἱ θύραι εἰσίν,
 αἱ μὲν πρὸς Βορέαο καταιβαταὶ ἀνθρώποισιν, 110
 αἱ δ' αὖ πρὸς Νότου εἰσὶ θεώτεραι, οὐδέ τι κείνη
 ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδὸς ἐστίν.

ἐνθ' οἳ γ' εἰσέλασαν πρὶν εἰδότες. ἡ μὲν ἔπειτα
 ἠπείρω ἐπέκελσεν, ὅσον τ' ἐπὶ ἥμισυ πάσης,
 σπερχομένη· τοῖον γὰρ ἐπείγετο χέρσ' ἐρετάων· 115
 οἳ δ' ἐκ νηὸς βάντες εὐζύγου ἠπειρόνδε
 πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
 αὐτῷ σὺν τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι,
 καδ' δ' ἄρ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ,
 ἐκ δὲ χρήματ' ἄειραν, ἃ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ 120
 ὤπασαν οἷκαδ' ἰόντι διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
 καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πνυθμέν' ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
 ἐκτὸς ὁδοῦ, μή πώ τις ὁδιτάων ἀνθρώπων,
 πρὶν Ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο.

B. Poseidaon bestraft die Phaieken. 125—1. 4.

Αὐτοὶ δ' αὖτ' οἰκόνδε πάλιν κίον. οὐδ' ἐνοσίχθων 125
 λήθετ' ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
 πρῶτον ἐπηπείλησε, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν·

„Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ' ἐγὼ γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
 τιμήεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὐ τι τίουσιν

Φαίηκες, τοί πέρ τε ἐμῆς ἔξεισι γενέθλης. 130
 καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆα φάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
 οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόστον δέ οἱ οὐ ποτ' ἀπηύρων
 πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·
 οἱ δ' εὖδοντ' ἐν νηὶ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
 κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἄσπετα δῶρα, 135
 χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλλισ ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν,
 πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέ ποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
 εἴ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληίδος αἴσαν·
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 „ὦ πόποι, ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οἷον ἔειπες. 140
 οὐ τί σ' ἀτιμάζουσι θεοί· χαλεπὸν δέ κεν εἴη
 πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίῃσιν ἰάλλειν.
 ἀνδρῶν δ' εἴ πέρ τίς σε βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων
 οὐ τι τίει, σοὶ δ' ἔστι καὶ ἐξοπίσω τίσις αἰεὶ.
 ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις καὶ τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.“ 145
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
 „αἰψά κ' ἐγὼν ἔρξαιμι, κελαινεφές, ὥς ἀγορεύεις·
 ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἦδ' ἀλεείνω.
 νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα
 ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἡεροειδέϊ πόντῳ 150
 ραῖσαι, ἵν' ἡδ' ἰσχύονται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς
 ἀνθρώπων, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι·
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 „ὦ πέπον, ὥς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα,
 ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προῖδωνται 155
 λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
 νηὶ θοῇ ἵκελον, ἵνα θαυμάζωσιν ἅπαντες
 ἄνθρωποι, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι·
 αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

βῆ δ' ἴμεν ἐς Σχερίην, ὅθι Φαίηκες γεγάασιν. 160

ἐνθ' ἔμεν', ἥ δὲ μάλα σχεδὸν ἦλυθε ποντοπόρος νηῦς
δίμφο διωκομένη. τῆς δὲ σχεδὸν ἦλθ' ἐνοσίχθων,
ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε καὶ ἐρρίζωσεν ἐνερθεν
χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι βεβήκειν.

οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον 165

Φαίηκες δολιχέρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.

ᾧδε δέ τις εἶπεςκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·

„ὦ μοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ' ἐνὶ πόντῳ
οἴκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δὴ προυφαίνετο πᾶσα.“

ᾧς ἄρα τις εἶπεςκε, τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὥς ἐτέτυκτο. 170

τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

„ὦ πόποι, ἥ μάλα δὴ με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει
πατρὸς ἐμοῦ, ὅς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὐνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἀπάντων.

φῇ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα 175

ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἡεροειδέϊ πόντῳ

ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἡμῖν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψει·

ᾧς ἀγόρευ' ὁ γέρων, τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.

ἀλλ' ἄγεθ', ὥς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες.

πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἵκηται 180

ἡμέτερον προτὶ ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους

δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἳ κ' ἐλεήσῃ

μηδ' ἡμῖν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψει.“

ᾧς ἔφαθ', οἱ δ' ἔδεισαν, ἐτοιμάσσαντο δὲ ταύρους.

4. Odysseus und Athene. 185—440.

A. Odysseus erfährt, dafs er in Ithake ist. 185—286.

ἽΩς οἱ μὲν δ' εὖχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι 185

δήμου Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες

ἔστεῳτες περὶ βωμόν· ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεὺς

εὐδων ἐν γαίῃ πατρώῃ, οὐδέ μιν ἔγνω
 ἤδη δὴν ἀπεών· περὶ γὰρ Θεὸς ἡέρα χεῦεν. 189
 στῇ δ' ἄρ' ἀναΐξας καὶ ῥ' εἴσιδε πατρίδα γαῖαν· 197
 ὦμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὦ πεπλήγετο μηρῶ
 χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα·
 „ὦ μοι ἐγὼ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἰκάνω; 200
 ἦ ῥ' οἷ γ' ὑβρίζται τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι,
 ἦε φιλόξενοι καὶ σφιν νόος ἐστὶ Θεουδής;
 πῇ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῇ τε καὶ αὐτὸς
 πλάζομαι; αἶθ' ὄφελον μεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
 αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων 205
 ἐξικόμην, ὅς κέν με φίλει καὶ ἔπεμπε νέεσθαι.
 νῦν δ' οὐτ' ἄρ' πῃ θέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδὲ μὲν αὐτοῦ
 καλλείψω, μή πῶς μοι ἔλωρ ἄλλοισι γένηται.
 ὦ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
 ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες, 210
 οἷ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον· ἦ τέ μ' ἔφαντο
 ἄξιον εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, οὐδὲ τέλεσσαν.
 Ζεὺς σφεας τίσαιτο ἰκετήσιος, ὅς τε καὶ ἄλλους
 ἀνθρώπους ἐφορᾷ καὶ τίνυται, ὅς τις ἀμάρτη.
 ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω καὶ ἴδωμαι, 215
 μή τι μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες.“
 ὣς εἰπὼν τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας

Παλλὰς Ἀθηναίη, κόρη Διός, ὄφρα μιν αὐτὸν 190
 ἄγνωστον τεύξειεν ἕκαστά τε μυθήσαιο,
 μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίῃ ἄστοί τε φίλοι τε,
 πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτίσαι·
 τούνεκ' ἄρ' ἄλλοῖδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
 ἀτραπιτοὶ τε διηνεκέες λιμένες τε πάνορμοι 195
 πέτραι τ' ἡλίβατοι καὶ δένδρεα τηλεθόωντα.

ἡρίθμει καὶ χρυσὸν ὑφαντά τε εἵματα καλά·
 τῶν μὲν ἄρ' οὐ τι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν
 ἐρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης, 220
 πόλλ' ὀλοφυρόμενος. σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη
 ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέω, ἐπιβώτορι μήλων,
 παναπάλῳ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν,
 δίπτυχον ἄμφ' ὤμοισιν ἔχουσ' εὐεργέα λώπην·
 ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χερσὶ δ' ἄκοντα. 225
 τήν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ ἐναντίος ἦλθεν
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ὦ φίλ', ἐπεὶ σε πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
 χαῖρέ τε καὶ μή μοί τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσῃς,
 ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ· σοὶ γάρ ἐγώ γε 230
 εὐχομαι ὥς τε θεῶ καὶ σευ φίλα γούναθ' ἱκάνω.
 καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἔν εἰδῶ·
 τίς γῆ, τίς δῆμος; τίνες ἀνέρες ἐγγεγάασιν;
 ἦ πού τις νήσων εὐδείελος, ἥέ τις ἀκτὴ
 κεῖθ' ἀλλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο;“ 235

τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἣ τηλόθεν εἰλήλουθας,
 εἰ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνείρεαι· οὐδέ τι λίην
 οὕτω νώνυμός ἐστιν· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοί,
 ἡμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε, 240
 ἡδ' ὅσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
 ἦτοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἱππήλατός ἐστιν,
 οὐδὲ λίην λυπρὴ, ἀτὰρ οὐδ' εὐρεῖα τέτυκται.
 ἐν μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθρόος, ἐν δέ τε οἶνος
 γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει τεθαλυῖά τ' ἐέρση. 245
 αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βούβοτος· ἔστι μὲν ὕλη
 παντοίη, ἐν δ' ἄρδμοι ἐπηετανοὶ παρέασιν.

τῷ τοι, ξεῖν', Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἵκει,
τὴν περ τηλοῦ φασιν Ἀχαιῖδος ἔμμεναι αἴης.“

ὥς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς 250
χαίρων ἧ γαίῃ πατρώϊῃ, ὥς οἱ ἔειπεν

Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα —

οὐδ' ὃ γ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὃ γε λάζετο μῦθον,

αἰὲν ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν — 255

„πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Τροίῃ εὐρείῃ

τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ' εἰλήλουθα καὶ αὐτὸς

χρήμασι σὺν τοῖσδεσσι. λιπὼν δ' ἔτι παισὶ τοσαῦτα

φεύγω, ἐπεὶ φίλον νῆα κατέκτανον Ἰδομενῆος,

Ὀρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ 260

ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσιν,

οὔνεκά με στερέσαι τῆς ληίδος ἤθελε πάσης

Τρῳιάδος, τῆς εἵνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,

ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,

οὔνεκ' ἄρ' οὐχ ὧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον 265

δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἥρχον ἑταίρων.

τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλλον χαλκήρεϊ δουρὶ

ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ·

νύξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανόν, οὐδέ τις ἡμέας

ἀνθρώπων ἐνόησε, λάθον δέ ἐ θυμὸν ἀπούρας. 270

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὸν γε κατέκτανον ὀξεί χαλκῷ,

αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν Φοίνικας ἀγανοὺς

ἐλλισάμην καὶ σφιν μενοεικέα ληίδα δῶκα.

τούς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε καταστῆσαι καὶ ἐφρέσσαι,

ἢ εἰς Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἑπειοί. 275

ἀλλ' ἦτοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο Ἴς ἀνέμοιο

πόλλ' ἀεκαζομένους, οὐδ' ἠθέλον ἐξαπατῆσαι·

κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἰκάνομεν ἐνθάδε νυκτός.
 σπουδῇ δ' ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἡμῖν
 δόρπου μνηστὶς ἔην μάλα περ χατέουσιν ἐλέσθαι, 280
 ἀλλ' αὖτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
 ἐνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα,
 οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες
 κάτθεσαν, ἐνθα περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
 οἱ δ' ἐς Σιδονίην εὖ ναιομένην ἀναβάντες 285
 ὄχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.“

B. Athene verleiht dem Odysseus Bettlersgestalt. 287—440.

Ὡς φάτο, μείδησεν δὲ θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 χειρὶ τέ μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἦικτο γυναικί.
 καλῇ τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυίη.
 καὶ μιν φωνήσας' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 290
 „κερδαλέος κ' εἶη καὶ ἐπὶ κλοπος, ὅς σε παρέλθοι
 ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.
 σχέτλιε, ποικιλομῆτα, δόλων ἄτ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες,
 οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ, λήξειν ἀπατάων
 μύθων τε κλοπίων, οἳ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν. 295
 ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἄμφω
 κέρδε', ἐπεὶ σὺ μὲν ἐσσι βροτῶν ὄχ' ἄριστος ἀπάντων
 βουλῇ καὶ μύθοισιν, ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσιν
 μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν. οὐδὲ σὺ γ' ἔγνωσ
 Παλλάδ' Ἀθηναίην, κόρυην Διός, ἥ τέ τοι αἰεὶ 300
 ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
 καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα.“ 302

„νῦν αὖ δεῦρ' ἰκόμην, ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφῆνω 303
 χρήματά τε κρύψω, ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
 ὥπασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε,
 εἶπω θ', ὅσσα τοι αἶσα δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσιν

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 311

„ἀργαλέον σε, θεά, γνῶναι βροτῶ ἀντιάσαντι,
καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ· σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ εἰσκέεις.
τοῦτο δ' ἐγὼν εὖ οἶδ', ὅτι μοι πάρος ἠπίη ἦσθα,
εἶος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν νῆες Ἀχαιῶν· 315

αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιοὺς,
οὐ σ' ἔτ' ἔπειτα ἴδον, κούρη Διός, οὐδὲ νόησα
νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις. 319
νῦν δέ σε πρὸς πατρὸς γουνάζομαι — οὐ γὰρ δῖω 324
ἦκειν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, ἀλλὰ τιν' ἄλλην 325
γαῖαν ἀναστρέφομαι, σὲ δὲ κερτομέουσιν δῖω
ταῦτ' ἀγορευέμεναι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσῃς —
εἰπέ μοι, εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἰκάνω.“

τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„αἰεὶ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα· 330

τῶ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἐόντα,
οὔνεκ' ἐπητής ἐσσι καὶ ἀγχίνοος καὶ ἐχέφρων. 332

κῆδε' ἀναπλῆσαι· σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκη, 307
μηδὲ τῷ ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
πάντων, οὔνεκ' ἄρ' ἦλθες ἀλώμενος, ἀλλὰ σιωπῇ
πάσχειν ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.“

ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ἦσιν ἔχων δεδαῖγμένον ἦτορ 320
ἠλώμην, εἵως με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·

πρὶν γ' ὅτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐν πτόνι δήμῳ
θάρσυνάς τ' ἐπέεσσι καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτή.
ἀσπασίως γὰρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν 333
ἶετ' ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν παῖδάς τ' ἄλοχόν τε·
σοὶ δ' οὐ πῶ φίλον ἐστὶ δαήμεναι οὐδὲ πνυθῆσθαι,
πρὶν γ' ἔτι σῆς ἀλόχου πειρήσεται, ἥ τέ τοι αὐτως

αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὐ ποτ' ἀπίστεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ 339

ἦδε, ὃ νοστήσας ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους· 340

ἀλλὰ τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι

πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι κότον ἐνθετο θυμῷ

χωόμενος, ὅτι οἱ υἷον φίλον ἐξαλάωσας.

ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἔδος, ὅφρα πεποίθῃς.

Φόρχυρος μὲν ὅδ' ἐστὶ λιμὴν, ἀλίοιο γέροντος, 345

ἦδε δ' ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη· 346

τοῦτο δέ τοι σπέος ἐστὶ κατηρεφές, ἐνθα σὺ πολλὰς 349

ἔρδεσκες νύμφῃσι τεληέσσας ἑκατόμβας· 350

τοῦτο δὲ Νήριτόν ἐστιν, ὅρος καταειμένον ὕλη·

ὥς εἰποῦσα θεὰ σκέδασ' ἡέρα, εἷσατο δὲ χθών·

γῆθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς

χαίρων ἥ γαίῃ, κύσε δὲ ζεῖδωρον ἄρουραν.

αὐτίκα δὲ νύμφῃς ἠρήσατο χεῖρας ἀνασχών· 355

„νύμφαι νηιάδες, κοῦραι Διὸς, οὐ ποτ' ἐγὼ γε

ὄψεσθ' ὕμῃ ἐφάμην· νῦν δ' εὐχολῆς ἀγανῆσιν

χαίρετ'· ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν, ὥς τὸ πάρος περ,

αἶ' κεν ἐᾷ πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ ἀγελείῃ|

αὐτόν τε ζῶειν καὶ μοι φίλον υἷον ἀέξῃ.“ 360

τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·

„θάρσει, μὴ τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.

ἀλλὰ χρήματα μὲν μυχῶ ἄντρον θεσπεσίοιο

θείομεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ·

αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ', ὅπως ὅχ' ἄριστα γένηται.“ 365

ὥς εἰποῦσα θεὰ δῦνε σπέος ἡεροειδές,

ἦσται ἐνὶ μεγάροισιν, οἷζυραὶ δὲ οἱ αἰεὶ 337

φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡμέαι δάκρυ χεύουσαι.

ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον, ἡεροειδές, 347

ἱρὸν νυμφάων, αἶ' νηιάδες καλέονται·

μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπέος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἄσσον πάντ' ἐφόρει, χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκὸν
εἵματά τ' εὐποίητα, τὰ οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.

καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε, λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσιν 370
Παλλὰς Ἀθηναίῃ, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.

τῷ δὲ καθεζομένῳ ἱερῆς παρὰ πυθμὲν' ἐλαίης
φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·

„διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, 375
φράζεο, ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,
οἳ δὴ τοι τρίετες μέγαρον κάτα κοιρανέουσιν,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἔδνα διδόντες·
ἡ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
πάντας μὲν ῥ' ἔλπει καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἐκάστῳ, 380
ἀγγελίας προῖεῖσα, νόος δὲ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς·

„ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
εἰ μὴ μοι σὺ ἕκαστα, θεά, κατὰ μοῖραν ἔειπες. 385
ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕφηνον, ὅπως ἀποτίσομαι αὐτοῦς,
πὰρ δέ μοι αὐτὴ στήθι μένος πολυθαρσὲς ἐνεῖσα,
οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.

αἶ' κέ μοι ὥς μεμανῖα παρασταίης, γλαυκῶπι,
καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἀνδρεσσι μαχοίμην 390
σὺν σοί, πότνα θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.“

τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·

„καὶ λίην τοι ἐγὼ γε παρέσσομαι, οὐδέ με λήσεις,
ὅππότε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καί τιν' δίῳ
αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον οὐδας 395

ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν.
 ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσιν.
 κάρψω μὲν χρóa καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
 ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
 ἔσσω, ὃ κε στυγέησιν ἰδὼν ἄνθρωπον ἔχοντα, 400
 κνυζώσω δέ τοι ὅσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε,
 ὥς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστῆρσι φανείης
 σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ παιδί, τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
 αὐτὸς δὲ πρῶτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
 ὅς τοι ὕῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἦπια οἶδεν 405
 παῖδά τε σὸν φιλέει καὶ ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
 δῆεις τὸν γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
 παρ Κόρακος πέτρῃ ἐπὶ τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ,
 ἔσθουσαι βάλανον μενοεικέα καὶ μέλαν ὕδωρ
 πίνουσαι, τὰ θ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν. 410
 ἐνθα μένειν καὶ πάντα παρήμενος ἐξερέεσθαι,
 ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναικα
 Τηλέμαχον καλέουσα, τεὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσσεῦ,
 ὅς τοι ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα παρ Μενέλαον
 ὦχετο πευσόμενος μετὰ σὸν κλέος, ἥ που ἔτ' εἴης.“ 415
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

„τίπτε γὰρ οὐ οἱ εἶπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντα ἰδυῖα;
 ἦ ἵνα που καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχη
 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἔδωσιν.“

τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη· 420

„μὴ δὴ τοι κεῖνός γε λίην ἐνθύμιος ἔστω.
 αὐτὴ μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἔσθλὸν ἄροιτο
 κεῖσ' ἐλθὼν· ἀτὰρ οὐ τιν' ἔχει πόνον, ἀλλὰ ἔκηλος
 ἦσται ἐν Ἀτρεΐδαο δόμοις, παρὰ δ' ἄσπετα κεῖται.

ἥ μὲν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηὶ μελαίνῃ 425
 ἰέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι·

ἀλλὰ τά γ' οὐκ οἶω· πρὶν καὶ τινὰ γαῖα καθέξει.“ 427

ὥς ἄρα μιν φαμένη ράβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη. 429

κάρψεν μὲν χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν, 430

ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα

πάντεσσιν μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος,

κνύζωσεν δέ οἱ ὅσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε·

ἀμφὶ δέ μιν ράκος ἄλλο κακὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,

ρωγαλέα, ρυπόωντα, κακῷ μεμορυχμένα καπνῷ· 435

ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἔσσ' ἐλάφοιο,

ψιλόν. δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ αἰκέα πήρην,

πυκνὰ ρωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.

τῷ γ' ὥς βουλευσάντε διέτμαγεν· ἥ μὲν ἔπειτα

ἔς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος. 440

Vierzehntes Buch.

Ὀδυσσεΐας ξ.

35. Tag (Forts.). Ὀδυσσεὺς πρὸς Εὐμαίων ὁμιλία.

5. Des Odysseus Ankunft bei Eumaios. 1—110.

Αὐτὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν

χωρὸν ἀν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ἥ οἱ Ἀθήνη

πέφραδε δῖον ὑφορβόν, ὃ οἱ βιότοιο μάλιστα

κήδετο οἰκῆων, οὗς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.

τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμῳ εὖρ' ἤμενον, ἐνθα οἱ αὐλή 5

ὑψηλὴ δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,

καλὴ τε μεγάλη τε, περιδρομος· ἦν δα συβώτης

ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν. 428

αὐτὸς δείμαθ' ὕεσσιν ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
 νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
 δρυτοῖσιν λάεσσι καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδω. 10
 σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερές ἐνθα καὶ ἐνθα,
 πυκνοὺς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσσας.
 ἐντοσθεν δ' αὐλῆς συφεοὺς δυοκαίδεκα ποίειν
 πλησίον ἀλλήλων, εὐνάς συσίν· ἐν δὲ ἐκάστῳ
 πεντήκοντα σύες χαμαιευνάδες ἐρχατόωντο, 15
 θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἱαυον,
 πολλὸν παυρότεροι· τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
 ἀντίθεοι μνηστῆρες, ἐπεὶ προΐαλλε συβώτης
 αἰεὶ ζατρεφέων σιάλων τὸν ἄριστον ἀπάντων·
 οἱ δὲ τριηκόσιοί τε καὶ ἐξήκοντα πέλοντο. 20
 παρ δὲ κύνες θήρεσσιν ἐοικότες αἰὲν ἱαυον
 τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν
 αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἐοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
 τάμνων δέρμα βόειον εὐχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
 ὦχοντ' ἄλλυδις ἄλλος ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν, 25
 οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε πόλινδε,
 σὺν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ἀνάγκη,
 ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορεσαίατο θυμόν.

ἐξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἶδον κύνες ὑλακόμωροι·
 οἱ μὲν κεκληγῶτες ἐπέδραμον, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 30
 ἔζετο κερδοσύνη, σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
 ἐνθα κεν ὦ παρ σταθμῷ ἀεικέλιον πάθεν ἄλγος·
 ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπῶν
 ἔσσυτ' ἀνὰ πρόθυρον, σκῦτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
 τοὺς μὲν δμοκλήσας σεῦεν κύνας ἄλλυδις ἄλλον 35
 πυκνήσιν λιθάδεσσιν· ὁ δὲ προσέειπεν ἄνακτα·

„ὦ γέρον, ἧ ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο

ἔξαπίνης, καί κέν μοι ἐλεγχείην κατέχευας.
καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε·
ἀντιθέου γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων 40
ἦμαι, ἄλλοισιν δὲ σύας σιάλους ἀτιτάλλω
ἔδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός που ἔδωδῆς
πλάζετ' ἐπ' ἄλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
εἴ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρα φάος ἡελίοιο.

ἀλλ' ἔπεο, κλισίηνδ' ἴομεν, γέρον, ὄφρα καὶ αὐτός, 45
σίτου καὶ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ θυμόν,
εἵπης, ὀππόθεν ἔσσι καὶ ὀππόσα κήδε' ἀνέτλης.“

ὥς εἰπὼν κλισίηνδ' ἠγήσατο δῖος ὑφορβός,
εἷσεν δ' εἰσαγαγών, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας,
ἔστόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα ἰονθάδος ἀγρίου αἰγός, 50
αὐτοῦ ἐνεύναιον, μέγα καὶ δασύ. χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς,
ὅτι μιν ὥς ὑπέδεκτο, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

„Ζεὺς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὅτι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων ὑπέδεξο.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαίε συβῶτα· 55

„ξεῖν', οὐ μοι θέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
ξεῖνον ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διὸς εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
γίγνεται ἡμετέρῃ· ἥ γὰρ δμῶων δίκη ἐστὶν
αἰεὶ δειδιότων, ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες 60

οἱ νέοι. ἥ γὰρ τοῦ γε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν,
ὅς κεν ἔμ' ἐνδυκέως ἐφίλει καὶ κτῆσιν ὅπασσεν,
οἶκόν τε κληρόν τε πολυμνήστην τε γυναῖκα,
οἶά τε ᾧ οἰκῇ ἄναξ εὐθυμος ἔδωκεν,
ὅς οἱ πολλὰ κάμησι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἀέξῃ, 65
ὥς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται, ᾧ ἐπιμύμνω.
τῷ κέ με πόλλ' ὤνησεν ἄναξ, εἰ αὐτόθ' ἐγήρα·

ἀλλ' ὄλεθ'· ὥς ὤφελλ' Ἑλένης ἀπὸ φύλον ὀλέσθαι
 πρόχνη, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
 καὶ γὰρ κεῖνος ἔβη Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς 70
 Ἴλιον εἰς εὐπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.“

ὥς εἰπὼν ζωστῆρι θοῶς συνέεργε χιτῶνα,
 βῆ δ' ἴμεν ἐς συφεοὺς, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων.
 ἔνθεν ἑλὼν δὺ' ἔνεικε καὶ ἀμφοτέρους ἰέρευσεν,
 εὖσέ τε μίστυλλέν τε καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν. 75
 ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρων παρέθηκ' Ὀδυσῆι
 θέρμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν· ὁ δ' ἄλφιστα λευκὰ πάλυνεν.
 ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον,
 αὐτὸς δ' ἀντίον ἵξεν, ἐποτρύνων δὲ προσηύδα·

„ἔσθιε νῦν, ὦ ξεῖνε, τὰ τε δμῶεσσι πάρεστιν, 80
 χοῖρε'· ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν,
 οὐκ ὀπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ' ἐλεητύν.

Gott hafst
 die Sünde.

οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
 ἀλλὰ δίκην τίουσιν καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
 καὶ μὲν δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι, οἳ τ' ἐπὶ γαίης 85
 ἀλλοτρίης βῶσιν καὶ σφι Ζεὺς ληίδα δώη,
 πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἰκόνδε νέεσθαι·
 καὶ μὲν τοῖς ὀπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει·
 οἶδε δέ τοί τι ἴσασι, θεοῦ δέ τιν' ἔκλυον αὐδήν,
 κείνου λυγρὸν ὄλεθρον, | ὃ τ' οὐκ ἐθέλουσι δικαίως 90
 μνᾶσθαι οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ', ἀλλὰ ἔκηλοι
 κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἐπι φειδῶ.
 ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διὸς εἰσιν,
 οὐ ποθ' ἐν ἱερέουσ' ἱερόιον οὐδὲ δὺ' οἶω·
 οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἑξαφύοντες. 95
 ἦ γὰρ οἱ ζωὴ γ' ἦν ἄσπετος· οὐ τινι τόσση
 ἀνδρῶν ἡρώων, οὐτ' ἠπείροιο μελαίνης

οὐτ' αὐτῆς Ἰθάκης· οὐδὲ ξυνεείκοσι φωτῶν
 ἔστ' ἄφενος τοσσοῦτον· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω.
 δώδεκ' ἐν ἡπείρῳ ἀγέλαι· τόσα πάεα οἴων, 100
 τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν
 βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες.
 ἐνθάδε δ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν ἔνδεκα πάντα
 ἐσχατιῇ βόσκοντ', ἐπὶ δ' ἄνδρες ἐσθλοὶ ὄρονται.
 τῶν αἰεὶ σφιν ἕκαστος ἐπ' ἥματι μῆλον ἀγινεῖ, 105
 ζατρεφέων αἰγῶν ὅς τις φαίνεται ἄριστος.
 αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε
 καὶ σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐν κρίνας ἀποπέμπω.“
 ὣς φάθ', ὁ δ' ἐνδυκέως κρέα τ' ἥσθιε πῖνέ τε οἶνον
 ἀρπαλέως ἀκέων, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν. 110

6. Das Gespräch des Odysseus und Eumaios. 111—408.

A. Eumaios zweifelt nicht an seines Herrn Tode. 111—147.

Αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
 καὶ οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφον, ᾧ περ ἔπινεν,
 οἶνου ἐνίπλειον· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν, 115
 ὧδε μάλ' ἀφνειὸς καὶ καρτερός, ὥς ἀγορεύεις;
 φῆς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς·
 εἰπέ μοι, αἴ κέ ποθι γνῶω τοιοῦτον ἐόντα.
 Ζεὺς γάρ που τόδε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 εἴ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδὼν· ἐπὶ πολλὰ δ' ἀλήθην.“ 120
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
 „ὦ γέρον, οὐ τις κείνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
 ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν,
 ἀλλ' ἄλλως, κομιδῆς κεχρημένοι, ἄνδρες ἀλῆται
 ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι. 125

ὃς δέ κ' ἄλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
 ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν ἀπατήλια βάζει·
 ἥ δ' εὖ δεξαμένη φιλέει καὶ ἕκαστα μεταλλά,
 καὶ οἱ ὀδυρομένη βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
 ἥ θέμις ἐστὶ γυναικός, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὀληται. 130
 αἰψά κε καὶ σὺ, γεραιέ, ἔπος παρατεκτῆναιο,
 εἴ τίς τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίῃ·
 τοῦ δ' ἤδη μέλλουσι κύνες ταχέες τ' οἶωνοὶ
 ρινὸν ἀπ' ὀστεόφιν ἐρύσαι, ψυχὴ δὲ λέλοιπεν·
 ἥ τὸν γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὅστέα δ' αὐτοῦ 135
 κεῖται ἐπ' ἠπείρου ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ.
 ὥς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλε, φίλοισι δὲ κήδε' ὀπίσσω
 πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τετεύχεται· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
 ἦπιον ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι, ὅππός' ἐπέλθῳ,
 οὐδ' εἴ κεν πατρὸς καὶ μητέρος αὖτις ἵκωμαι 140
 οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμην καὶ μ' ἔτρεφον αὐτοί·
 οὐδέ νυ τῶν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι, ἰέμενός περ
 ὀφθαλμοῖσιν ιδέσθαι ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ·
 ἀλλὰ μ' Ὀδυσσεύς πόθος αἶνυται οἰχομένοιο.
 τὸν μὲν ἐγὼν, ὧ ξεῖνε, καὶ οὐ παρεόντ' ὀνομάζειν 145
 αἰδέομαι· πέρι γὰρ με φίλει καὶ κήδετο θυμῷ·
 ἀλλὰ μιν ἠθεῖον καλέω καὶ νόσφιν ἐόντα.“

B. Odysseus: der König kehrt bald zurück. 148—190.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 „ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ πάμπαν ἀναίνεαι, οὐδ' ἔτι φῆσθα
 κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος· 150
 ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὖτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σὺν ὄρκῳ,
 ὥς νεῖται Ὀδυσσεύς. εὐαγγέλιον δέ μοι ἔστω
 αὐτίκ', ἐπεὶ κεν κεῖνος ἰὼν τὰ ἅ δώμαθ' ἵκηται· 153
 ἔσσαι με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλά. 154

πρὶν δέ κε, καὶ μάλα περ κεχρημένος, οὐ τι δεχοίμην. 155
ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Αἶδαο πύλῃσιν
γίγνεται, ὃς πενίῃ εἰκῶν ἀπατήλια βάζει.

ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίῃ τε τράπεζα,
ἰστίῃ τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
ἣ μὲν τοι τάδε πάντα τελείεται, ὥς ἀγορεύω. 160

τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.“ 161

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαιε συβῶτα· 165

„ὦ γέρον, οὐτ' ἄρ' ἐγὼν εὐαγγέλιον τόδε τίσω
οὐτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἔκηλος
πῖνε, καὶ ἄλλα παρὲξ μεμνώμεθα, μηδέ με τούτων
μίμνησκ'. ἣ γάρ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἐμοῖσιν
ἄχνηται, ὅππότε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἀνακτος. 170

ἀλλ' ἦτοι ὄρκον μὲν ἐάσομεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἔλθοι, ὅπως μιν ἐγὼ γ' ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.

νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι, ὃν τέκ' Ὀδυσσεύς,
Τηλεμάχου. τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ἔρνεϊ ἴσον, 175

καὶ μιν ἔφην ἔσσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὐ τι χέρηα
πατρὸς ἐοῖο φίλοιο, δέμας καὶ εἶδος ἀγητόν·

τὸν δέ τις ἀθανάτων βλάβη φρένας ἔνδον εἰσας
ἦέ τις ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουήν
εἰς Πύλον ἡγαθέην· τὸν δὲ μνηστῆρες ἀγαυοὶ 180

οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φύλον ὀληται
νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεσίου ἀντιθέοιο.

ἀλλ' ἦτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἣ κεν ἀλώῃ
ἣ κε φύγῃ καὶ κέν οἱ ὑπέρσχη χεῖρα Κρονίων·

τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἰσταμένοιο 162
οἴκαδε νοστήσει καὶ τίσεται, ὃς τις ἐκείνου
ἐνθάδ' ἀτιμάζει ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν.“

ἀλλ' ἄγε μοι σύ, γεραιέ, τὰ σ' αὐτοῦ κήδε' ἐνίσπες, 185
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἔν εἰδῶ·
τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἥδ' ἐτοκῆς;
ὅπποις τ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀίομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι.“ 190

C. Des Odysseus erdichteter Bericht. 191—389.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς·

„τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἡμὲν ἐδωδὴ
ἥδ' ἐμέθυ γλυκερὸν κλισίης ἐντοσθεν ἐοῦσιν,
δαίνυσθαι ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον ἔποιεν· 195
ρηιδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
οὐ τι διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμοῦ,
ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
ἐκ μὲν Κρητῶν γένος εὐχομαι εὐρεϊάων,
ἀνέρος ἀφνειοῖο πάϊς· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι 200
νῆες ἐνὶ μεγάρῳ ἡμὲν τράφεν ἥδ' ἐγένοντο
γνήσιοι ἐξ ἀλόχου· ἐμὲ δ' ὦνητὴ τέκε μήτηρ
παλλακίς, ἀλλὰ με ἴσον ἰθαιγενέεσσιν ἐτίμα
Κάστωρ Ὑλακίδης, τοῦ ἐγὼ γένος εὐχομαι εἶναι,
ὅς τ' ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὥς τίετο δήμῳ 205
ὄλβῳ τε πλούτῳ τε καὶ νιάσι κυδαλίμοισιν.
ἀλλ' ἦτοι τὸν κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
εἰς Αἶδαο δόμους· τοὶ δὲ ζωὴν ἐδάσαντο
παῖδες ὑπέρθυμοι καὶ ἐπὶ κλήρους ἐβάλοντο,
αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν καὶ οἰκί' ἐνειμαν. 210
ἤγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων
εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα

οὐδὲ φυγοπτόλεμος· νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν·
 ἀλλ' ἔμπης καλάμην γέ σ' δίομαι εἰσορόωντα
 γινώσκειν· ἧ γάρ με δύη ἔχει ἥλιθα πολλή. 215
 ἧ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη
 καὶ ῥηξηνορίην· ὁπότε κρίνοιμι λόχονδε
 ἄνδρας ἀριστῆας, κακὰ δυσμενέεσσι φυτεύων,
 οὐ ποτέ μοι θάνατον προτιόσσετο θυμὸς ἀγῆνωρ,
 ἀλλὰ πολὺ πρῶτιστος ἐπάλμενος ἔγχει ἔλεσκον 220
 ἀνδρῶν δυσμενέων ὃ τέ μοι εἵξειε πόδεσσιν.
 τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ· ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν
 οὐδ' οἰκωφελίη, ἧ τε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα,
 ἀλλὰ μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν
 καὶ πόλεμοι καὶ ἄκοντες εὐξέστοι καὶ διστοί, 225
 λυγρά, τὰ τ' ἄλλοισιν γε καταριγηλὰ πέλονται·
 αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε, τὰ που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
 ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
 πρὶν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι νῆας Ἀχαιῶν,
 εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν 230
 ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς, καί μοι μάλα τύγχανε πολλά.
 τῶν ἐξαιρεύμην μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσσω
 λάγχανον· αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο, καί ῥα ἔπειτα
 δεινὸς τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσσι τετύγμην.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τήν γε στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς 235
 ἐφράσαθ', ἧ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν,
 δὴ τότε ἔμ' ἦνωγον καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα
 νήεσσ' ἡγήσασθαι ἐς Ἴλιον· οὐδέ τι μῆχος
 ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δῆμου φῆμις.
 ἔνθα μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν νῆες Ἀχαιῶν, 240
 τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
 οἴκαδε σὺν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιοὺς.

Trahit sua
 quemque
 voluptas.

αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῶ κακὰ μήδετο μητίετα Ζεὺς·
 μῆνα γὰρ οἶον ἔμεινα τεταρπόμενος τεκέεσσιν
 κουριδίη τ' ἀλόχῳ καὶ κτήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα 245
 Αἰγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
 νῆας ἔν στείλαντα σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν.
 ἐννέα νῆας στείλα, θοῶς δ' ἐσαγείρετο λαός.
 ἐξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἐταῖροι
 δαίνυντ', αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήια πολλὰ παρεῖχον 250
 θεοῖσιν τε ῥέξειν αὐτοῖσί τε δαῖτα πένεσθαι·
 ἐβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης εὐρείης
 ἐπλέομεν Βορρῇ ἀνέμῳ ἀκραεὶ καλῷ
 ῥηιδίως, ὥς εἴ τε κατὰ ῥόον. οὐδέ τις οὖν μοι
 νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκηθέες καὶ ἄνουσοι 255
 ἡμεθα, τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆται τ' ἴθυνον.
 πεμπταῖοι δ' Αἰγυπτον εὐρρεῖτην ἰκόμεσθα,
 στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
 ἐνθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἐταίρους
 αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι, 260
 ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιᾶς ὥτρυνα νέεσθαι·
 οἱ δ' ὕβρει εἷξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῶ,
 αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγρούς
 πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
 αὐτοὺς τε κτεῖνον. τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκित' αὐτή. 265
 οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἅμ' ἡοῖ φαινομένηφιν
 ἦλθον· πλήτο δὲ πᾶν πεδῖον πεζῶν τε καὶ ἵππων
 χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
 φύζαν ἐμοῖς ἐτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
 μεῖναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη. 270
 ἐνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξεί χαλκῷ,
 τοὺς δ' ἀναγον ζωούς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.

αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὦδε νόημα
 ποιήσ' — ὥς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
 αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ· ἔτι γὰρ νῦν με πῆμ' ὑπέδεκτο —· 275
 αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην εὐτυκτον ἔθηκα
 καὶ σάκος ὦμουιν, δόρυ δ' ἐκβαλον ἔκτοσε χειρός·
 αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων
 καὶ κύσα γούναθ' ἐλών· ὁ δ' ἐρύσατο καὶ μ' ἐσάωσεν,
 ἐς δίφρον δέ μ' ἔσας ἄγεν οἴκαδε δάκρυ χέοντα. 280
 ἦ μὲν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήισσον μελίησιν,
 ἰέμενοι κτεῖναι· δὴ γὰρ κεχολώατο λήην·
 ἀλλ' ἀπὸ κεῖνος ἔρυκε, Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
 ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
 ἔνθα μὲν ἐπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγρια 285
 χρήματ' ἄν' Αἰγυπτίους ἄνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ὀγδόατόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθεν,
 δὴ τότε Φοῖνιξ ἦλθεν ἀνὴρ, ἀπατήλια εἰδώς,
 τρώκτης, ὅς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργειν·
 ὅς μ' ἄγε παρπεπιθὼν ἧσι φρεσὶν, ὄφρ' ἰκόμεσθα 290
 Φοινίκην, ὅθι τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
 ἔνθα παρ' αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
 ἄψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὦραι,
 ἐς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσσατο ποντοπόροιο 295
 ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
 κεῖθι δέ μ' ὥς περάσειε καὶ ἄσπετον ὦνον ἔλοιτο.
 τῷ ἐπόμεν ἐπὶ νηὸς, διόμενός περ, ἀνάγκη.
 ἦ δ' ἔθθεν Βορρῆ ἀνέμῳ ἀκραεὶ καλῷ
 μέσσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζεὺς δέ σφισι μήδετ' ὄλεθρον. 300
 ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
 φαίνετο γαῖάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,

δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
 νηὸς ὑπερ γλαφυρῆς, ἥχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
 Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν· 305
 ἥ δ' ἐλελίχθη πᾶσα Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
 ἐν δὲ Θεείου πλήτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
 οἱ δὲ κορώνησιν ἵκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
 κύμασιν ἐμφορέοντο, δεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
 αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτός, ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ, 310
 ἱστὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρώροιο
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
 τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
 ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
 γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασεν μέγα κύμα κυλίνδον. 315
 ἔνθα με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φείδων
 ἥρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν
 αἶθρῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἤγεν ἐς οἶκον,
 χειρὸς ἀναστήσας, ὅφρ' ἵκετο δώματα πατρός·
 ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσειν. 320
 ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην· κεῖνος γὰρ ἔφασκεν
 ξεινίσαι ἠδὲ φιλῆσαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 καὶ μοι κτήματ' ἔδειξεν, ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς,
 χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
 καὶ νῦ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι· 325
 τόσσα οἱ ἐν μεγάροισι κειμήλια κεῖτο ἀνακτος.
 τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὅφρα Θεοῖο
 ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
 ὅππως νοστήσῃ Ἰθάκης ἐς πῖονα δῆμον,
 ἥδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἢε κρυφῆδόν. 330
 ὤμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
 νῆα κατειρῦσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἑταίρους,

οἷ δὴ μιν πέμψουσι φίλην ἔς πατρίδα γαῖαν.
 ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηὺς
 ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἔς Δουλίχιον πολύπυρον. 335
 ἔνθ' ὃ γέ μ' ἠνώγει πέμψαι βασιλῆι Ἀκάστῳ
 ἐνδυκέως· τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ἦνδανε βουλή
 ἄμφ' ἐμοί, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γενοίμην.
 ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω ποντοπόρος νηὺς,
 αὐτίκα δούλιον ἤμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο. 340
 ἐκ μὲν με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔδυσαν,
 ἄμφι δέ με ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
 ῥωγαλέα, τὰ καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρηαι.
 ἐσπέριοι δ' Ἰθάκης εὐδαιέλου ἔργ' ἀφίκοντο·
 ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν εὐσσέλμῳ ἐνὶ νηὶ 345
 ὄπλῳ εὐστρεφεί στερεῶς, αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
 ἐσσυμένως παρὰ θῖνα θαλάσσης δόρπον ἔλοντο.
 αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ
 ῥηιδίως· κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
 ξεστὸν ἐφόλκαιον καταβάς ἐπέλασσα θαλάσση 350
 στῆθος, ἔπειπα δὲ χερσὶ διήρεσα ἀμφοτέρησιν
 νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηθ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.
 ἔνθ' ἀναβάς, ὅθι τε δριὸς ἦν πολυανθέος ὕλης,
 κείμεν πεπτηώς. οἱ δὲ μεγάλα στενάχοντες
 φοίτων· ἀλλ' — οὐ γὰρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι 355
 μαίεσθαι προτέρῳ — τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
 νηὸς ἐπὶ γλαφυρῆς, ἐμὲ δὲ κρύψαν θεοὶ αὐτοὶ
 ῥηιδίως, καὶ με σταθμῷ ἐπέλασσαν ἄγοντες
 ἀνδρὸς ἐπισταμένου· ἔτι γὰρ νῦ μοι αἶσα βιῶναι·
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα· 360
 „ἄ δειλὲ ξείνων, ἣ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας
 ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἠδ' ὅσ' ἀλήθης.

ἀλλὰ τὰ γ' οὐ κατὰ κόσμον δίομαι, οὐδέ με πείσεις
 εἰπὼν ἄμφ' Ὀδυσῇ· τί σέ χρῆ τοῖον ἐόντα
 μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα καὶ αὐτὸς 365
 νόστον ἔμοῖο ἄνακτος, ὃ τ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσιν
 πάγχυ μάλ', ὅττι μιν οὐ τι μετὰ Τρώεσσι δάμασσαν
 ἦε φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπευσεν· 368
 νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἄρπυιαι ἀνηρείψαντο. 371
 αὐτὰρ ἐγὼ παρ' ὕεσσιν ἀπότροπος· οὐδὲ πόλινδε
 ἔρχομαι, εἰ μὴ πού τι περίφρων Πηνελόπεια
 ἐλθέμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη ποθὲν ἔλθῃ.
 ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα παρήμενοι ἐξερέουσιν, 375
 ἡμὲν οἱ ἄχνυνται δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος
 ἦδ' οἱ χαίρουσιν, βίοτον νήπιονον ἔδοντες·
 ἀλλ' ἐμοὶ οὐ φίλον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
 ἐξ οὗ δὴ μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,
 ὅς ῥ' ἄνδρα κτείνας πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἀληθεὶς 380
 ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν, ἐγὼ δέ μιν ἀμψαγά-
 παζον.

φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἰδομενῇι ἰδέσθαι
 νῆας ἀκειόμενον, τὰς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
 καὶ φάτ' ἐλεύσεσθαι ἢ ἐς θέρος ἢ ἐς ὀπώρην,
 πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν. 385
 καὶ σύ, γέρον πολυπενθές, ἐπεὶ σέ μοι ἤγαγε
 δαίμων,
 μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο μήτε τι θέλγε·
 οὐ γὰρ τούνεκ' ἐγὼ σ' αἰδέσσομαι οὐδὲ φιλήσω,
 ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας αὐτόν τ' ἐλεαίρων.“

τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί, 369
 ἦδ' ἐκε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἦρατ' ὀπίσσω·

D. Odysseus schlägt eine Wette vor. 390—408.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-

σεύς· 390

„ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀπιστος,
οἷόν σ' οὐδ' ὁμόσας περ ἐπήγαγον, οὐδέ σε πείθω.
ἀλλ' ἄγε νῦν ρήτρην ποιησόμεθ'· αὐτὰρ ὑπερθεῖν
μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοί, τοὶ Ὀλυμπον ἔχουσιν.

εἰ μὲν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα, 395

ἔσσας με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα πέμψαι
Δουλιχιόνδ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·

εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεός, ὥς ἀγορεύω,
δμῶας ἐπισσεύας βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἡπεροπεύειν.“ 400

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε δῖος ὕφορβός·

„ξεῖν', οὕτω γάρ μὲν μοι ἐνκλείη τ' ἀρετὴ τε
εἴη ἐπ' ἀνθρώπους, ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετόπισθεν,

ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον καὶ ξείνια δῶκα,
αὗτις δὲ κτείναιμι φίλον τ' ἀπὸ θυμὸν ἐλοίμην· 405

πρόφρων κεν δὴ ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιτοίμην.

νῦν δ' ὦρῃ δόρποιο· τάχιστα μοι ἔνδον ἐταῖροι
εἶεν, ἵν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.“

7. Der erste Abend bei Eumaios. 409—533.

A. Opfer und Abendmahlzeit. 409—456.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δὲ σύες τε καὶ ἀνέρες ἦλθον ὕφορβοί. 410

τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἦθεα κοιμηθῆναι,

κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὦρτο συῶν αὐλιζομενάων·

αὐτὰρ ὁ οἷς ἐτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὕφορβός·

„ἄξεθ' ὑῶν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω

τηλεδαπῶ· πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἳ περ διζὺν 415

δὴν ἔχομεν πάσχοντες ὑῶν ἔνεκ' ἀργιοδόντων,
ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν.“

ὥς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλεί χαλκῷ,
οἱ δ' ὕν εἰσῆγον μάλα πίονα, πενταέτηρον.
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρῃ· οὐδὲ συβώτης 420
λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων — φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγα-
θῆσιν —

ἀλλ' ὃ γ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ
βάλλεν

ἀργιόδοντος ὑὸς καὶ ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσιν
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
κόψε δ' ἀνασχόμενος σχίζῃ δρυός, ἣν λίπε κείων· 425
τὸν δ' ἔλιπε ψυχῇ. τοὶ δὲ σφάξαν τε καὶ εὔσαν,
αἶψα δέ μιν διέχευαν· ὃ δ' ὠμοθετεῖτο συβώτης,
πάντων ἀρχόμενος μελέων, ἔς πίονα δημόν.
καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε παλύνας ἀλφίτου ἀκτῆ,
μίστυλλόν τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν, 430
ὥπτησάν τε περιφραδέως ἐρύσαντό τε πάντα,
βάλλον δ' εἰν ἔλεοῖσιν ἀολλέα. ἂν δὲ συβώτης
ἴστατο δαιτρεύσων· περὶ γὰρ φρεσὶν αἴσιμα ἦδη.
καὶ τὰ μὲν ἔπταχα πάντα διεμοιράτο δαΐζων·
τὴν μὲν ἴαν νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ, Μαιάδος υἱ, 435
θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἐκάστοις·
νώτοισιν δ' Ὀδυσῆα διηνεκέεσσι γέραιρεν
ἀργιόδοντος ὑός, κύδαινε δὲ θυμὸν ἀνακτος,
καὶ μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„αἶθ' οὕτως, Εὖμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο, 440
ὥς ἐμοί, ὅττι με τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις.“
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα·
„ἔσθιε, δαιμόνιε ξείνων, καὶ τέρπεο τοῖσδε,

οἷα πάρεστι. θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει,
ὅττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλῃ· δύναται γὰρ ἅπαντα.“ 445

ἣ ῥα καὶ ἄργματα θῦσε θεοῖς αἰγιγενέτησιν,
σπείσας δ' αἶθοπα οἶνον Ὀδυσσῇ πολυπόρθῳ
ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν. ὁ δ' ἔζετο ἥ παρὰ μοῖρῃ.
σῖτον δέ σφιν ἐνειμε Μεσαύλιος, ὃν ῥα συβώτης
αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποιχομένοιο ἄνακτος, 450
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος·
παρ δ' ἄρα μιν Ταφίων πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
σῖτον μὲν σφιν ἀφείλε Μεσαύλιος, οἱ δ' ἐπὶ κοῖτον, 455
σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι, ἐσσεύοντο.

B. Odysseus stellt Eumaios auf die Probe. 457—533.

Νῦξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ, σκοτομήνοισ· ὤε δ' ἄρα
Ζεὺς
πάννυχος, αὐτὰρ ἄη Ζέφυρος μέγας, αἰὲν ἔφυδρος.
τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε συβώτεω πειρητίζων,
εἴ πως οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι ἢ τιν' ἐταίρων 460
ἄλλον ἐποτρύνειεν, ἐπεὶ ἔο κήδετο λίην.

„κέκλυθι νῦν, Εὐμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἐταῖροι,
εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω· οἶνος γὰρ ἀνώγει
ἡλεός, ὃς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι
καὶ θ' ἀπαλὸν γελάσαι, καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν, 465
καὶ τι ἔπος προέηκεν, ὃ πέρ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐπικεύσω.
εἴθ' ὥς ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
ὥς ὅθ' ὑπὸ Τροίην λόχον ἤγομεν ἀρτύναντες.
ἡγείσθην δ' Ὀδυσσεὺς τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος, 470
τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγών· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.

ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἰκόμεσθ' αὖ ποτὶ πτόλιν αἰπὺ τε τεῖχος,
 ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστ'υ κατὰ ῥωπήϊα πυκνά,
 ἄν δόνακας καὶ ἔλος, ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες
 κείμεσθ', νύξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ Βορέας πεσόντος, 475
 πηγυλὶς· αὐτὰρ ὑπερθε χιῶν γένετ' ἥντε πάχνη,
 ψυχρή, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
 ἔνθ' ἄλλοι πάντες χλαῖνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,
 εὖδον δ' εὖκηλοι, σάκεσιν εἰλυμένοι ὦμους·
 αὐτὰρ ἐγὼ χλαῖναν μὲν ἰὼν ἐτάροισιν ἔλειπον 480
 ἀφραδίης, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγασέμεν ἔμπης,
 ἀλλ' ἐπόμεν σάκος οἷον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκειν,
 καὶ τότε ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα
 ἀγκῶνι νύξας· ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ὑπάκουσεν· 485
 ,διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 οὐ τοι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλὰ με χεῖμα
 δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν. παρὰ μ' ἦπαφε
 δαίμων
 οἰοχίτων' ἔμεναι· νῦν δ' οὐκέτι φρυγὰ πέλονται·
 ὥς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα νόον σχέθε τόνδ' ἐνὶ θυμῷ, 490
 οἷος κεῖνος ἔην βουλευέμεν ἠδὲ μάχεσθαι·
 φθεγξάμενος δ' ὀλίγη ὀπί με πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 ,σίγα νῦν, μή τις σευ Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ·
 ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν εἶπέ τε μῦθον·
 ,κλῦτε, φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος. 495
 λίην γὰρ νηῶν ἕκας ἦλθομεν· ἀλλὰ τις εἴη
 εἰπεῖν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
 εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι·
 ὥς ἔφατ', ὥρτο δ' ἔπειτα Θόας, Ἀνδραίμονος υἱός,
 καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε φοινικόεσσαν, 500

βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας. ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνου
κείμην ἀσπασίως, φάε δὲ χρυσόθρονος Ἥως.“ 502

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα· 507

„ὦ γέρον, αἶνος μὲν τοι ἀμύμων, ὃν κατέλεξας,
οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς ἔειπες·
τῷ οὐτ' ἐσθῆτος δευήσεαι οὔτε τευ ἄλλου, 510

ὣν ἐπέοιχ' ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα,
νῦν· ἀτὰρ ἡῶθέν γε τὰ σὰ ῥάκεα δνοπαλίζεις.
οὐ γάρ πολλαὶ χλαῖναι ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
ἐνθάδε ἐννυσθαι, μία δ' οἷη φωτὶ ἐκάστω.“ 514

ὣς εἰπὼν ἀνόρουσε, τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς 518
εὐνήν, ἐν δ' οἷων τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
ἐνθ' Ὀδυσσεὺς κατέλεκτ'· ἐπεὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ 520
πυκνήν καὶ μεγάλην, ἥ οἱ παρεκέσκετ' ἀμοιβάς,
ἐννυσθαι, ὅτε τις χειμῶν ἔκπαγλος ὄροιτο.

ὣς ὁ μὲν ἐνθ' Ὀδυσσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ'
αὐτὸν

ἄνδρες κοιμήσαντο νεηνία· οὐδὲ συβώτῃ
ἦνδανεν αὐτόθι κοῖτος, ὑῶν ἄπο κοιμηθῆναι. 525
ἀλλ' ὃ γ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὠπλίζετο· χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς,
ὅττι ῥά οἱ βιότου περικήδετο νόσφιν ἐόντος.
πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὦμοις,
ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἐέσσατ' ἀλεξάνεμον, μάλα πυκνήν,

ὣς νῦν ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη. 503

δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
ἀμφοτέρων, φιλότῃ καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἔηος·
νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακὰ χροῖ' εἵματ' ἔχοντα.“
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσεύος φίλος υἱός, 515
αὐτός τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δώσει,
πέμψει δ', ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.“

ἄν δὲ νάκην ἔλετ' αἰγὸς εὐτρεφέος μεγάλοιο, 530
εἵλετο δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν.
βῆ δ' ἵμεναι κείων, ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
πέτρῃ ὑπο γλαφυρῇ εὔδον, Βορέω ὑπ' ἰωγῇ.

Fünfzehntes Buch.

Ὀδυσσεΐας ο.

35. Tag (Forts.) bis 38. Tag. Τηλεμάχου πρὸς Εὐμαῖον
ἄφιξις.

8. 35. Tag (Forts.). Athene erscheint dem Telemachos im Traum. 1—55.

Ἥ δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Ἀθήνη
ῥαχέτ', Ὀδυσσεὺς μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
νόστου ὑπομνήσουςα καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
εὔρε δὲ Τηλέμαχον καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν
εὔδοντ' ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο, 5
ἦτοι Νεστορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ,
Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἀποτῆλ' ἀλάλησαι, 10
κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
οὕτω ὑπερφιάλους· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσιν
κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην δδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ὀτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον
πεμπέμεν, ὅφρ' ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμης. 15
ἦδη γάρ ῥα πατὴρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
μνηστῆρας δώροισι καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα·
μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτήμα φέρεται.

οἷσθα γάρ, οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός· 20
 κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν, ὅς κεν ὀπυίῃ,
 παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίῳ φίλοιο
 οὐκέτι μέμνηται τεθνηότος οὐδὲ μεταλλᾷ.
 ἀλλὰ σὺ γ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα
 δμῳάων ἧ τίς τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι, 25
 εἰς ὃ κέ τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.
 ἄλλο δέ τοι τι ἔπος ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ.
 μνηστήρων σ' ἐπιτηδὲς ἀριστῆες λοχόωσιν
 ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
 ἰέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι. 30
 ἀλλὰ τὰ γ' οὐκ οἶω· πρὶν καὶ τινὰ γαῖα καθέξει
 ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν.
 ἀλλὰ ἕκας νήσων ἀπέχειν εὐεργέα νῆα,
 νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν· πέμπει δέ τοι οὔρον ὀπισθεν
 ἀθανάτων ὅς τίς σε φυλάσσει τε ῥύεταί τε. 35
 αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,
 νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρῦναι καὶ πάντας ἐταίρους,
 αὐτὸς δὲ πρῶτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
 ὅς τοι ὕων ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἥπια οἶδεν.
 ἔνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι· τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν εἴσω 40
 ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
 οὔνεκά οἱ σῶς ἔσσι καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθας.“

ἦ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦς' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον,
 αὐτὰρ ὁ Νεστορίδην ἐξ ἡδέος ὕπνου ἔγειρεν· 44

„ἔγρεο, Νεστορίδη Πεισίστρατε. μώνυχας ἵππους 46
 ζευξον ὑφ' ἄρματ' ἄγων, ὅφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο.“

τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ἠΰδα·

λάξ ποδὶ κινήσας, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν· 45

„Τηλέμαχ', οὐ πως ἔστιν ἐπειγομένους περ δδοῖο
 νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν· τάχα δ' ἔσσεται ἡώς. 50
 ἀλλὰ μὲν', εἰς ὃ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείῃ
 ἥρως Ἀτρεΐδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος,
 καὶ μύθοις ἀγανοῖσι παραυδήσας ἀποπέμψῃ·
 τοῦ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκεται ἥματα πάντα
 ἀνδρὸς ξεινοδόκου, ὅς κεν φιλότητα παράσχη.“ 55

9. 36. Tag. Reise von Sparte nach Phērai. 56—188.

A. Abschiedsmahl. Glückliches Vorzeichen. 56—181.

Ὡς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλυθεν Ἡώς.
 ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.
 τὸν δ' ὥς οὖν ἐνόησεν Ὀδυσσεύς φίλος υἱός,
 σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῖ σιγαλόεντα 60
 δύνεν καὶ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὦμοις
 ἥρως, βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δὲ προσηύδα· 62
 „Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν, 64
 ἦδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν· 65
 ἦδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἰκέσθαι.“
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
 „Τηλέμαχ', οὐ τι σ' ἐγὼ γε πολὺν χρόνον ἐνθάδ'
 ἐρύξω

ἰέμενον νόστοιο· νεμεσσωμαι δὲ καὶ ἄλλω
 ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέησιν, 70
 ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
 ἴσόν τοι κακὸν ἔσθ', ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
 ξεῖνον ἐποτρύνει καὶ ὅς ἐσσύμενον κατερύκει. 73
 ἀλλὰ μὲν', εἰς ὃ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείω 75
 Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύς θείοιο· 63
 χορὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν. 74

καλά, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, εἴπω δὲ γυναιξὶν
 δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλλῃς ἔνδον ἐόντων.
 ἀμφοτέρων, κῦδός τε καὶ ἀγλαΐη, καὶ ὄνειαρ,
 δειπνήσαντες ἔμεν πολλήν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
 εἰ δ' ἐθέλεις τραφθῆναι ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον' Ἀργος, 80
 ὄφρα τοι αὐτὸς ἔπωμαι, ὑποζεύξω δέ τοι ἵππους,
 ἄσπεα δ' ἀνθρώπων ἡγήσομαι· οὐδέ τις ἡμέας
 αὐτως ἀππέμψει, δώσει δέ τι ἐν γε φέρεσθαι,
 ἥε τινα τριπόδων εὐχάλκων ἥε λεβήτων
 ἥε δὴ ἡμιόνους ἥε χρύσειον ἄλυσον.“ 85

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦν δα·
 „Ἄτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερόν· οὐ γὰρ ὀπίσθεν
 οὔρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσιν·
 μὴ πατέρ' ἀντίθεον διζήμενος αὐτὸς ὀλωμαι, 90
 ἢ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὀληται.“

αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 αὐτίκ' ἄρ' ἦ ἀλόχῳ ἠδὲ δμῳῇσι κέλευσεν
 δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλλῃς ἔνδον ἐόντων.
 ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοῖδης Ἑτεωνεύς, 95
 ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, ἐπεὶ οὐ πολὺ ναῖεν ἀπ' αὐτοῦ·
 τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
 ὀπτῆσαί τε κρεῶν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.
 αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα,
 οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γ' Ἑλένη κίε καὶ Μεγαπένθης. 100
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκαν', ὅθι οἱ κειμήλια κεῖτο,
 Ἄτρεΐδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
 υἶδον δὲ κρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε' ἄνωγεν
 ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο φωριαμοῖσιν,
 ἐνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, οἷς κάμεν αὐτή. 105

τῶν ἐν' αἰραμένη Ἑλένη φέρε, δῖα γυναικῶν,
 ὃς κάλλιστος ἦν ποικίλμασιν ἠδὲ μέγιστος,
 ἀστὴρ δ' ὥς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.
 βὰν δ' ἰέναι προτέρω διὰ δώματα, εἶος ἵκοντο
 Τηλέμαχον· τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος· 110

„Τηλέμαχ', ἦτοι νόστον, ὅπως φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
 ὥς τοι Ζεὺς τελέσειεν, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.“ 112

ὥς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον 120
 ἦρως Ἀτρεΐδης· ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
 θῆκ' αὐτοῦ προπάροιθε φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης,
 ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο καλλιπάρης
 πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσίν, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν·

„δῶρόν τοι καὶ ἐγώ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι, 125
 μνημ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην,
 σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τείως δὲ φίλῃ παρὰ μητρὶ
 κεῖσθαι ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκοιο
 οἶκον εὐκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.“

ὥς εἰποῦσ' ἐν χερσὶ τίθει, ὁ δὲ δέξατο χαίρων. 130
 καὶ τὰ μὲν ἐς πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἦρως
 δεξάμενος, καὶ πάντα ἐῷ θηήσατο θυμῷ·
 τοὺς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος.
 ἐξέσθην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
 χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα 135

δώρων δ', ὅσς' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται, 113
 δώσω, ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστιν·

δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ 115
 ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χεῖλεα κεκράανται,
 ἔργον δ' Ἡφαίστοιο. πόρην δέ ἐ Φαίδιμος ἦρως,
 Σιδονίων βασιλεύς, ὃθ' ἐὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
 κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῖν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.“

καλῇ, χρυσείῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
 νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστήν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
 σῖτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα· 138
 παρ δὲ Βοηθοΐδης κρέα δαίετο καὶ νέμε μοίρας, 140
 οἴνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 δὴ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
 ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον, 145
 ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
 τοὺς δὲ μετ' Ἀτρεΐδης ἔκιε ξανθὸς Μενέλαος
 οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῇφιν
 χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην.
 στῆ δ' ἵππων προπάροιθε, δεδισκόμενος δὲ προσηύδα· 150
 „χαίρετον, ὦ κούρω, καὶ Νέστορι, ποιμένι λαῶν,
 εἰπεῖν· ἧ γὰρ ἐμοί γε πατὴρ ὥς ἦπιος ἦεν,
 εἶος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν νῆες Ἀχαιῶν.“
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
 „καὶ λίην κείνῳ γε, διοτρεφές, ὥς ἀγορεύεις, 155
 πάντα τάδ' ἐλθόντες καταλέξομεν· αἶ γὰρ ἐγὼν ὥς
 νοστήσας Ἰθάκηνδε, κιχὼν Ὀδυσῆ' ἐνὶ οἴκῳ
 εἵποιμ', ὥς παρὰ σεῖο τυχὼν φιλότητος ἀπάσης
 ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά.“
 ὥς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις, 160
 αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
 ἥμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰύζοντες ἔποντο
 ἄνδρες ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δὲ σφισιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
 δεξιὸς ἦιξε πρόσθ' ἵππων· οἱ δὲ ἰδόντες

εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων.

γῆθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη. 165

τοῖσι δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἤρχετο μύθων·

„φράζεο δὴ, Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἢ νῶιν τόδ' ἔφηνε θεὸς τέρας ἦε σοὶ αὐτῶ.“

ὥς φάτο, μερμήριξε δ' ἀρηίφιλος Μενέλαος,
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο νοήσας. 170

τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον·

„κλῦτέ μεν, αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι, ὥς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι καὶ ὥς τελέεσθαι οἶω.

ὥς ὅδε χῆν' ἤρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ,
ἔλθων ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενεή τε τόκος τε, 175

ὥς Ὀδυσσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ' ἐπαληθεῖς
οἴκαδε νοστήσει καὶ τίσεται· ἦε καὶ ἦδη

οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει.“

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦνδ'·

„οὔτῳ νῦν Ζεὺς θείῃ, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης· 180

τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῶ ὥς εὐχετοῦμην.“

B. Fahrt nach Phērai und Nachtruhe daselbst. 182—188.

Ἦ καὶ ἐφ' ἵππων μάστιν βάλεν· οἱ δὲ μάλ' ὦκα
ἦιξαν πεδίοι'δε διὰ πτόλιος μεμαῶτες.

οἱ δὲ πανημέριοι σείον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
δύσετό τ' ἥελιος σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί, 185

ἔς Φηράς δ' ἵκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,

υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.

ἐνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν, ὃ δὲ τοῖς παρ' ξείνια θῆκεν.

10. 37. Tag. Des Telemachos Rückreise. 189—300.

A. Auf Telemachos Bitte wird Pylos umfahren. 189—221.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον, 190

ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.

μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον·
καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν·

„Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας 195
μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ διαμπερές εὐχόμεθ' εἶναι
ἐκ πατέρων φιλότητος, ἀτὰρ καὶ ὁμήλικές εἰμεν·
ἦδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνησιν ἐνήσει.
μή με παρὲξ ἄγε νῆα, διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
μή μ' ὁ γέρων ἀέκοντα κατάσχη ᾧ ἐνὶ οἴκῳ 200
ἰέμενος φιλέειν, ἐμὲ δὲ χρεὼ θᾶσσον ἰκέσθαι.“

ὣς φάτο, Νεστορίδης δ' ἄρ' ἔῳ συμφράσσατο
θυμῷ,

ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν.
ᾧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
στρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης, 205
νῆι δ' ἐνὶ πρυμνῇ ἐξαίνυτο κάλλιμα δῶρα,
ἔσθῃτα χρυσόν τε, τὰ οἱ Μενέλαος ἔδωκεν·
καί μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„σπουδῇ νῦν ἀνάβαινε κέλευέ τε πάντας ἐταῖρους,
πρὶν ἐμὲ οἴκαδ' ἰκέσθαι ἀπαγγεῖλαι τε γέροντι· 210
εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ
θυμόν·

οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὗ σε μεθήσει,
ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἴσεται, οὐδέ ἔφημι
ἄψ ἰέναι κενεόν· μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης.“

ὣς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους 215
ἄψ Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δῶμαθ' ἵκανε.

Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν·

„ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε', ἐταῖροι, νῆι μελαίνῃ,
αὐτοί τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο.“

ὥς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἦδ' ἐ
πίθοντο, 220

αἶψα δ' ἄρ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον.

B. Telemachos nimmt den Theoklymenes auf. 222—281.

Ἦτοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο καὶ εὖχετο, θῦε δ' Ἀθήνη
νηὶ παρὰ προμνηῇ· σχεδόθεν δέ οἱ ἦλυθεν ἀνὴρ
τηλεδαπός, φεύγων ἐξ Ἄργεος ἄνδρα κατακτάς,
μάντις· ἀτὰρ γενεήν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν, 225
ὃς πρὶν μὲν ποτ' ἔναιε Πύλῳ ἐνι, μητέρι μῆλων,
ἄφνειος Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα ναίων·
δὴ τότε γ' ἄλλων δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων
Νηλέα τε μεγάθυμον, ἀγανότατον ζώντων,
ὃς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν 230
εἶχε βίη. ὁ δὲ τέως μὲν ἐνὶ μεγάροις Φυλάκοιο
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο, κρατέρ' ἄλγεα πάσχων
εἵνεκα Νηλῆος κούρης ἄτης τε βαρείης,
τὴν οἳ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά, δασπλητὶς Ἑρινύς.
ἀλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε κῆρα καὶ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους 235
ἔς Πύλον ἐκ Φυλάκης καὶ ἐτίσατο ἔργον ἀεικὲς
ἀντίθεον Νηλῆα, κασιγνήτῳ δὲ γυναῖκα
ἠγάγετο πρὸς δώμαθ'· ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργος ἔς ἱππόβοτον· τόθι γάρ νῦν οἳ αἴσιμον ἦεν
ναιέμεναι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν. 240
ἐνθα δ' ἔγημε γυναῖκα καὶ ὑπερεφές θέτο δῶμα,
γείνατο δ' Ἀντιφάτην καὶ Μάντιον, υῖε κραταιῷ·
Ἀντιφάτης μὲν τίκτεν Ὀικλῆα μεγάθυμον,
αὐτὰρ Ὀικλείης λαοσσόον Ἀμφιάραον,
ὃν περὶ κῆρι φίλει Ζεὺς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων 245
παντοίην φιλότῃ· οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδόν,
ἀλλ' ὄλετ' ἐν Θήβησι γυναίων εἵνεκα δώρων.

τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντ' Ἀλκμάων Ἀμφίλοχός τε.
 Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφρίδεά τε Κλεῖτόν τε·
 ἀλλ' ἦτοι Κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἥως 250
 κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη·
 αὐτὰρ ὑπέρθυμον Πολυφρίδεα μάντιν Ἀπόλλων
 θῆκε βροτῶν ὅχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάραος.
 ὃς δ' Ὑπερησίηνδ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθεῖς,
 ἐνθ' ὃ γε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσιν. 255
 τοῦ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ'
 ἦεν,

ὃς τότε Τηλεμάχου πέλας ἴστατο. τὸν δὲ κίχανεν
 σπένδοντ' εὐχόμενόν τε θοῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ὦ φίλ', ἐπεὶ σε θύοντα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ, 260
 λίσσομ' ὑπὲρ θυέων καὶ δαίμονος, αὐτὰρ ἔπειτα
 σῆς τ' αὐτοῦ κεφαλῆς καὶ ἐταίρων, οἳ τοι ἔπονται,
 εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα, μηδ' ἐπικεύσης·

τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦνδ'· 265
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατὴρ δέ μοι ἔστιν Ὀδυσσεύς,
 εἴ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἤδη ἀπέφθιτο λυγρὸν ὄλεθρον.
 τούνεκα νῦν ἐτάρους τε λαβὼν καὶ νῆα μέλαιναν
 ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο.“ 270

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος Θεοειδής·
 „οὔτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
 ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοί τε ἔται τε

Ἄργος ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιῶν·
 τῶν ὑπαλευάμενος θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν 275
 φεύγω, ἐπεὶ νῦ μοι αἶσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.

ἀλλὰ με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεὶ σε φυγὼν ἰκέτευσα,
μή με κατακτείνωσι· διωκόμεναι γὰρ οἶω.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤρδα·
„οὐ μὲν δὴ σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς εἰσης, 280
ἀλλ' ἔπευ· αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεται, οἷά κ' ἔχωμεν.“

C. Die Seefahrt nach Ithake. 282—300.

Ὡς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
καὶ τό γ' ἐπ' ἰκριόφιν τάνυσεν νεὸς ἀμφιελίσσης·
ἂν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσετο ποντοπόροιο,
ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο, παρ δὲ οἱ αὐτῷ 285
εἶσε Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.

Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὄπλων ἅπτεσθαι· τοὶ δ' ἐσσυμένως ἐπίθοντο.
ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἐντοσθε μεσόδμης
στῆσαν αἰείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν, 290
ἔλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐυστρέπτοισι βοεῦσιν.

τοῖσιν δ' ἔκμενον οὔρον ἴει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὅφρα τάχιστα
νηῦς ἀνύσειε θεούσα θαλάσσης ἄλμυρόν ὕδωρ. 294

δύσετό τ' ἥελιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγνυαί, 296
ἥ δὲ Φεὰς ἐπέβαλλεν ἐπειγομένη Διὸς οὔρῳ,
ἥδ' ἐπαρ' Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
ἐνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε Θοῆσιν,
ὀρμαίνων, ἥ κεν θάνατον φύγοι ἢ κεν ἁλώῃ. 300

11. Der zweite Abend bei Eumaios. 301—492.

A. Zweite Erprobung des Eumaios. 301—379.

Τῷ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος
δορπείτην· παρὰ δέ σφιν ἐδόρπεον ἄνδρες ἄλλοι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
βὰν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καλλιρέεθρον. 295

τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε συβώτεω πειρητίζων,
 ἢ μιν ἔτ' ἐνδυκέως φιλέοι μεῖναι τε κελεύοι 305
 αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ, ἣ ὀτρύνειε πόλινδε·

„κέκλυθι νῦν, Εὖμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
 ἦῶθεν προτὶ ἄστνυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
 πτωχεύσων, ἵνα μὴ σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους.
 ἀλλὰ μοι εὖ θ' ὑπόθευ καὶ ἅμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν
 ὅπασσον, 310

ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ· κατὰ δὲ πόλιν αὐτὸς ἀνάγκη
 πλάγξομαι, αἶ' κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον δρέξῃ.
 καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο
 ἀγγελίην εἵποιμι δαίφρονι Πηνελοπείῃ,
 καὶ κε μνηστήρεσσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην, 315
 εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν, ὀνείατα μυρὶ ἔχοντες·
 αἰψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν, ἄσσ' ἐθέλοιεν.
 ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον·
 Ἑρμείας ἔκητι διακτόρου, ὅς ῥά τε πάντων
 ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάξει, 320
 δρηστοσύνη οὐκ ἂν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος,
 πῦρ τ' εὖ νηῆσαι διὰ τε ξύλα δανὰ κεάσσαι,
 δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἶνοχοῆσαι,
 οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρώωσι χέρηες.“

τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα· 325
 „ὦ μοι, ξεῖνε, τί ἦ τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
 ἔπλετο; ἦ σὺ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι,
 εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι ὄμιλον,
 τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
 οὐ τοι τοιοῖδ' εἰσὶν ὑποδρηστήρες ἐκείνων, 330
 ἀλλὰ νέοι, χλαίνας εὖ εἰμένονι ἠδὲ χιτῶνας,
 αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα,

οἳ σφιν ὑποδρώωσιν· ἐύξεστοι δὲ τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν ἢ δ' οἴνου βεβρίθασιν.

ἀλλὰ μὲν· οὐ γάρ τις τοι ἀνιᾶται παρεόντι, 335
οὔτ' ἐγὼ οὔτε τις ἄλλος ἐταίρων, οἳ μοι ἔασιν.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσεύης φίλος υἱός,
κεῖνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσει,
πέμψει δ', ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.“

τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 340
„αἶθ' οὕτως, Εὖμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο,
ὥς ἐμοί, ὅττι μ' ἔπαυσας ἄλης καὶ διζύος αἰνῆς.
πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν·
ἀλλ' ἔνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
ἄνδρες, ὃν κεν ἴκηται ἄλη καὶ πῆμα καὶ ἄλγος· 345
νῦν δ' ἐπεὶ ἰσχανάας μεῖναι τέ με κεῖνον ἄνωγας,
εἴπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσεύης θείοιο
πατρός θ', ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῶ,
ἥ που ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἡελίοιο,
ἥ ἤδη τεθνῶσι καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισιν.“ 350

τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
„τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Δαέρτης μὲν ἔτι ζῶει, Διὶ δ' εὐχεται αἰεὶ
θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν·
ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο 355
κουριδίας τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἥ ἔ μάλιστα
ἦκαχ' ἀποφθιμένη καὶ ἐν ὤμῳ γήραϊ θῆκεν.
ἥ δ' ἄχεϊ οὗ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
λευγαλέῳ θανάτῳ, ὥς μὴ θάνοι, ὅς τις ἐμοί γε
ἐνθάδε ναιετάων φίλος εἴη καὶ φίλα ἔρδοι. 360
ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην ἀχέουσά περ ἔμπης,
τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,

οὐνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένη τανυπέπλω,
 θυγατέρ' ἰφθίμῃ, τὴν ὀπλοτάτην τέκε παίδων·
 τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τί μ' ἥσσον ἐτίμα. 365
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἥβην πολυήρατον ἰκόμεθ' ἄμφω,
 τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδε δόσαν καὶ μυρὶ' ἔλοντο,
 αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἶματ' ἐκείνη
 καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοῦσα,
 ἄγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον. 370
 νῦν δ' ἤδη τούτων ἐπιδεύομαι· ἀλλὰ μοι αὐτῷ
 ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοί, ᾧ ἐπιμύμνω·
 τῶν ἔφαγόν τ' ἐπιόν τε καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.
 ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης οὐ μείλιχον ἔστιν ἀκοῦσαι
 οὔτ' ἔπος οὔτε τι ἔργον, ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ, 375
 ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν
 ἀντία δεσποίνης φάσθαι καὶ ἕκαστα πυθέσθαι
 καὶ φαγέμεν πιέμεν τε, ἔπειτα δὲ καὶ τι φέρεσθαι
 ἄγρόνδ', οἷά τε θυμὸν αἰὲ δμώεσσιν ἰαίνει.“

B. Eumaios erzählt seine Jugendgeschichte. 380—492.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς· 380

„ὦ πόποι, ὥς ἄρα τυτθὸς ἐὼν, Εὐμαίε συβῶτα,
 πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκῆων.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 ἥε διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυάγυια,
 ἧ ἔνι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ, 385
 ἧ σέ γε μουνωθέντα παρ' οἷεσιν ἧ παρὰ βουσὶν
 ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον ἠδὲ πέρασσαν
 τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δῶμαθ', ὃ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
 „ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ' δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλάς, 390

σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο πῖνέ τε οἶνον
 ἥμενος. αἶδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὖδειν,
 ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκούειν· οὐδέ τί σε χρῆ,
 πρὶν ὥρη, καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
 τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει, 395
 εὐδέτω ἐξελθών· ἅμα δ' ἡοῖ φαινομένηφιν
 δειπνήσας ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίησιν ἐπέσθω.
 νῶι δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε
 κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λευγαλέοισιν
 μνωομένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ, 400
 ὅς τις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ' ἐπαληθῇ.
 τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὃ μ' ἀνείρεαι ἡδὲ μεταλλάς.
 νῆσός τις Συρίη κυκλήσκειται, εἴ που ἀκούεις,
 Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἡελίοιο,
 οὐ τι περιπληθῆς λίην τόσον, ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν, 405
 εὐβοτος, εὐμηλος, οἶνοπληθῆς, πολύπυρος.
 πείνη δ' οὐ ποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
 νοῦσος ἐπὶ στυγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
 ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κάτα φῦλ' ἀνθρώπων,
 ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξὺν 410
 οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
 ἔνθα δύο πόλεις, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
 τῆσιν δ' ἀμφοτέρησι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευεν,
 Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
 ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἦλυθον ἄνδρες, 415
 τρώκται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηὶ μελαίνῃ.
 ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ,
 καλὴ τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυῖα·
 τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαῖπαλοι ἠπερόπευον.
 πλυνούσῃ τις πρῶτα μίγῃ κοίλῃ παρὰ νηὶ 420

Jucundi acti
labores.

εὐνῇ καὶ φιλότῃτι, τὰ τε φρένας ἡπεροπεύει
 θηλυτέροισι γυναιξί, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔησιν.
 εἰρώτα δὴ ἔπειτα, τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι·
 ἥ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑπερεφές δῶ·
 ,ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου εὐχομαι εἶναι, 425
 κούρη δ' εἴμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ρυδὸν ἀφνειοῖο·
 ἀλλὰ μ' ἀνῆρπαξαν Τάφιοι, ληίστορες ἄνδρες,
 ἀγρόθεν ἐρχομένην, πέρασαν δέ με δεῦρ' ἀγαγόντες
 τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δῶμαθ', ὃ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν·
 τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ, ὃς ἐμίσγετο λάθρη· 430
 ,ἦ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἄμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἔποιο,
 ὄφρα ἴδῃ πατρὸς καὶ μητέρος ὑπερεφές δῶ
 αὐτοὺς τ'; ἦ γὰρ ἔτ' εἰσὶ καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
 ,εἴη κεν καὶ τοῦτ', εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε, ναῦται, 435
 ὄρκῳ πιστωθῆναι ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν·
 ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμνυον, ὥς ἐκέλευεν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὄρκον,
 τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
 ,σιγῇ νῦν· μή τις με προσανδάτω ἐπέεσσιν 440
 ὑμετέρων ἐτάρων, συμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυιῇ
 ἢ που ἐπὶ κρήνῃ, μή τις ποτὶ δῶμα γέροντι
 ἐλθὼν ἐξείπῃ, ὃ δ' δισάμενος καταδήσῃ
 δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσσετ' ὄλεθρον.
 ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὦνον ὁδαίων. 445
 ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλείῃ βιότοιο γένηται,
 ἀγγελίῃ μοι ἔπειτα θοῶς ἐς δῶμαθ' ἰκέσθω·
 οἶσω γὰρ καὶ χρυσόν, ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ.
 καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
 παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἔῃος ἐνὶ μεγάροισι ἀτιτάλλω, 450

κερδαλέον δὴ τοῖον, ἅμα τροχόωντα θύραζε·
 τὸν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός, ὃ δ' ὕμιν μυρίον ὦνον
 ἄλφοι, ὅπη περάσητε κατ' ἄλλοθρόους ἀνθρώπους·
 ἡ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς δώματα καλά,
 οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντες 455
 ἐν νηὶ γλαφυρῇ βίοτον πολὺν ἐμπολόωντο.
 ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλῃ νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
 καὶ τότε ἄρ' ἄγγελον ἦκαν, ὃς ἀγγείλειε γυναικί.
 ἦλυθ' ἀνὴρ πολὺιδρις ἐμοῦ πρὸς δώματα πατρὸς
 χρύσειον ὄρμον ἔχων, μετὰ δ' ἡλέκτροισιν ἔερτο. 460
 τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμῳαὶ καὶ πότνια μήτηρ
 χερσὶν τ' ἀμφαφόωντο καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο,
 ὦνον ὑπισχόμεναι· ὃ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ.
 ἦτοι ὃ καννεύσας κοίλῃν ἐπὶ νῆα βεβήκειν,
 ἡ δ' ἐμὲ χειρὸς ἐλοῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε. 465
 εὔρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἡμὲν δέπα ἠδὲ τραπέζας
 ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἳ μὲν πατέρ' ἀμφεπένοντο.
 οἱ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον δῆμοιό τε φῆμιν,
 ἡ δ' αἶψα τριῖ' ἄλεια κατακρύψας ὑπὸ κόλπῳ
 ἔκφερεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμεν ἄεσιφροσύνῃσιν. 470
 δύσετό τ' ἡέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί,
 ἡμεῖς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἦλθομεν ὦκα κιόντες,
 ἐνθ' ἄρα Φοινίκων ἀνδρῶν ἦν ὠκύαλος νηῦς.
 οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὕργα κέλευθα,
 νῶ ἀναβησάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὔρον ἱάλλεν. 475
 ἐξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἡμαρ·
 ἀλλ' ὅτε δὴ ἑβδομον ἡμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
 τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἀρτεμις ἰοχέαιρα,
 ἀντλῳ δ' ἐνδούπησε πεσοῦσ' ὥς εἰναλίῃ κήξ.
 καὶ τὴν μὲν φώκησι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι 480

ἔκβαλον, αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ·
τοὺς δ' Ἰθάκη ἐπέλασσε φέρον ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ,
ἐνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.

οὕτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.“

τὸν δ' αὖ διογενῆς Ὀδυσσεὺς ἠμείβετο μύθῳ· 485

„Εὖμαι', ἦ μάλα δὴ μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας
ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
ἀλλ' ἦτοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκεν
Ζεὺς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
ἠπίου, ὃς δὴ τοι παρέχει βρωσὶν τε πόσιν τε 490
ἐνδυκέως, ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον· αὐτὰρ ἐγὼ γε
πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνω.“

12. 38. Tag. Telemachos landet und begiebt sich zu Eumaios. 493—557.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
καδδραθέτην δ' οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
αἶψα γάρ Ἡὼς ἦλθεν εὐθρονος. οἱ δ' ἐπὶ χέρσου 495
Τηλεμάχου ἔταροι λύον ἱστία, καδ δ' ἔλον ἱστὸν
καρπαλίμως, τήν δ' εἰς ὄρμον προέρεσσαν ἐρετμοῖς.
ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
δειπνὸν τ' ἐντύνοντο κερῶντό τε αἶθοπα οἶνον. 500
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχετο μύθων·

„ὕμεῖς μὲν νῦν ἄστυδ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν,
αὐτὰρ ἐγὼν ἄγρους ἐπιείσομαι ἠδὲ βοτῆρας·
ἐσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι. 505
ἠῶθεν δέ κεν ὕμιν ὁδοιπόριον παραθείμην,
δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἶνου ἡδυπότοιο.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος Θεοειδής·

„πῇ γὰρ ἐγὼ, φίλε τέκνον, ἴω; τεῦ δώμαθ' ἱκώμαι

ἄνδρῶν, οἳ κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν; 510
ἢ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦϋδα·
„ἄλλως μὲν σ' ἂν ἐγὼ γε καὶ ἡμετερόνδε κελοίμην
ἔρχεσθ'· οὐ γάρ τι ξενίων ποθή· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
χεῖρον, ἐπεὶ τοι ἐγὼ μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ 515
ὄψεται· οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηστῆρσ' ἐνὶ οἴκῳ
φαίνεται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὑπερωίῳ ἱστὸν ὑφαίνει.
ἀλλὰ τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι, ὃν κεν ἴκοιο,
Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
τὸν νῦν ἴσα θεῶ Ἰθακῆσιοι εἰσορόωσιν· 520

καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνὴρ μέμονέν τε μάλιστα
μητέρ' ἐμὴν γαμέειν καὶ Ὀδυσσῆος γέρας ἔξειν.
ἀλλὰ τά γε Ζεὺς οἶδεν Ὀλύμπιος αἰθέρι ναίων,
εἴ κέ σφι πρὸ γάμοιο τελευτήσῃ κακὸν ἦμαρ.“

ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις, 525
κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσιν
τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε
μεσσηγὺς νηὸς τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.

τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἐτάρων ἀπονόσφι καλέσσας
ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν· 530

„Τηλέμαχ', οὐ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο δεξιὸς ὄρνις·
ἔγνων γάρ μιν ἐσάντα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα.
ὑμετέρου δ' οὐκ ἔστι γένευσ βασιλεύτερον ἄλλο
ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεὶ.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦϋδα· 535
„αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἶη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλὰ τε δῶρα
ἔξ ἐμεῦ, ὥς ἂν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.“

ἦ καὶ Πείραιον προσεφώνεε, πιστὸν ἑταῖρον·

„Πείραιε Κλυτίδῃ, σὺ δέ μοι τὰ περ ἄλλα μάλιστα 540
 πείθῃ ἐμῶν ἐτάρων, οἳ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἔποντο·
 καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν
 ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὃ κεν ἔλθω.“

τὸν δ' αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίον ἤϋδα·

„Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε
 μίμνοις· 545

τὸν δέ τ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ οὐ ποθὴ ἔσται.“

ὥς εἰπὼν ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
 αὐτοὺς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·
 οἳ δ' αἶψ' εἰσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον.

Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα, 550
 εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξεί χαλκῷ,
 νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.

οἳ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὥς ἐκέλευσεν
 Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·

τὸν δ' ὦκα προβιβάντα πόδες φέρον, ὄφρ' ἴκετ' αὐλήν, 555
 ἐνθα οἳ ἦσαν ὕες μάλα μυρία, ἦσι συβώτης
 ἐσθλὸς ἐὼν ἐνίαυεν, ἀνάκτεσιν ἦπια εἰδώς.

Sechszehntes Buch.

Ὀδυσσεΐας π.

38. Tag (Forts.). Τηλεμάχου ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως.

13. Telemachos nimmt bei Eumaios das Morgenmahl ein. 1—54.

Τῷ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος
 ἐντύνοντ' ἄριστον ἅμ' ἡοῖ, κηαμένω πῦρ,
 ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν·

Τηλέμαχον δὲ περισσαινὸν κύνες ὑλακόμωροι,
οὐδ' ὕλαον, προσιόντα. νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς 5
σαίνοντάς τε κύνας, περί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖν.
αἶψα δ' ἄρ' Εὖμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„Εὖμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος
ἢ καὶ γνῶριμος ἄλλος, ἐπεὶ κύνες οὐχ ὑλάουσιν,
ἀλλὰ περισσαίνουσι· ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.“ 10

οὐ πω πᾶν εἶρητο ἔπος, ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
ἔστη ἐνὶ προθύροισι. ταφῶν δ' ἀνόρουσε συβώτης,
ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονείτο
κιρνὰς αἶθοπα οἶνον. ὁ δ' ἀντίος ἦλθεν ἄνακτος,
κύσσε δέ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ 15
χεῖράς τ' ἀμφοτέρας· θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.

20. Gleichnis.
Der heim-
kehrende
Sohn.

ὥς δὲ πατὴρ δν παῖδα φίλα φρονέων ἀγαπάζει
ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
μοῦνον τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ,
ὥς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς 20
πάντα κύσεν περιφύς, ὥς ἐκ θανάτοιο φυγόντα.

καὶ ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὐ σ' ἔτ' ἐγὼ γε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὄχρεο νηὶ Πύλονδε.
ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε, φίλον τέκος, ὅφρα σε θυμῷ 25
τέρψομαι εἰσορόων νέον ἄλλοθεν ἔνδον ἐόντα.
οὐ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεαι οὐδὲ νομῆας,
ἀλλ' ἐπιδημεύεις· ὥς γάρ νύ τοι εὖαδε θυμῷ,
ἀνδρῶν μνηστήρων ἔσορᾶν αἰδηλὸν ὄμιλον.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦνδα· 30

„ἔσσεται οὕτως, ἅττα· σέθεν δ' ἔνεκ' ἐνθάδ' ἰκάνω,
ὅφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω καὶ μῦθον ἀκούσω,
εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἥέ τις ἦδη

ἀνδρῶν ἄλλος ἔγημεν, Ὀδυσσεύς δέ που εὐνή
 χήτει ἐνευναίων κάκ' ἀράχνια κεῖται ἔχουσα.“ 35

τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
 „καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
 σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν, διζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
 φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡματα δάκρυ χεοῦση.“

ὥς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος· 40
 αὐτὰρ ὃ γ' εἴσω ἵεν καὶ ὑπέρβη λάινον οὐδόν.
 τῷ δ' ἔδρης ἐπιόντι πατὴρ ὑπόειξεν Ὀδυσσεύς·
 Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἐρήτυε φώνησέν τε·

„ἦσο, ξεῖν· ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι δήμεν ἔδρην
 σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ· πάρα δ' ἀνὴρ, ὃ καταθήσει.“ 45

ὥς φάθ', ὃ δ' αὖτις ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζετο. τῷ δὲ
 συβώτης

χεῦεν ὑπο χλωρὰς ῥῶπας καὶ κῶας ὑπερθεῖν·
 ἐνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσεύς φίλος υἱός.
 τοῖσιν δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
 ὀπταλέων, ἃ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες, 50
 σῖτον δ' ἐσσυμένως παρενήνεεν ἐν κανέοισιν,
 ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον·
 αὐτὸς δ' ἀντίον ἵξεν Ὀδυσσεύς θείοιο.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον

14. Telemachos sendet Eumaios zu Penelopeia. 55—153.

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο, 55
 δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὑφορβόν·

„ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὃδ' ἵκετο; πῶς δὲ ἐναῦται
 ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
 οὐ μὲν γάρ τί ἐπεζὼν δίομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαιοε συβῶτα· 60
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.

ἐκ μὲν Κρητῶν γένος εὐχεται εὐρειάων,
 φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστυα δινηθῆναι
 πλαζόμενος· ὥς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τὰ γε δαίμων.
 νῦν δ' αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν παρὰ νηὸς ἀποδράς 65
 ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν, ἐγὼ δέ τοι ἐγγυαλίσω·
 ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις· ἱκέτης δέ τοι εὐχεται εἶναι.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ ὕδα·
 „Εὖμαι', ἧ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
 πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ; 70
 αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ καὶ οὐ πω χερσὶ πέποιθα
 ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ·
 μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
 ἧ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένη καὶ δῶμα κομίζει,
 εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δῆμοιό τε φῆμιν, 75
 ἧ ἤδη ἅμ' ἐπεται Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
 μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν.
 ἀλλ' ἦτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
 ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλά,
 δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες καὶ ποσσὶ πέδιλα, 80
 πέμψω δ', ὅππῃ μιν κραδίη θυμὸς τε κελεύει.
 εἰ δ' ἐθέλεις, σὺ κόμισσον ἐνὶ σταθμοῖσιν ἐρύξας·
 εἵματα δ' ἐνθάδ' ἐγὼ πέμψω καὶ σῖτον ἅπαντα
 ἔδμεναι, ὥς ἂν μὴ σε κατατρύχῃ καὶ ἐταίρους.
 κεῖσε δ' ἂν οὐ μιν ἐγὼ γε μετὰ μνηστῆρας ἔῳμι 85
 ἔρχεσθαι· λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσιν·
 μὴ μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν·
 προῆξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν ἐόντα
 ἄνδρα καὶ ἴφθιμον, ἐπεὶ ἧ πολὺν φέρτεροί εἰσιν.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 90
 „ὦ φίλ', ἐπεὶ θῆν μοι καὶ ἀμείψασθαι θέμις ἐστίν,

ἥ μάλα μεν καταδάπτειτ' ἀκούοντος φίλον ἦτορ,
 οἷά φατε μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάασθαι
 ἐν μεγάροις, ἀέκητι σέθεν τοιούτου ἐόντος.
 εἰπέ μοι, ἥ ἐκὼν ὑποδάμνασαι, ἥ σέ γε λαοὶ 95
 ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον ἐπισπόμενοι θεοῦ ὁμφῇ,
 ἥ τι κασιγνήτοις ἐπιμέμφει, οἷσί περ ἀνὴρ
 μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
 αἶ γὰρ ἐγὼν οὕτω νέος εἶην τῷδ' ἐπὶ θυμῷ,
 ἥ παῖς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἥ ἐ καὶ αὐτός· 100
 αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς, 102
 εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γενοίμην. 103
 εἰ δ' αὖ με πληθυῖ δαμασαίατο μοῦνον ἐόντα, 105
 βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμενος μεγάροισιν
 τεθνάναι ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὀράασθαι,
 ξείνους τε στυφελίζομένους δμῶας τε γυναῖκας
 ὀυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά,
 καὶ οἶνον διαφυσσόμενον, καὶ σῖτον ἔδοντας 110
 μὰψ αὐτως, ἀτέλεστον, ἀνηνύστω ἐπὶ ἔργῳ.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦνδ' α·
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 οὔτε τί μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
 οὔτε κασιγνήτοις ἐπιμέμφομαι, οἷσί περ ἀνὴρ 115
 μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
 ὧδε γὰρ ἡμετέρεην γενεὴν μούνωσε Κρονίων·
 μοῦνον Λαέρτην Ἀρκείσιος υἱὸν ἔτικτεν,
 μοῦνον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 μοῦνον ἔμ' ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν, οὐδ' ἀπόνητο. 120

ἔλθοι ἀλητεύων· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα. 101

ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος. 104

τῷ νῦν δυσμενέες μάλα μυριοί εἰς' ἐνὶ οἴκῳ.
 ὅσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
 Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
 ἦδ' ὅσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,
 τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον. 125
 ἦ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερόν γάμον οὔτε τελευτὴν
 ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
 οἶκον ἐμόν· τάχα δὴ με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
 ἀλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται·
 ἅττα, σὺ δ' ἔρχεο θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ 130
 εἴφ', ὅτι οἱ σῶς εἰμὶ καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθα.
 αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω, σὺ δὲ δεῦρο νέεσθαι
 οἴῃ ἀπαγγείλας, τῶν δ' ἄλλων μή τις Ἀχαιῶν
 πευθέσθω· πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαίε συβῶτα· 135
 „γινώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 εἰ καὶ Λαέρτῃ αὐτὴν ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω
 δυσμόρῳ, ὃς τείως μὲν Ὀδυσσεύς μέγ' ἀχεύων
 ἔργα τ' ἐποπτεύεσκε μετὰ δμῶων τ' ἐνὶ οἴκῳ 140
 πῖνε καὶ ἦσθ', ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγοι·
 αὐτὰρ νῦν, ἐξ οὗ σὺ γε ὦχεο νηὶ Πύλονδε,
 οὐ πῶ μιν φασιν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὐτῶς,
 οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ στοναχῇ τε γόῳ τε
 ἦσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστεόφει χρώς.“ 145

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦρδα·
 „ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ·
 εἰ γὰρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσιν,
 πρῶτόν κεν τοῦ πατρὸς ἐλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
 ἀλλὰ σὺ γ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγρούς 150

πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον· ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν
ἀμφίπολον ταμίην ὀτρυνέμεν ὅτι τάχιστα
κρύβδην· κείνη γάρ κεν ἀπαγγείλεια γέροντι.“

15. Telemachos entdeckt in dem Fremdling seinen Vater Odysseus. 154—320.

A. Odysseus giebt sich zu erkennen. 154—219.

Ἦ ῥα καὶ ὤρσε συφορβόν· ὁ δ' εἵλετο χερσὶ πέδιλα,
δησάμενος δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλινδ' ἵεν. οὐδ' ἄρ' Ἀθήνην 155
λῆθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὐμαιος ὑφορβός,
ἀλλ' ἦ γε σχεδὸν ἦλθε· δέμας δ' ἦικτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυίη.
στῇ δὲ κατ' ἀντίθυρον κλισίης Ὀδυσῇ φανεῖσα,
οὐδ' ἄρα Τηλέμαχος ἶδεν ἀντίον οὐδὲ νόησεν — 160
οὐ γάρ πως πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς —
ἀλλ' Ὀδυσσεύς τε κύνες τε ἶδον, καὶ ῥ' οὐχ ὑλάοντο,
κνυζηθμῷ δ' ἐτέρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν.
ἦ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς,
ἐκ δ' ἦλθεν μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς, 165
στῇ δὲ πάροιθ' αὐτῆς· τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη·
„διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἦδη νῦν σὼ παιδὶ ἔπος φάο μῆδ' ἐπίκευθε,
ὥς ἂν μνηστῆρσιν θάνατον καὶ κῆρ' ἀραρόντε
ἔρχησθον προτὶ ἄστυ περικλυτόν. οὐδ' ἐγὼ αὐτὴ 170
δηρὸν ἀπὸ σφῶιν ἔσομαι, μεμανῖα μάχεσθαι.“

ἦ καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσαςτ' Ἀθήνη.
φᾶρος μὲν οἱ πρῶτον ἐυπλυνὲς ἦδὲ χιτῶνα
θῆκ' ἀμφὶ στήθεσσι, δέμας δ' ὤφελλε καὶ ἥβην.
ἄψ δὲ μελαγχροίης γένετο, γναθμοὶ δὲ τάνυσθεν, 175
κυάνεαι δ' ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον.
ἦ μὲν ἄρ' ὥς ἔρξασα πάλιν κίεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἦεν ἐς κλισίην. θάμβησε δὲ μιν φίλος υἱός,

ταρβήσας δ' ἐτέρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 180

„ἄλλοιός μοι, ξεῖνε, φάνης νέον ἢ πάροιθεν,
ἄλλα δὲ εἶματ' ἔχεις, καί τοι χρῶς οὐκέθ' ὁμοῖος.
ἢ μάλα τις θεὸς ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν·
ἀλλ' ἴληθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δώομεν ἰσὰ
ἠδὲ χρύσεια δῶρα, τετυγμένα· φείδεο δ' ἡμέων.“ 185

τὸν δ' ἡμεῖβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
„οὐ τίς τοι θεὸς εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν εἰσχεις;
ἀλλὰ πατήρ τεός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ στεναχίζων
πάσχεις ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.“

ὣς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, καδ δὲ παρειῶν 190
δάκρυον ἤκε χαμᾶζε· πάρος δ' ἔχε νωλεμέες αἰεὶ.
Τηλέμαχος δ' — οὐ γάρ πω ἐπείθετο δν πατέρ'
εἶναι —

ἑξαὔτις μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·

„οὐ σὺ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, πατήρ ἐμός, ἀλλὰ με
δαίμων

θέλγει, ὅφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω. 195
οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόωτο
ὦ αὐτοῦ γε νόω, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
ῥηιδίως ἐθέλων θείῃ νέον ἢ γέροντα.

ἢ γάρ τοι νέον ἦσθα γέρων καὶ ἀεικέα ἔσσο·
νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.“ 200
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς·

„Τηλέμαχ', οὐ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἐνδον ἐόντα
οὔτε τι θαυμάζειν περιώσιον οὔτ' ἀγάσθαι·
οὐ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,
ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακά, πολλά δ' ἀληθείς, 205

ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.
αὐτὰρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
ἣ τέ με τοῖον ἔθηκεν, ὅπως ἐθέλει — δύναται

γάρ —

ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἀνδρὶ νέῳ καὶ καλὰ περὶ χροῖ εἵματ' ἔχοντι. 210

Gott erhöht
und stürzt.

ῥηίδιον δὲ θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἡμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι.“

ὣς ἄρα φωνήσας κατ' ἄρ' ἔζετο, Τηλέμαχος δὲ
ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο δάκρυα λείβων.

ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἱμερος ὥρτο γόοιο, 215

21. Gleich-
nis. Die der
Jungen
beraubten
Vögel.

κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἢ τ' οἰωνοί,
φῆναι ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, οἷσί τε τέκνα
ἀγρόται ἐξεείλοντο πάρος πετεηνὰ γενέσθαι·

ὣς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.

B. Die Beratung über die Bestrafung der Freier. 220—265.

Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδν φάος ἡελίοιο, 220
εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα·

„ποίη γὰρ νῦν δεῦρο, πάτερ φίλε, νηὶ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην, τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν δίομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 225

„τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω.

Φαίηκές μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἳ τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφεας εἰσαφίκηται·

καί μ' εὕδοντ' ἐν νηὶ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην, ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα, 230
χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλις ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν.

καὶ τὰ μὲν ἐν σπήεσσι θεῶν ἰότητι κέονται·

νῦν αὖ δεῦρ' ἰκόμην ὑποθημοσύνησιν Ἀθήνης,

ὄφρα κε δυσμενέεσσι φόνου πέρι βουλευόμεν.
 ἀλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσας κατάλεξον, 235
 ὄφρα ἰδέω, ὅσσοι τε καὶ οἳ τινες ἄνδρες εἰσὶν·
 καὶ κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίζας
 φράσσομαι ἢ κεν νῶι δυνησόμεθ' ἀντιφέρεσθαι
 μούνω ἄνευθ' ἄλλων, ἢ καὶ διζησόμεθ' ἄλλους.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦν δα· 240

„ὦ πάτερ, ἦτοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,
 χεῖράς τ' αἰχμητὴν ἔμεναι καὶ ἐπίφρονα βουλήν·
 ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες, ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ κεν εἴη
 ἄνδρε δύω πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι μάχεσθαι.
 μνηστήρων δ' οὔτ' ἄρ' δεκάς ἀτρεκές οὔτε δύ' οἶαι, 245
 ἀλλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ' εἴσεαι ἐνθάδ' ἀριθμόν·
 ἐκ μὲν Δουλιχίου δύω καὶ πεντήκοντα
 κοῦροι κεκριμένοι, ἕξ δὲ δρηστήρες ἔπονται·
 ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι φῶτες ἔασιν,
 ἐκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν εἴκοσι κοῦροι Ἀχαιῶν, 250
 ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι,
 καὶ σφιν ἅμ' ἐστὶ Μέδων κῆρυξ καὶ θεῖος ἀοιδὸς
 καὶ δοιὼ θεράποντε δαήμονε δαιτροσυνάων.
 τῶν εἴ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον ἐόντων,
 μὴ πολὺπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσσαι ἐλθών. 255
 ἀλλὰ σύ γ', εἰ δύνασαι τιν' ἀμύντορα μερμηρίζαι,
 φράζεο, ὃ κέν τις νῶιν ἀμύνοι πρόφρονι θυμῷ.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

„τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον,
 καὶ φράσαι, ἢ κεν νῶιν Ἀθήνη σὺν Διὶ πατρὶ 260
 ἀρκέσει, ἢέ τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίζω.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦν δα·

„ἔσθλω τοι τούτῳ γ' ἐπαμύντορε, τοὺς ἀγορεύεις,

ὑψι περ ἐν νεφέεσσι καθήμενῳ, ὧ τε καὶ ἄλλοις
ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.“ 265

C. Weisungen für Telemachos. 265—320.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
„οὐ μὲν τοι κείνῳ γε πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἔσσεσθον
φυλόπιδος κρατερῆς, ὅποτε μνηστῆρσι καὶ ἡμῖν
ἐν μεγάροισιν ἑμοῖσι μένος κρίνηται Ἄρης.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἔρχευ ἅμ' ἡοῖ φαινομένηην 270
οἴκαδε καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
αὐτὰρ ἐμὲ προτὶ ἄστνυ συμβώτης ὕστερον ἄξει,
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἡδὲ γέροντι.
εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
τετλάτω ἐν στήθεσσι κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο, 275
ἦν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἔλκωσι θύραζε
ἢ βέλεσιν βάλλωσι· σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
ἀλλ' ἦτοι πᾶν ἐσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,
μειλιχίοις ἐπέεσσι παραυδῶν· οἳ δέ τοι οὐ τι
πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἦμαρ. 280

ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν. 281
ὅππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσῃ Ἀθήνη,
νεύσω μὲν τοι ἐγὼ κεφαλῇ, σὺ δ' ἔπειτα νοήσας,
ὅσσα τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήια τεύχεα κεῖται,
ἔς μυχὸν ὑψηλοῦ θαλάμου καταθεῖναι αἰείρας 285
πάντα μάλ', αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσιν
παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
ἔκ καπνοῦ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐφικεῖν,
οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατήκισται, ὅσπον πυρὸς ἵκετ' ἀντιμή. 290
πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων·
μή πως οἴνωθέντες ἔρην στήσαντες ἐν ὑμῖν
ἀλλήλους τρώσῃτε καταισχύνητέ τε δαῖτα

ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν. 299
 εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι καὶ αἵματος ἡμετέροιο, 300
 μή τις ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἐνδον ἐόντος·
 μήτ' οὖν Λαέρτης ἴστω τό γε μήτε συβώτης
 μήτε τις οἰκῆων μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια,
 ἀλλ' οἷοι σύ τ' ἐγὼ τε γυναικῶν γνῶμεν ἰθύν.
 καὶ κέ τεο δμῶων ἀνδρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν, 305
 ἡμὲν ὅπου τις νῶι τίει καὶ δαΐδιε θυμῷ,
 ἦδ' ὅτις οὐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾶ τοῖον ἐόντα.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος
 υἱός·

„ὦ πάτερ, ἦτοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ', οἶω,
 γνῶσθαι· οὐ μὲν γάρ τι χαλιφροσύνη γέ μ'
 ἔχουσιν· 310

ἀλλ' οὐ τοι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσσεσθαι οἶω
 ἡμῖν ἀμφοτέροισι, σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
 δηθὰ γὰρ αὕτως εἴσῃ ἐκάστου πειρητίζων,
 ἔργα μετερχόμενος· τοὶ δ' ἐν μεγάροισιν ἔκηλοι
 χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἐπι φειδώ· 315
 ἀλλ' ἦτοί σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάσθαι ἄνωγα,
 αἳ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλεΐτιδες εἰσιν.
 ἀνδρῶν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ γε κατὰ σταθμούς· ἐθέλοιμι
 ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα πένεσθαι,
 εἰ ἐτεόν γέ τι οἴσθα Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.“ 320

καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος·
 νῶιν δ' οἷοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
 καλλιπέειν καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἐλέσθαι,
 ὥς ἂν ἐπιθύσαντες ἐλοίμεθα· τοὺς δὲ κ' ἔπειτα
 Παλλὰς Ἀθηναίη θέλξει καὶ μητίετα Ζεὺς.

16. Ein neuer Mordplan der Freier. 321—451.

A. Rückkehr der Schiffe. Neuer Mordplan. 321—408.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 ἥ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκηνδε κατήγετο νηῦς εὐεργής,
 ἥ φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν καὶ πάντας ἑταίρους.
 οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
 νῆα μὲν οἱ γε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν, 325
 τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες,
 αὐτίκα δ' ἐς Κλυτίοιο φέρον περικαλλέα δῶρα.
 αὐτὰρ κῆρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος
 ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
 οὐνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγροῦ, νῆα δ' ἀνώγειν 330
 ἄστυδ' ἀποπλείειν, ἵνα μὴ δείσας ἐνὶ θυμῷ
 ἰφθίμη βασίλεια τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβοι.
 τῷ δὲ συναντήτην κῆρυξ καὶ δῖος ὑφορβὸς
 τῆς αὐτῆς ἔνεκ' ἀγγελίης, ἐρέοντε γυναικί.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμον θείου βασιλῆος, 335
 κῆρυξ μὲν ῥα μέσῃσι μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν·

„ἦδη τοι, βασίλεια, φίλος πάσις εἰλήλουθε.“

Πηνελοπείῃ δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παραστάς
 πάνθ', ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπεν, 340

βῆ ῥ' ἵμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε.

μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο κατήφησάν τ' ἐνὶ θυμῷ,
 ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
 αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων ἐδριόωντο.

τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἦρχ' ἀγορεύειν· 345

„ὦ φίλοι, ἥ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
 Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
 ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν, ἥ τις ἀρίστη,

ἐς δ' ἐρέτας ἀλιῆας ἀγείρομεν, οἳ κε τάχιστα
κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἰκόνδε νέεσθαι.“ 350

οὐ πω πᾶν εἶρητο, δὲ Ἀμφίνομος ἶδε νῆα,
στρεφθεὶς ἐκ χώρας, λιμένος πολυβενθέος ἐντός,
ἰστία τε στέλλοντας ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
ἦδ' οὐδ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεεν οἷς ἐτάροισιν·

„μή τιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν· οἶδε γὰρ ἔνδον. 355
ἢ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ εἰσίδον αὐτοὶ
νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχῆναι.“

ὥς ἔφαθ', οἳ δ' ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θῆνα θαλάσσης.
αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες. 360
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλον
εἶων οὔτε νέων μεταῖζεν οὔτε γερόντων.

τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Ἐυπείθεος υἱός·

„ὦ πόποι, ὥς τόνδ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
ἥματα μὲν σκοποὶ ἵζον ἐπ' ἄκριας ἠνεμοέσσας 365
αἰὲν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
οὐ ποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
νῆϊ θοῇ πλείοντες ἐμίμνομεν Ἡῶ διᾶν,

Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἐλόντες
αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τέως μὲν ἀπήγαγεν οἴκαδε δαίμων. 370

ἡμεῖς δ' ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
Τηλεμάχῳ, μηδ' ἡμᾶς ὑπεκφύγοι. οὐ γὰρ οἶω
τούτου γε ζώντος ἀνύσσεσθαι τάδε ἔργα.

αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπιστήμων βουλῇ τε νόῳ τε,
λαοὶ δ' οὐκέτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἤρα φέρουσιν. 375

ἀλλ' ἄγετε, πρὶν κεῖνον ὀμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς
εἰς ἀγορὴν· οὐ γὰρ τι μεθυσέμεναί μιν οἶω,
ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀναστάς,

οὐνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ἐράπτομεν, οὐδὲ κίχνημεν.
οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα· 380
μή τι κακὸν ῥέξωσι καὶ ἡμέας ἐξελάσωσιν
γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ' ἀφικώμεθα δῆμον.
ἀλλὰ φθέωμεν ἐλόντες ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόλης
ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ' ἔχουμεν,
δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὖτε 385
κείνου μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἢδ' ὅς τις ὀπυίοι.
εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βόλεσθε
αὐτόν τε ζῶειν καὶ ἔχειν πατρώια πάντα,
μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἄλις θυμηδὲ' ἔδωμεν
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάρου ἕκαστος 390
μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἢ δέ κ' ἔπειτα
γῆμαιθ', ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.“

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Νίσου φαίδιμος υἱός, Ἀρητιάδαο ἄνακτος, 395
ὅς ῥ' ἐκ Δουλιχίου πολυπύρου, ποιήεντος
ἠγεῖτο μνηστῆρσι, μάλιστα δὲ Πηνελοπείῃ
ἦνδανε μύθοισι· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν·
ὁ σφιν ἐν φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

„ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἐγὼ γε κατακτείνειν ἐθέλοιμι 400
Τηλέμαχον· δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊόν ἐστιν
κτείνειν· ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλὰς.
εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
αὐτός τε κτενέω τοὺς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω·
εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα.“ 405

ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος·
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
ἐλθόντες δὲ καθίζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν.

B. Penelopeias Vorwürfe gegen Antinoos. 409—451.

Ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε περίφρων Πηνελόπεια,
 μνηστήρεσσι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσιν· 410
 πεύθετο γὰρ οὗ παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὄλεθρον·
 κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλὰς,
 βῆ δ' ἰέναι μεγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
 ἄλλ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
 στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο, 415
 ἅντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα,
 Ἀντίνοον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν·
 „Ἀντίνο' ὕβριν ἔχων, κακομήχανε, καὶ δέ σέ φασιν
 ἐν δήμῳ Ἰθάκης μεθ' ὀμήλικας ἔμμεν ἄριστον
 βούλῃ καὶ μύθοισι· σὺ δ' οὐκ ἄρα τοῖος ἔησθα. 420
 μάργε, τί ἦ δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
 ῥάπτεις, οὐδ' ἰκέτας ἐμπάζεις, οἷσιν ἄρα Ζεὺς
 μάρτυρος; οὐδ' ὁσίῃ κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
 ἦ οὐκ οἶσθ', ὅτε δεῦρο πατὴρ τεὸς ἵκετο φεύγων,
 δῆμον ὑποδείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην, 425
 οὔνεκα ληιστῆρσιν ἐπισπόμενος Ταφίοισιν
 ἦκαχε Θεσπρωτούς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν·
 τὸν ῥ' ἐθέλον φθῖσαι καὶ ἀπορραῖσαι φίλον ἦτορ
 ἠδὲ κατὰ ζωὴν φαγέειν μενοεικέα πολλήν·
 ἄλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένους περ. 430
 τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔδεις, μνάα δὲ γυναῖκα,
 παῖδά τ' ἀποκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις.
 ἀλλὰ σε παύσασθαι κέλομαι καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους.“
 τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἀντίον
 ἦνδ'·
 „κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια, 435
 θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.

οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ, οὐδ' ἔσσεται, οὐδὲ γένηται,
 ὅς κεν Τηλεμάχῳ, σῶ νίει, χεῖρας ἐποίσει
 ζῶοντός γ' ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
 ὦδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται· 440
 αἰψά οἱ αἶμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ
 ἡμετέρῳ, ἐπεὶ ἦ καὶ ἐμὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
 πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφρυσσάμενος κρέας ὀπτὸν
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν, ἐπέσχε τε οἶνον ἐρυθρόν.
 τῷ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν 445
 ἀνδρῶν, οὐδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
 ἔκ γε μνηστήρων· θεόθεν δ' οὐκ ἔστ' ἀλέασθαι.“
 ὥς φάτο θαρσύνων, τῷ δ' ἥρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
 ἦ μὲν ἄρ' εἰσαναβᾶσ' ὑπερώια σιγαλόεντα
 κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὅφρα οἱ ὕπνον 450
 ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

17. Eumaios kehrt zu Odysseus und Telemachos zurück. 452—481.

Ἑσπέριος δ' Ὀδυσῆϊ καὶ νίει δῖος ὕφορβος
 ἦλυθεν· οἱ δ' ἄρα δόρπον ἐπισταδὸν ὠπλίζοντο,
 σὺν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον. αὐτὰρ Ἀθήνη
 ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα 455
 ῥάβδῳ πεπληγυῖα πάλιν ποίησε γέροντα,
 λυγρὰ δὲ εἵματα ἔσσε περὶ χροῖ, μή ἔσβωτης
 γνοίῃ ἐσάντα ἰδὼν καὶ ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
 ἔλθοι ἀπαγγέλλων, μηδὲ φρεσὶν εἰρύσσαιτο.
 τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν· 460
 „ἦλθες, δῖ' Εὐμαίε. τί δὴ κλέος ἔστ' ἀνὰ ἄστυ;
 ἦ ῥ' ἤδη μνηστῆρες ἀγήνορες ἔνδον ἔασιν
 ἐκ λόχου, ἦ ἔτι μ' αὖθ' εἰρύεται οἴκαδ' ἰόντα;“
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαίε σβῶτα·
 „οὐκ ἔμελέν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι 465

ἄστυ καταβλώσκοντα· τάχιστα με θυμὸς ἀνώγειν
 ἀγγελίην εἰπόντα πάλιν δεῦρ' ἀπονέεσθαι.
 ὠμήρησε δέ μοι παρ' ἑταίρων ἄγγελος ὠκύς,
 κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
 ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα· τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν. 470
 ἦδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι θ' Ἑρμαιοσ λόφος ἐστίν,
 ἦα κιών, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
 ἐς λιμέν' ἡμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ,
 βεβρίθει δὲ σάκεσσι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
 καὶ σφεας ὠίσθην τοὺς ἔμμεναι, οὐδέ τι οἶδα.“ 475
 ὥς φάτο, μείδησεν δ' ἱερὴ Ἴς Τηλεμάχοιο
 ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν, ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
 οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο, 480
 κοίτου τε μνήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.

5. Teil. Vorbereitung des Freiermordes.

Buch 17—20.

39. und 40. Tag bis zum Ende des Morgenmahles.

Siebenzehntes Buch.

Ὀδυσσεΐας ρ.

39. Tag. Τηλεμάχου ἐπάνοδος εἰς Ἰθάκην.

1. Telemachos begiebt sich zur Stadt. 1—27.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ροδοδάκτυλος Ἥως,
δὴ τότε' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύος θείοιο,
εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμηφιν ἀρήρειν,
ἄστυδε ἰέμενος, καὶ ἐὼν προσέειπε συβώτην· 5

„ἄττ', ἦτοι μὲν ἐγὼν εἴμ' ἐς πόλιν, ὅφρα με μήτηρ
ὄψεται· οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι οἶω
κλαυθμοῦ τε στυγεροῖο γόοιό τε δακρυόεντος,
πρὶν γ' αὐτόν με ἰδῆται· ἀτὰρ σοί γ' ὦδ' ἐπιτέλλω.
τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὅφρ' ἂν ἐκεῖθι 10
δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ, ὅς κ' ἐθέλῃσιν,
πύρρον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ' οὐ πως ἔστιν ἅπαντας
ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
ὁ ξεῖνος δ' εἴ περ μάλα μηνίει, ἄλγιον αὐτῷ
ἔσσεται· ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι.“ 15

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς·

„ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
πτωχῷ βέλτερόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἢ κατ' ἀγρούς
δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι, ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
οὐ γάρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί, 20
ὥς τ' ἐπιτειλαμένῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
ἀλλ' ἔρχευ, ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, τὸν σὺ κελεύεις,
αὐτίκ' ἐπεὶ κε πυρὸς θερέω ἀλέη τε γένηται·
αἰνῶς γάρ τάδε εἴματ' ἔχω κακά· μή με δα-
μάσση
στίβη ὑπηοίη· ἕκαθεν δέ τε ἄστνυ φάτ' εἶναι.“ 25
ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῖο βεβήκειν
κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.

2. Telemachos mit Theoklymenos bei Penelopeia. 28—165.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
ἔγχος μὲν στήσσε πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας,
αὐτὸς δ' εἴσω ἵεν καὶ ὑπέρβη λάινον οὐδόν. 30
τὸν δὲ πολὺν πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια
κώεα καστορνῦσα θρόνοις ἐνὶ δαιδαλέοισιν.
δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς κίεν. ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
δμῳαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλὴν τε καὶ ὦμους. 35
ἢ δ' ἵεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἱκέλη ἢ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ,
ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα,
κύσσε δέ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά,
καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 40
„ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὐ σ' ἔτ' ἐγὼ γε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὄχρεο νηὶ Πύλονδε

λάθρη, ἐμεῦ ἀέκητι, φίλου μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον, ὅπως ἦντησας ὀπωπῆς.“

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤῥα· 45
„μῆτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι μηδὲ μοι ἦτορ
ἐν στήθεσσι· ὄρινε φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον·
ἀλλ' ὕδρηναμένη, καθαρά χροῖ εἶμαθ' ἐλοῦσα, 48
εὖχεο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας 50
δέξειν, αἶ' κέ ποθι Ζεὺς ἀντιπα ἔργα τελέσση.
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορήνδ' ἐσελεύσομαι, ὅφρα καλέσω
ξεῖνον, ὅτις μοι κεῖθεν ἄμ' ἔσπετο δεῦρο κιόντι.
τὸν μὲν ἐγὼ προύπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν,
Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα 55
ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὃ κεν ἔλθω.“

ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
ἦ δ' ὕδρηναμένη, καθαρά χροῖ εἶμαθ' ἐλοῦσα,
εὖχετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
δέξειν, αἶ' κέ ποθι Ζεὺς ἀντιπα ἔργα τελέσση. 60

Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα διέκ μεγάροιο βεβήκειν
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ ἔποντο.
θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο 65
ἔσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πουλὺν ὄμιλον,
ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἦστο καὶ Ἀντιφος ἠδ' Ἀλιθέρης,
οἳ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοι ἦσαν ἐταῖροι,
ἐνθα καθέζετ' ἰών· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα. 70
τοῖσι δὲ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν

εἰς ὑπερῷ' ἀναβάσας σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν, 49

ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πόλιν. οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
 Τηλέμαχος ξείνοιο ἐκὰς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη.
 τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·

„Τηλέμαχ', αἴψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναιῖκας, 75
 ὥς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἃ τοι Μενέλαος ἔδωκεν.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦν δα·
 „Πείραι', οὐ γάρ τ' ἴδμεν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
 εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισιν
 λάθρη κτείναντες πατρώια πάντα δάσωνται, 80

αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν ἢ τινα τῶνδε·
 εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
 δὴ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δῶματα χαίρων.“

ὥς εἰπὼν ξεῖνον ταλαπείριον ἤγεν ἐς οἶκον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας, 85
 χλαῖνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
 ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐυξέστας λούσαντο.

τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖνας οὖλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
 ἔκ ῥ' ἀσαμίνθων βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι καθίζον. 90

χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
 καλῇ, χρυσεῖῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
 νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστήν ἐτάνυσσε τράπεζαν.

σῖτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα,
 εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων. 95

μήτηρ δ' ἀντίον ἵξε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο
 κλισμῷ κεκλιμένη, λέπτ' ἠλάκατα στρωφῶσα.

οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια· 100

„Τηλέμαχ', ἦτοι ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα

λέξομαι εἰς εὐνὴν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
 αἰεὶ δάκρυσ' ἑμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
 ὦχεθ' ἄμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐδέ μοι ἔτλης,
 πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας ἐς τόδε δῶμα, 105
 νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν, εἴ που ἄκουσας.“

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦν·
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, μῆτερ, ἀληθείην καταλέξω.
 ὦχόμεθ' ἔς τε Πύλον καὶ Νέστορα, ποιμένα λαῶν·
 δεξάμενος δέ μ' ἐκεῖνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν 110

ἐνδυκέως ἐφίλει, ὥς εἴ τε πατήρ ἐδὼν υἱὸν
 ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν· ὥς ἔμ' ἐκεῖνος
 ἐνδυκέως ἐκόμιζε σὺν υἰάσι κυδαλίμοισιν.

αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ταλασίφρονος οὐ ποτ' ἔφασκεν
 ζωοῦ οὐδὲ θανόντος ἐπιχθονίων τευ ἀκοῦσαι, 115

ἀλλὰ μ' ἐς Ἀτρεΐδην, δουρικλειτὸν Μενέλαον,
 ἵπποισι προὔπεμψε καὶ ἄρμασι κολλητοῖσιν.

ἐνθ' ἴδον Ἀργεῖην Ἑλένην, ἥς εἵνεκα πολλὰ
 Ἀργεῖοι Τρῳῆς τε Θεῶν ἰότητι μόγησαν.

εἶρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος, 120
 ὅττευ χρηίζων ἰκόμην Λακεδαίμονα δῖαν·

αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα.

καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·

„ὦ πόποι, ἥ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
 ἦθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες. 125

ὥς δ' ὁπότε ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
 νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας, γαλαθηνοὺς
 κνημοὺς ἐξερέησι καὶ ἄγκεα ποιήεντα

βοσκομένη, ὃ δ' ἔπειτα ἐὼν εἰσῆλυθεν εὐνὴν,
 ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν, 130

ὥς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.

αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπολλων,
 τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' ἐνκτιμένη ἐνὶ Λέσβῳ
 ἐξ ἔριδος Φιλομηλεΐδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς,
 καὶ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί, 135
 τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς.
 πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
 ταῦτα δ' ἄ μ' εἰρωτᾶς καὶ λίσσεται, οὐκ ἂν ἐγὼ γε
 ἄλλα παρὲς εἵποιμι παρακλιδὸν οὐδ' ἀπατήσω,
 ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρον ἄλιος νημερτής, 140
 τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
 φῆ μιν ὃ γ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,
 νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκη
 ἴσχει· ὃ δ' οὐ δύναται ἦν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι.
 οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι, 145
 οἳ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
 ὣς ἔφατ' Ἀτρεΐδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος.
 ταῦτα τελευτήσας νεόμην, ἔδοσαν δέ μοι οὔρον
 ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἐπεμψαν.“

ὣς φάτο, τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι νῶεν. 150
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος Θεοειδής·

„ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
 ἦτοι ὃ γ' οὐ σάφα οἶδεν, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·
 ἀτρεκέως γάρ τοι μαντεύσομαι οὐδ' ἐπικεύσω.
 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίῃ τε τράπεζα 155
 ἰστίῃ τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
 ὥς ἦτοι Ὀδυσσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ
 ἤμενος ἢ ἔρπων, τάδε πευθόμενος κακὰ ἔργα,
 ἔστιν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει.“ 159

οἷον ἐγὼν οἶωνόν ἐυσσέλμου ἐπὶ νηὸς 160

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 162
 „αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἶη·
 τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
 ἐξ ἐμεῦ, ὥς ἂν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.“ 165

3. Eumaios führt Odysseus zur Stadt. Melanthios. 166—253.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
 δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες
 ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος, ὕβριν ἔχοντες.
 ἀλλ' ὅτε δὴ δείπνηστος ἦν καὶ ἐπήλυθε μῆλα 170
 πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον, οἳ τὸ πάρος περ,
 καὶ τότε δὴ σφιν ἔειπε Μέδων — ὅς γὰρ ῥα
 μάλιστα

ἦνδανε κηρύκων καὶ σφιν παρεγίγνετο δαιτί —·

„κοῦροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθητε φρέν' ἀέθλοις,
 ἔρχεσθε πρὸς δῶμαθ', ἵν' ἐντυνώμεθα δαῖτα· 175
 οὐ μὲν γὰρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἐλέσθαι.“

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν πείθοντό τε μύθῳ.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
 χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
 οἱ δ' ἰέρευνον ὅις μεγάλους καὶ πίονας αἶγας, 180
 ἴρευνον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
 δαῖτ' ἐντυνόμενοι. τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
 ὠτρύνοντ' Ὀδυσσεύς τ' ἰέναι καὶ δῖος ὕφορβός.
 τοῖσι δὲ μύθων ἥρχε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·

„ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ' δὴ ἔπειτα πόλινδ' ἰέναι μενεαίνεις 185
 σήμερον, ὥς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός — ἧ σ' ἂν ἐγὼ γε
 αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι·

ἥμενος ἐφρασάμην καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν.

161

ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι καὶ δείδια, μή μοι ὀπίσσω
 νεικείῃ· χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί —
 ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν· δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα 190
 ἡμᾶρ, ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἔσπερα ρίγιον ἔσται.“
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

„γινώσκω, φρονέω· τὰ γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
 ἀλλ' ἴομεν, σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
 δὸς δέ μοι, εἴ ποθί τοι ῥόπαλον τετμημένον ἔστιν, 195
 σκηρίπτεσθ', ἐπεὶ ἡ φάτ' ἀρισφαλὲς ἔμμεναι οὐδόν.“
 ἡ ῥα καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
 πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ·
 Εὐμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
 τὼ βήτην, σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βώτορες ἄνδρες 200
 ῥύατ' ὀπισθε μένοντες. ὁ δ' ἐς πόλιν ἦγεν ἀνακτα
 πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
 σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἵματα ἔστο.
 ἀλλ' ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
 ἄστεος ἐγγὺς ἔσαν καὶ ἐπὶ κρήνην ἀφίκοντο 205
 τυκτὴν, καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται —
 τὴν ποίησ' Ἴθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·
 ἀμφὶ δ' ἄρ' αἰγείρων ὑδατοτρεφέων ἦν ἄλσος
 πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
 ὑπόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο 210
 νυμφάων, ὅθι πάντες ἐπιρρέζεσκον ὁδῖται —
 ἐνθα σφέας ἐκίχαν' υἱὸς Δολίοιο Μελανθεὺς
 αἶγας ἄγων, αἷ πασι μετέπρεπον αἰπολίοισιν,
 δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἔποντο νομῆες.
 τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ' τ' ὀνόμαζεν, 215
 ἔκπαγλον καὶ ἀεικές, ὅρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆος·

Gleich und
gleich ge-
sellst sich
gern.

„νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει,
ὥς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὥς τὸν ὁμοῖον.
πῇ δὴ τόνδε μολοβρόν ἄγεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
πτωχὸν ἀνιηρόν, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα; 220
ὃς πολλῇσι φλιῇσι παραστὰς φλίπεται ὦμους
αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας.
τόν γ' εἴ μοι δοίης σταθμῶν ῥυτῆρα γενέσθαι,
σηκοκόρον τ' ἔμεναι θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι,
καί κεν ὄρον πίνων μεγάλην ἐπιγουνίδα θεῖτο. 225
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἦν γαστέρ' ἀναλτον.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἶ κ' ἔλθῃ πρὸς δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο, 230
πολλὰ οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμάων
πλευρὰ ἀποτρίψουσι δόμον κάτα βαλλομένοιο.“

ὥς φάτο καὶ παριὼν λάξ ἐνθορεν ἀφραδίῃσιν
ἰσχίῳ· οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀταρπιτοῦ ἐστυφέλιξεν,
ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως. ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεύς, 235
ἦε μεταῖξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἔλοιτο,
ἦ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη ἀμφουδὶς αἰίρας.
ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο. τὸν δὲ συβώτης
νείκεσ' ἐσάντα ἰδὼν, μέγα δ' εὖξατο χεῖρας ἀνασχών·

„νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διὸς, εἴ ποτ' Ὀδυσσεύς 240
ὑμῦ' ἐπὶ μηρί' ἔκῃε, καλύψας πίοιι δημῷ,
ἄρονων ἦδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρηήνατ' ἐέλδωρ·
ὥς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ εἰ δαίμων·
τῷ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἀπάσας,
τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ 245
ἄστνυ κάτ', αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
 „ὦ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώια εἰδώς,
 τὸν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς εὐσσέλμοιο μελαίνης
 ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοντον πολὺν ἄλφοι. 250
 αἶ γὰρ Τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
 σήμερον ἐν μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείῃ,
 ὥς Ὀδυσῆϊ γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.“

4. Des Odysseus erste Erlebnisse in seinem Hause. 254—588.

A. Vor dem Palast im Hofe: der Hund Argos. 254—327.

Ὡς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ ἦκα κιόντας·
 αὐτὰρ ὁ βῆ, μάλα δ' ὦκα δόμους ἵκανε ἀνακτος. 255
 αὐτίκα δ' εἶσω ἵεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι καθίζεν
 ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
 τῷ παρὰ μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν, οἷ πονέοντο,
 σῖτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα
 ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος 260
 στήτην ἐρχομένῳ, περὶ δὲ σφεας ἦλυθ' ἰωὴ
 φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γὰρ σφισι βάλλετ' αἰεῖδεν
 Φήμιος. αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἐλὼν προσέειπε συβώτην·
 „Εὖμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος.
 ρεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι. 265
 ἐξ ἐτέρων ἕτερόν ἐστιν, ἐπήσκηται δὲ οἷ αὐλὴ
 τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' εὐερκέες εἰσὶν
 δικλίδες· οὐκ ἂν τίς μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσαιτο.
 γινώσκω δ', ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
 ἄνδρες, ἐπεὶ κνίσῃ μὲν ἐνήνοθεν, ἐν δὲ τε φόρμιγξ 270
 ἠπύει, ἦν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἐταίρην.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα·
 „ρεῖ' ἔγνωσ, ἐπεὶ οὐδὲ τά τ' ἄλλα πέρ ἐσσ'
 ἀνοήμων.

ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
 ἦέ σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὖ ναιετάοντας, 275
 δύσεο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ.
 εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἴμι προπάροιθεν.
 μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τις σ' ἔκτοσθε νοήσας
 ἢ βάλλῃ ἢ ἐλάσῃ. τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα.“

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 280
 „γινώσκω, φρονέω· τὰ γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
 ἀλλ' ἔρχε· προπάροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ.
 οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων οὐδὲ βολάων·
 τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
 κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω· 285
 γαστέρα δ' οὐ πως ἔστιν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν,
 οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν,
 τῆς ἔνεκεν καὶ νῆες εὐζυγοὶ ὀπλίζονται,
 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.“

ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον· 290
 ἂν δὲ κύων κεφαλὴν τε καὶ οὐᾶτα κείμενος ἔσχεν,
 Ἄργος, Ὀδυσσεῆος ταλασίφρονος, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς
 θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο, πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἰρὴν
 ὦχετο. τὸν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
 αἶγας ἐπ' ἀγροτέρας ἠδὲ πρόκας ἠδὲ λαγούς· 295
 δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος ἀποιχομένοιο ἄνακτος
 ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἣ οἱ προπάροιθε θυράων
 ἡμιόνων τε βοῶν τε ἄλλισ κέχυτ', ὅφρ' ἂν ἄγοιεν
 δμῶες Ὀδυσσεῆος τέμενος μέγα κοπρήσοντες·
 ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος ἐνίπλειος κυνοραιστέων. 300
 δὴ τότε γ', ὥς ἐνόησεν Ὀδυσσεά ἐγγὺς ἐόντα,
 οὐρῇ μὲν ῥ' ὃ γ' ἔσηνε καὶ οὐᾶτα κάμβαλεν ἄμφω,
 ἄσσον δ' οὐκέτ' ἔπειτα δυνήσατο οἷο ἄνακτος

ἐλθέμεν. αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ
 ῥεῖα λαθὼν Εὐμαιον, ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθῳ. 305

„Εὐμαι', ἧ μάλα θαῦμα κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ.
 καλὸς μὲν δέμας ἐστίν, ἀτὰρ τόδε γ' οὐ σάφα οἶδα,
 ἧ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ἐπὶ εἵδεϊ τῷδε,
 ἧ αὖτως οἰοί τε τραπεζῆες κύνες ἀνδρῶν
 γίγνοντ', ἀγλαΐης δ' ἔνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.“ 310

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαιε συβῶτα·
 „καὶ λίην ἀνδρός γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος.
 εἰ τοιόσδ' εἴη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα,
 οἶόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
 αἶψά κε θηήσαιο ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκήν.“ 315

οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης
 κνώδαλον, ὅττι δίοιτο· καὶ ἵχνεσι γὰρ περιήδη.
 νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἀναξ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης
 ὦλετο, τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσιν.
 δμῶες δ', εὖτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες, 320
 οὐκέτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι·

Sklavensinn

ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
 ἄνέρος, εὖτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἥμαρ ἔλῃσιν.“

ὣς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας,
 βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγανούς. 325
 Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρα λάβεν μέλανος θανάτοιο.
 αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα εἰκοστῷ ἐνιαυτῷ.

B. Im Männersaal des Palastes. 328—588.

a. Wortwechsel zwischen Antinoos und Eumaios. 328—404.

Τὸν δὲ πολὺν πρῶτος ἶδε Τηλέμαχος θεοειδῆς
 ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτην, ὧκα δ' ἔπειτα
 νεῦσ' ἐπὶ οἷ καλέσας. ὁ δὲ παπτήνας ἔλε δίφρον 330
 κείμενον, ἐνθα τε δαιτρὸς ἐφίζεσκε κρέα πολλὰ

δαιόμενος μνηστῆρσι δόμον κάτα δαινυμένοισιν·
τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
ἀντίον, ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο. τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
μοῖραν ἔλὼν ἐτίθει κανέου τ' ἐκ σῖτον αἰίρας. 335

ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο δώματ' Ὀδυσσεὺς
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἠδὲ γέροντι,
σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἴματα ἔστο.
ἶξε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἐντοσθε θυράων,
κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισσίνῳ, ὃν ποτε τέκτων 340
ξέσσην ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἵθυνεν.

Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἱ καλέσας προσέειπε συβώτην,
ἄρτον τ' οὔλον ἔλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο
καὶ κρέας, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι·

„δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων αὐτὸν τε κέλευε 345
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·

Bettelstolz. | αἰδῶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι.“

ὥς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον
ἄκουσεν,

ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·

„Τηλέμαχός τοι, ξεῖνε, διδοῖ τάδε, καί σε κελεύει 350
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·

αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθήν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προῖκτῃ.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς·

„Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
καί οἱ πάντα γένοιτο, ὅσα φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.“ 355

ἣ ῥα καὶ ἀμφοτέρωσιν ἐδέξατο καὶ κατέθηκεν
αὖθι ποδῶν προπάροιθεν, ἀεικελίας ἐπὶ πῆρης·
ἦσθιε δ', ἕως ὅτ' αἰδὸς ἐνὶ μεγάροισιν αἶδεν·
εὖθ' ὁ δεδειπνήκειν, ὁ δ' ἐπαύετο θεῖος αἰδός.

μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'· αὐτὰρ Ἀθήνη 360
 ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
 ὥτρυν' ὥς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι,
 γνοίη θ', οἳ τινές εἰσιν ἐναίσιμοι οἳ τ' ἀθέμιστοι·
 ἀλλ' οὐδ' ὥς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
 βῆ δ' ἵμεν αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον 365
 πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὥς εἰ πτωχὸς πάλαι εἴη.
 οἳ δ' ἐλεαίροντες δίδοσαν, καὶ ἐθάμβεον αὐτόν,
 ἀλλήλους τ' εἶροντο, τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
 „κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης, 370
 τοῦδε περὶ ξείνου· ἧ γάρ μιν πρόσθεν ὅπωπα.
 ἦτοι μὲν οἳ δεῦρο συβώτης ἡγεμόνευεν,
 αὐτόν δ' οὐ σάφα οἶδα, πόθεν γένος εὖχεται εἶναι.“
 ὥς ἔφατ', Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην·
 „ὦ ἀρίγνωτε συβῶτα, τί ἧ δὲ σὺ τόνδε πόλινδε 375
 ἦγαγες; ἧ οὐχ ἄλις ἡμῖν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι,
 πτωχοὶ ἀνιηροί, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;
 ἧ ὄνοσαι, ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἀνακτος
 ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, σὺ δὲ καὶ ποθι τόνδε κάλεσσας;“
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα· 380
 „Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις·
 τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
 ἄλλον γ', εἰ μὴ τῶν, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν,
 μάντιν ἢ ἰητῆρα κακῶν ἢ τέκτονα δούρων,
 ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδόν, ὃ κεν τέρπησιν ἀείδων; 385
 οὔτοι γὰρ κλητοὶ γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν·
 πτωχὸν δ' οὐκ ἂν τις καλέοι τρύξοντα ἔαυτόν.
 ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς περὶ πάντων εἰς μνηστῆρων
 δμῶσιν Ὀδυσσῆος, πέρι δ' αὖτ' ἐμοί. αὐτὰρ ἐγὼ γε

οὐκ ἀλέγω, εἴως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια 390
ζῶει ἐνὶ μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦϋδα·
„σίγα, μή μοι τοῦτον ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν·
Ἀντίνοος δ' εἴωθε κακῶς ἐρεθιζέμεν αἰεὶ
μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους.“ 395

ἧ ῥα καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Ἀντίνο', ἧ μευ καλὰ πατήρ ὧς κήδεαι υἱός,
ὅς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δῖεσθαι
μύθῳ ἀναγκαίῳ· μή τοῦτο θεὸς τελέσειεν.
δός οἱ ἐλὼν· οὐ τοι φθονέω· κέλομαι γὰρ ἐγὼ γε. 400
μήτ' οὖν μητέρ' ἐμὴν ἄζευ τό γε μήτε τιν' ἄλλον
δμῶων, οἷ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
ἀλλ' οὐ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλει ἢ δόμεν ἄλλῳ.“

b. Odysseus wird von Antinoos gemißshandelt. 405—491.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπεν· 405
„Τηλέμαχ' ὑπαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες.
εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
καὶ κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.“

ὧς ἄρ' ἔφη καὶ Θρῆνυν ἐλὼν ὑπέφηνε τραπέζης
κείμενον, ᾧ ῥ' ἔπεχεν λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων. 410
οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλῆσαν δ' ἄρα πῆρην
σίτου καὶ κρειῶν. τάχα δὴ καὶ ἔμελλεν Ὀδυσσεὺς
αὖτις ἐπ' οὐδὸν ἰὼν προικὸς γεύσεσθαι Ἀχαιῶν·
στῇ δὲ παρ' Ἀντίνοον καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

„δός, φίλος· οὐ μὲν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν 415
ἔμμεναι, ἀλλ' ὄριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας·
τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λῶιον ἢ ἐπερ ἄλλοι
σίτου· ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.

καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
 ὀλβιος ἀφνειόν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτη 420
 τοίῳ, ὅποιος ἔοι καὶ ὅτεν κεχρημένος ἔλθοι.
 ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυριοὶ ἄλλα τε πολλά,
 οἷσιν τ' εὖ ζῶουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
 ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων — ἦθελε γὰρ που —
 ὅς μ' ἅμα ληιστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν 425
 Αἰγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδόν, ὅφρ' ἀπολοίμην.
 στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
 ἐνθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἐταίρους
 αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι,
 ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιᾶς ὥτρυνά νέεσθαι. 430
 οἱ δ' ὕβρει εἵξαντες, ἐπισπόμενοι μένει σφῶ,
 αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
 πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
 αὐτοὺς τε κτεῖνον. τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' αὐτή.
 οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἅμ' ἡοῖ φαινομένηφιν 435
 ἦλθον· πλήτο δὲ πᾶν πεδῖον πεζῶν τε καὶ ἵππων
 χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
 φύζαν ἐμοῖς ἐτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
 στῆναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.
 ἐνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξεί χαλκῷ, 440
 τοὺς δ' ἀναγον ζωούς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
 αὐτὰρ ἐμ' ἐς Κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσαντι,
 Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρου ἵφι ἀνάσσειν.
 ἐνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκω πῆματα πάσχων.“
 τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε 445
 „τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε δαιτὸς ἀνίην;
 στῆθ' οὕτως ἐς μέσσον, ἐμῆς ἀπάνευθε τραπέζης,
 μὴ τάχα πικρὴν Αἰγυπτον καὶ Κύπρον ἵκηαι,

ὥς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδής ἐσσι προΐκτης.
 ἐξείης πάντεσσι παρίστασαι· οἱ δὲ διδοῦσιν 450
 μαυιδίως, ἐπεὶ οὐ τις ἐπίσχεσις οὐδ' ἐλεητὺς
 ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἐκάστω.“
 τὸν δ' ἀναχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

„ὦ πόποι οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἶδεϊ καὶ φρένες ἦσαν.
 οὐ σύ γ' ἂν ἐξ οἴκου σῶ ἐπιστάτῃ οὐδ' ἄλλᾳ δοίῃς, 455
 ὅς νῦν ἀλλοτρίοισι παρήμενος οὐ τί μοι ἔτλης
 σίτου ἀποπροελὼν δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν.“

ὥς ἔφατ', Ἀντίνοος δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
 καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„νῦν δὴ σ' οὐκέτι καλὰ διέκ μεγάροιο γ' οἶω 460
 ἄψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνειδέα βάζεις.“

ὥς ἄρ' ἔφη καὶ θοῇνυν ἐλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,
 πρυμνότατον κατὰ νῶτον. ὁ δ' ἐστάθη ἥντε πέτρῃ
 ἔμπεδον, οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο·
 ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη κακὰ βυσσοδομεύων. 465

ἄψ δ' ὄγ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζετο, καὶ δ' ἄρα
 πήρην

θῆκεν εὐπλείην, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·

„κέκλυτέ μεν, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
 ὄφρ' εἴπω, τὰ με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
 οὐ μὰν οὕτ' ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν οὔτε τι πένθος, 470
 ὁππότ' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσιν
 βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν ἢ ἀργεννῆς οἰέσσιν·
 αὐτὰρ ἔμ' Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
 οὐλομένης, ἢ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν.
 ἀλλ' εἴ που πτωχῶν γε θεοὶ καὶ Ἑρινύες εἰσὶν, 475
 Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη.“

τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
 „ἔσθι' ἔκηλος, ξεῖνε, καθήμενος, ἢ ἄπιθ' ἄλλη,
 μέ σε νέοι διὰ δῶματ' ἐρύσσωσ', οἷ' ἀγορεύεις,
 ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρός, ἀποδρύψωσι δὲ πάντα.“ 480

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν.
 ὧδε δέ τις εἶπεν νεῶν ὑπερηνορεόντων·

„Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ βάλες δύστηνον ἀλήτην·
 οὐλόμεν', εἰ δὴ πού τις ἐπουράνιος θεὸς ἐστίν.
 καὶ τε θεοὶ ξείνοισιν ἑοικότες ἀλλοδαποῖσιν, 485
 παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας
 ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.“

ὥς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες, ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
 Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξεν
 βλημένου, οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάρουιν, 490
 ἀλλ' ἀέων κίνησε κάρη κακὰ βυσσοδομεύων.

c. Penelopeia läßt Odysseus für den Abend zu sich laden. 492—588.

Τοῦ δ' ὥς οὖν ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια
 βλημένου ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμῳῇσιν ἔειπεν·
 „αἶθ' οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλ-
 λων.“

τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν· 495
 „εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῇσιν τέλος ἡμετέροισι γένοιτο·
 οὐκ ἂν τις τούτων γε εὐθρονον Ἥῳ ἴκοιτο.“

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „μαῖ', ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
 Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν. 500

ξεῖνός τις δύστηνος ἀλητεύει κατὰ δῶμα
 ἀνέρας αἰτίζων· ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει·
 ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἔδοσαν τε,
 οὗτος δὲ θρήνῃ πρυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον.“

ἥ μὲν ἄρ' ὥς ἀγόρευε μετὰ δμῳῇσι γυναιξὶν 505
 ἡμένη ἐν θαλάμῳ· ὁ δ' ἐδείπνεε δῖος Ὀδυσσεύς.
 ἥ δ' ἐπὶ οἷ καλέσασα προσηύδα δῖον ὑφορβόν·

„ἔρχεο, δῖ' Εὐμαιε, κιὼν τὸν ξεῖνον ἄνωχθι
 ἐλθέμεν, ὅφρα τί μιν προσπτύξομαι ἢδ' ἐρέωμαι,
 εἴ που Ὀδυσσεύς ταλασίφρονος ἢ ἐπέπυσται 510
 ἢ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι· πολυπλάγκτω γὰρ ἔοικεν.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαιε συβῶτα·
 „εἰ γάρ τοι, βασίλεια, σιωπήσειαν Ἀχαιοί·
 οἷ' ὃ γε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον ἦτορ.
 τρεῖς γὰρ δὴ μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἡματ' ἔρυξα 515
 ἐν κλισίῃ· πρῶτον γὰρ ἐμ' ἔκετο νηὸς ἀποδράς·
 ἀλλ' οὐ πω κακότητα διήνυσεν ἦν ἀγορεύων.

22. Gleichnis.
 Der Säng.

ὥς δ' ὅτ' αἰοιδὸν ἀνὴρ ποτιδέρεται, ὅς τε θεῶν ἔξ
 ἀείδῃ δεδαῶς ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσιν,
 τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκούμεν, ὁππότ' ἀείδῃ, 520
 ὥς ἐμὲ κεῖνος ἔθελγε παρήμενος ἐν μεγάροισιν.
 φησὶ δ' Ὀδυσσεύς ξεῖνος πατρώιος εἶναι
 Κρήτη ναιετάων, ὅθι Μίνως γένος ἐστίν.
 ἐνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἔκετο πῆματα πάσχων
 προπροκυλινδόμενος· στεῦται δ' Ὀδυσσεύς ἀκοῦσαι 525
 ἀγχοῦ, Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίοι δῆμῳ,
 ζωοῦ· πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ὄνδε δόμονδε.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἵν' ἀντίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.
 οὔτοι δ' ἢ θύρῃσι καθήμενοι ἐψιαάσθων 530
 ἢ αὐτοῦ κατὰ δώματ', ἐπεὶ σφισι θυμὸς εὐφρων.
 αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,
 σῖτος καὶ μέθυ ἡδύ· τὰ μὲν τ' οἰκῆες ἔδουσιν,
 οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἡματα πάντα,

βοῦς ἱερεύοντες καὶ οἷς καὶ πίνοντας αἶγας 535
 εἰλαπινάζουσιν πίνουσί τε αἶθοπα οἶνον
 μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται· οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ,
 οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
 εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 αἶψά κε σὺν ᾧ παιδὶ βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν.“ 540

ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπαρεν, ἀμφὶ δὲ δῶμα
 σμερδαλέον κονάβησε. γέλασσε δὲ Πηνελόπεια,
 αἶψα δ' ἄρ' Εὐμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ἔρχεό μοι, τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον,
 οὐχ ὁράας, ὃ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσι; 545
 τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο. 546
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν. 548
 αἶ κ' αὐτὸν γνῶω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
 ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.“ 550

ὣς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον
 ἄκουσεν,

ἄγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,
 μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαί τί ἐ θυμὸς
 ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεά περ πεπαθυίη. 555
 εἰ δέ κέ σε γνῶω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
 ἔσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
 χρηίζεις· σῖτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον
 γαστέρα βοσκήσεις· δώσει δέ τοι, ὅς κ' ἐθέλῃσιν.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 560

„Εὐμαι', αἶψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
 κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείη·

πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει. 547

οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὁμῆν δ' ἀνεδέγμεθ' διζύν·
 ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑποδείδι' ὄμιλον,
 τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει. 565
 καὶ γὰρ νῦν, ὅτε μ' οὔτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κιόντα
 οὐ τι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνησιν ἔδωκεν,
 οὔτε τι Τηλέμαχος τό γ' ἐπήρκεσεν οὔτε τις ἄλλος.
 τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι
 μεῖναι, ἐπειγομένην περ, ἐς ἠέλιον καταδύντα. 570
 καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος πέρι νόστιμον ἦμαρ,
 ἄσσοτέρω καθίσασα παρὰ πυρί· εἴματα γὰρ τοι
 λύγρ' ἔχω· οἶσθα καὶ αὐτός, ἐπεὶ σέ, πρῶθ' ἰκέ-
 τευσα.“

ὣς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
 τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια· 575
 „οὐ σύ γ' ἄγεις, Εὐμαιε; τί τοῦτ' ἐνόησεν ἀλήτης;
 ἦ τινά που δείσας ἐξαίσιον, ἦε καὶ ἄλλως
 αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαιε συβῶτα·
 „μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἃ πέρ κ' οἶοιτο καὶ ἄλλος, 580
 ὕβριν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων.
 ἀλλὰ σε μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἠέλιον καταδύντα.
 καὶ δὲ σοὶ ὦδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
 οἴην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος ἢδ' ἐπακοῦσαι.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 585
 „οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος δίεται, ὥς περ ἂν εἴη·
 οὐ γὰρ πού τινες ὦδε καταθνητῶν ἀνθρώπων
 ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.“

5. Eumaios kehrt aufs Land zurück. 589—606.

Ἥ μὲν ἄρ' ὥς ἀγόρευεν, ὁ δ' ὥχετο δῖος ὑφορβός
 μνηστήρων ἐς ὄμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα. 590

αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
 ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοίᾳθ' οἱ ἄλλοι·
 „ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι σύας καὶ κεῖνα φυλάξων,
 σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
 αὐτὸν μὲν σε πρῶτα σάω, καὶ φράζεο θυμῷ, 595
 μή τι πάθῃς· πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν,
 τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε, πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.“
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
 „ἔσσεται οὕτως, ἅττα· σὺ δ' ἔρχεο δειελήσας·
 ἦῶθεν δ' ἰέναι καὶ ἄγειν ἱερήια καλά· 600
 αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.“
 ὣς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἔζετ' ἐυξέστου ἐπὶ δίφρου,
 πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος
 βῆ' ὃ' ἵμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε
 πλεῖον δαιτυμόνων. οἱ δ' ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ 605
 τέρποντ'· ἦδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.

Achtzehntes Buch.

Ὀδυσσεΐας σ.

39. Tag (Forts. Abend). Ὀδυσσέως καὶ Ἴρου πυγμῇ.

6. Der Kampf des Odysseus mit Iros. 1—117.

Ἦλθε δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδῆμιος, ὃς κατὰ ἄστν
 πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάργη
 ἄζηχες φαγέμεν καὶ πιέμεν· οὐδέ οἱ ἦν ἴς
 οὐδέ βίη, εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν ὀράσθαι.
 Ἀρναῖος δ' ὄνομ' ἔσκε· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ 5
 ἐκ γενετῆς· Ἴρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
 οὐνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιών, ὅτε πού τις ἀνώγοι.

ὅς ῥ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα διώκετο οἷο δόμοιο,
καί μιν νεικείων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„εἶκε γέρον προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἔλκη. 10
οὐκ αἶεις, ὅτι δὴ μοι ἐπιλλίζουσιν ἅπαντες,
ἐλκέμεναι δὲ κέλονται; ἐγὼ δ' αἰσχύνομαι ἔμπη.
ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα νῶιν ἔρις καὶ χερσὶ γένηται.“

τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις
Ὀδυσσεύς·

„δαιμόνι', οὔτε τί σε ῥέζω κακὸν οὔτ' ἀγορεύω, 15
οὔτε τινὰ φθονέω δόμεναι καὶ πόλλ' ἀνελόντα.
οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χεῖσεται, οὐδέ τί σε χρὴ
ἀλλοτριῶν φθονέειν· δοκέεις δέ μοι εἶναι ἀλήτης
ὥς περ ἐγών· ὄλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.
χερσὶ δὲ μὴ τι λίην προκαλίζεο, μὴ με χολώσης, 20
μὴ σε γέρων περ ἐὼν στήθος καὶ χεῖλεα φύρσω
αἵματος· ἥσυχίη δ' ἂν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη
αὔριον· οὐ μὲν γάρ τί σ' ὑποστρέψεσθαι οἶω
δεύτερον ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.“

τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἴρος ἀλήτης· 25

„ὦ πόποι, ὥς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην ἀγορεύει,
γρηὶ καμινοῖ ἴσος· ὃν ἂν κακὰ μητισαίμην
κόπτων ἀμφοτέρησι· χαμαὶ δέ κε πάντας ὀδόντας
γναθμῶν ἐξελάσαιμι σὺς ὥς ληιβοτείρης.

ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι καὶ οἶδε 30
μαρναμένους· πῶς δ' ἂν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο;“

ὥς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
οὔδοῦ ἐπι ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο.

τοῖν δὲ ξυνέηχ' ἱερὸν μένος Ἀντινόοιο,

ἦδ' ὁ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνει μνηστήρεσσιν· 35

„ὦ φίλοι, οὐ μὲν πῶ τι πάρος τοιοῦτον ἐτύχθη,

οἶην τερπωλὴν θεὸς ἤγαγεν εἰς τόδε δῶμα.

ὁ ξεῖνός τε καὶ Ἴρος ἐρίζετον ἀλλήλουιν
χερσὶ μαχήσασθαι· ἀλλὰ ξυνελάσσομεν ὦκα.“

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνήξαν γελῶντες, 40
ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοὺς κακοείμονας ἠγερέθοντο.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·

„κέκλυτέ μεν, μνηστῆρες ἀγήνορες, ὅφρα τι εἴπω.
γαστέρες αἶδ' αἰγῶν κέατ' ἐν πυρί, τὰς ἐπὶ δόρπῳ
κατθέμεθα κνίσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες. 45
δππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
τάων ἦν κ' ἐθέλῃσιν, ἀναστὰς αὐτὸς ἐλέσθω·
αἰεὶ δ' αὖθ' ἡμῖν μεταδαίσεται, οὐδέ τιν' ἄλλον
πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αἰτήσοντα.“

ὥς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος. 50
τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„ὦ φίλοι, οὐ πῶς ἔστι νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι
ἄνδρα γέροντα, δύη ἀρημένον· ἀλλὰ με γαστήρ
ὀτρύνει κακοεργός, ἵνα πληγῇσι δαμείω.
ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσετε καρτερὸν ὄρκον, 55
μή τις ἐπ' Ἴρῳ ἦρα φέρων ἐμὲ χειρὶ βαρείῃ
πλήξῃ ἀτασθάλλων, τούτῳ δέ με ἴφι δαμάσση.“

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυνον, ὥς
ἐκέλευεν.

αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὄρκον,
τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο· 60

„ξεῖν', εἴ σ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
τοῦτον ἀλέξασθαι, τῶν δ' ἄλλων μή τιν' Ἀχαιῶν
δείδιθ', ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται, ὅς κε σε θείνῃ.
ξεινοδόκος μὲν ἐγὼν, ἐπὶ δ' αἰνεῖτον βασιλῆε,
Ἀντίνοός τε καὶ Εὐρύμαχος, πεπνυμένῳ ἄμφω.“ 65

ὥς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον. αὐτὰρ Ὀδυσ-
σεὺς

ζώσατο μὲν δάκεσιν περὶ μῆδεα, φαῖνε δὲ μηρούς
καλοὺς τε μεγάλους τε, φάνεν δέ οἱ εὐρέες ὦμοι
στήθεά τε στιβαροί τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἦλδανε ποιμένι λαῶν. 70
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο.
ὥδε δέ τις εἵπεςκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·

„ἦ τάχα Ἴρος Ἴαιρος ἐπίσπαστον κακὸν ἔξει,
οἴην ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.“

ὥς ἄρ' ἔφαν, Ἴρω δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός. 75
ἀλλὰ καὶ ὥς δρηστῆρες ἄγον ζώσαντες ἀνάγκη
δειδιότα· σάρκες δὴ περιτρομέοντο μέλεσσιν.

Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν·

„νῦν μὲν μήτ' εἴης, βουγᾶιε, μήτε γένοιο,
εἰ δὴ τοῦτόν γε τρομέεις καὶ δειδίας αἰνῶς, 80
ἄνδρα γέροντα, δύη ἀρημένον, ἥ μιν ἱκάνει.
ἀλλ' ἐκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἶ κέν σ' οὔτος νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
πέμψω σ' ἡπειρόνδε, βαλὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ,
εἰς Ἐχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων, 85
ὅς κ' ἀπὸ ρῖνα τάμησι καὶ οὐατα νηλεὶ χαλκῷ,
μῆδεά τ' ἐξερύσας δώῃ κυσὶν ὦμά δάσασθαι.“

ὥς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα.
ἐς μέσσον δ' ἀναγον· τῷ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέσχον.
δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 90
ἣ ἐλάσει', ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα,
ἥέ μιν ἥκ' ἐλάσειε τανύσσειέν τ' ἐπὶ γαίῃ.
ὥδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
ἥκ' ἐλάσαι, ἵνα μή μιν ἐπιφρασσαίαντ' Ἀχαιοί.

δὴ τότε ἄνασχομένω δὲ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον 95
 Ἴρος, ὃ δ' αὐχέν' ἔλασσε νύπ' οὐάτος, ὅστέα δ' εἴσω
 ἔθλασεν· αὐτίκα δ' ἤλθε κατὰ στόμα φοῖνιον αἶμα,
 καδ' δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακῶν, σὺν δ' ἤλασ'
 ὀδόντας

λακτίζων ποσὶ γαῖαν· ἀτὰρ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
 χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλω' ἐκθανον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 100
 ἔλκε διέκ προθύροιο λαβὼν ποδός, ὄφρ' ἴκετ' αὐλήν
 αἰθούσης τε θύρας· καὶ μιν ποτὶ ἐρκίον αὐλῆς
 εἶσεν ἀνακλίνας, σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ἐνταυθοῖ νῦν ἦσο σύας τε κύνας τ' ἀπερύκων, 105
 μηδὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοῖρανός εἶναι
 λυγρὸς ἐών, μή πού τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρη.“

ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὦμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
 πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ·
 ἄψ δ' ὃ γ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζετο. τοὶ δ' ἴσαν
 εἴσω 110

ἦδ' ὁ γελῶντες καὶ δεικανόωντ' ἐπέεσσιν·

„Ζεὺς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις καὶ τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
 ὃς τοῦτον τὸν ἀναλτον ἀλητεύειν ἀπέπαυσας
 ἐν δήμῳ· τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν ἠπειρόνδε 115
 εἰς Ἐχέτον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων.“

ὥς ἄρ' ἔφην, χαῖρεν δὲ κλεηδόνι δῖος Ὀδυσσεύς.

7. Amphinomos wird vergeblich von Odysseus gewarnt. 118—157.

Ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλην παρὰ γαστέρα θῆκεν,
 ἐμπλείην κνίσσης τε καὶ αἵματος· Ἀμφίνομος δὲ
 ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω παρέθηκεν αείρας 120
 καὶ δέπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο φώνησέν τε·

„χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχειαι πολέεσσιν.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς·

„Ἀμφίνομ' ἧ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι· 125

τοίου γὰρ καὶ πατρός, ἐπεὶ κλέος ἐσθλὸν ἄκουον,

Νῆσον Δουλιχιῆα ἐν τ' ἔμεν ἀφνειὸν τε·

τοῦ σ' ἔκ φασι γενέσθαι, ἐπητῇ δ' ἀνδρὶ ἔοικας.

τούνεκά τοι ἔρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον.

Der Mensch
ist Staub.

οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο 130

πάντων, ὅσσα τε γαῖαν ἐπι πνείει τε καὶ ἔρπει.

οὐ μὲν γὰρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,

ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ καὶ γούνατ' ὀρώρη·

ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσιν,

καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ. 135

τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,

οἷον ἐπ' ἡμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

καὶ γὰρ ἐγὼ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν ὄλβιος εἶναι,

πολλὰ δ' ἀτάσθαλ' ἔρεξα βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων,

πατρί τ' ἐμῷ πίσυνος καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισιν. 140

τῷ μὴ τίς ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἶη,

ἀλλ' ὃ γε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅττι διδοῖεν·

οἷ' ὀρώω μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανόωντας,

κτῆματα κείροντας καὶ ἀτιμάζοντας ἄκοιτιν

ἀνδρός, ὃν οὐκέτι φημὶ φίλων καὶ πατρίδος αἵης 145

δηρὸν ἀπέσσεσθαι· μάλα δὲ σχεδόν. ἀλλὰ σε δαίμων

οἴκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' ἀντιάσειας ἐκείνῳ,

ὅππότε νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·

οὐ γὰρ ἀναιμωτὶ γε διακρινέεσθαι οἶω

μνηστῆρας καὶ κεῖνον, ἐπεὶ κε μέλαθρον ὑπέλθῃ.“ 150

ὥς φάτο, καὶ σπείσας ἔπιεν μελιηδέα οἶνον,
 ἄψ δ' ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
 αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα φίλον τετιημένος ἦτορ,
 νευστάζων κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὅσσετο θυμός.
 ἀλλ' οὐδ' ὥς φύγε κῆρα, πέδησε δὲ καὶ τὸν Ἀθήνη 155
 Τηλεμάχου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔγχεϊ ἱφί δαμῆναι.
 ἄψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου, ἐνθεν ἀνέστη.

8. Penelopeia unter den Freiern im Männersaal. 158—303.

A. Athene bereitet ihr Erscheinen vor. 158—205.

Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ,
 μνηστήρεσσι φανῆναι, ὅπως πετάσειε μάλιστα 160
 θυμὸν μνηστήρων ἰδὲ τιμήεσσα γένοιτο
 μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος, ἢ πάρος ἦεν.
 ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

„Εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, οὐ τι πάρος γε,
 μνηστήρεσσι φανῆναι ἀπεχθομένοισί περ ἔμπης· 165
 παιδὶ δέ κεν εἵπομι ἔπος, τό κε κέρδιον εἶη,
 μὴ πάντα μνηστήρσιν ὑπερφιάλοισιν ὀμιλεῖν,
 οἳ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὀπιθεν φρονέουσιν.“

τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·

„ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔειπες. 170
 ἀλλ' ἴθι καὶ σῶ παιδὶ ἔπος φάο μηδ' ἐπίκευθε
 χρῶτ' ἀπονισαμένη καὶ ἐπιχρίσασα παρειάς,
 μηδ' οὕτω δάκρυσσι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα.
 ἔρχευ, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεὶ·
 ἦδη μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος, ὃν σὺ μάλιστα 175
 ἦρῶ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ἰδέσθαι.“

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

„Εὐρυνόμη, μὴ ταῦτα παρὰ δα κηδομένη περ,

χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι καὶ ἐπιχρίεσθαι ἀλοιφῇ·
ἀγλαΐην γὰρ ἐμοί γε θεοί, τοὶ Ὀλύμπιον ἔχουσιν, 180
ὤλεσαν, ἐξ οὗ κεῖνος ἔβη κοίλης ἐνὶ νηυσίν.

ἀλλὰ μοι Αὐτονόην τε καὶ Ἴπποδάμειαν ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὅφρα κέ μοι παρστήητον ἐν μεγάροισιν.
οἷη δ' οὐκ εἴσειμι μετ' ἀνέρας· αἰδέομαι γάρ.“

ὥς ἄρ' ἔφη, γρηῃς δὲ διέκ μεγάροιο βεβήκειν 185
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.

ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κούρη Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν.
εὐδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἄψα πάντα,
αὐτοῦ ἐνὶ κλιντῆρι· τέως δ' ἄρα διὰ θεάων 190
ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θησαΐατ' Ἀχαιοί.
κάλλει μὲν οἱ πρῶτα προσώπατα καλὰ κάθηρεν
ἄμβροσίῳ, οἷω περ εὐστέφανος Κυθήρεια
χρίεται, εὖτ' ἂν ἦη χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα·
καί μιν μακροτέρην καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι, 195
λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκε πριστοῦ ἐλέφαντος.
ἦ μὲν ἄρ' ὥς ἔρξασ' ἀπεβήσετο διὰ θεάων.

ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο
φθόγγῳ ἐπερχόμεναι· τὴν δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν,
καί ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρειᾶς φώνησέν τε· 200

„ἦ με μάλ' αἰνοπαθῇ μαλακὸν περὶ κῶμα κάλυψεν.
αἶθε μοι ὥς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἀγνή
αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
αἰῶνα φθινύθω, πόσιος ποθέουσα φίλοιο
παντοίην ἀρετήν, ἐπεὶ ἔξοχος ἦεν Ἀχαιῶν.“ 205

B. Penelopeia macht dem Telemachos Vorwürfe. 206—242.

Ὡς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώια σιγαλόεντα,
οὐκ οἷη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δὺ' ἔποντο.

ἥ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
 στῆ δα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
 ἅντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα· 210

ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε παρέστη.
 τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατ', ἔρω δ' ἄρα θυμὸν
 ἔθελχθεν,

πάντες δ' ἠρήσαντο παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι.

ἥ δ' αὖ Τηλέμαχον προσεφώνεεν, ὃν φίλον υἱόν·

„Τηλέμαχ', οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδοι οὐδὲ νόημα· 215

παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνώμας·

νῦν δ', ὅτε δὴ μέγας ἐσσὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις,

καὶ κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρός,

ἐς μέγεθος καὶ κάλλος δρώμενος, ἀλλότριος φῶς,

οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι οὐδὲ νόημα. 220

οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,

ὃς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικισθῆμεναι οὕτως.

πῶς νῦν, εἴ τι ξεῖνος ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν

ἦμενος ὧδε πάθοι ρυστακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς;

σοὶ κ' αἴσχος λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο.“ 225

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·

„μῆτερ ἐμή, τὸ μὲν οὐ σε νεμεσσωμαι κεχολῶσθαι·

αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,

ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρη· πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα.

ἀλλὰ τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι· 230

ἐκ γάρ με πλήσσουσι παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος

οἶδε κακὰ φρονέοντες, ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἄρωγοί.

οὐ μὲν τοι ξείνου γε καὶ Ἴρου μῶλος ἐτύχθη

μνηστήρων ἰότητι, βίη δ' ὃ γε φέρτερος ἦεν.

αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπολλων, 235

οὕτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν

νεύοιεν κεφαλὰς δεδμημένοι, οἳ μὲν ἐν αὐλῇ,
οἳ δ' ἐντοσθε δόμοιο, λελῦντο δὲ γυῖα ἐκάστου,
ὥς νῦν Ἴρος ἐκεῖνος ἐπ' αὐλείησι θύρῃσιν
ἦσται νευστάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἑοικώς, 240
οὐδ' ὀρθὸς στήναι δύναται ποσὶν, οὐδὲ νέεσθαι
οἴκαδ' ὅπῃ οἳ νόστος, ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυνται.“

C. Penelopeia wird von den Freiern beschenkt. 243—303.

Ὡς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηύδα Πηνελόπειαν·
„κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια· 245
εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἄν' Ἴασον Ἄργος Ἀχαιοί,
πλέονές κε μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν
ἦῶθεν δαινύατ', ἐπεὶ περίεσσι γυναικῶν
εἶδός τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον εἶσας.“

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια· 250
„Εὐρύμαχ', ἦτοι ἐμὴν ἀρετὴν, εἶδός τε δέμας τε,
ὥλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτως. 255
νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
ἦ μὲν δὴ, ὅτε τ' ἦε λιπὼν κάτα πατρίδα γαῖαν,
δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἐλὼν ἐμὲ χεῖρα προσηύδα·
„ὦ γύναι, οὐ γὰρ οἶω εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς
ἐκ Τροίης εὖ πάντες ἀπήμονας ἀπονέεσθαι· 260
καὶ γὰρ Τρῳάς φασι μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
ἡμὲν ἀκοντιστὰς ἠδὲ ῥυτῆρας οἰστῶν
ἵππων τ' ὠκυπόδων ἐπιβήτορας, οἳ κε τάχιστα
ἔκριναν μέγα νεῖκος ὁμοίου πολέμοιο.
τῷ οὐκ οἶδ', ἦ κέν μ' ἀνέσει θεός, ἦ κεν ἀλώω 265

αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
 μεμνηῆσθαι πατρὸς καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν
 ὥς νῦν, ἣ ἔτι μᾶλλον, ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντος·
 αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδῃαι,
 γήμασθ' ὧ κ' ἐθέλῃσθαι, τεὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα· 270
 κεῖνος τῶς ἀγόρευε· τὰ δὲ νῦν πάντα τελεῖται.
 νῦξ δ' ἔσται, ὅτε δὴ στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσῃ
 οὐλομένης ἐμέθεν, τῆς τε Ζεὺς ὄλβον ἀπηύρα.
 ἀλλὰ τόδ' αἶνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει·
 μνηστήρων οὐχ ἦδε δίκη τὸ πάροιθε τέτυκτο. 275
 οἳ τ' ἀγαθήν τε γυναῖκα καὶ ἀφνειοῖο θυγάτρα
 μνηστεύειν ἐθέλωσι καὶ ἀλλήλοις ἐρίσωσιν,
 αὐτοὶ τοί γ' ἀπάγουσι βόας καὶ ἴφια μῆλα
 κούρης δαῖτα φίλοισι, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῦσιν,
 ἀλλ' οὐκ ἀλλότριον βίον νήποιον ἔδουσιν.“ 280

ὥς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 οὔνεκα τῶν μὲν δῶρα παρέλκετο. θέλγε δὲ θυμὸν
 μειλιχίοις ἐπέεσσι, νόος δὲ οἱ ἄλλα μενοίνα.

τὴν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
 „κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια, 285
 δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλῃσιν Ἀχαιῶν ἐνθάδ' ἐνεῖκαι,
 δέξασθ'· οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστίν·
 ἡμεῖς δ' οὐτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἔμεν οὔτε πῃ ἄλλη,
 πρὶν γέ σε τῷ γήμασθαι Ἀχαιῶν, ὅς τις ἄριστος.“

ὥς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος, 290
 δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
 Ἀντινόῳ μὲν ἐνεῖκε μέγαν περικαλλέα πέπλον,
 ποικίλον· ἐν δ' ἄρ' ἔσαν περόναι δυοκαίδεκα πᾶσαι
 χρύσειαι, κληῖσιν εὐγνάμπτοις ἀραρυῖαι·
 ὄρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἐνεῖκεν, 295

χρύσειον, ἠλέκτροισιν ἐερμένον, ἠέλιον ὥς.
 ἔρματα δ' Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔνεικαν
 τρίγληνα, μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
 ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἄνακτος
 ἴσθμιον ἤνεικεν θεράπων, περικαλλές ἄγαλμα. 300
 ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος δῶρον Ἀχαιῶν καλὸν ἔνεικεν.
 ἥ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαιν' ὑπερώια διὰ γυναικῶν,
 τῇ δ' ἄρ' ἄμ' ἀμφίπολοι ἔφερον περικαλλέα δῶρα.

9. Der 1. Abend im Hause bis zum Heimgang der Freier. 304—428.

A. Gesang und Tanz. Melantho. 304—345.

Οἱ δ' εἰς ὀρχηστὺν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
 τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἐπὶ ἔσπερον ἐλθεῖν. 305
 τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἔσπερος ἦλθεν.
 αὐτίκα λαμπτήρας τρεῖς ἴστασαν ἐν μεγάροισιν,
 ὄφρα φαίνοιεν· περὶ δὲ ξύλα κάγκανα θῆκαν,
 αὔα πάλαι, περίκηλα, νέον κεκεασμένα χαλκῷ,
 καὶ δαῖδας μετέμισγον· ἀμοιβηδὶς δ' ἀνέφαινον 310
 δμῳαὶ Ὀδυσσεύος ταλασίφρονος. αὐτὰρ ὁ τῇσιν
 αὐτὸς διογενῆς μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„δμῳαὶ Ὀδυσσεύος δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
 ἔρχεσθε πρὸς δῶμαθ', ἵν' αἰδοίῃ βασίλεια,
 τῇ δὲ παρ' ἠλάκατα στροφαλίζετε, τέρπετε δ' αὐτήν, 315
 ἥμεναι ἐν μεγάρῳ, ἥ εἴρια πείκετε χερσίν·
 αὐτὰρ ἐγὼ τούτοισι φάος πάντεσσι παρέξω.
 ἦν περ γάρ κ' ἐθέλωσιν εὐθρονον Ἡῶ μίμνειν,
 οὐ τί με νικήσουσι· πολυτλήμων δὲ μάλ' εἰμί.“

ὥς ἔφαθ', αἶ δ' ἐγέλασαν, ἐς ἀλλήλας δὲ ἴδοντο. 320
 τὸν δ' αἰσχροῶς ἐνένιπε Μελανθὼ καλλιπάρης,
 τὴν Δολίος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
 παῖδα δὲ ὥς ἀτίταλλε, δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ·

ἀλλ' οὐδ' ὥς ἔχε πένθος ἐνὶ φρεσὶ Πηνελοπείης,
ἀλλ' ἢ γ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο καὶ φιλέεσκεν. 325

ἢ δ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπεν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν·

„ξεῖνε τάλαν, σὺ γέ τις φρένας ἐκπεπαταγμένος
ἔσσι,

οὐδ' ἐθέλεις εὖδειν χαλκήιον ἐς δόμον ἐλθὼν
ἢέ που ἐς λέσχην, ἀλλ' ἐνθάδε πόλλ' ἀγορεύεις. 329

ἢ ἀλύεις, ὅτι Ἴρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην; 333

μὴ τίς τοι τάχα Ἴρου ἀμείνων ἄλλος ἀναστῇ,
ὅς τίς σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπῶς χερσὶ στιβαρῇσιν 335

δώματος ἐκπέμψῃσι φορῦξας αἵματι πολλῷ.“

τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις
Ὀδυσσεύς·

„ἢ τάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω, κύον, οἷ' ἀγορεύεις,
κεῖσ' ἐλθὼν, ἵνα σ' αὖθι διὰ μελεῖστί τάμῃσιν.“

ὥς εἰπὼν ἐπέεσσι διεπτοίησε γυναῖκας. 340

βὰν δ' ἵμεναι διὰ δῶμα, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἐκάστης
ταρβόσυνῃ· φὰν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.

αὐτὰρ ὁ παρ' λαμπτήρσι φαίνων αἰθομένοισιν
ἑστήκειν ἐς πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κῆρ
ῥομαινε φρεσὶν ἦσιν, ἃ δ' οὐκ ἀτέλεστα γέγοντο. 345

B. Odysseus und Eurymachos. 346—428.

Μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἶα Ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὅφρ' ἔτι μᾶλλον
δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.

τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἦρχ' ἀγορεύειν
κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλω δ' ἐτάροισιν ἔτευξεν· 350

θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖς. ἢ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἢ νῦν τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὃ καὶ μεταμῶνια βάζεις. 330

„κέκλυτέ μεν, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
 ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
 οὐκ ἀθεεὶ ὄδ' ἀνὴρ Ὀδυσῆιον ἐς δόμον ἵκει·
 ἔμπης μοι δοκέει δαΐδων σέλας ἔμμεναι αὐτοῦ
 κακ κεφαλῆς — ἐπεὶ οὐ οἱ ἐνὶ τρίχες, οὐδ' ἡβαιαί.“ 355

ἧ ῥ', ἅμα τε προσέειπεν Ὀδυσσῆα πτολίπορθον·
 „ξεῖν', ἧ ἄρ κ' ἐθέλοις θητευέμεν, εἴ σ' ἀνελοίμην,
 ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς — μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσται —
 αἵμασιᾶς τε λέγων καὶ δένδρεα μακρὰ φυτεύων;
 ἐνθα κ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηετανὸν παρέχοιμι, 360
 εἵματα δ' ἀμφιέσαιμι ποσὶν θ' ὑποδήματα δοίην.
 ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθες, οὐκ ἐθελήσεις
 ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσειν κατὰ δῆμον
 βούλει, ὄφρ' ἂν ἔχῃς βόσκειν σὴν γαστέρ' ἀναλτον.“
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-

σεύς· 365

„Εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶιν ἔρις ἔργοιο γένοιτο
 ὦρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἥματα μακρὰ πέλονται,
 ἐν ποίῃ· δρέπανον μὲν ἐγὼν εὐκαμπὲς ἔχοιμι,
 καὶ δὲ σὺ τοῖον ἔχοις, ἵνα πειρησαίμεθα ἔργου
 νήστιες ἄχρι μάλα κνέφαος, ποίῃ δὲ παρείῃ· 370
 εἰ δ' αὖ καὶ βόες εἶεν ἐλαυνέμεν, οἳ περ ἄριστοι,
 αἰθωνες, μεγάλοι, ἅμφω κεκορηότε ποίης,
 ἥλικες, ἰσοφόροι, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν,
 τετράγυον δ' εἴη, εἵκοι δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ·
 τῷ κέ μ' ἴδοις, εἰ ὦλκα διηνεκέα προταμοίμην. 375
 εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὀρμήσειε Κρονίων
 σήμερον, αὐτὰρ ἐμοὶ σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε
 καὶ κυνέη πάγχαλκος, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖα·
 τῷ κέ μ' ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ προμάχοισι μιγέντα,

οὐδ' ἄν μοι τὴν γαστέρ' ὄνειδίζων ἀγορεύοις. 380
 ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καὶ τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής·
 καὶ πού τις δοκέεις μέγας ἔμμεναι ἠδὲ κραταιός,
 οὐνεκα πὰρ παύροισι καὶ οὐκ ἀγαθοῖσιν ὁμιλεῖς.
 εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 αἰψά κέ τοι τὰ θύρετρα, καὶ εὐρέα περ μάλ' ἐόντα, 385
 φεύγοντι στείνοιτο διέκ προθύροιο θύραζε.“

ὥς ἔφατ', Εὐρύμαχος δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
 καὶ μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ἄ δεῖλ', ἥ τάχα τοι τελέω κακόν, οἷ' ἀγορεύεις
 θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ 390
 ταρβεῖς· ἥ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἥ νύ τοι αἰεὶ
 τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὃ καὶ μεταμώνια βάζεις.“ 392

ὥς ἄρα φωνήσας σφέλας ἔλλαβεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 394
 Ἀμφινόμου πρὸς γούνα κεθέζετο Δουλιχιῆος, 395
 Εὐρύμαχον δείσας. ὃ δ' ἄρ' οἶνοχόον βάλε χεῖρα
 δεξιτερὴν· πρόχοος δὲ χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα,
 αὐτὰρ ὃ γ' οἰμώξας πέσεν ὑπτίος ἐν κονίῃσιν.
 μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρά σκιόεντα,
 ὧδε δέ τις εἵπесκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον· 400

„αἶθ' ὥφελλ' ὃ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι
 πρὶν ἐλθεῖν· τῷ κ' οὐ τι τόσον κέλαδον μετέ-
 θηκεν.

νῦν δὲ περὶ πτωχῶν ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι δαιτὸς
 ἐσθλῆς ἔσσεται ἥδος, ἐπεὶ τὰ χερεῖονα νικᾷ.“

τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἷς Τηλεμάχοιο· 405

„δαιμόνιοι, μαίνεσθε καὶ οὐκέτι κεύθετε θυμῷ
 βρωτὺν οὐδὲ ποτῆτα· θεῶν νύ τις ὑμῖν ὀροθύνει.

ἥ ἀλύεις, ὅτι Ἴφρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην;“

393

ἀλλ' εὖ δαισάμενοι κατακείετε οἶκαδ' ἰόντες,
 ὁππότε θυμὸς ἄνωγε· διώκω δ' οὐ τιν' ἐγὼ γε.“

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδὰξ ἐν χεῖλεσι

φύντες 410

Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.

τοῖσιν δ' Ἀμφινόμος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν· 412

„ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ 414

ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαῖνοι· 415

μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε τιν' ἄλλον

δμῶων, οἳ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.

ἀλλ' ἄγετ', οἶνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,

ὄφρα σπείσαντες κατακείομεν οἶκαδ' ἰόντες·

τὸν ξεῖνον δὲ ἐῷμεν ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος 420

Τηλεμάχῳ μελέμεν· τοῦ γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.“

ὥς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐαδότα μῦθον ἔειπεν.

τοῖσιν δὲ κρητῆρα κεράσσατο Μούλιος ἦρως,

κῆρυξ Δουλιχιεύς, θεράπων δ' ἦν Ἀμφινόμοιο·

νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ θεοῖσιν 425

σπείσαντες μακάρεσσι πῖον μελιηδέα οἶνον.

αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τε πῖον θ', ὅσον ἤθελε θυμός,

βάν ῥ' ἵμεναι κείοντες ἐὰ πρὸς δῶμαθ' ἕκαστος.

Νίσου φαίδιμος υἱός, Ἀρητιάδαο ἀνακτος·

413

Neunzehntes Buch.

Ὀδυσσεΐας τ.

39. Tag (Forts. Spätabend).

Ὀδυσσέως καὶ Πηνελοπείας ὁμιλία. τὰ νίπτρα.

10. Odysseus und Telemachos schaffen die Waffen aus dem Saale. 1—52.

Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεὺς
μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.

αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„Τηλέμαχε, χρὴ τεύχε' ἄρῃα κατθέμεν εἴσω
πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστήρας μαλακοῖς ἐπέεσσιν 5
παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
ἔκ καπνοῦ κατέθῃκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἔφκειν,
οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατήκισται, ὅσσον πυρὸς ἵκετ' ἀντμή.
πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε 10
δαίμων·

μή πως οἴνωθέντες ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν

ἀλλήλους τρώσῃτε καταισχύνῃτέ τε δαῖτα

Das Eisen
zieht den
Mann an.

| καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.“

ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί,
ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν· 15

„μαῖ', ἄγε δὴ μοι ἔρυξον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
ὄφρα κεν ἐς θάλαμον καταθείομαι ἔντεα πατρὸς
καλά, τὰ μοι κατὰ οἶκον ἀκηδέα καπνὸς ἀμέρδει
πατρὸς ἀποιχομένοιο, ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα·

νῦν δ' ἐθέλω καταθέσθαι, ἵν' οὐ πυρὸς ἵξετ' ἀντμή.“ 20

τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·

„αἶ γὰρ δὴ ποτε, τέκνον, ἐπιφροσύνας ἀνέλοιο
οἴκου κήδεσθαι καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.

ἀλλ' ἄγε, τίς τοι ἔπειτα μετοιχομένη φάος οἴσει;
 δμῳὰς δ' οὐκ εἷας προβλωσκέμεν, αἶ κεν ἔφαινον.“ 25
 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
 „ξεῖνος ὅδ'· οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι, ὅς κεν
 ἐμῆς γε

χοίνικος ἄπτηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθῶς.“

ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος,
 κλήισεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιετάοντων. 30

τὼ δ' ἄρ' ἀναΐξαντ' Ὀδυσσεὺς καὶ φαίδιμος υἱὸς
 ἐσφόρεον κόρυθὰς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας
 ἔγχεά τ' ὀξυόεντα· πάροιθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
 χρύσειον λύχνον ἔχουσα φάος περικαλλὲς ἐποίειν.
 δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα· 35
 „ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν
 ὁρῶμαι.

ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων καλαί τε μεσόδμαι
 εἰλάτιναί τε δοκοὶ καὶ κίονες ὑπόσ' ἔχοντες
 φαίνοντ' ὀφθαλμοῖς ὥς εἰ πυρὸς αἰθομένοιο·
 ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἷ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.“ 40
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

„σίγα καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε μηδ' ἐρέεινε·
 αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν, οἷ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
 ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ,
 ὅφρα κ' ἔτι δμῳὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω· 45
 ἦ δέ μ' ὀδυρομένη εἰρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.“

ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διέκ μεγάροιο βεβήκειν
 κείων ἐς θάλαμον, δαΐδων ὑπο λαμπομενάων,
 ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἰκάνοι·
 ἔνθ' ἄρα καὶ τότε ἔλεκτο καὶ Ἥῳ δῖαν ἔμιμνεν. 50

αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεὺς
μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.

11. Erstes Gespräch des Odysseus mit Penelopeia. 53—307.

A. Melantho schmäht Odysseus aufs neue. 53—99.

Ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἱκέλη ἢ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ·
τῇ παρὰ μὲν κλισίην πυρὶ κάτθεσαν, ἐνθ' ἄρ' ἐφίξεν, 55
δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ, ἣν ποτε τέκτων
ποίησ' Ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἤκεν
προσφυέ' ἐξ αὐτῆς, ὅθ' ἐπὶ μέγα βάλλετο κῶας.
ἐνθα καθέζετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια.
ἤλθον δὲ δμῳαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο. 60
αἱ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ἥρεον ἠδὲ τραπέζας
καὶ δέπα, ἐνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον,
πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλον, ἄλλα δ' ἐπ'
αὐτῶν

νήησαν ξύλα πολλά, φόως ἔμεν ἠδὲ θέρεσθαι.
ἡ δ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπε Μελανθῶ δεύτερον αὖτις. 65
„ἔειν", ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
δινεύων κατὰ οἶκον, ὀπιπεύσεις δὲ γυναῖκας;
ἀλλ' ἔξελθε θύραζε, τάλαν, καὶ δαιτὸς ὄνησο·
ἢ τάχα καὶ δαλῶ βεβλημένος εἴσθα θύραζε.“

τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις
Ὀδυσσεύς. 70

„δαιμονίη, τί μοι ὦδ' ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ;
ἦ ὅτι οὐ λιπόω, κακὰ δὲ χροῖ εἵματα εἶμαι,
πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον; ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει·
τοιούτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασιν.
καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον 75
ὄλβιος ἀφνειόν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ

τοίῳ, ὅποιος ἔοι καὶ ὅτεν κεχρημένος ἔλθοι·
 ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι ἄλλα τε πολλά,
 οἷσιν τ' εὖ ζῶουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
 ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἦθελε γάρ που. 80
 τῷ νῦν μή ποτε καὶ σύ, γύναι, ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσης
 ἀγλαΐην, τῇ νῦν γε μετὰ δμῶῃσι κέκασσαι,
 μή πῶς τοι δέσποινα κοτεσσαμένη χαλεπήνη,
 ἢ Ὀδυσσεὺς ἔλθῃ· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα.
 εἰ δ' ὁ μὲν ὥς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν, 85
 ἀλλ' ἦδη παῖς τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἔκητι,
 Τηλέμαχος· τὸν δ' οὐ τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
 λήθει ἀτασθάλλουσ', ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐστίν.“

ὥς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια,
 ἀμφίπολον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν· 90

„πάντως, Θαρσαλέη, κύον ἀδεές, οὐ τί με λήθεις
 ἔρδουσα μέγα ἔργον, ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις·
 πάντα γὰρ εὖ ἤδησθ', ἐπεὶ ἐξ ἐμεῦ ἔκλυες αὐτῆς,
 ὥς τὸν ξεῖνον ἔμελλον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
 ἀμφὶ πόσει εἶρεσθαι, ἐπεὶ πυκινῶς ἀκάχημαι.“ 95

ἦ ῥα καὶ Εὐρυνόμην ταμίην πρὸς μῦθον ἔειπεν·

„Εὐρυνόμη, φέρε δὴ δίφρον καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
 ὄφρα καθεζόμενος εἴπῃ ἔπος ἠδ' ἐπακούσῃ
 ὁ ξεῖνος ἐμέθεν· ἐθέλω δέ μιν ἐξερέεσθαι.“

B. Odysseus giebt sich für einen Kretenser aus. 100—202.

Ὡς ἔφαθ', ἦ δὲ μάλ' ὀτραλέως κατέθηκε φέρουσα 100
 δίφρον εὐξεστον καὶ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν·
 ἐνθα καθέζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·

„ξεῖνε, τὸ μὲν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
 τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;“ 105

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„ὦ γύναι, οὐκ ἄν τις σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν
νεικέοι· ἦ γάρ σευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει,
ὥς τέ τευ ἦ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅς τε Θεουδῆς
ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων 110
εὐδικίας ἀνέχῃσι, φέρῃσι δὲ γαῖα μέλαινα
πυροὺς καὶ κριθάς, βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ,
τίκτῃ δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχῃ ἰχθῦς
ἐξ εὐηγεσίης, ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ.
τῷ ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῶ ἐνὶ οἴκῳ, 115
μηδέ μοι ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα γαῖαν,
μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων
μνησαμένῳ· μάλα δ' εἰμὶ πολύστονος· οὐδέ τί με χρὴ
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε μυρόμενόν τε
ἥσθαι, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεὶ· 120
μή τις μοι δμῶν νεμεσῆσεται, ἦέ σύ γ' αὐτή,
φῆ δὲ δάκρυ πλώειν βεβαρηότα με φρένας οἴνω.“

τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
„ξεῖν', ἦτοι μὲν ἐμὴν ἀρετὴν, εἰδὸς τε δέμας τε,
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον 125
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτως.
νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων. 129
τῷ οὔτε ξείνων ἐμπάζομαι οὔθ' ἱκετάων 134

ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι, 130
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
οἳ τ' αὐτὴν Ἰθάκην εὐδείελον ἀμφινέμονται,
οἳ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.

οὔτε τι κηρύκων, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν· 135
 ἀλλ' Ὀδυσῇ ποθέουσα φίλον κατατήκομαι ἦτορ.
 οἱ δὲ γάμον σπεύδουσιν, ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω.
 φᾶρος μὲν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων,
 στησαμένη μέγαν ἱστόν, ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν
 λεπτόν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέειπον· 140
 'κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
 μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὃ κε φᾶρος
 ἐκτελέσω — μή μοι μεταμώνια νήματ' ὀληται —
 Λαέρτη ἥρωι ταφήιον, εἰς ὅτε κέν μιν
 μοῖρ' ὀλοή καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο· 145
 μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιάδων νεμεσήσῃ,
 αἶ κεν ἄτερ σπείρου κῆται πολλὰ κτεατίσσας.
 ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
 ἔνθα καὶ ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστόν,
 νύκτας δ' ἀλλύεσκον, ἐπεὶ δαΐδας παραθείμην. 150
 ὣς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιοὺς·
 ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὦραι, 152
 καὶ τότε δὴ με διὰ δμῶας, κύνας οὐκ ἀλεγούσας, 154
 εἶλον ἐπελθόντες καὶ ὁμόκλησαν ἐπέεσσιν. 155
 ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσα καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης·
 νῦν δ' οὔτ' ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον οὔτε τιν' ἄλλην
 μῆτιν ἔθ' εὗρίσκω. μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆες
 γήμασθ', ἀσχαλάα δὲ πάις βίοτον κατεδόντων,
 γιγνώσκων· ἦδη γάρ ἀνὴρ οἷός τε μάλιστα 160
 οἴκου κήδεσθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
 ἀλλὰ καὶ ὣς μοι εἶπε τεδὸν γένος, ὀππόθεν ἔσσι·
 οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς ἔσσι παλαιφάτου οὐδ' ἀπὸ πέτρης.“

μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἡματα πολλὰ τελέσθη, 153

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος, 165
οὐκέτ' ἀπολλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέουσα·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· ἥ μὲν μ' ἀχέεσσί γε δώσεις
πλείοσιν, ἥ ἔχομαι· ἥ γάρ δίκη, δππότε πάτρης
ἧς ἀπέησιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον, ὅσσον ἐγὼ νῦν,
πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων. 170
ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω, ὃ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾶς.
Κρήτη τις γαῖ' ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
καλὴ καὶ πύρρα, περίρρυτος· ἐν δ' ἀνθρώποι
πολλοί, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόλεις.
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα, μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί, 175
ἐν δ' Ἑτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες
Δωριέες τε τριχάικες δῖοί τε Πελασγοί.
τῇσι δ' ἐνὶ Κνωσός, μεγάλη πόλις, ἐνθα τε Μίνως
ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου δαριστής,
πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ, μεγαθύμου Δευκαλίωνος. 180
Δευκαλίων δ' ἐμ' ἔτικτε καὶ Ἰδομενῆα ἀνακτα·
ἀλλ' ὃ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
ᾤχεθ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν, ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
δπλότερος γενεῇ· ὃ δ' ἄρα πρότερος καὶ ἀρείων.
ἐνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμην καὶ ξείνια δῶκα. 185
καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἴς ἀνέμοιο
ἰέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν·
στῆσε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυΐης,
ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι, μόγισ δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μετάλλα ἄστυδ' ἀνελθών· 190
ξείνον γὰρ οἱ ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν αἰδοῖόν τε.
τῷ δ' ἤδη δεκάτῃ ἢ ἐνδεκάτῃ πέλεν ἡὼς

οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
 τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶματ' ἄγων ἔν' ἐξείνισσα
 ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων· 195
 καὶ οἱ τοῖς ἄλλοις ἐτάροις, οἳ ἅμ' αὐτῷ ἔποντο,
 δημόθεν ἄλφιστα δῶκα καὶ αἶθοπα οἶνον ἀγείρας
 καὶ βοῦς ἱρεύσασθαι, ἵνα πλησαίατο θυμόν.
 ἐνθα δὴ δέκα μὲν μένον ἥματα δῖοι Ἀχαιοί·
 εἴλει γὰρ βορέης ἄνεμος μέγας οὐδ' ἐπὶ γαίῃ 200
 εἶα ἵστασθαι, χαλεπὸς δέ τις ὥρορε δαίμων·
 τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε, τοὶ δ' ἀνάγοντο.“

C. Odysseus: Des Königs Rückkehr ist nahe. 203—307.

23. Gleich-
nis. Der
schmelzende
Schnee.

Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
 τῆς δ' ἄρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρώς·
 ὥς δὲ χιὼν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν, 205
 ἦν τ' Εὐρος κατέτηξεν, ἐπὴν Ζέφυρος καταχεύῃ·
 τηκομένης δ' ἄρα τῆς ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες·
 ὥς τῆς τήκετο καλὰ παρήια δάκρυ χεύουσης,
 κλαιούσης ἐὼν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 θυμῷ μὲν γοόωσαν ἔην ἐλέαιρε γυναῖκα, 210
 ὀφθαλμοὶ δ' ὥς εἰ κέρα ἔστασαν ἢ σίδηρος
 ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι· δόλῳ δ' ὃ γε δάκρυα κεῦθεν.
 ἦ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
 ἐξαυτὶς μιν ἔπεσιν ἀμειβομένη προσέειπεν·

„νῦν μὲν δὴ σευ, ξεῖνέ γ', οἶω πειρήσεσθαι. 215
 εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν
 ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὥς ἀγορεύεις,
 εἰπέ μοι, ὅπποῦ ἄσσα περὶ χροῖ' εἵματα ἔστο,
 αὐτός θ' οἶος ἔην, καὶ ἐταίρους, οἳ οἱ ἔποντο.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς· 220

„ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσσον χρόνον ἀμφὶς ἔοντα
 εἰπέμεν· ἦδη γάρ οἱ ἐεικοστὸν ἔτος ἐστίν,
 ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης·
 αὐτὰρ τοι ἔρέω, ὥς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ.
 χλαῖναν πορφυρέην οὖλην ἔχε δῖος Ὀδυσσεύς, 225
 διπλῆν· αὐτὰρ οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο
 αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλον ἦεν·
 ἐν προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχε ποικίλον ἑλλόν,
 ἀσπαίροντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
 ὥς οἱ χρύσειο ὄντες ὁ μὲν λάε νεβρόν ἀπάγχων, 230
 αὐτὰρ ὁ ἐκφυγέειν μεμαῶς ἥσπαιρε πόδεσσιν.
 τὸν δὲ χιτῶν' ἐνόησα περὶ χροῖ' σιγαλόεντα,
 οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κάτα ἰσχαλέοιο.
 τῶς μὲν ἔην μαλακός, λαμπρός δ' ἦν ἠέλιος ὥς·
 ἦ μὲν πολλάί γ' αὐτὸν ἐθρήσαντο γυναῖκες. 235
 ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.
 οὐκ οἶδ', ἦ τάδε ἔστο περὶ χροῖ' οἴκοθ' Ὀδυσσεύς,
 ἦ τις ἐταίρων δῶκε θοῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι,
 ἦ τίς που καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσσεὺς
 ἔσκε φίλος· παῦροι γάρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι. 240
 καὶ οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
 καλήν, πορφυρέην καὶ τερμιόεντα χιτῶνα,
 αἰδοίως δ' ἀπέπεμπον εὐσσέλμου ἐπὶ νηός.
 καὶ μὲν οἱ κῆρυξ ὀλίγον προγενέστερος αὐτοῦ
 εἶπετο· καὶ τὸν τοι μυθήσομαι, οἷος ἔην περ. 245
 γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος,
 Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε· τίεν δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
 ὦν ἐτάρων Ὀδυσσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἦδη.“
 ὥς φάτο, τῇ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἱμερον ὥρσε γόοιο,
 σήματ' ἀναγνούσῃ, τὰ οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς. 250

ἥ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθῃ πολυδακρύτοιο γόοιο,
καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν·

„νῦν μὲν δὴ μοι, ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινός,
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι φίλος τ' ἔσῃ αἰδοῖός τε·
αὐτὴ γὰρ τάδε εἶματ' ἐγὼ πόρον, οἷ' ἀγορεύεις, 255
πτύξασ' ἐκ θαλάμου, περόνην τ' ἐπέθηκα φαινήν
κείνῳ ἄγαλμ' ἔμεναι. τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
οἴκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

τῷ δ' αὖ κακῇ αἴσῃ κοίλῃς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
ῥέχετ' ἐποψόμενος Κακοῖλιον οὐκ ὀνομαστήν.“ 260

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς·

„ὦ γύναι αἰδοίῃ Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρεο, μηδέ τι θυμὸν
τῆκε πόσιν γοόωσα. νεμεσσωμαί γε μὲν οὐδέν·
καὶ γάρ τίς τ' ἄλλοῖον ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσασα 265
κουρίδιον, τῷ τέκνα τέκῃ φιλότῃ μιγεῖσα,
ἣ Ὀδυσῆ', ὃν φασὶ θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.

ἀλλὰ γόου μὲν παῦσαι, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·
νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι οὐδ' ἐπιχεύσω,
ὥς ἤδη Ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστου ἄκουσα 270

ἄγχοῦ, Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίοι δῆμῳ,
ζωοῦ· αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά,
αἰτίζων ἀνὰ δῆμον. ἀτὰρ ἐρίηρας ἐταίρους
ᾤλεσε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Θρινακίης ἄπο νήσου ἰών· ὀδύσαντο γὰρ αὐτῷ 275

Ζεὺς τε καὶ Ἥελιος· τοῦ γὰρ βόας ἔκταν ἐταῖροι.
οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
τὸν δ' ἄρ' ἐπὶ τρόπιος νεὸς ἔκβαλε κῦμ' ἐπὶ χέρσου,
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἱ ἀγχίθεοι γεγάασιν,

οἱ δὴ μιν περὶ κῆρι θεὸν ὥς τιμήσαντο 280
καί οἱ πολλὰ δόσαν πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτοὶ
οἴκαδ' ἀπήμαντον· καί κεν πάλαι ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
ἦην· ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον εἶσατο θυμῷ,
χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι.
ὥς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν ἀνθρώπων 285
οἶδ' Ὀδυσσεύς, οὐδ' ἄν τις ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος.
ὥς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο Φείδων·
ὦμνυε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύνσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἑταίρους,
οἱ δὴ μιν πέμπουσι φίλην ἔς πατρίδα γαῖαν. 290
ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη
νηῦς

ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἔς Δουλίχιον πολύπυρον.
καί μοι κτήματ' ἐδειξεν, ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς·
καί νῦ κεν ἔς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσχοι·
τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἀνακτος. 295
τὸν δ' ἔς Λωδώνην φάτο βήμεναι, ὅφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
ὅππως νοστήσειε φίλην ἔς πατρίδα γαῖαν,
ἥδη δὴν ἀπεῶν, ἢ ἀμφιδὸν ἢε κρυφιδόν.
ὥς ὁ μὲν οὕτως ἐστὶ σόος καὶ ἐλεύσεται ἥδη, 300
ἄγχι μάλ', οὐδ' ἔτι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
δηρὸν ἀπεσσεῖται· ἔμπης δέ τοι ὄρκια δώσω.
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὑπάτος καὶ ἄριστος,
ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἦν ἀφικάνω,
ἢ μὲν τοι τάδε πάντα τελείεται, ὥς ἀγορεύω. 305
τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσ-
σεύς,
τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἰστμένοιο.“

12. Odysseus ist in Gefahr, sein Geheimnis verraten zu sehen. 308—504.

A. Penelopeia ordnet das Fußbad an. 308—385.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἶη·
 τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα 310
 ἐξ ἐμεῦ, ὥς ἂν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
 ἀλλὰ μοι ὦδ' ἀνὰ θυμὸν δίεται, ὥς ἔσεται περ·
 οὔτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς
 τεύξῃ, ἐπεὶ οὐ τοῖοι σημάτωντορές εἰς' ἐνὶ οἴκῳ,
 οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν — εἴ ποτ' ἔην γε — 315
 ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
 ἀλλὰ μιν, ἀμφίπολοι, ἀπονίψατε, κάτθετε δ' εὐνήν,
 δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
 ὥς κ' εὖ θαλπιόων χρυσόθρονον Ἥῳ ἴκηται.
 ἠῶθεν δὲ μάλ' ἦρι λοέσσαι τε χρῖσαί τε, 320
 ὥς κ' ἐνδον παρὰ Τηλεμάχῳ δείπνοιο μέδηται
 ἥμενος ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ἄλγιον, ὅς κεν ἐκείνων
 τοῦτον ἀνιάζῃ θυμοφθόρος, οὐδέ τι ἔργον
 ἐνθάδ' ἔτι πρήξει, μάλα περ κεχολωμένος αἰνῶς.
 πῶς γὰρ ἐμεῦ σὺ, ξεῖνε, δαήσεται, εἴ τι γυναικῶν 325
 ἀλλάων περίειμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
 εἴ κεν ἀυσταλέος, κακὰ εἰμένος, ἐν μεγάροισιν
 δαινύη· ἄνθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσιν.
 ὅς μὲν ἀπηνῆς αὐτὸς ἔη καὶ ἀπηνέα εἰδῆ,
 τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω 330
 ζῶν, ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες·
 ὅς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔη καὶ ἀμύμονα εἰδῆ,
 τοῦ μὲν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσιν
 πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοὶ τέ μιν ἐσθλὸν
 ἔειπον.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

335

„ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἦτοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
ἦχθεθ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφόεντα
νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο,
κείω δ', ὥς τὸ πάρος περ ἀύπνους νύκτας ἴαυον· 340
πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ κοίτῃ
ἄεσα καὶ τ' ἀνέμεινα εὐθρόνον Ἥῳ δῖαν.

οὐδέ τί μοι ποδάνιπτρα ποδῶν ἐπιήρανα θυμῷ
γίγνεται· οὐδὲ γυνὴ ποδὸς ἄψεται ἡμετέροιο
τάων, αἶ τοι δῶμα κάτα δρήσκειραι ἔασιν, 345
εἰ μὴ τις γρη῏ς ἔστι παλαιή, κεδνὰ ἰδυῖα,
ἣ τις δὴ τέτληκε τόσα φρεσίν, ὅσσα τ' ἐγὼ περ·
τῇ δ' οὐκ ἂν φθονέοιμι ποδῶν ἄψασθαι ἐμεῖο.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

„ξεῖνε φίλ', οὐ γάρ πώ τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὦδε 350
ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἔκετο δῶμα,
ὥς σὺ μάλ' εὐφραδέως πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις.
ἔστι δέ μοι γρη῏ς πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχουσα,
ἣ κεῖνον δύστηνον εὖ τρέφεν ἥδ' ἀτίταλλεν,
δεξαμένη χεῖρεσσ', ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ· 355
ἣ σε πόδας νίψει ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπτῃς.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνσταῖσα, περίφρων Εὐρύκλεια,
νίψον σοῖο ἀνακτος ὀμήλικα· καί που Ὀδυσσεὺς
ἦδη τοιόσδ' ἐστὶ πόδας τοιόσδε τε χεῖρας·

Sorge läßt
früh altern.

| αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγρηράσκουσιν.“ 360

ὥς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
δάκρυα δ' ἔκβαλε θερμά, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
„ὦ μοι ἐγὼ σέο, τέκνον, ἀμήχανος. ἣ σε περὶ Ζεὺς

ἀνθρώπων ἤχθηρε θεοῦδέα θυμὸν ἔχοντα.
 οὐ γάρ πώ τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ 365
 πίονα μηρί' ἔκη' οὐδ' ἐξαίτους ἑκατόμβας,
 ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδους ἀρώμενος, εἶος ἵκοιο
 γῆρας τε λιπαρὸν θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν·
 νῦν δέ τοι οἶω πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
 οὕτω που καὶ κείνῳ ἐφεισίοωντο γυναῖκες 370
 ξείνων τηλεδαπῶν, ὅτε τευ κλυτὰ δώμαθ' ἵκοιτο,
 ὥς σέθεν αἱ κύνες αἶδε καθεψιόωνται ἅπασαι,
 τάων νῦν λώβην τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀλεείνων
 οὐκ ἔαας νίξειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκουσαν ἄνωγεν
 κόρην Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια. 375
 τῷ σε πόδας νίψω ἅμα τ' αὐτῆς Πηνελοπείης
 καὶ σέθεν εἵνεκ', ἐπεὶ μοι ὁρώρεται ἐνδοθι θυμὸς
 κήδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος, ὅττι κεν εἴπω.
 πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπείριοι ἐνθάδ' ἵκοντο,
 ἀλλ' οὐ πώ τινά φημι ἑοικότα ὧδε ἰδέσθαι, 380
 ὥς σὺ δέμας φωνήν τε πόδας τ' Ὀδυσῇ ἑοίκας.“
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

„ὦ γρηῦ, οὕτω φασίν, ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
 ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα εἰκέλω ἀλλήλουιν
 ἔμμεναι, ὥς σὺ περ αὐτὴ ἐπιφρονέουσ' ἀγορεύεις.“ 385

B. Odysseus wird von Eurykleia erkannt. 386—504.

Ὡς ἄρ' ἔφη, γρηῦς δὲ λέβηθ' ἔλε παμφανόωντα,
 τῷ πόδας ἐξαπένιζεν, ὕδωρ δ' ἐνεχεύατο πούλῳ
 ψυχρόν, ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 ἔζεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἐτράπετ' αἶψα·
 αὐτίκα γάρ κατὰ θυμὸν οἶσατο, μή ἔλαβοῦσα 390
 οὐλήν ἀμφράσσαιτο καὶ ἀμφοδὰ ἔργα γένοιτο.

νίζε δ' ἄρ' ἄσσον ἰοῦσα ἄναχθ' ἐόν· αὐτίκα δ' ἔγνω
 οὐλήν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
 Παρνησόνδ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἱας,
 μητρὸς ἑῆς πατέρ' ἐσθλόν, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο 395
 κλεπτοσύνη θ' ὄρκῳ τε· θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
 Ἑρμείας· τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρί' ἔκαιεν
 ἄρνων ἠδ' ἐρίφων, ὃ δέ οἱ πρόφρων ἅμ' ὀπήδει.
 Αὐτόλυκος δ' ἐλθὼν Ἰθάκης ἐς πῖονα δῆμον
 παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς· 400
 τὸν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκεν
 παυομένῳ δόρποιο, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὔρεο, ὅττι κε θεῖο
 παιδὸς παιδὶ φίλῳ· πολυάρητος δέ τοι ἐστίν.“
 τήν δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο φώνησέν τε· 405
 „γαμβρὸς ἐμὸς θυγατέρ τε, τίθεσθ' ὄνομ', ὅττι
 κεν εἴπω.

πολλοῖσιν γὰρ ἐγὼ γε ὀδυσσάμενος τόδ' ἱκάνω,
 ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶν ἀνὰ χθόνα πουλυβότειραν·
 τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον. αὐτὰρ ἐγὼ γε,
 ὁππότε ἂν ἡβήσας μητρῷον ἐς μέγα δῶμα 410
 ἔλθῃ Παρνησόνδ', ὅθι πού μοι κτήματ' ἔασιν,
 τῶν οἱ ἐγὼ δώσω καὶ μιν χαίροντ' ἀποπέμψω.“

τῶν ἔνεκ' ἦλθ' Ὀδυσσεύς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
 τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
 χερσὶν τ' ἡσπάζοντο ἔπεσσί τε μελιχίοισιν· 415
 μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς περιφῦς Ὀδυσῆι
 κύσσει ἄρα μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά.
 Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισιν
 δεῖπνον ἐφοπλίσσαι· τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν,
 αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενά πενταέτηρον. 420

τὸν δέρον ἀμφί θ' ἔπον καί μιν διέχευαν ἅπαντα,
μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
ὥπτησάν τε περιφραδέως δάσσαντό τε μοίρας.

ὥς τότε μὲν πρόπαν ἤμαρ ἐς ἥελιον καταδύντα
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἰσης· 425
ἤμος δ' ἥελιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἤλθεν,
δὴ τότε κοιμήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.

ἤμος δ' ἠριγένεια φάνη ροδοδάκτυλος Ἥως,
βάν ῥ' ἔμεν ἐς θήρην, ἡμὲν κύνες ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
υῖές Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς 430
ἦεν. αἰπὺν δ' ὄρος προσέβαν καταειμένον ὕλη
Παρνησοῦ, τάχα δ' ἱκανὸν πτύχας ἠνεμοέσσας.
ἥελιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας
ἐξ ἀκαλαρρεΐταο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο,
οἱ δ' ἐς βῆσσαν ἱκανὸν ἐπακτῆρες· πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν 435
ἵχνι' ἐρευνῶντες κύνες ἦισαν, αὐτὰρ ὀπισθεν
υῖές Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
ἦεν ἄγχι κυνῶν, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
ἐνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ πυκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς.
τὴν μὲν ἄρ' οὐτ' ἀνέμων διάη μένος ὕγρον ἀέντων, 440
οὔτε μιν ἥελιος φάεθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
οὐτ' ὄμβρος περάσσκε διαμπερές· ὥς ἄρα πυκνὴ
ἦεν, ἀτὰρ φύλλων ἐνέην χύσις ἤλιθα πολλή.
τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε περὶ κτύπος ἤλθε ποδοῖν,
ὥς ἐπάγοντες ἐπῆσαν· ὁ δ' ἀντίος ἐκ ξυλόχοιο, 445
φρίξας εὖ λοφιήν, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκώς,
στῆ ῥ' αὐτῶν σχεδόθεν. ὁ δ' ἄρα πρῶτιστος Ὀδυσσεὺς
ἔσσυτ' ἀνασχόμενος δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχείῃ,
οὐτάμεναι μεμαώς· ὁ δέ μιν φθάμενος ἔλασεν σῦς
γουνὸς ὕπερ, πολλὸν δὲ διήφυνε σαρκὸς ὀδόντι 450

λικριφίς αἶξας, οὐδ' ὅστέον ἵκετο φωτός.
 τὸν δ' Ὀδυσσεὺς οὕτησε τυχῶν κατὰ δεξιὸν ὤμον,
 ἀντικρὺς δὲ διῆλθε φαινοῦ δουρὸς ἀκωκή,
 καὶ δ' ἔπες' ἐν κονίησι μακῶν, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
 τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου παῖδες φίλοι ἀμφεπένοντο, 455
 ὠτειλὴν δ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἀντιθέοιο
 δῆσαν ἐπισταμένως, ἐπαοιδῇ δ' αἶμα κελαινὸν
 ἔσχεθον, αἶψα δ' ἵκοντο φίλου πρὸς δῶματα πατρός.
 τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο,
 εὖ ἱησάμενοι ἦδ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες 460
 καρπαλίμως χαίροντα φίλως χαίροντες ἔπεμπον
 εἰς Ἰθάκην. τῷ μὲν ῥα πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
 χαῖρον νοστήσαντι καὶ ἐξερέεινον ἕκαστα,
 οὐλὴν ὅτι πάθοι· ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν,
 ὥς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι, 465
 Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.

τὴν γρηῃς, χεῖρεςσι καταπρηνέσσι λαβοῦσα,
 γνῶ ῥ' ἐπιμασσαμένη, πόδα δὲ προέηκε φέρεσθαι·
 ἐν δὲ λέβητι πέσεν κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός·
 ἄψ δ' ἑτέρωσ' ἐκλίθη, τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυσθ'
 ὕδωρ. 470

τὴν δ' ἅμα χάσμα καὶ ἄλγος ἔλε φρένα, τῷ δέ οἱ ὅσσε
 δακρυόφιν πλησθὲν θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
 ἀψαμένη δὲ γενείου Ὀδυσσῆα προσέειπεν·

„ἦ μάλ' Ὀδυσσεὺς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἐγὼ γε
 πρὶν ἔγνων, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι.“ 475

ἦ καὶ Πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν,
 πεφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἐνδον ἐόντα.
 ἦ δ' οὐτ' ἀθρῆσαι δύνατ' ἀντίη οὔτε νοῆσαι·
 τῇ γὰρ Ἀθηναίῃ νόον ἔτραπεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς

χειρ' ἐπιμασσάμενος φάρυγος λάβε δεξιτερῇφιν, 480
τῇ δ' ἑτέρῃ ἔθεν ἄσσον ἐρύσσατο φώνησέν τε·

„μαῖα, τί ἦ μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
τῷ σῷ ἐπὶ μαζῷ· νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.

ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης καὶ τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ, 485
σίγα, μή τίς τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.

ᾧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγανούς,
οὐδὲ τροφοῦ οὔσης σεῦ ἀφέξομαι, ὅππότε' ἂν ἄλλας
δμῳὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείνωμι γυναῖκας.“ 490

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·

„τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
οἶσθα μὲν, οἶον ἐμὸν μένος ἔμπεδον οὐδ' ἐπιεικτόν,
ἔξω δ' ὥς ὅτε τις στερεὴ λίθος ἢ σίδηρος.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν· 495
εἴ χ' ὑπὸ σοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγανούς,
δὴ τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
αἳ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλείτιδές εἰσιν.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„μαῖα, τί ἦ δὲ σὺ τὰς μυθήσεται; οὐδέ τί σε χρή. 500
εὔ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ εἴσομ' ἐκάστην·
ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεπον δὲ θεοῖσιν.“

ὥς ἄρ' ἔφη, γοῆυς δὲ διέκ μεγάροιο βεβήκειν
οἰσομένη ποδάνιπτρα· τὰ γὰρ πρότερ' ἔκχυτο πάντα.

13. Zweites Gespräch des Odysseus mit Penelopeia. 505—604.

A. Penelopeia schildert ihre unglückliche Lage. 505—558.

Αὐτὰρ ἐπεὶ νίψεν τε καὶ ἤλειψεν λίπ' ἐλαίῳ, 505
αὐτὶς ἄρ' ἄσσοτέρω πυρὸς ἔλκετο δίφρον Ὀδυσσεὺς

Θερσόμενος, οὐλήν δὲ κατὰ ρακέεσσι κάλυψεν.

τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε περίφρων Πηνελόπεια·

„Ξεῖνε, τὸ μὲν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο τάχ' ἔσσεται ἡδέος ὥρη, 510
ὃν τινά γ' ὕπνος ἔλοι γλυκερὸς καὶ κηδόμενόν περ.
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πόρε δαίμων·
ἥματα μὲν γὰρ τέρπομ' ὀδυρομένη, γοόωσα,
ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὀρώωσα καὶ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ·
αὐτὰρ ἐπὴν νύξ ἔλθῃ, ἔλῃσί τε κοῖτος ἅπαντας, 515
κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκινὰ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
ὀξεῖαι μελεδῶνες ὀδυρομένην ἐρέθουσιν.

ὥς δ' ὅτε Πανδαρέου κόρυς, χλωρῆς Ἀηδῶν
καλὸν ἀεΐδῃσιν ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν, 520
ἥ τε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνήν,
παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὃν ποτε χαλκῷ
κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθιοιο ἀνακτος,
ὥς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἐνθα καὶ ἐνθα,
ἥ ἐ μὲν παρὰ παιδὶ καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω, 525
κτῆσιν ἐμήν, δμῶάς τε καὶ ὑπερεφές μέγα δῶμα,
εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν,
ἥ ἤδη ἅμ' ἔπωμαι Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορῶν ἀπερείσια ἔδνα.

παῖς δ' ἐμὸς ἕως μὲν ἔην ἔτι νήπιος ἡδὲ χαλίφρων, 530
γῆμασθ' οὐ μ' εἶα πόσιος κατὰ δῶμα λιποῦσαν·
νῦν δ', ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
καὶ δὴ μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
κτήσιος ἀσχαλόων, τήν οἱ κατέδουσιν Ἀχαιοί.
ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριναι καὶ ἄκουσον. 535
χῆνές μοι κατὰ οἶκον εἰκόσι πυρὸν ἔδουσιν

ἐξ ὕδατος, καί τέ σφιν λαίνομαι εἰσορόωσα·
 ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης
 πᾶσι κατ' αὐχένας ἤξε καὶ ἔκτανεν. οἱ δὲ κέχυντο
 ἄθροοι ἐν μεγάροις, ὃ δ' ἐς αἰθέρα δῖαν ἀέροθη. 540
 αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυνον ἐν περ ὄνειρῳ,
 ἀμφὶ δ' ἔμ' ἠγερέθοντο εὐπλοκαμῖδες Ἀχαιοὶ
 οἴκτρ' ὀλοφυρομένην, ὃ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
 ἄψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ προύχοντι μελάθρῳ,
 φωνῇ δὲ βροτέῃ κατερήτυε φώνησέν τε. 545
 ἑθάρσει, Ἰκαρίου κόρην τηλεκλειτοῖο·
 οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὃ τοι τετελεσμένον ἔσται.
 χῆνες μὲν μνηστῆρες, ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
 ἦα πάρος, νῦν αὖτε τεὸς πόσις εἰλήλουθα,
 ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω. 550
 ὥς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδῆς ὕπνος ἀνῆκεν·
 παπτήνασα δὲ χῆνας ἐνὶ μεγάροισι νόησα
 πυρὸν ἐρεπτομένους παρὰ πύελον, ἥχι πάρος περ.
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

„ὦ γύναι, οὐ πῶς ἔστιν ὑποκρίνασθαι ὄνειρον 555
 ἄλλη ἀποκλίναντ', ἐπεὶ ἡ ρά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
 πέφραδ', ὅπως τελέει. μνηστῆρσι δὲ φαίνεται ὄλεθρος
 πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.“

B. Penel. stellt den Bogenkampf in Aussicht. 559—604.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „ξεῖν', ἦτοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι 560
 γίγνοντ', οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισιν.
 δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὄνειρων·
 αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχεται, αἱ δ' ἐλέφαντι.
 τῶν οἳ μὲν κ' ἐλθῶσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος,

οἳ δ' ἐλεφαίρονται, ἔπε' ἀκράαντα φέροντες· 565
οἳ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
οἳ δ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδῃται.
ἀλλ' ἐμοὶ οὐκ ἐντεῦθεν δίομαι αἶνόν ὄνειρον
ἐλθέμεν· ἦ κ' ἀσπαστόν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν. 570
ἦδε δὴ ἦώς εἴσι δυσώνυμος, ἦ μ' Ὀδυσῆος
οἴκου ἀποσχήσει· νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον,
τοὺς πελέκεας, τοὺς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσιν
ἴστασχ' ἐξείης δρυόχους ὥς, δώδεκα πάντας·
στάς δ' ὃ γε πολλὸν ἄνευθε διαρρίπτασκεν διστόν· 575
νῦν δὲ μνηστήρεσσιν ἄεθλον τοῦτον ἐφήσω·
ὅς δέ κε ῥηίτατ' ἐντανύσῃ βιδὸν ἐν παλάμῃσιν
καὶ διοῖστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
τῷ κεν ἅμ' ἐσποίμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
κουρίδιον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον βιότοιο, 580
τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι δίομαι ἐν περ ὀνείρῳ.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς·

„ὦ γύναι αἰδοίῃ Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἐνὶ τοῦτον ἄεθλον·
πρὶν γὰρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς, 585
πρὶν τούτους τόδε τόξον εὖξοον ἀμφαρόωντας
νευρὴν τ' ἐντανύσαι διοῖστεῦσαι τε σιδήρου.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

„εἴ κ' ἐθέλοις μοι, ξεῖνε, παρήμενος ἐν μεγάροισιν
τέρπειν, οὐ κέ μοι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείῃ· 590
ἀλλ' οὐ γὰρ πῶς ἔστιν αὐπνους ἔμμεναι αἰεὶ
ἀνθρώπους· ἐπὶ γὰρ τοι ἐκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
ἄθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζεῖδωρον ἄρουραν.

ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼν ὑπερώιον εἰσαναβᾶσα
 λέξομαι εἰς εὐνήν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται, 595
 αἰεὶ δάκρυς' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
 ὄχετ' ἐποψόμενος Κακοῖλιον οὐκ ὀνομαστήν.
 ἔνθα κε λεξαίμην· σὺ δὲ λέξεο τῶδ' ἐνὶ οἴκῳ,
 ἥ χαμάδις στορέσας, ἥ τοι κατὰ δέμνια θέντων.“
 ὣς εἰποῦς' ἀνέβαιν' ὑπερώια σιγαλόεντα 600
 οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
 ἐς δ' ὑπερῶ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
 κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
 ἥδυν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Zwanzigstes Buch.

Ὀδυσσεΐας v.

39. Tag (Forts.) und 40. Tag. Τὰ πρὸ τῆς
μνηστηροφονίας.

14. Die Nacht vor dem Freiermorde. 1—90.

A. Odysseus wird von Athene getröstet. 1—55.

Αὐτὰρ ὁ ἐν προδόμῳ εὐνάζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
 καὶ μὲν ἀδέψητον βοέην στόρεσ', αὐτὰρ ὑπερθεῖν
 κώεα πόλλ' οἴων, τοὺς ἰρεύεσκον Ἀχαιοί·
 Εὐρυνόμη δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
 ἔνθ' Ὀδυσσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ 5
 κεῖτ' ἐγρηγορόων· ταὶ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
 ἦισαν, αἱ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
 ἀλλήλησι γέλω τε καὶ εὐφροσύνην παρέχουσαι.
 τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν·
 πολλὰ δὲ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 10
 ἥε μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἐκάστη,

ἣ ἔτ' ἐῷ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
ὑστατα καὶ πύματα· κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.

25. Gleichnis.
Die Hündin
schützt ihre
Jungen.

ὥς δὲ κύων ἀμαλῆσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα
ἄνδρ' ἀγνοιήσας ὑλάει μέμονέν τε μάχεσθαι, 15
ὥς ῥα τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομένου κακὰ ἔργα.
στήθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ·

Perfer et ob-
dura.

„τέτλαθι δὴ, κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης,
ἥματι τῷ, ὅτε μοι μένος ἄσχετος ἦσθιε Κύκλωψ
ἰφθίμους ἐτάρους· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρα σε μήτις 20
ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο διόμενον θανέεσθαι.“

ὥς ἔφατ' ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ·
τῷ δὲ μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληνυῖα
νωλεμέως· ἀτὰρ αὐτὸς ἐλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.

26. Gleichnis.
Die bratende
Wurst.

ὥς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο, 25
ἐμπλείην κνίσσης τε καὶ αἵματος, ἔνθα καὶ ἔνθα
αἰόλλη, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι,
ὥς ἄρ' ὃ γ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἐλίσσετο μερμηρίζων,
ὅπως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει
μοῦνος ἐὼν πολέσι· σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη 30
οὐρανόθεν καταβᾶσα· δέμας δ' ἦικτο γυναικί.
στή δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

„τίπτ' αὖτ' ἐγρήσσεις, πάντων περὶ κάμμορε φωτῶν;
οἶκος μὲν τοι ὅδ' ἐστί, γυνή δέ τοι ἦδ' ἐνὶ οἴκῳ,
καὶ παῖς, οἷόν πού τις ἐέλδεται ἔμμεναι νῖα.“ 35

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς·

„ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, θεά, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλὰ τί μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ὅπως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω
μοῦνος ἐὼν, οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔασιν. 40

πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω·
εἴ περ γὰρ κτείναιμι Διὸς τε σέθεν τε ἔκητι,
πῇ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τὰ σε φράζεσθαι ἄνωγα.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„σχέτλιε, καὶ μὲν τίς τε χερσίονι πείθεθ' ἑταίρω, 45
ὅς περ θνητός τ' ἐστὶ καὶ οὐ τόσα μήδεα οἶδεν·
αὐτὰρ ἐγὼ θεὸς εἰμι, διαμπερὲς ἦ σε φυλάσσω
ἐν πάντεσσι πόνοις. ἐρέω δέ τοι ἕξαναφρανδόν·
εἴ περ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
νῶϊ περισταῖεν, κτεῖναι μεμαῶτες Ἴαρι, 50
καὶ κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
ἀλλ' ἐλέτω σε καὶ ὕπνος· ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
πάννυχον ἐγρήσσοντα, κακῶν δ' ὑποδύσειαι ἤδη.“

ὣς φάτο καὶ ῥά οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευεν,
αὐτὴ δ' ἄψ ἔς Ὀλυμπον ἀφίκετο δῖα θεάων. 55

B. Penelopeia erfleht von Artemis den Tod. 56—90.

Εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμοῦ,
λυσιμελὲς, ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο κεδνὰ ἰδυῖα,
κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὄν κατὰ θυμόν,
Ἀρτέμιδι πρῶτιστον ἐπέύξατο δῖα γυναικῶν· 60

„Ἀρτεμι, πότνα θεά, θύγατερ Διός, αἶθε μοι ἤδη
ἰὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλοῦσ' ἐκ θυμόν ἔλοιο
αὐτίκα νῦν, ἣ ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα
οἴχοιτο προφέρουσα κατ' ἡερόεντα κέλευθα,
ἐν προχοῆς δὲ βάλοι ἀπορροῦ Ὠκεανοῖο. 65

27. Gleichnis.
Die Töchter
des Panda-
reos.

ὥς δ' ὅτε Πανδαρέου κόρας ἀνέλοντο θύελλαι·
τῇσι τοκῆας μὲν φθῖσαν θεοί, αἱ δὲ λίποντο
ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, κόμισσε δὲ δῖ' Ἀφροδίτη
τυρῶ καὶ μέλιτι γλυκερῶ καὶ ἡδέι οἴνω·

Ἥρη δ' αὐτῇσιν περὶ πασέων δῶκε γυναικῶν 70
 εἶδος καὶ πινυτήν, μῆκος δ' ἔπορ' Ἀρτεμις ἀγνή,
 ἔργα δ' Ἀθηναίη δέδασε κλυτὰ ἐργάζεσθαι.
 εὖτ' Ἀφροδίτη διὰ προσέστιχε μακρὸν Ὀλυμπον,
 κούρης αἰτήσουσα τέλος θαλεροῖο γάμοιο,
 ἐς Δία τερπικέραυνον — ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα, 75
 μοῖράν τ' ἄμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων —
 τόφρα δὲ τὰς κούρας ἄρπυιαι ἀνηρείψαντο
 καί ῥ' ἔδοσαν στυγερῇσιν Ἑρινύσιν ἀμφιπολεύειν.
 ὥς ἔμ' αἰστώσειαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
 ἥέ μ' εὐπλόκαμος βάλοι Ἀρτεμις, ὄφρ' Ὀδυσῆα 80
 ὀσσομένη καὶ γαῖαν ὑπο στυγερὴν ἀφικοίμην,
 μηδέ τι χείρονος ἀνδρὸς εὐφραίνοιμι νόημα.
 ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακόν, ὁππότε κέν τις
 ἦματα μὲν κλαίῃ πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
 νύκτας δ' ὕπνος ἔχῃσιν· ὁ γάρ τ' ἐπέλησιν ἀπάν-
 των, 85
 ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἄρ' βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ.
 αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ' ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
 τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρέδραθεν εἵκελος αὐτῷ,
 τοῖος ἐὼν, οἷος ἦεν ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
 χαῖρ', ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ' ὕπαρ ἦδη.“ 90

15. 40. Tag. Der Morgen des Bogenschuhsfestes. 91—386.

A. Die Vorbereitungen für das Fest. 91—239.

a. Zeus gewährt Odysseus günstige Vorzeichen. 91—121.

Ὡς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλυθεν Ἥως.
 τῆς δ' ἄρα κλαιούσης ὅπα σύνθετο δῖος Ὀδυσσεύς·
 μερμήριζε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
 ἦδη γιγνώσκουσα παρεστάμεναι κεφαλῇφιν.
 χλαῖναν μὲν συνελὼν καὶ κώεα, τοῖσιν ἐνεῦδεν, 95

ἔς μέγαρον κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου, ἐκ δὲ βοείην
θῆκε θύραζε φέρων, Διὶ δ' εὗξάτο χειράς ἀνασχών·

„Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐπὶ τραφερήν τε καὶ
ὑγρὴν

ἦγετ' ἐμὴν ἔς γαῖαν, ἐπεὶ μ' ἐκακώσατε λίην,
φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων 100
ἐνδοθεν, ἔκτοσθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.“

ὥς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεὺς·
αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
ὑπόθεν ἐκ νεφέων· γήθησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν ἀλετρίς 105
πλησίον, ἐνθ' ἄρα οἱ μύλαι εἶατο ποιμένι λαῶν,
τῆσιν δώδεκα πᾶσαι ἐπερρώοντο γυναῖκες
ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν.
αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὔδον, ἐπεὶ κατὰ πυρὸν ἄλεσσαν,
ἡ δὲ μί' οὐ πω παύετ', ἀφανροτάτη δὲ τέτυκτο· 110
ἡ ῥα μύλην στήσασα ἔπος φάτο, σῆμα ἀνακτι·

„Ζεῦ πάτερ, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
ἡ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
οὐδέ ποθι νέφος ἐστί· τέρας νῦν τεω τόδε φαίνεις.
κρηῆνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος, ὅττι κεν εἴπω· 115
μνηστῆρες πύματόν τε καὶ ὕστατον ἥματι τῷδε
ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος ἐλοίατο δαῖτ' ἐρατεινήν,
οἳ δὴ μοι καμάτῳ θυμαλγεί γούνατ' ἔλυσαν
ἄλφιτα τευχούσῃ· νῦν ὕστατα δειπνήσειαν.“

ὥς ἄρ' ἔφη, χαῖρεν δὲ κληιδόνι δῖος Ὀδυσσεύς 120
Ζηνός τε βροντῇ· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτας.

b. Eurykleia und Telemachos. Festvorbereitungen. 122—159.

Αἱ δ' ἄλλαι δμῳαὶ κατὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος
ἀγρόμεναι ἀνέκαιον ἐπ' ἐσχάρῃ ἀκάματον πῦρ.

Τηλέμαχος δ' εὐνῆθεν ἀνίστατο, ἰσόθεος φῶς,
 εἵματα ἐσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὦμῳ, 125
 ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
 εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξεί χαλκῷ.
 στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, πρὸς δ' Εὐρύκλειαν ἔειπεν·

„μαῖα φίλη, τὸν ξεῖνον ἐτιμήσασθ' ἐνὶ οἴκῳ
 εὐνῇ καὶ σίτῳ, ἧ αὐτῶς κεῖται ἀκηδής; 130
 τοιαύτη γὰρ ἐμὴ μήτηρ πινυτή περ ἐοῦσα·
 ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
 χεῖρονα, τὸν δέ τ' ἄρειον' ἀτιμήσας' ἀποπέμπει.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·

„οὐκ ἂν μιν νῦν, τέκνον, ἀναίτιον αἰτιόω. 135
 οἶνον μὲν γὰρ ἔπινε καθήμενος, ὄφρ' ἔθελ' αὐτός,
 σίτου δ' οὐκέτ' ἔφη πεινῆμεναι· εἶρετο γὰρ μιν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνήσκοιτο,
 ἡ μὲν δέμνι' ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμῳῇσιν,
 αὐτὰρ ὃ γ', ὥς τις πάμπαν διζυρὸς καὶ ἀποτμος 140
 οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι καθεύδειν,
 ἀλλ' ἐν ἀδεψήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἴων
 ἔδραθ' ἐνὶ προδόμῳ· χλαῖναν δ' ἐπιέσσαμεν ἡμεῖς.“

ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διέκ μεγάροιο βεβήκειν
 ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἄργοι ἔποντο. 145
 βῆ δ' ἵμεν εἰς ἀγορὴν μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιοῦς.
 ἡ δ' αὖτε δμῳῇσιν ἐκέκλετο διὰ γυναικῶν,
 Εὐρύκλει', Ὡπος θυγάτης Πεισηνορίδαο·

„ἄγρεῖθ', αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύσασαι,
 ῥάσσατέ τ' ἐν τε θρόνοις εὐποιήτοισι τάπητας 150
 βάλλετε πορφυρέους· αἱ δὲ σπόγγοισι τραπέζας
 πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας
 καὶ δέπα ἀμφικύπελλα τετυγμένα· ταῖ δὲ μεθ' ὕδωρ

ἔρχεσθε κρήνηνδε καὶ οἴσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.
οὐ γὰρ δὴν μνηστῆρες ἀπέσσονται μεγάροιο, 155
ἀλλὰ μάλ' ἥρι νέονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή.“
ὥς ἔφαθ', αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον ἠδὲ πί-
θοντο.

αἱ μὲν εἰκόσι βῆσαν ἐπὶ κρήνην μελάνυδρον,
αἱ δ' αὐτοῦ κατὰ δῶματ' ἐπισταμένως πονέοντο.

c. Eumaios, Melanthios, Philoitios. 160—239.

Ἔς δ' ἦλθον δροσῆρες Ἀχαιῶν· οἱ μὲν ἔπειτα 160
εὖ καὶ ἐπισταμένως κέασαν ξύλα, ταὶ δὲ γυναῖκες
ἦλθον ἀπὸ κρήνης. ἐπὶ δὲ σφισιν ἦλθε συβώτης
τρεῖς σιάλους κατάγων, οἳ ἔσαν μετὰ πᾶσιν ἄριστοι.
καὶ τοὺς μὲν ῥ' εἶασε καθ' ἕρκεα καλὰ νέμεσθαι,
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσεύδα μελιχίοισιν· 165

„ξεῖν', ἥ ἄρ' τί σε μᾶλλον Ἀχαιοὶ εἰσορόωσιν,
ἥέ σ' ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ', ὥς τὸ πάρος περ;“
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς·

„αἰ γὰρ δὴ, Εὐμαίε, θεοὶ τισαίατο λώβην,
ἦν οἶδ' ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται 170
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ, οὐδ' αἰδοῦς μοῖραν ἔχουσιν.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
αἰγας ἄγων, αἰ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισιν,
δεῖπνον μνηστῆρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἔποντο νομῆες. 175
καὶ τὰς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισιν·

„ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις κατὰ δῶμα
ἀνέρας αἰτίζων, ἀτὰρ οὐκ ἔξεισθα θύραζε;
πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι οἶω 180

πρὶν χειρῶν γεύσασθαι, ἐπεὶ σὺ περ οὐ κατὰ κόσμον αἰτίζεις· εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλοθι δαῖτες Ἀχαιῶν.“

ὥς φάτο, τὸν δ' οὐ τι προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη κακὰ βυσσοδομεύων.

τοῖσι δ' ἐπὶ τρίτος ἦλθε Φιλοίτιος, ὄρχαμος
ἀνδρῶν, 185

βοῦν στεῖραν μνηστῆρσιν ἄγων καὶ πίνοντας αἶγας· πορθμῆες δ' ἄρα τοὺς γε διήγαγον, οἳ τε καὶ ἄλλους ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὃ τέ σφεας εἰσαφίκηται.

καὶ τὰ μὲν εὖ κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ, αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτην ἄγχι παραστάς· 190

„τίς δὴ ὅδε ξεῖνος νέον εἰλήλουθε, συβῶτα, ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἐξ εὐχεται εἶναι ἀνδρῶν; ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα; δύσμορος· ἦ τε ἔοικε δέμας βασιλῇι ἀνακτι· ἀλλὰ θεοὶ δυνόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους, 195 ὁππότε καὶ βασιλεῦσιν ἐπικλώσωνται οἰζύν.“

ἦ καὶ δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρὶ παραστάς, καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε. γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχειαι πολέεσσιν. 200

Ζεῦ πάτερ, οὐ τις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος· οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γείνεαι αὐτός, μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λευγαλέοισιν.

ἴδιον, ὥς ἐνόησα, δεδάκρυνται δέ μοι ὅσσε μνησαμένῳ Ὀδυσῆος, ἐπεὶ καὶ κεῖνον οἶω 205

τοιάδε λαίφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι, εἴ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἡελίοιο.

εἰ δ' ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισιν, ὦ μοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ' ἐπὶ βουσὶν

εἷς' ἔτι τυτθὸν ἐόντα Κεφαλλήνων ἐνὶ δήμῳ. 210
 νῦν δ' αἶ μὲν γίνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν
 ἄλλως

ἀνδρὶ γ' ὑποσταχύοιτο βοῶν γένος εὐρυμετώπων·
 τὰς δ' ἄλλοι με κέλονται ἀγινέμεναι σφίσιν αὐτοῖς
 ἔδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν,
 οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν· μεμάασι γὰρ ἤδη 215
 κτήματα δάσσασθαι δὴν οἰχομένοιο ἀνακτος.
 αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
 πόλλ' ἐπιδινεῖται· μάλα μὲν κακὸν υἱὸς ἐόντος
 ἄλλων δῆμον ἰκέσθαι ἰόντ' αὐτῇσι βόεσσιν,
 ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς, τὸ δὲ ῥίγιον, αὖθι μένοντα 220
 βουσὶν ἐπ' ἀλλοτρίῃσι καθήμενον ἄλγεα πάσχειν.
 καί κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλῆων
 ἐξικόμην φεύγων, ἐπεὶ οὐκέτ' ἀνεκτὰ πέλονται·
 ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον δίομαι, εἴ ποθεν ἐλθὼν
 ἀνδρῶν μνηστήρων σκέδασιν κατὰ δώματα θείῃ.“ 225
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

„βουκόλ', ἐπεὶ οὔτε κακῶ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
 γινώσκω δὲ καὶ αὐτός, ὃ τοι πινυτὴ φρένας ἵκει,
 τούνεκά τοι ἐρέω καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὁμοῦμαι.
 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίῃ τε τράπεζα 230
 ἰστίῃ τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
 ἧ σέθεν ἐνθάδ' ἐόντος ἐλεύσεται οἴκαδ' Ὀδυσσεύς,
 σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεται, αἶ κ' ἐθέλησθα,
 κτεινομένους μνηστήρας, οἳ ἐνθάδε κοιρανέουσιν.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ 235
 „αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τελέσειε Κρονίων·
 γνοίης χ', οἷη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἔπονται.“

ὥς δ' αὖτως Εὐμαιος ἐπέυξατο πᾶσι θεοῖσιν
νοσθήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.

B. Die Ermordung Telemachs wird vertagt. 240—246.

ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον· 240
μνηστῆρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
ἤρτυον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἦλυθεν ὄρνις,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήρωνα πέλειαν.

τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

„ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν συνθεύσεται ἥδε γε βουλή, 245
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.“

C. Das Frühstück. 247—386.

a. Opfer und Festzug. Telemachos und Odysseus. 247—278.

ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
ἐλθόντες δ' ἐς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο
χλαῖνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
οἱ δ' ἰέρευνον ὄις μεγάλους καὶ πίνοντας αἶγας, 250
ἴρευνον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην·
σπλάγχχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες ἐνώμων, ἐν δέ τε οἶνον
κρητῆρσιν κερόωντο· κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.
σῖτον δέ σφ' ἐπένειμε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
καλοῖς ἐν κανέοισιν, ἐωνοχόει δὲ Μελανθεύς. 255
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον·

Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα καθίδρυε, κέρδεα νωμῶν,
ἐντὸς εὐσταθέος μεγάρου, παρὰ λάινον οὐδόν,
δίφρον ἀεικέλιον παραθεὶς ὀλίγην τε τράπεζαν·
πὰρ δ' ἐτίθει σπλάγχχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν 260
ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

„ἐνταυθοῖ νῦν ἦσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοποτάζων.
κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφέξω
πάντων μνηστήρων, ἐπεὶ οὐ τοι δήμιός ἐστιν

οἶκος ὅδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος, ἐμοὶ δ' ἐκτήσατ' ἐκεῖνος. 265
 ὑμεῖς δέ, μνηστῆρες, ἐπίσχετε θυμὸν ἐνιπῆς
 καὶ χειρῶν, ἵνα μή τις ἕρις καὶ νεῖκος ὄρηται.“

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδᾶξ ἐν χεῖλεσι φύντες
 Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός· 270

„καὶ χαλεπὸν περ ἐόντα δεχώμεθα μῦθον, Ἀχαιοί,
 Τηλεμάχου· μάλα δ' ἤμιν ἀπειλήσας ἀγορεύει·
 οὐ γὰρ Ζεὺς εἶασε Κρονίων· τῷ κέ μιν ἦδη
 παύσαμεν ἐν μεγάροισι λιγύν περ ἐόντ' ἀγορητήν.“

ὥς ἔφατ' Ἀντίνοος, ὃ δ' ἄρ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων. 275
 κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστρῳ θεῶν ἱερὴν ἐκατόμβην
 ἤγον· τοὶ δ' ἀγέροντο κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
 ἄλσος ὑπο σκιερὸν ἐκατηβόλου Ἀπόλλωνος.

b. Odysseus wird von Ktesippos beleidigt. 279—320.

Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
 μοῖρας δασσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα. 280
 παρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆι μοῖραν θέσαν, οἳ πονέοντο,
 ἴσην, ὥς αὐτοὶ περ ἐλάγχχανον· ὥς γὰρ ἀνώγειν
 Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.

μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἶα Ἀθήνη
 λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὅφρ' ἔτι μᾶλλον 285
 δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδην Ὀδυσῆα.

ἦν δέ τις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ ἀθεμίστια εἰδώς,
 Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμῃ δ' ἐνὶ οἴκῳ ἔναιεν·
 ὃς δὴ τοι κτεάτεσσι πεποιθὼς θεσπεσίοισιν
 μνάσκετ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα. 290

ὃς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα·

„κέκλυτέ μεν, μνηστῆρες ἀγήνορες, ὅφρα τι εἴπω.
 μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι, ὥς ἐπέοικεν,

ἴσῃν· οὐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν, οὐδὲ δίκαιον,
 ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δῶμαθ' ἵκηται· 295
 ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον, ὅφρα καὶ αὐτὸς
 ἥε λοετροχόῳ δώῃ γέρας ἥε τῷ ἄλλῳ
 δμῶων, οἷ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσεύος θείοιο.“

ὣς εἰπὼν ἔρριψε βοὸς πόδα χειρὶ παχείῃ,
 κείμενον ἐκ κανέοιο λαβών· ὁ δ' ἄλεύατ' Ὀδυσσεὺς 300
 ἦκα παρακλίνας κεφαλὴν, μείδῃσε δὲ θυμῷ
 σαρδόνιον μάλα τοῖον· ὁ δ' εὐδμητον βάλε τοῖχον.
 Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἠνίπαπε μύθῳ·

„Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ·
 οὐκ ἔβαλες τὸν ξεῖνον· ἄλεύατο γὰρ βέλος αὐτός. 305
 ἦ γὰρ κέν σε μέσον βάλλον ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
 καὶ κέ τοι ἀντὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφεπονεῖτο
 ἐνθάδε. τῷ μὴ τίς μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
 φαινέτω· ἦδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
 ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρη· πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα. 310
 ἀλλ' ἔμπης τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες,
 μήλων σφραζομένων οἴνοιο τε πινομένοιο
 καὶ σίτου· χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλούς.
 ἀλλ' ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες·
 εἰ δ' ἦδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε χαλκῷ, 315
 καὶ κε τὸ βουλοίμην, καὶ κεν πολὺ κέρδιον εἴη
 τεθνάμεν ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὀράασθαι,
 ξείνους τε στυφελιζομένους δμῶας τε γυναῖκας
 ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δῶματα καλά.“

c. Telemachos und Theoklymenos werden verhöhnt. 320—386.

Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ. 320
 ὁπρὲ δὲ δὴ μετέειπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·

„ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ

ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαῖνοι·
 μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε τιν' ἄλλον
 δμῶων, οἳ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο. 325
 Τηλεμάχῳ δέ κε μῦθον ἐγὼ καὶ μητέρι φάιν
 ἥπιον, εἴ σφωιν κραδίη ἄδοι ἀμφοτέρωιν.
 ὄφρα μὲν ὑμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπειν
 νοστήσειν Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε,
 τόφρ' οὐ τις νέμεσις μενέμεν' τ' ἦν ἰσχέμεναί τε 330
 μνηστῆρας κατὰ δῶματ', ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
 εἰ νόστησ' Ὀδυσσεὺς καὶ ὑπότροπος ἵκετο δῶμα.
 νῦν δ' ἤδη τόδε δῆλον, ὃ τ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν·
 ἀλλ' ἄγε σῇ τάδε μητρὶ παρεζόμενος κατάλεξον,
 γήμασθ', ὅς τις ἄριστος ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν, 335
 ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρώια πάντα νέμῃαι
 ἔσθων καὶ πίνων, ἡ δ' ἄλλου δῶμα κομίζῃ.

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
 „οὐ μὰ Ζῆν', Ἀγέλαε, καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
 ὅς που τῆλ' Ἰθάκης ἢ ἔφθιται ἢ ἀλάληται, 340
 οὐ τι διατρίβω μητρὸς γάμον, ἀλλὰ κελεύω
 γήμασθ', ὥ κ' ἐθέλῃ, ποτὶ δ' ἄσπετα δῶρα δίδωμι·
 αἰδέομαι δ' ἀέκουσαν ἀπὸ μεγάροιο δῖεσθαι
 μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν.“

ὣς φάτο Τηλέμαχος, μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς Ἀθήνη 345
 ἄσβεστον γέλω ὤρσε, παρέπλαγξεν δὲ νόημα.
 οἳ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελῶων ἀλλοτρίοισιν,
 αἰμοφόρυκτα δὲ δὴ κρέα ἤσθιον· ὅσσε δ' ἄρα σφρέων
 δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὤιετο θυμός.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος Θεοειδής· 350

„ἄ δειλοί, τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
 εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γούνα,

οἰμωγὴ δὲ δέδηκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί,
 αἶματι δ' ἐρράδαται τοῖχοι καλά τε μεσόδμοι.
 εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλή, 355
 ἱεμένων ἐρεβόσδε ὑπὸ ζόφον· ἥελιος δὲ
 οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς·
 ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέ-
 λασσαν.

τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἦρχ' ἀγο-
 ρεύειν·

„ἀφραίνει ξεῖνος νέον ἄλλοθεν εἰληλουθῶς. 360
 ἀλλὰ μιν αἶψα, νέοι, δόμου ἐκπέμψασθε θύραζε
 εἰς ἀγορὴν ἔρχεσθαι, ἐπεὶ τάδε νυκτὶ εἰσκει.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος Θεοειδής·
 „Εὐρύμαχ', οὐ τί σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν·
 εἰσὶ μοι ὀφθαλμοί τε καὶ οὐατα καὶ πόδες ἄμφω 365
 καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος, οὐδὲν ἀεικῆς·
 τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὑμῖν
 ἐρχόμενον, τό κεν οὐ τις ὑπεκφύγοι οὐδ' ἀλέαιτο
 μνηστήρων, οἳ δῶμα κατ' ἀντιθέου Ὀδυσῆος
 ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάσθε.“ 370

ὥς εἰπὼν ἐξῆλθε δόμων εὖ ναιεταόντων,
 ἵκετο δ' ἐς Πείραιον, ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
 μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ἐς ἀλλήλους ὀρόωντες
 Τηλέμαχον ἐρέθιζον, ἐπὶ ξείνοισι γελώοντες.
 ὣδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων· 375

„Τηλέμαχ', οὐ τις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος.
 οἷον μὲν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην,
 σίτου καὶ οἴνου κεχρημένον, οὐδέ τι ἔργων
 ἔμπαιον οὐδέ βίης, ἀλλ' αὐτως ἄχθος ἀρούρης·
 ἄλλος δ' αὐτέ τις οὔτος ἀνέστη μαντεύεσθαι. 380

ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο· τό κεν πολὺ κέρδιον εἶη·
 τοὺς ξείνους ἐν νηὶ πολυκλήιδι βαλόντες
 ἐς Σικελοὺς πέμψωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἄλφωιν·“

ὥς ἔφασαν μνηστῆρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων,
 ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρχετο δέγμενος αἰεὶ, 385
 ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἔφήσει.

ἥ δὲ κατ' ἀντηστιν θεμένη περικαλλέα δίφρον 387
 κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,
 ἀνδρῶν ἐν μεγάροισιν ἐκάστου μῦθον ἄκουεν.

δεῖπνον μὲν γὰρ τοί γε γελῶντες τετύκοντο 390
 ἡδύ τε καὶ μενοεικές, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἰέρευσαν·
 δόρπου δ' οὐκ ἂν πῶς ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
 οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ καρτερός ἀνὴρ
 θησέμεναι· πρότεροι γὰρ αἰκέα μηχανόωντο.

6. Teil. Der Freiermord. 21.—24. Buch.

40. und 41. Tag.

Einundzwanzigstes Buch.

Ὀδυσσεΐας φ.

40. Tag (Forts.). Τόξον θέσις.

1. Der Bogenwettkampf. 1—187.

A. Penelopeia bringt den Freiern den Bogen. 1—100.

Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ,
τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον
ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος, ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
κλίμακα δ' ὑψηλήν προσεβήσετο οἷο δόμοιο, 5
εἶλετο δὲ κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ
καλήν, χαλκείην· κώπη δ' ἐλέφαντος ἐπῆεν.
βῆ δ' ἵμεναι θαλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
ἔσχατον· ἐνθα δέ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος, 10
ἐνθα δὲ τόξον ἔκειτο παλίντονον ἠδὲ φαρέτρη
ιοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες διστοί,
δῶρα, τὰ οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
Ἴφιτος Εὐρυτίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλουιν 15
οἴκῳ ἐν Ὀρτιλόχοιο δαΐφρονος. ἦτοι Ὀδυσσεὺς

ἦλθε μετὰ χρεῖος, τό δ' αἰ πᾶς δῆμος ὄφραλλεν·
 μῆλα γὰρ ἐξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν
 νηυσὶ πολυκλήισι τριηκόσι' ἠδὲ νομῆας.
 τῶν ἔνεκ' ἐξεσίην πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς 20
 παιδνὸς ἐών· πρὸ γὰρ ἦκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.
 Ἴφιτος αὖθ' ἵππους διζήμενος, αἶ οἱ ὄλοντο
 δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοί·
 αἶ δ' ἡ οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γέγοντο,
 ἐπεὶ δὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο καρτερόθυμον, 25
 φῶθ' Ἡρακλῆα, μεγάλων ἐπιίστορα ἔργων,
 ὅς μιν ξεῖνον ἐόντα κατέκτανεν ὧ ἐνὶ οἴκῳ,
 σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὅπιν ἠδέεσατ' οὐδὲ τράπεζαν
 τήν, ἣν οἱ παρέθηκεν· ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόν,
 ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισιν. 30
 τὰς ἐρέων Ὀδυσῆϊ συνήντετο, δῶκε δὲ τόξον,
 τὸ πρὶν μὲν ὃ ἐφόρει μέγας Εὐρυτος, αὐτὰρ ὁ παιδὶ
 κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν.
 τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
 ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος, οὐδὲ τραπέζην 35
 γνώτην ἀλλήλων· πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνε
 Ἴφιτον Εὐρυτίδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
 ὅς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ' οὐ ποτε δῖος Ὀδυσσεὺς
 ἐρχόμενος πολεμόνδε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
 ἦρεϊτ', ἀλλ' αὐτοῦ μνηῖμα ξείνοιο φίλοιο 40
 κέσκετ' ἐνὶ μεγάροισι, φόρει δὲ μιν ἥς ἐπὶ γαίης.
 ἦ δ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο διὰ γυναικῶν
 οὐδὸν τε δρῦνον προσεβήσετο, τὸν ποτε τέκτων
 ξέσσειν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἵθυεν,
 ἐν δὲ σταθμοὺς ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαιινάς· 45
 αὐτίκ' ἄρ' ἦ γ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνης,

ἐν δὲ κληῖδ' ἤκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας
 ἅντα τιτυσκομένη. τὰ δ' ἀνέβραχεν ἥντε ταῦρος
 βοσκόμενος λειμῶνι, τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα
 πληγέντα κληῖδι, πετάσθησαν δέ οἱ ὦκα. 50

ἦ δ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βῆ· ἐνθα δὲ χηλοὶ
 ἔστασαν, ἐν δ' ἄρα τῇσι θυώδεα εἶματ' ἔκειτο·
 ἐνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου αἴνυτο τόξον
 αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ περίκειτο φαινός.

ἔξομένη δὲ κατ' αὖθι, φίλοις ἐπὶ γούνασι θεῖσα, 55
 κλαῖε μάλα λιγέως, ἐκ δ' ἤρεε τόξον ἀνακτος.

ἦ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
 βῆ δ' ἵμεναι μεγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγανούς
 τόξον ἔχουσ' ἐν χειρὶ παλίντονον ἠδὲ φαρέτρην
 ἰοδόκον· πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες διστοί. 60

τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον, ἐνθα σίδηρος
 κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο ἀνακτος.

ἦ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο διῖα γυναικῶν,
 στῇ δ' αὖ παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
 ἅντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα. 65

αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετηύδα καὶ φάτο μῦθον· 67

„κέκλυτέ μεν, μνηστῆρες ἀγήνορες, οἳ τόδε δῶμα
 ἐχράετ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ἐμμενὲς αἰεὶ
 ἀνδρὸς ἀποιχομένοιο πολὺν χρόνον· οὐδέ τιν' ἄλλην 70
 μύθου ποιήσασθαι ἐπισχεσίην ἐδύνασθε,
 ἀλλ' ἐμὲ ἰέμενοι γῆμαι θέσθαι τε γυναῖκα.

ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνεται ἄεθλον.

θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσῆος θείοιο·

ὅς δέ κε ρηίτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσιν 75

ἀμφίπολος δ' ἄρα οἳ κεδνὴ ἐκάτερθε παρέστη. 66

καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
 τῷ κεν ἄμ' ἐσποίμην νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
 κουρίδιον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον βιότοιο,
 τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι οἶομαι ἐν περ ὀνείρῳ.“

ὥς φάτο καὶ ῥ' Εὐμαιον ἀνώγει, δῖον ὑφορβόν, 80
 τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον.

δακρύσας δ' Εὐμαιος ἐδέξατο καὶ κατέθηκεν·
 κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλοθ', ἐπεὶ ἶδε τόξον ἄνακτος.
 Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν·

„νήπιοι ἀγροῖῳται, ἐφημέρια φρονέοντες, 85

ἃ δειλῶ, τί νυ δάκρυ κατεΐβετον ἠδὲ γυναικὶ
 θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὀρίνετον; ἦ τε καὶ ἄλλως
 κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμός, ἐπεὶ φίλον ὦλεσ' ἀκοίτην.

ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, ἢ θύραζε
 κλαίετον ἐξελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε, 90

μνηστήρεσσιν ἄεθλον ἄατον· οὐ γὰρ οἶω
 ῥηιδίως τόδε τόξον εὖξοον ἐντανύεσθαι.

οὐ γὰρ τις μέτα τοῖος ἀνὴρ ἐν τοῖσδεσι πᾶσιν,
 οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν. ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὅπωπα —·

καὶ γὰρ μνήμων εἰμὶ — πάϊς δ' ἔτι νήπιος ἦα.“ 95

ὥς φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπειν
 νευρὴν ἐντανύσειν διοϊστεύσειν τε σιδήρου·

ἦτοι οἷστοῦ γε πρῶτος γεύσεσθαι ἔμελλεν

ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὃν τότε ἄτιμα

ἦμενος ἐν μεγάροις, ἐπὶ δ' ὠρνυε πάντας ἐταίρους. 100

B. Telemachos stellt die Äxte auf. 101—139.

Τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο·

„ὦ πόποι, ἦ μάλα με Ζεὺς ἀφρονα θῆκε Κρονίων.

μήτηρ μὲν μοί φησι φίλη, πινυτὴ περ ἐοῦσα,

ἄλλω ἄμ' ἔψεσθαι νοσφισσαμένη τόδε δῶμα·

αὐτὰρ ἐγὼ γελόω καὶ τέρπομαι ἄφρονι θυμῷ. 105
 ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνεται ἄεθλον,
 οἷη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαιίδα γαῖαν,
 οὔτε Πύλου ἱερῆς οὔτ' Ἀργεος οὔτε Μυκῆνης· 108
 καὶ δ' αὐτοὶ τό γε ἴστε· τί με χρὴ μητέρος αἴνου;
 ἀλλ' ἄγε μὴ μύνησι παρέλκετε, μηδ' ἔτι τόξου
 δηρὸν ἀποτρωπᾶσθε τανυστύος, ὄφρα ἴδωμεν.
 καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τοῦ τόξου πειρησαίμην.
 εἰ δέ κεν ἐντανύσω διοϊστεύσω τε σιδήρου,
 οὐ κέ μοι ἀχνυμένῳ τάδε δώματα πότνια μήτηρ 115
 λείποι ἅμ' ἄλλῳ ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
 οἷός τ' ἦδη πατρὸς ἀέθλια κάλ' ἀνελέσθαι.“

ἧ καὶ ἀπ' ὤμουιν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν
 ὀρθὸς ἀναΐξας, ἀπὸ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμων.
 πρῶτον μὲν πελέκεας στῆσεν, διὰ τάφρον ὀρύξας 120
 πᾶσι μίαν μακρὴν, καὶ ἐπὶ στάθμην ἵθυνεν,
 ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔναξε. τάφος δ' ἔλε πάντας ἰδόντας,
 ὥς εὐκόσμως στῆσε, πάρος δ' οὐ πώ ποτ' ὀπώπειν.
 στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου πειρήτιζεν.
 τρὶς μὲν μιν πελέμιξεν ἐρύσσεσθαι μενεαίνων, 125
 τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ἐπιελπόμενος τό γε θυμῷ,
 νευρὴν ἐντανύσειν διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
 καὶ νῦν κε δὴ ῥ' ἐτάνυσσε βίῃ τὸ τέταρτον ἀνέλκων,
 ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἀνένευε καὶ ἔσχεθεν ἰέμενόν περ.
 τοῖς δ' αὖτις μετέειψ' ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο· 130

„ὦ πόποι, ἧ καὶ ἔπειτα κακὸς τ' ἔσομαι καὶ ἄκιχς,
 ἢ νεώτερός εἰμι καὶ οὐ πῶ χερσὶ πέποιθα. 132

οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης· 109

ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ. 133

ἀλλ' ἄγεθ', οἳ περ ἐμεῖο βίη προφερέστεροί ἐστε, 134
τόξου πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.“ 135

ὥς εἰπὼν τόξον μὲν ἀπὸ ἑο θῆκε χαμᾶζε,
κλίνας κολλητῆσιν ἐυξέστης σανίδεσσιν·
αὐτοῦ δ' ὦκ' βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ,
ἄψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου, ἐνθεν ἀνέστη.

C. Vergebliche Versuche den Bogen zu spannen. 140—187.

Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός· 140

„ὄρνυσθ' ἐξείης ἐπιδέξια πάντες ἑταῖροι,
ἀρξάμενοι τοῦ χώρου, ὅθεν τέ περ οἶνοχοεύει.“

ὥς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.

Λειώδης δὲ πρῶτος ἀνίστατο, Οἶνοπος υἱός,
ὃ σφι θυοσκόος ἔσκε, παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν 145

ἵξε μυχοίτατος αἰεὶ· ἀτασθαλῖαι δὲ οἱ οἶω
ἐχθραὶ ἔσαν, πᾶσιν δὲ νεμέσσα μνηστήρεσσιν.
ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὦκ'.
στῇ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου πειρήτιζεν,
οὐδέ μιν ἐντάνυσσε· πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνέλκων 150
ἀτρίπτους ἀπαλὰς. μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·

„ὦ φίλοι, οὐ μὲν ἐγὼ τανύω, λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος·
πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀριστηῆας κεκαδήσει

θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ ἧ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
τεθνάμεν ἢ ζῶοντας ἁμαρτεῖν, οὗ θ' ἔνεκ' αἰεὶ 155

ἐνθάδ' ὀμιλέομεν, ποτιδέγμενοι ἡμᾶτα πάντα.

νῦν μὲν τις καὶ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ μενοινᾷ
γῆμαι Πηνελόπειαν, Ὀδυσσῆος παράκοιτιν·

αὐτὰρ ἐπὴν τόξου πειρήσεται ἠδὲ ἴδεται,
ἄλλην δὴ τιν' ἔπειτα Ἀχαιάδων εὐπέπλων 160

μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δὲ κ' ἔπειτα
γῆμαιθ', ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.“

ὥς ἄρ' ἐφώνησεν καὶ ἀπὸ ἑο τόξον ἔθηκεν,
κλίνας κολλητῆσιν ἐυξέστης σανίδεσσιν·

αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ, 165

ἄψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου, ἐνθεν ἀνέστη.

Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

„Λειῶδες, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε — νεμεσσῶμαι δέ τ' ἀκούων —
εἰ δὴ τοῦτό γε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει 170

θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ οὐ δύνασαι σὺ τανύσσαι.

οὐ γάρ τοι σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ,

οἶόν τε ρυτῆρα βιοῦ τ' ἔμεναι καὶ διστῶν·

ἀλλ' ἄλλοι τανύουσι τάχα μνηστῆρες ἀγαυοί.“

ὥς φάτο, καί ῥ' ἐκέλευσε Μελάνθιον, αἰπόλον
αἰγῶν· 175

„ἄγρει δὴ, πῦρ κῆον ἐνὶ μεγάροισι, Μελανθεῦ,
πὰρ δὲ τίθει δίφρον τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ·
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος,
ὄφρα νέοι θάλποντες, ἐπιχρίοντες ἀλοιφῇ,
τόξου πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.“ 180

ὥς φάθ', ὁ δ' αἶψ' ἀνέκαιε Μελάνθιος ἀκάματον πῦρ,
πὰρ δὲ φέρων δίφρον θῆκεν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ·
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος.
τῷ ῥα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ', οὐδὲ δύναντο
ἐντανύσαι, πολλὸν δὲ βίης ἐπιδευέες ἦσαν. 185

Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἐπεῖχε καὶ Εὐρύμαχος Θεοειδῆς,
ἄρχοι μνηστήρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἀριστοί.

2. Odysseus giebt sich dem Eumaios und Philoitios zu erkennen. 188—244. .

Τὼ δ' ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἅμ' ἅμφω
βουκόλος ἠδὲ συφορβὸς Ὀδυσσεύος θείοιο·

ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δόμον ἦλυθε δῖος Ὀδυσσεύς. 190

ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἡδὲ καὶ αὐλῆς,
φθεγξάμενός σφ' ἐπέεσσι προσηύδα μειλιχίοισιν·

„βουκόλε καὶ σύ, συφορβέ, ἔπος τί κε μυθησαίμην,
ἢ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.

ποῖοί κ' εἴτ' Ὀδυσῇ ἀμυνέμεν, εἴ ποθεν ἔλθοι 195

ᾧδε μάλ' ἐξαπίνης καὶ τις θεὸς αὐτὸν ἐνείκαι;

ἢ κε μνηστήρεσσιν ἀμύνοιτ' ἢ Ὀδυσῇ;

εἶπαθ', ὅπως ὑμέας κραδίη θυμὸς τε κελεύει.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ·

„Ζεῦ πάτερ, αἶ γὰρ τοῦτο τελευτήσεας ἐέλδωρ· 200

ὥς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἐ δαίμων·

γνοίης χ', οἷη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἔπονται.“

ὥς δ' αὖτως Εὐμαιὸς ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσιν
νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τῶν γε νόον νημερτέ' ἀνέγνω, 205

ἐξαὐτίς σφ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·

„ἐνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ· κακὰ πολλὰ μογήσας
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.

γινώσκω δ', ὥς σφῶιν ἐλδομένοισιν ἰκάνω

οἷοισι δμῶων· τῶν δ' ἄλλων οὐ τευ ἄκουσα 210

εὐξαμένου ἐμὲ αὖτις ὑπότροπον οἴκαδ' ἰκέσθαι.

σφῶιν δ', ὥς ἔσεται περ, ἀληθείην καταλέξω.

εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστήρας ἀγανούς,

ἄξομαι ἀμφοτέροισι ἀλόχους καὶ κτήματ' ὀπάσσω

οἰκία τ' ἐγγὺς ἐμεῖο τετυγμένα, καὶ μοι ἔπειτα 215

Τηλεμάχου ἑτάρῳ τε κασιγνήτῳ τε ἔσεσθον.

εἰ δ' ἄγε δὴ, καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι δείξω,

ὄφρα μ' εὖ γνῶτον πιστωθῆτόν τ' ἐνὶ θυμῷ,

οὐλήν, τήν ποτέ με σῶς ἦλασε λευκῷ ὀδόντι

Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἰάσιν Αὐτολύκοιο.“ 220

ὥς εἰπὼν ῥάκεα μεγάλης ἀποέργαθεν οὐλῆς.
 τὼ δ' ἐπεὶ εἰσιδέτην εὖ τ' ἐφράσσαντο ἕκαστα,
 κλαῖον ἄρ' ἀμφ' Ὀδυσῇ δαΐφρονι χεῖρε βαλόντε
 καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλὴν τε καὶ ὤμους.
 ὥς δ' αὖτως Ὀδυσσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσσεν. 225
 καὶ νῦν κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυν φάος ἡελίοιο,
 εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε φώνησέν τε·

„παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε, μή τις ἴδῃται
 ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ εἴπησι καὶ εἴσω.
 ἀλλὰ προμνηστῖνοι ἐσέλθετε, μηδ' ἅμα πάντες, 230
 πρῶτος ἐγώ, μετὰ δ' ὕμμες. ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύχθω.
 ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί,
 οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βιὸν ἠδὲ φαρέτρην·
 ἀλλὰ σύ, δι' Εὐμαιε, φέρων ἀνὰ δώματα τόξον
 ἐν χεῖρεσσιν ἐμοὶ θέμεναι, εἰπεῖν τε γυναιξὶν 235
 κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας,
 ἣν δέ τις ἢ στοναχῆς ἢ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
 ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἔρκεσι, μή τι θύραζε
 προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
 σοὶ δέ, Φιλοίτιε διῖε, θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς 240
 κληῖσαι κληῖδι, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἰῆλαι.“

ὥς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας·
 ἔζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν, ἔνθεν περ ἀνέστη.
 ἐς δ' ἄρα καὶ τὼ δμῶε ἵτην θείου Ὀδυσῆος.

3. Abschluss des Bogenwettkampfes. 245—434.

A. Eurymachos. Antinoos verlangt Aufschub. 245—268.

Εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν ἐνώμα, 245
 θάλλων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλαι πυρός. ἀλλὰ μιν οὐδ' ὥς
 ἐντανύσαι δύνατο, μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ.
 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

„ὦ πόποι, ἦ μοι ἄχος περί τ' αὐτοῦ καὶ περὶ
πάντων.

οὐ τι γάμου τοσσοῦτον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ· 250
εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἀχαιίδες, αἱ μὲν ἐν αὐτῇ
ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, αἱ δ' ἄλλησιν πολίεσσιν·

ἀλλ' εἰ δὴ τοσσόνδε βίης ἐπιδευέες εἰμὲν
ἀντιθέου Ὀδυσῆος, ὃ τ' οὐ δυνάμεσθα τανύσσαι
τόξον· ἐλεγχείῃ δὲ καὶ ἐσσομένοισι πνυθέσθαι.“ 255

τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·

„Εὐρύμαχ', οὐχ οὕτως ἔσται· νοέεις δὲ καὶ αὐτός.
νῦν μὲν γάρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῖο θεοῖο
ἀγνὴ· τίς δέ κε τόξα τιταίνοιτ'; ἀλλὰ ἔκηλοι
κάτθετ'· ἀτὰρ πελέκεάς γε καὶ εἴ κ' εἰῶμεν ἅπαντας 260
ἑστάμεν· οὐ μὲν γάρ τιν' ἀναιρήσεσθαι οἶω,
ἐλθόντ' ἐς μέγαρον Λαερτιάδῃ Ὀδυσῆος.

ἀλλ' ἄγετ', οἶνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
ὄφρα σπείσαντες καταθείομεν ἀγκύλα τόξα·
ἦῶθεν δὲ κέλεσθε Μελάνθιον, αἰπόλον αἰγῶν, 265
αἶγας ἄγειν, αἱ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι αἰπολίοισιν,
ὄφρ' ἐπὶ μηρία θέντες Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ
τόξου πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.“

B. Odysseus bittet um den Bogen. 269—358.

Ὡς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν, 270
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο,
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.

οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σπεῖσάν τε πῖον θ', ὅσον ἠθέλε
θυμός,

τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„κέκλυτέ μεν, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης· 275

Εὐρύμαχον δὲ μάλιστα καὶ Ἀντίνοον θεοειδέα 277
 λίσσομ', ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν,
 νῦν μὲν παῦσαι τόξον, ἐπιτρέψαι δὲ θεοῖσιν·
 ἥωθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος, ὧ κ' ἐθέλησιν. 280
 ἀλλ' ἄγ' ἐμοὶ δότε τόξον εὖξοον, ὅφρα μεθ' ὑμῖν
 χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, ἥ μοι ἔτ' ἔστιν
 ἴς, οἷη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
 ἧ ἥδη μοι ὄλεσσαν ἄλη τ' ἀκομιστὴν τε."

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν, 285
 δείσαντες, μὴ τόξον εὖξοον ἐντανύσειεν.

Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

„ἄ δειλὲ ξείνων, ἐνὶ τοι φρένες οὐδ' ἡβαιαί.
 οὐκ ἀγαπᾷς, ὃ ἔκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
 δαίνυσαι, οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι, αὐτὰρ ἀκούεις 290
 μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος; οὐδέ τις ἄλλος
 ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς ἀκούει.
 οἶνός σε τρώει μελιηδής, ὃς τε καὶ ἄλλους
 βλάπτει, ὃς ἂν μιν χανδὸν ἔλη μῆδ' αἴσιμα πίνῃ.
 οἶνος καὶ Κένταυρον, ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα, 295
 ἄασ' ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,
 ἐς Λαπίθας ἐλθόνθ'. ὃ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
 μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμον κάτα Πειριθόοιο.
 ἦρως δ' ἄχος εἶλε, διέκ προθύρου δὲ θύραζε
 ἔλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' οὗατα νηλεί χαλκῷ 300
 ῥῖνάς τ' ἀμήσαντες· ὃ δὲ φρεσὶν ἦσιν ἀασθεὶς
 ἦεν ἦν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονι θυμῷ.
 ἐξ οὗ Κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη,
 οἱ δ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὗρετο οἰνοβαρείων.

ὅφρ' εἶπω, τὰ με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·

276

ὥς καὶ σοὶ μέγα πῆμα πιφάυσκομαι, αἶ' κε τὸ τόξον 305
 ἐντανύσης· οὐ γάρ τευ ἐπητύος ἀντιβολήσεις
 ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηὶ μελαίνῃ
 εἰς Ἴχκετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
 πέμψομεν· ἐνθ' οὐ τι σαώσεται. ἀλλὰ ἔκηλος
 πῖνέ τε, μηδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κουροτέροισιν.“ 310

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν, οὐδὲ δίκαιον,
 ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
 ἔλπεαι, αἶ' χ' ὁ ξεῖνος Ὀδυσσεύς μέγα τόξον
 ἐντανύσῃ χερσὶν τε βίῃφί τε ἥφι πιθήσας, 315
 οἴκαδ' ἐμ' ἄξουσθαι καὶ ἐὼν θήσεσθαι ἄκοιτιν;
 οὐδ' αὐτός που τοῦτό γ' ἐνὶ στήθεσσιν ἔολπεν·
 μηδέ τις ὑμείων τοῦ γ' εἴνεκα θυμὸν ἀχεύων
 ἐνθάδε δαινύσθω, ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν.“

τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἀντίον
 ἦνδ' 320

„κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,
 οὐ τί σε τόνδ' ἄξουσθαι διόμεθ', οὐδὲ ἔοικεν,
 ἀλλ' αἰσχυρόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
 μή ποτέ τις εἴπησι κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν·
 ἢ πολὺ χεῖρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν 325
 μνῶνται, οὐδέ τι τόξον εὐξοὸν ἐντανύουσιν·
 ἀλλ' ἄλλος τις πτωχὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
 ῥηιδίως ἐτάνυσσε βιόν, διὰ δ' ἦκε σιδήρου·
 ὥς ἐρέουσ', ἡμῖν δ' ἂν ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 330
 „Εὐρύμαχ', οὐ πως ἔστιν ἐυκλείας κατὰ δῆμον
 ἔμμεναι, οἳ δὴ οἶκον ἀτιμάζοντες ἔδουσιν
 ἀνδρὸς ἀριστῆος· τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα τίθες;

οὗτος δὲ ξεῖνος μάλα μὲν μέγας ἦδ' εὐπηγής,
 πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὐχεται ἔμμεναι υἱός. 335
 ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον ἐύξοον, ὅφρα ἴδωμεν.
 ὦδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 εἴ κέ μιν ἐντανύσῃ, δώῃ δέ οἱ εὖχος Ἀπόλλων,
 ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά,
 δώσω δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν, 340
 καὶ ξίφος ἀμφηκες, δώσω δ' ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα,
 πέμψω δ', ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.“

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·

„μῆτερ ἐμή, τόξον μὲν Ἀχαιῶν οὐ τις ἐμεῖο
 κρείσσων, ὃ κ' ἐθέλω, δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι, 345
 οὐθ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,
 οὐθ' ὅσσοι νήσοισι πρὸς Ἥλιδος ἵπποβότοιο·
 τῶν οὐ τίς μ' ἀέκοντα βιήσεται, αἶ κ' ἐθέλωμι
 καὶ καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι τάδε τόξα φέρεσθαι.
 ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε, 350
 ἱστόν τ' ἡλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
 ἔργον ἐποίχεσθαι. τόξον δ' ἀνδρεσσι μελήσει
 πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ.“

ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἰκόνδε βεβήκειν·
 παῖδός γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἐνθετο θυμῷ. 355
 ἔς δ' ὑπερῷ ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
 κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὅφρα οἱ ὕπνον
 ἦδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

C. Odysseus schieft durch die Äxte hindurch. 359—434.

Αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα δῖος ὕφορβός·
 μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν· 360
 ὦδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηγορέοντων·

„πῇ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,

πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὕεσσι κύνες ταχέες κατέδονται
οἶον ἀπ' ἀνθρώπων, οὓς ἔτρεφες, εἴ κεν Ἀπόλλων
ἡμῖν ἰλήκησι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.“ 365

ὥς φάσαν, αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῇ ἐνὶ χώρῃ,
δείσας, οὖνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν.

Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἀπειλήσας ἐγεγώνειν·

„ἄττα, πρόσω φέρε τόξα· τάχ' οὐκ εὖ πᾶσι πιθήσεις·
μή σε καὶ ὀπλότερός περ ἐὼν ἀγρόνδε δίωμαι 370
βάλλων χειρμαδίοισι· βίηφι δὲ φέρτερός εἰμι.

αἶ γὰρ πάντων τόσσον, ὅσοι κατὰ δῶματ' ἔασιν,
μνηστήρων χερσὶν τε βίηφί τε φέρτερος εἶην·
τῷ κε τάχα στυγερώς τιν' ἐγὼ πέμπαιμι νέεσθαι
ἡμετέρου ἐξ οἴκου, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται.“ 375

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν
μνηστῆρες, καὶ δὴ μέθιεν χαλεποῖο χόλοιο

Τηλεμάχῳ. τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνὰ δῶμα συβώτης
ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῇ δαΐφρονι θῆκε παραστάς.

ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν· 380

„Τηλέμαχος κέλεται σε, περίφρων Εὐρύκλεια,
κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας,
ἣν δέ τις ἢ στοναχῆς ἢ ἐκτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἔρκεσι, μή τι θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.“ 385

ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἐπλετο μῦθος,
κλήισεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.

σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἄλτο θύραζε,
κλήισεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας εὐερκέος αὐλῆς.
κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὄπλον νεὸς ἀμφιελίσσης 390
βύβλινον, ᾧ δ' ἐπέδησε θύρας, ἐς δ' ἦιεν αὐτός.
ἔζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν, ἔνθεν περ ἀνέστη,

εἰσορόων Ὀδυσῆα. ὁ δ' ἤδη τόξον ἐνώμα
 πάντῃ ἀναστρωφῶν, πειρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
 μὴ κέρα ἵπες ἔδοιεν ἀποιχομένοιο ἀνακτος. 395

ὣδε δέ τις εἶπεςκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·

„ἦ τις θηητῆρ καὶ ἐπικλοπος ἐπλετο τόξων.
 ἦ ῥα νύ που τοιαῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κεῖται,
 ἦ ὃ γ' ἐφορμᾶται ποιησέμεν, ὥς ἐνὶ χερσὶν
 νωμᾷ ἔνθα καὶ ἔνθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης.“ 400

ἄλλος δ' αὖτ' εἶπεςκε νέων ὑπερηγορεόντων·

„αἶ γάρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν,
 ὥς οὗτός ποτε τοῦτο δυνήσεται ἐντανύσασθαι.“

ὥς ἄρ' ἔφραν μνηστῆρες· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε καὶ ἶδε πάντῃ, 405

ὥς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπιστάμενος καὶ ἀοιδῆς
 ρηιδίως ἐτάνυσσε νέῳ περὶ κόλλοπι χορδὴν,
 ἄψας ἀμφοτέρωθεν εὐστρεφὲς ἐντερον οἶός,
 ὥς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσεν μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.

δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς· 410

ἦ δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδὴν.

μνηστῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἄρα
 χρῶς

ἐτράπετο. Ζεὺς δὲ μεγάλ' ἐκτυπε σήματα φαίνων·

γῆθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 ὅττι ῥά οἱ τέρας ἦκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω. 415

εἶλετο δ' ὦκὺν διστόν, ὃ οἱ παρέκειτο τραπέζῃ

γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλης ἐντοσθε φαρέτρης

κείατο, τῶν τάχ' ἔμελλον Ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.

τόν δ' ἐπὶ πῆχει ἐλὼν ἔλκεν νευρὴν γλυφίδας τε,
 αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος, ἦκε δ' διστὸν 420

ἄντα τιτυσκόμενος, πελέκεων δ' οὐκ ἤμβροτε πάντων

πρώτης στείλειῃς, διὰ δ' ἄμπερὲς ἦλθε θύραζε
 ἰὸς χαλκοβαρής. ὁ δὲ Τηλέμαχον προσέειπεν·

„Τηλέμαχ', οὐ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
 ἥμενος· οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἡμβροτον οὐδέ τι τόξον 425
 δὴν ἔκαμον τανύων· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
 οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνονται.

νῦν δ' ὦρη καὶ δόρπον Ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
 ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἐψιάσθαι
 μολπῇ καὶ φόρμιγγι· τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.“ 430

ἧ καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν· ὁ δ' ἀμφέθετο ξίφος ὀξὺ
 Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύος θείοιο,
 ἀμφὶ δὲ χεῖρα φίλην βάλεν ἔγχει, ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
 παρ' θρόνον ἐστήκει κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

Zweiundzwanzigstes Buch.

Ὀδυσσεΐας χ.

40. Tag (Forts.). Μνηστηροφονία.

4. Der Freiermord. 1—329.

A. Der Kampf gegen die schlecht Bewaffneten. 1—115.

a. Odysseus tötet Antinoos und giebt sich zu erkennen. 1—41.

Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 ἄλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
 ἰῶν ἐμπλείην, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀιστοὺς
 αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·

„οὔτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται· 5
 νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὐ πῶ τις βάλεν ἀνὴρ,
 εἴσομαι, αἶ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.“

ἧ καὶ ἐπ' Ἀντινόῳ ἰθύνετο πικρὸν ὀιστόν.
 ἦτοι ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλεν,

χρύσειον, ἄμφωτον καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα, 10
 ὄφρα πίοι οἴνοιο, φόνος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
 μέμβλετο· τίς κ' οἶοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσιν
 μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερός εἴη,
 οἷ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν;
 τὸν δ' Ὀδυσσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπισχόμενος βάλεν ἰῶ, 15
 ἀντικρὺς δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἦλυθ' ἀκωκή.
 ἐκλίνθη δ' ἐτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
 βλημένου, αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν
 αἵματος ἀνδρομέοιο. θοῶς δ' ἀπὸ εἴο τράπεζαν
 ὤσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἶδατα χεῦεν ἔραζε· 20
 σῖτός τε κρέα τ' ὀπτὰ φορύνετο. τοὶ δ' ὁμάδησαν
 μνηστῆρες κατὰ δῶμαθ', ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα,
 ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
 πάντοσε παπταίνοντες ἐυδμήτους ποτὶ τοίχους·
 οὐδέ πη ἀσπίς ἔην οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἐλέσθαι. 25
 νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·

„ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι. οὐκέτ' ἀέθλων
 ἄλλων ἀντιάσεις, νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος·
 καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες, ὅς μὲγ' ἄριστος
 κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.“ 30

τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις
 Ὀδυσσεύς· 34

„ὦ κύνες, οὐ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἶκαδ'
 ἰκέσθαι 35

δήμου ἀπο Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
 δμωῆσιν τε γυναιξὶ παρευνάξεσθε βιαίως,

ἵσκειν ἕκαστος ἀνὴρ, ἐπεὶ ἦ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα 31
 ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
 ὥς δὴ σφιν καὶ πᾶσιν ὄλεθρου πείρατ' ἐφῆπτο.

αὐτοῦ τε ζῶοντος ὑπεμνάσθε γυναῖκα,
οὔτε θεοὺς δείσαντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι. 40
νῦν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.“

b. Eurymachos versucht vergeblich eine Aussöhnung. 42—68.

Ὡς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἶλεν. 42
Εὐρύμαχος δέ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπεν· 44
„εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεὺς Ἰθακῆσιος εἰλήλουθας, 45
ταῦτα μὲν αἵσιμα εἶπας, ὅσα ῥέζεσκον Ἀχαιοί,
πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ'
ἄγρου.

ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται, ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων,
Ἀντίνοος· οὗτος γὰρ ἐπῆλεν τάδε ἔργα,
οὐ τι γάμου τόσσον κεχρημένος οὐδὲ χατίζων, 50
ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τὰ οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων,
ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐνκτιμένης βασιλεύοι
αὐτός, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας.
νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφραται, σὺ δὲ φεῖδες λαῶν
σῶν. ἀτὰρ ἄμμες ὀπισθεν ἄρεσσάμενοι κατὰ δῆμον, 55
ὅσσα τοῖ ἐκπέποται καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισιν,
τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες εἰκοσάβοιον ἕκαστος,
χαλκὸν τε χρυσὸν τ' ἀποδώσομεν, εἰς ὃ κε σὸν κῆρ
ἱανθῇ. πρὶν δ' οὐ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.“

τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις
Ὀδυσσεύς· 60

„Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώια πάντ' ἀποδοῖτε,
ὅσσα τε νῦν ὑμῶν ἔστι καὶ εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
οὐδέ κεν ὥς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,

πάπτηγεν δὲ ἕκαστος, ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὀλεθρον. 43

πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
 νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον ἢ μάχεσθαι 65
 ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
 ἀλλὰ τιν' οὐ φεύξεσθαι δίομαι αἰπὺν ὄλεθρον.“

ὥς φάτο, τῶν δ' αὐτοῦ λῦτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.

c. Eurymachos und Amphinomos fallen. 69—94.

Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος μετεφώνεε δεύτερον αὖτις·
 „ὦ φίλοι, οὐ γὰρ σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους, 70
 ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον ἐύξοον ἠδὲ φαρέτρην,
 οὐδοῦ ἀπο ξεστοῦ τοξάσσεται, εἰς ὃ κε πάντας
 ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
 φάσγανά τε σπάσσασθε καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
 ἰῶν ὠκυμόρων· ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν 75
 ἀθρόοι, εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων,
 ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστνυ, βοή δ' ὠκιστα γένοιτο·
 τῷ κε τάχ' οὔτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.“

ὥς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξύ,
 χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον, ἄλτο δ' ἐπ' αὐτῷ 80
 σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δ' ἁμαρτῇ δῖος Ὀδυσσεὺς
 ἰὼν ἀποπροΐεις βάλε δὲ στῆθος παρὰ μαζόν,
 ἐν δέ οἱ ἦπατι πῆξε θυὸν βέλος. ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
 φάσγανον ἦκε χαμᾶζε, περιορηδῆς δὲ τραπέζῃ
 κάππεσεν ἰδνωθεῖς, ἀπὸ δ' εἶδατα χεῦεν ἔραζε 85
 καὶ δέπας ἀμφικύπελλον. ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ
 θυμῷ ἀνιάζων, ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισιν
 λακτίζων ἐτίνασσε· κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυντ' ἀχλὺς.

Ἀμφίνομος δ' Ὀδυσῆος εἰείσατο κυδαλίμοιο
 ἀντίος αἰξας, εἶρουτο δὲ φάσγανον ὀξύ, 90
 εἴ πῶς οἱ εἴξειε θυράων. ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
 Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ

ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
 δούπησεν δὲ πεσών, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.

d. Telemachos holt Speere und Schilde herbei. 95—115.

Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος 95
 αὐτοῦ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δίε, μή τις Ἀχαιῶν
 ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειεν
 φασγάνῳ αἰξας ἢ ἐπροπρηνέα τύψαι.

βῆ δὲ θέειν, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,
 ἄγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 100

„ὦ πάτερ, ἦδη τοι σάκος οἶσω καὶ δύο δοῦρε
 καὶ κυνέην πάγχαλκον, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
 αὐτός τ' ἀμφιβαλεῦμαι ἰών, δώσω δὲ συβώτῃ
 καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα· τετευχῆσθαι γὰρ ἄμεινον.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς· 105

„οἶσε θεῶν, εἴως μοι ἀμύνεσθαι πάρ' διστοί·
 μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων μοῦνον ἐόντα.“

ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί,
 βῆ δ' ἰέναι θαλαμόνδ', ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
 ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δούρατα δ' ὀκτὼ 110
 καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας, ἵπποδασείας·

βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν·
 αὐτὸς δὲ πρῶτιστα περὶ χροῖ' δύσετο χαλκόν,
 ὥς δ' αὖτως τὼ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλά,
 ἔσταν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην. 115

B. Der Kampf bis zum Auftreten der Athene. 116—199.

a. Melanthios holt den Freiern Speere und Schilde. 116—146.

Αὐτὰρ ὁ γ', ὅφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοί,
 τόφρα μνηστήρων ἓνα γ' αἰεὶ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
 βάλλε τιτυσκόμενος, τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἐπιπτον.

αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ διστεύοντα ἄνακτα,
 τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐυσταθέος μεγάροιο 120
 ἔκλιν' ἐστάμεναι, πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
 αὐτὸς δ' ἄμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον,
 κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὖτυκτον ἔθηκεν,
 ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
 εἶλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω, κεκορυθμένα χαλκῷ. 125

ὄρσοθύρῃ δέ τις ἔσκεν ἐυδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ,
 ἀκρότατον δὲ παρ' οὐδὸν ἐυσταθέος μεγάροιο
 ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι.
 τὴν δ' Ὀδυσσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
 ἔστεῶτ' ἄγχ' αὐτῆς· μία δ' οἷη γίγνεται ἐφορμή. 130
 τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύ-
 σκων·

„ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἂν' ὄρσοθύρην ἀναβαίῃ
 καὶ εἴποι λαοῖσι, βοή δ' ὤκιστα γένοιτο;
 τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν· 135

„οὐ πως ἔστ', Ἀγέλαε διοτρεφές· ἄγχι γὰρ αἰνῶς
 αὐλῆς καλὰ θύρετρα, καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης·
 καί χ' εἰς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ, ὅς τ' ἄλκιμος εἴη.
 ἀλλ' ἄγεθ', ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω θωρηχθῆναι
 ἐκ θαλάμου· ἐνδον γάρ, οἶομαι, οὐδέ πη ἄλλη 140
 τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.“

ὣς εἰπὼν ἀνέβαινε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
 ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
 ἐνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δὲ δοῦρα
 καὶ τόσσας κυνέας χαλκήρεας, ἵπποδασείας· 145
 βῆ δ' ἵμεναι, μάλα δ' ὤκα φέρων μνηστῆρσιν
 ἔδωκεν.

b. Melanthios wird gefangen und gefesselt. 147—199.

Καὶ τότε Ὀδυσσεὺς λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὥς περιβαλλομένους ἶδε τεύχεα, χερσὶ δὲ δοῦρα
μακρὰ τινάσσοντας· μέγα δ' αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 150

„Τηλέμαχ', ἥ μάλα δὴ τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
νῶιν ἐποτρύνει πόλεμον κακόν, ἥε Μελανθεύς.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦν·

„ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἡμβροτον — οὐδέ
τις ἄλλος

αἴτιος — ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν 155
κάλλιπον ἀγκλίνας· τῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.

ἀλλ' ἴθι, δῖ' Εὐμαιε, θύρην ἐπίθες θαλάμοιο
καὶ φράσαι, ἥ τις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν, ἥ τάδε ῥέζει,
ἥ υἱὸς Δολίοιο Μελανθεύς, τὸν περ οἶω.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον· 160
βῆ δ' αὖτις θαλαμόνδε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
οἷσων τεύχεα καλά. νόησε δὲ δῖος ὕφορβός,
αἶψα δ' Ὀδυσσεὺς προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·

„διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
κεῖνος δὴ αὖτ' αἰδήλος ἀνὴρ, ὃν οἰόμεθ' αὐτοί, 165
ἔρχεται ἐς θάλαμον. σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
ἥ μιν ἀποκτείνω, αἶ' κε κρείσσων γε γένωμαι,
ἥε σοὶ ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
πολλάς, ὅσας οὔτος ἐμήσατο σῶ ἐνὶ οἴκῳ.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· 170

„ἦτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγανοὺς
σχήσομεν ἐντοσθεν μεγάρων μάλα περ μεμαῶτας·
σφῶι δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεῖν

ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὀπισθεν,
σειρήν δ' ἐπλεκτήν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε 175

κίον' ἄν' ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαι τε δοκοῖσιν,
ὥς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν χαλέπ' ἄλγεα πάσχη.“

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδὲ πί-
θοντο,

βάν δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, λαθέτην δέ μιν ἔνδον
ἑόντα.

ἦτοι δ' μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεῦνα, 180

τὼ δ' ἔσταν ἐκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.

εὖθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,

τῇ ἐτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν,

τῇ δ' ἐτέρῃ σάκος εὐρὺ γέρον, πεπαλαγμένον ἄζη,

Λαέρτεω ἥρωος, ὃ κουρίζων φορέεσκεν· 185

δὴ τότε γ' ἦδη κεῖτο, ραφαὶ δ' ἐλέλυντο ἱμάν-
των·

τὼ δ' ἄρ' ἐπαῖξανθ' ἐλέτην ἔρυσάν τε μιν εἴσω

κουρίξ, ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλον ἀχνύμενον κῆρ,

σὺν δὲ πόδας χειρὰς τε δέον θυμαλγεί δεσμῷ

εὖ μάλ' ἀποστέψαντε διαμπερές, ὥς ἐκέλευσεν 190

υἱὸς Λαέρταο, πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

σειρήν δ' ἐπλεκτήν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε

κίον' ἄν' ὑψηλὴν ἔρυσαν πέλασάν τε δοκοῖσιν.

τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφη, Εὐμαίε συβῶτα·

„νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ, Μελάνθιε, νύκτα
φυλάξεις 195

εὐνῇ ἐνι μαλακῇ καταλέγμενος, ὥς σε ἔοικεν·

οὐδὲ σέ γ' ἠριγένεια παρ' Ὀκεανοῖο ῥοάων

λήσει ἐπερχομένη χρυσόθρονος, ἥνικ' ἀγινεῖς

αἶγας μνηστήρεσσι δόμον κάτα δαῖτα πένεσθαι.“

C. Athene hilft den Kampf beenden. 200—329.

a. Athene erscheint in Mentors Gestalt. 200—240.

Ὡς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο ταθείς ὀλοῶ ἐνὶ δεσμῶ, 200
τῶ δ' ἐς τεύχεα δύντε, θύρην ἐπιθέντε φαινήν,
βήτην εἰς Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην.
ἔνθα μένος πνείοντες ἐφέστασαν, οἱ μὲν ἐπ' οὐδοῦ
τέσσαρες, οἱ δ' ἐντοσθε δόμων πολέες τε καὶ
ἑσθλοί.

τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη, 205
Μέντορι εἰδομένη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

τὴν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ μῦθον ἔειπεν·

„Μέντορ, ἄμυνον ἀρήν, μνηῆσαι δ' ἐτάροιο φίλοιο,
ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δέ μοι ἔσσι.“

ὣς φάτ' διόμενος λαοσσόον ἔμμεν Ἀθήνην. 210

μνηστῆρες δ' ἐτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν.

πρῶτος τὴν γ' ἐνένιπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·

„Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι παραιπερίθῃσιν Ὀδυσσεὺς
μνηστήρεσσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δὲ οἷ αὐτῶ.

ὥδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι δίω· 215

ὁππότε κεν τούτους κτέωμεν, πατέρ' ἠδὲ καὶ υἱόν,

ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεται, οἷα μενοινᾷς

ἔρδειν ἐν μεγάροις· σῶ δ' αὐτοῦ κράατι τίσεις.

αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῶ,

κτήμαθ', ὁπόσσα τοι ἔστι, τὰ τ' ἐνδοθι καὶ τὰ

θύρηφιν, 220

τοῖσιν Ὀδυσσῆος μεταμίζομεν· οὐδέ τοι νῆας

ζῶειν ἐν μεγάροισιν ἔασομεν, οὐδέ θυγάτρας,

οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστνυ πολεύειν.“

ὣς φάτ', Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
νείκεσεν δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν· 225

„οὐκέτι σοί γ', Ὀδυσσεῦ, μένος ἔμπεδον οὐδέ τις
ἀλκή,

οἷη ὅτ' ἀμφ' Ἑλένη λευκωλένῳ, εὐπατερεῖη
εἰνάετες Τρώεσσιν ἐμάρναο νωλεμές αἰεὶ,
πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δημοτῇτι,
σῇ δ' ἦλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια. 230
πῶς δὴ νῦν, ὅτε σόν γε δόμον καὶ κτήμαθ' ἱκάνεις,
ἅντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι;
ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἴστασο καὶ ἴδε ἔργον,
ὅφρ' εἰδῆς, οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσιν
Μέντωρ Ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν.“ 235

ἦ ῥα καὶ οὐ πῶ πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην,
ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
ἡμὲν Ὀδυσσεὺς ἠδ' υἱοῦ κυδαλίμοιο.
αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
ἔζετ' ἀναΐξασα χελιδόνι εἰκέλῃ ἄντην. 240

b. Alle Freier werden erschlagen. 241—329.

Μνηστήρας δ' ὥτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος
Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων Δημοπτόλεμός τε
Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης Πόλυβός τε δαΐφρων·
οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἀριστοί,
ὅσσοι ἔτ' ἔζωνον περί τε ψυχέων ἐμάχοντο. 245
τοὺς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί.

τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφάουσκων·
„ὦ φίλοι, ἤδη σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
καὶ δὴ οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη κενὰ εὐγμῶτα εἰπὼν,
οἱ δ' οἷοι λείπονται ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσιν. 250

τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίετε δούρατα μακρά,
ἀλλ' ἄγεθ' οἱ ἔξ πρῶτον ἀκοντίσας, αἶ' κέ ποθι
Ζεὺς

δῶη Ὀδυσσῆα βλῆσθαι καὶ κῦδος ἀρέσθαι.

τῶν δ' ἄλλων οὐ κῆδος, ἐπὴν οὗτός γε πέσῃσιν.“

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν, ὥς ἐκέλευεν, 255

ἰέμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη. 256

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δούρατ' ἀλεύαντο μνηστήρων, 260

τοῖς δ' ἄρα μύθων ἤρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

„ὦ φίλοι, ἦδη μὲν κεν ἐγὼν εἵποιμι καὶ ἄμμιν

μνηστήρων ἐς ὄμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν

ἡμέας ἐξεναρίξαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.“

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὄξεα δοῦρα 265

ἅντα τιτυσκόμενοι. Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,

Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἐλατον δὲ συβώτης,

Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ.

οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὁδᾶξ ἔλον ἄσπετον οὐδας,

μνηστήρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε. 270

τοὶ δ' ἄρ' ἐπήϊξαν, νεκύων δ' ἐξ ἔγχε' ἔλοντο.

αὕτις δὲ μνηστήρες ἀκόντισαν ὄξεα δοῦρα

ἰέμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.

τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν εὐσταθέος μεγάροιο

βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν· 275

ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.

Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ

λίγδην, ἄκρην δὲ ρινὸν δηλήσατο χαλκός.

Κτήσιππος δ' Εὐμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ

ῥῆμον ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπέρπτατο, πίπτε δ' ἔραζε. 280

τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην

τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν εὐσταθέος μεγάροιο

257

βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·

ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.

μνηστήρων ἐς ὄμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα.
 ἔνθ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυσσεύς,
 Ἀμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης·
 Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ 285
 βεβλήκει πρὸς στῆθος, ἐπευχόμενος δὲ προσηύδα·

„ὦ Πολυθερσεΐδη φιλοκέρτομε, μή ποτε πάμπαν
 εἰκὼν ἀφραδίας μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσιν
 μῦθον ἐπιτρέψαι, ἐπεὶ ἦ πολὺν φέρτεροί εἰσιν.
 τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήιον, ὃν ποτ' ἔδωκας 290
 ἀντιθέω Ὀδυσῆϊ δόμον κατ' ἀλητεύοντι.“

ἦ ῥα βοῶν ἐλίκων ἐπιβουκόλος· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 οὔτα Δαμαστορίδην αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ.
 Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδην Δειώκριτον οὔτα
 δουρὶ μέσον κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν· 295
 ἥριπε δὲ προηνῆς, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
 δὴ τότε Ἀθηναίη φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέσχεν
 ὑπόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίηθεν.

οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον βόες ὥς ἀγελαῖαι·
 τὰς μὲν τ' αἰόλος οἴστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν 300
 ὥρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.
 οἱ δ' ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι
 ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι θόρῳσιν·

ταὶ μὲν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἵενται,
 οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκὴ 305
 γίγνεται οὐδέ φυγὴ, χαίρουσι δὲ τ' ἀνέρες ἄγρη·
 ὥς ἄρα τοὶ μνηστήρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
 τύπτον ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' αἰκῆς
 κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.

Δειώδης δ' Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων, 310
 καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„γουννοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ, σὺ δέ μ' αἶδεο καί μ'
ἐλέησον·

οὐ γάρ πώ τινά φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
εἰπεῖν οὐδέ τι ρέξαι ἀτάσθαλον, ἀλλὰ καὶ ἄλλους
παύεσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ρέζοι. 315

ἀλλὰ μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἀπὸ χειρὸς ἔχεσθαι·
τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος οὐδὲν ἑοργῶς
κείσομαι, ὥς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.“

τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· 320

„εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὖχεαι εἶναι,
πολλάκι πού μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισιν
τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπένεσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι.
τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα.“ 325

ὥς ἄρα φωνήσας ξίφος εἵλετο χειρὶ παχείῃ
κείμενον, ὃ δ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε
κτεινόμενος· τῷ τὸν γε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσεν.
φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίησιν ἐμίχθη.

5. Gericht über die Hausgenossen. 330—477.

A. Phemios und Medon werden geschont. 330—380.

Τερπιάδης δέ τ' αἰοιδὸς ἀλύσκανε κῆρα μέλαιναν, 330
Φήμιος, ὅς δ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκη.
ἔστη δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
ἄγχι παρ' ὀρσοθύρην· δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριζεν,
ἢ ἐκδὺς μεγάροιο Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν
ἐρκαίου ἵζοιτο τετυγμένον, ἐνθ' ἄρα πολλὰ 335
Λαέρτης Ὀδυσσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηαν,
ἢ γούνων λίσσοιτο προσαῖξας Ὀδυσῆα.

ὥδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
γούνων ἄψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.

ἦτοι δ' φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε 340
μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου,
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαΐξας λάβε γούνων,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„γουννοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ, σὺ δέ μ' αἶδεο καί μ'
ἐλέησον.

αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν 345
πέφνης, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν αἰίδω.

αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἶμας
παντοίας ἐνέφρυσεν· ἔοικα δέ τοι παραείδειν
ὥς τε θεῶ· τῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.

καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἶποι, σὸς φίλος υἱός, 350
ὥς ἐγὼ οὐ τι ἐκὼν ἐς σὸν δόμον, οὐδὲ χατίζων,
πωλεύμην μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας,
ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκη.“

ὥς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ ἱς Τηλεμάχοιο,
αἶψα δ' ἐὼν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα· 355

„ἴσχεο, μηδέ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ.
καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅς τέ μεν αἰεὶ
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο παιδὸς ἐόντος,
εἰ δὴ μή μιν ἔπεφνε Φιλοίτιος ἥῃ συβώτης,
ἥῃ σοὶ ἀντεβόλησεν ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα.“ 360

ὥς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
ἔστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
αἶψα δ' ὑπὸ θρόνου ὤρτο, βοὸς δ' ἀπέδυνε βοείην,
Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαΐξας λάβε γούνων, 365
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμί· σὺ δ' ἴσχεο, εἰπέ δὲ
πατρί,

μή με περισθενέων δηλήσεται ὀξεί χαλκῷ,
ἀνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἳ οἳ ἔκειρον
κτήματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔτιον.“ 370

τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Mehr
frommt gut
als böse han-
deln.

„θάρσει, ἐπεὶ δὴ σ' οὗτος ἐρύσατο καὶ ἐσάωσεν,
ὄφρα γνῶς κατὰ θυμόν, ἀτὰρ εἴπησθα καὶ ἄλλω,
ὥς κακοεργίης εὐεργεσίῃ μέγ' ἀμείνων.

ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων ἔζεσθε θύραζε 375

ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σὺ τε καὶ πολύφημος ἀοιδός,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι, ὅττεό με χρή.“

ὣς φάτο, τὼ δ' ἔξω βήτην μεγάροιο κιόντε.

ἐξέσθην δ' ἄρα τῷ γε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν,
πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδεγμένω αἰεὶ. 380

B. Strafe der Mägde und des Melanthios. 381—477.

Πάπτηγεν δ' Ὀδυσσεύς καθ' ἐὼν δόμον, εἴ τις ἔτ'
ἀνδρῶν

ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.

30. Gleichnis.
Fische auf
dem Sande.

τοὺς δὲ ἶδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσιν
πεπτεῶτας πολλούς, ὥς τ' ἰχθύας, οὓς θ' ἀλιῆες
κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης 385

δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῶ· οἳ δέ τε πάντες
κύμαθ' ἀλὸς ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται·

τῶν μὲν τ' ἥελιος φάεθων ἐξείλετο θυμόν·

ὣς τότε ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.

δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 390

„Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύ-
κλειαν,

ὄφρα ἔπος εἴπωμι, τό μοι καταθύμιόν ἐστιν.“

„ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί,
κινήσας δὲ θύρην προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·

„δεῦρο δὴ ὄρσο, γρηῖν παλαιγενές, ἥ τε γυναικῶν 395
δμῳάων σκοπὸς ἔσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων.

ἔρχεο· κικλήσκει σε πατὴρ ἐμός, ὅφρα τι εἴπῃ.“

ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος,
ᾤξεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων,
βῆ δ' ἴμεν, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν. 400

εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥς τε λέοντα,
ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀργαύλοιο·
πᾶν δ' ἄρα οἱ στήθος τε παρήιά τ' ἀμφοτέρωθεν
αἱματόεντα πέλει, δεινὸς δ' εἰς ὧπα ἰδέσθαι. 405

ὥς Ὀδυσσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεῖν.
ἡ δ' ὥς οὖν νέκυσ' τε καὶ ἄσπετον εἴσιδεν αἶμα,
ἴθυσέν ῥ' ὀλολύξει, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ἔργον·
ἀλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα. 410

„ἐν θυμῷ, γρηῖν, χαῖρε καὶ ἴσχεο μηδ' ὀλόλυξε·
οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι.
τούσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν καὶ σχέτλια ἔργα·
οὐ τινὰ γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὃ τέ σφεας εἰσαφίκοιτο. 415
τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναιῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον,
αἳ τέ μ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλείτιδές εἰσιν.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλῃ τροφὸς Εὐρύκλεια·

„τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω. 420
πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
δμῳαί· τὰς μὲν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,

31. Gleichnis.
Der blutbe-
flechte Löwe.

Schaden-
freude ist
sündig.

εἴρια τέ ξαίνειν καὶ δουλοσύνην ἀνέχεσθαι·
τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
οὔτ' ἐμὲ τίονσαι οὔτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν. 425

Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
σημαίνειν εἶασκεν ἐπὶ δμῳῇσι γυναιξίν.

ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερώια σιγαλόεντα
εἶπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσεν.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· 430

„μή πω τὴν γ' ἐπέγειρε· σὺ δ' ἐνθάδε εἰπὲ
γυναιξίν

ἐλθέμεν, αἵ περ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.“

ὣς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκειν
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.

αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην 435
εἰς ἑ καλεσσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ἄρχετε νῦν νέκυσ φορέειν καὶ ἄνωχθε γυναῖκας·
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὔδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.

αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσησθε, 440
δμῳὰς ἐξαγαγόντες εὐσταθέος μεγάροιο

μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἔρκεος αὐλῆς,
θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰς ὃ κε πασέων
ψυχὰς ἐξαφέλησθε καὶ ἐκλελάθωντ' Ἀφροδίτης,
τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον μίσγοντό τε λάθρη.“ 445

ὣς ἔφαθ', αἱ δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἀπασαι
αἶν' ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
πρῶτα μὲν οὖν νέκυσ φόρεον κατατεθνηῶτας,
καὶ δ' ἄρ' ὕπ' αἰθούσῃ τίθεσαν εὐερκέος αὐλῆς,
ἀλλήλοισιν ἐρείδουσαι. σήμαινε δ' Ὀδυσσεύς 450

αὐτὸς ἐπισπέρχων, ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκη.
 αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
 ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
 αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
 λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο 455

ξῦον· ταὶ δ' ἐφόρεον δμῳαί, τίθεσαν δὲ θύραζε.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
 δμῳὰς δ' ἐξαγαγόντες εὐσταθέος μεγάροιο
 μεσσηγὺς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἔρκεος αὐλῆς
 εἶλεον ἐν στείνει, ὅθεν οὐ πως ἦεν ἀλύξαι. 460

τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν·
 „μὴ μὲν δὴ καθαρῶ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν
 ἐλοίμην

τάων, αἶ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν
 μητέρι θ' ἡμετέρῃ, παρὰ τε μνηστῆρσιν ἱαυον.“

ὥς ἄρ' ἔφη καὶ πεῖσμα νεὸς κυανοπρώροιο 465
 κίονος ἐξάψας μεγάλης περίβαλλε θόλοιο,
 ὑπόσ' ἐπεντανύσας, μὴ τις ποσὶν οὐδας ἵκοιτο.

32. Gleichnis.
 Das Vogel-
 netz.

ὥς δ' ὅτ' ἂν ἦ κίχλαι τανυσίπτεροι ἢ πέλειαι
 ἔρκει ἐνιπλήξωσι, τό θ' ἐστήκη ἐνὶ θάμνῳ,
 αὐλὴν ἐσιέμεναι, στυγερός δ' ὑπεδέξατο κοῖτος, 470
 ὥς αἶ γ' ἐξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
 δειροῇσιν βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἴκτιστα θάνοιεν.
 ἦσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, οὐ τι μάλα
 δῆν.

ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ
 αὐλήν·

τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὐατα νηλεί χαλκῶ 475
 τάμνον, μήδεά τ' ἐξέρυσαν, κυσὶν ὦμά δάσασθαι,
 χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.

6. Odysseus giebt sich den Hausgenossen zu erkennen. 478—501.

Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε
εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον, τετέλεστο δὲ ἔργον·
αὐτὰρ ὃ γε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρύκλειαν· 480

„οἷσε θέειον, γρῆν, κακῶν ἄκος, οἷσε δέ μοι πῦρ,
ὄφρα θειώσω μέγαρον. σὺ δὲ Πηνελόπειαν
ἔλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
πάσας δ' ὄτρυνον δμῶας κατὰ δῶμα νέεσθαι.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια· 485

„ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον ἐμόν, κατὰ μοῖραν
ἔειπες.

ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἴματ' ἐνείκω,
μηδ' οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὦμους
ἔσταθ' ἐνὶ μεγάροισι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴῃ.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· 490

„πῦρ νῦν μοι πρῶτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.“

ὥς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
ἥνεικεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θήιον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.

γρῆν δ' αὖτ' ἀπέβη διὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος 495
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὄτρυνέουσα νέεσθαι·

αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.

αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἡσπάζοντ' Ὀδυσῆα,

καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλὴν τε καὶ ὦμους

χεῖράς τ' αἰνύμεναι· τὸν δὲ γλυκὺς ἥμερος ἦρειν 500

κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς, γίγνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ
πάσας.

Dreiundzwanzigstes Buch.

Ὀδυσσεΐας ψ.

40. Tag (Forts.) und 41. Tag.

Ὀδυσσέως καὶ Πηνελοπείας ἀναγνωρισμός.

7. Der zweite Abend im Hause des Odysseus. 1—299.

A. Eurykleia bringt der Penelopeia Botschaft. 1—84.

Γρῆνυς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσετο καγχαλόωσα,
 δεσποίνῃ ἑρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα·
 γούνατα δ' ἑρρώσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο.
 στῇ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

„ἔγρεο, Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὅφρα ἴδῃαι 5
 ὀφθαλμοῖσι τεοῖσι, τὰ τ' ἔλδαι ἥματα πάντα.
 ἦλθ' Ὀδυσσεὺς καὶ οἶκον ἰκάνεται ὀψέ περ ἐλθών,
 μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγήνορας, οἳ τέ οἱ οἶκον
 κήδεσκον καὶ κτήματ' ἔδον βιόωντό τε παῖδα.“

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 10

„μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν, οἳ τε δύ-
 νανται

ἄφρονα ποιῆσαι καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἐόντα,
 καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
 οἳ σέ περ ἔβλαψαν· πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἦσθα.
 τίπτε με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν 15
 ταῦτα παρὲς ἑρέουσα καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
 ἡδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας;
 οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
 ὦχετ' ἐποπόμενος Κακοῖλιον οὐκ ὀνομαστήν.
 ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι καὶ ἄψ ἔρχευ μεγαρόνδε. 20
 εἰ γάρ τίς μ' ἄλλη γε γυναικῶν, αἳ μοι ἔασιν
 ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἠγγειλε καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνέγειρεν,

τῷ κε τάχα στυγερώς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
αὖτις ἔσω μέγαρον· σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει.“

τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια· 25

„οὐ τί σε λωβεύω, τέκνον φίλον, ἀλλ' ἔτυμόν τοι
ἦλθ' Ὀδυσσεὺς καὶ οἶκον ἰκάνεται, ὥς ἀγορεύω,
ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισιν.

Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ἦδεν ἔνδον ἐόντα,
ἀλλὰ σαοφροσύνησι νοήματα πατρὸς ἔκευθεν, 30
ὄφρ' ἀνδρῶν τίσαιτο βίην ὑπερηνορεόντων.“

ὥς ἔφαθ', ἡ δ' ἐχάρη καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
γρηὶ περιπλέχθη, βλεφάρων δ' ἀπὸ δάκρυον ἤκεν,
καί μιν φωνήσας' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„εἰ δ' ἄγε δὴ μοι, μαῖα φίλη, νημερτὲς ἐνίσπες, 35
εἰ ἔτεδὸν δὴ οἶκον ἰκάνεται, ὥς ἀγορεύεις,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκεν
μοῦνος ἐών, οἳ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.“

τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·

„οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἶον ἄκουσα 40
κτεινομένων· ἡμεῖς δὲ μυχῶ θαλάμων εὐπήκτων
ἤμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι,
πρὶν γ' ὅτε δὴ με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσεν
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι.

εὖρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν 45
ἔστεῶθ'· οἳ δέ μιν ἀμφί, κραταίπεδον οὗδας ἔχοντες,
κείατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν· ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθης.

νῦν δ' οἳ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν 49

ἀθρόοι, αὐτὰρ ὁ δῶμα θειοῦται περικαλλές, 50

πῦρ μέγα κηάμενος, σὲ δέ με προέηκε καλέσσαι.

αἶματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥς τε λέοντα.

ἀλλ' ἔπευ, ὄφρα σφῶι εὐφροσύνης ἐπιβῆτον
 ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε.
 νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται·
 ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφ' ἑστίος, εὖρε δὲ καὶ σὲ 55
 καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἳ πέρ μιν ἔρεζον
 μνηστῆρες, τοὺς πάντας ἐτίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.“

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

„μαῖα φίλη, μή πω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλόωσα.
 οἶσθα γάρ, ὥς κ' ἀσπαστὸς ἐνὶ μεγάροισι φανείη 60
 πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἱέι, τὸν τεκόμεσθα·
 ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὥς ἀγορεύεις,
 ἀλλὰ τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγανούς,
 ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
 οὐ τίνα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, 65
 οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὃ τέ σφεας εἰσαφίκοιτο·
 τῷ δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ὤλεσε τηλοῦ νόστον Ἀχαιῖδος, ὤλετο δ' αὐτός.“

τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·

„τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων, 70
 ἢ πόσιν ἔνδον ἐόντα παρ' ἐσχάρῃ οὐ ποτ' ἔφησθα
 οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος.
 ἀλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἶπω,
 οὐλήν, τήν ποτέ μιν σῶς ἦλασε λευκῷ ὀδόντι.
 τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην, ἔθελον δὲ σοὶ αὐτῇ 75
 εἰπέμεν· ἀλλὰ μ' ἐκεῖνος ἐλὼν ἐπὶ μάστακα χερσὶν
 οὐκ ἔα εἰπέμεναι πολυῖδρείησι νόοιο.

ἀλλ' ἔπευ· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς·
 αἶ' κέν σ' ἐξαπάρω, κτεῖναί μ' οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ.“

τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια· 80

„μαῖα φίλη, χαλεπὸν σε θεῶν αἰγιγενετάων

δῆνεα εἶρουσθαι, μάλα περ πολὺῖδριν ἐοῦσαν·
 ἀλλ' ἐμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμόν, ὄφρα ἴδωμαι
 ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἦδ' ὃς ἐπεφνεν.“

B. Erstes Gespräch der Gatten. 85—110.

Ὡς φραμένη κατέβαιν' ὑπερώια· πολλὰ δέ οἱ κῆρ 85
 ὥρμαιν', ἥ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεεῖνοι,
 ἥ παρστᾶσα κύσειε κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
 ἥ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λάινον οὐδόν,
 ἔζετ' ἐπειτ' Ὀδυσῆος ἐναντίη, ἐν πυρὸς αὐγῇ,
 τοίχου τοῦ ἐτέρου· ὃ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὴν 90
 ἦστο κάτω δρόων ποτιδέγμενος, εἴ τί μιν εἴποι
 ἰφθίμη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.

ἥ δ' ἄνεω δὴν ἦστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἴκανεν·
 ὄψει δ' ἄλλοτε μὲν μιν ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν,
 ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροῖ' εἶματ' ἔχοντα. 95

Τηλέμαχος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

„μῆτερ ἐμή, δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
 τίφθ' οὕτω πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν
 ἐξομένη μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾷς;

οὐ μὲν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ 100
 ἀνδρὸς ἀφεσταίῃ, ὃς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
 ἔλθοι εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν·

σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

„τέκνον ἐμόν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν, 105
 οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος οὐδ' ἐρέεσθαι,
 οὐδ' εἰς ὧπα ἰδέσθαι ἐναντίον. εἰ δ' ἔτεδὸν δὴ
 ἔστ' Ὀδυσσεὺς καὶ οἶκον ἰκάνεται, ἥ μάλα νῶι
 γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λώιον· ἔστι γὰρ ἡμῖν
 σήμαθ', ἃ δὴ καὶ νῶι κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων.“ 110

C. Odysseus ordnet Spiel und Tanz an. 111—152.

Ὡς φάτο, μείδῃσεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„Τηλέμαχ', ἦτοι μητέρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δὲ φράσεται καὶ ἄρειον.
νῦν δ' ὅττι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῖ' εἵματα εἶμαι, 115
τούνεκ' ἀτιμάζει με καὶ οὐ πῶ φησι τὸν εἶναι.

ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ', ὅπως ὅχ' ἄριστα γένηται.
καὶ γάρ τις θ' ἓνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
ὦ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
φεύγει πηούς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν· 120

ἡμεῖς δ' ἔρμα πόλης ἀπέκταμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·

„αὐτὸς ταῦτά γε λεῦσσε, πάτερ φίλε· σὴν γὰρ
ἀρίστην

μῆτιν ἐπ' ἀνθρώπους φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κέ τις τοι 125

ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.“ 126

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· 129

„τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα. 130

πρῶτα μὲν ἄρ' λούσασθε καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,

δμῶας δ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵμαθ' ἐλέσθαι·

αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν

ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,

ὥς κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι ἐκτὸς ἀκούων, 135

ἢ ἂν' ὁδὸν στείχων ἢ οἳ περυναιετάουσιν.

ἡμεῖς δ' ἐμμεμαῶτες ἅμ' ἐψόμεθ', οὐδέ τί φημι 127

ἄλκῃς δευήσεσθαι, ὅση δύναμις γε πάρεστιν.

μὴ πρόσθε κλέος εὐρὺ φόνου κατὰ ἄστυ γένηται
 ἀνδρῶν μνηστήρων, πρὶν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
 ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἐνθα δ' ἔπειτα
 φρασσόμεθ', ὅττι κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξη.“ 140
 ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδὲ
 πίθοντο.

πρῶτα μὲν οὖν λούσαντο καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνας,
 ὥπλισθεν δὲ γυναῖκες· ὁ δ' εἴλετο θεῖος ἀοιδὸς
 φόρμιγγα γλαφυρήν, ἐν δέ σφισιν ἕμερον ὥρσεν
 μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο. 145
 τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περιστεναχίζετο ποσσὶν
 ἀνδρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
 ὣδε δέ τις εἶπεν δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων·

„ἦ μάλα δὴ τις ἔγρημε πολυμνήστην βασίλειαν·
 σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος οὗ κουριδίοιο 150
 εἶρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερές, εἷος ἵκοιτο.“

ὥς ἄρα τις εἶπεν, τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὥς ἐτέτυκτο.

D. Zweites Gespräch der Gatten. 153—296.

a. Das enthüllte Geheimnis. 153—246.

Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
 Εὐρυνόμη ταμίη λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα· 155
 ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος. 163

αὐτὰρ κακῇ κεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος Ἀθήνη 156
 μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· καὶ δὲ κάρητος
 οὐλας ἦκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
 ὥς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνῆρ
 ἰδρὺς, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη 160
 τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
 ὥς μὲν τῷ περιέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.

ἄψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου, ἐνθεν ἀνέστη,
ἀντίον ἧς ἀλόχου καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν· 165

„δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες·
οὐ μὲν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνή τετληότι θυμῷ
ἀνδρὸς ἀφροσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν. 170

ἀλλ' ἄγε μοι, μαῖα, στόρεσον λέχος, ὅφρα καὶ αὐτὸς
λέξομαι· ἧ γὰρ τῇ γε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

„δαιμόνι', οὐτ' ἄρ τι μεγαλίζομαι οὐτ' ἀθερίζω
οὔτε λίην ἄγαμαι· μάλα δ' εὖ οἶδ', οἷος ἔησθα 175
ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.

ἀλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος, Εὐρύκλεια,
ἐκτὸς εὐσταθέος θαλάμου, τὸν ῥ' αὐτὸς ἐποίηιν·
ἐνθα οἱ ἐκθειῖσαι πυκινὸν λέχος ἐμβάλετ' εὐνήν,
κώεα καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.“ 180

ὣς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κεδνὰ ἰδυῖαν·

„ὦ γύναι, ἧ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
τίς δέ μοι ἄλλοσ' ἔθηκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἶη
καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν 185
ρηιδίως ἐθέλων θείῃ ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ·

ἀνδρῶν δ' οὐ κέν τις ζῶδς βροτός, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
ρεῖα μετοχλίσσειεν, ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον, οὐδέ τις ἄλλος.
θάμνος ἔφν τανύφυλλος ἐλαίης ἔρκεος ἐντός, 190
ἀκμηνός, θαλέθων, πάχετος δ' ἦν ἡύτε κίων.

τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον δέμον, ὅφρα τέλεσσα,
πυκνήσιν λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ἔρεψα,

κολλητάς δ' ἐπέθηκα θύρας, πυκινῶς ἀραρυίας.
 καὶ τότε ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης, 195
 κορμὸν δ' ἐκ δίξης προταμῶν ἀμφέξεσα χαλκῷ
 εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνα,
 ἐρμῖν' ἀσκήσας, τέτρηνα δὲ πάντα τερέτρω.
 ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρα τέλεσσα,
 δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἥδ' ἐλέφαντι· 200
 ἐν δ' ἐτάνυσσ' ἱμάντα βοὸς φοίνικι φαιινόν.
 οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφάυσκομαι· οὐδέ τι οἶδα,
 ἥ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι, γύναι, λέχος, ἥέ τις ἦδη
 ἀνδρῶν ἄλλος' ἔθηκε, ταμῶν ὑπο πυθμέν' ἐλαίης.“

ὣς φάτο, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον
 ἦτορ 205

σήματ' ἀναγνούσῃ, τὰ οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
 δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
 δειρῇ βάλλ' Ὀδυσῇ, κάρη δ' ἔκυσ' ἠδὲ προσηύδα·
 „μή μοι, Ὀδυσσεῦ, σκύζευ, ἐπεὶ τὰ περ ἄλλα
 μάλιστα

ἀνθρώπων πέπνυσο· θεοὶ δ' ὤπαζον διζύν, 210
 οἳ νῶιν ἀγάσαντο παρ' ἀλλήλοισι μένοντε
 ἥβης ταρπῆναι καὶ γήραος οὐδὸν ἰκέσθαι.
 αὐτὰρ μὴ νῦν μοι τόδε χῶεο μηδὲ νεμέσσα,
 οὐνεκά σ' οὐ τὸ πρῶτον, ἐπεὶ ἴδον, ὦδ' ἀγάπησα.
 αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν 215
 ἐρρίγει, μή τίς με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
 ἐλθῶν· πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν. 217

οὐδέ κεν Ἀργεῖη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα, 218
 ἀνδρὶ παρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότῃ καὶ εὐνῇ,
 εἰ ἦδη, ὃ μιν αὖτις ἀρήιοι νῆες Ἀχαιῶν 220
 ἀξέμεναι οἰκόνδε φίλῃν ἐς πατρίδ' ἔμελλον.

νῦν δ', ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέα κατέλεξας 225
 εὐνήης ἡμετέρης, ἦν οὐ βροτὸς ἄλλος ὀπώπειν,
 ἀλλ' οἷοι σύ τ' ἐγώ τε, καὶ ἀμφίπολος μία μούνη,
 Ἀκτορίς, ἦν μοι ἔδωκε πατήρ ἔτι δεῦρο κιούση,
 ἣ νῶιν εἶρουτο θύρας πυκινοῦ θαλάμοιο,
 πείθεις δὴ μευ θυμὸν ἀπηνέα περ μάλ' ἐόντα.“ 230

ὥς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἡμέρον ὤρσε γόοιο,
 κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κεδνὰ ἰδυῖαν.

33. Gleichnis.
 Die Schiff-
 brüchigen.

ὥς δ' ὅτ' ἂν ἀσπάσιος γῆ νηχομένοισι φανήη,
 ὣν τε Ποσειδάων εὐεργέα νῆ' ἐνὶ πόντῳ
 ραίση, ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ· 235
 παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἡπειρόνδε
 νηχόμενοι, πολλή δὲ περὶ χροῖ τέτροφεν ἄλμη,
 ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
 ὥς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔην πόσις εἰσοροῶση,
 δειρῆς δ' οὐ πῶ πάμπαν ἀφίετο πήχεε λευκῷ. 240
 καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχὴν σχέθεν, Ἥῳ δ' αὖτε
 ῥύσατ' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, οὐδ' ἔα ἵππους
 ζεύγνυσθ' ὠκύποδας, φάος ἀνθρώποισι φέροντας, 245
 Λάμπον καὶ Φαέθονθ', οἳ τ' Ἥῳ πῶλοι ἄγουσιν.

b. Odys. bereitet Pen. noch auf weitere Wanderungen vor. 247—299.

Καὶ τότε ἄρ' ἦν ἄλοχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

„ὦ γύναι, οὐ γάρ πῶ πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
 ἦλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὀπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται,

τὴν δ' ἦτοι ῥέξαι θεὸς ὤρορε ἔργον ἀεικές· 222
 τὴν δ' ἄτην οὐ πρόσθεν ἑῷ ἐγκάτθετο θυμῷ
 λυγρὴν, ἐξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἵκετο πένθος.

πολλὸς καὶ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι. 250
 ὥς γάρ μοι ψυχὴ μαντεύσατο Τειρεσίαιο
 ἥματι τῷ, ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἴδωσ' εἶσω,
 νόστον ἑταίροισιν διζήμενος ἦδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
 ἀλλ' ἔρχευ, λέκτρονδ' ἴομεν, γύναι, ὄφρα καὶ ἦδη
 ὕπνω ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντε.“ 255

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „εὐνὴ μὲν δὴ σοί γε τότ' ἔσσεται, ὁππότε θυμῷ
 σῷ ἐθέλῃς, ἐπεὶ ἄρ' σε θεοὶ ποίησαν ἰκέσθαι
 οἶκον ἐνκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν·
 ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης καὶ τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ, 260
 εἴπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον, ἐπεὶ καὶ ὀπισθεν, οἶω,
 πεύσομαι, αὐτίκα δ' ἐστὶ δαήμεναι οὐ τι χέρειον.“
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

„δαιμονίη, τί τ' ἄρ' αὖ με μάλ' ὀτρύνουσα κελεύεις
 εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ἐπικεύσω. 265
 οὐ μὲν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
 χαίρω, ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἄνωγεν
 ἐλθεῖν ἐν χείρεσσιν ἔχοντ' εὐήρες ἔρετμόν,
 εἰς ὃ κε τοὺς ἀφίκωμαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
 ἄνδρες, οὐδέ θ' ἄλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ' ἔδουσιν· 270
 οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους,
 οὐδ' εὐήρε' ἔρετμά, τὰ τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
 σῆμα δέ μοι τόδ' ἔειπεν ἀριφραδὲς, οὐδέ σε κεύσω.
 ὁππότε κεν δὴ μοι συμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
 φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὦμῳ, 275
 καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πῆξαντ' ἐκέλευεν ἔρετμόν,
 ἔρξανθ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
 ἄρνειὸν ταῦρόν τε συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,

οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν θ' ἱερὰς ἐκατόμβας
 ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, 280
 πᾶσι μάλ' ἐξείης. θάνατος δέ μοι ἐξ ἄλως αὐτῷ
 ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνη
 γῆραι ὑπο λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
 ὄλβιοι ἔσσονται. τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 285
 „εἰ μὲν δὴ γῆρας γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
 ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσσεσθαι.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 τόφρα δ' ἄρ' Εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς ἔντυον εὐνήν
 ἐσθῆτος μαλακῆς, δαΐδων ὑπο λαμπομενάων. 290
 αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
 γρῆυς μὲν κείουσα πάλιν οἶκόνδε βεβήκειν,
 τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν
 ἐρχομένοισι λέχοσδε δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
 ἐς θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα πάλιν κίεν. οἱ μὲν ἔπειτα 295
 ἀσπάσιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἵκοντο.

αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
 παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκας,
 αὐτοὶ δ' εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.

τῷ δ' ἐπεὶ οὖν φιλόπητος ἑταρπῆτην ἐρατεινῆς, 300
 τερπέσθην μύθοισι, πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντε.
 ἦ μὲν, ὅς' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο δῖα γυναικῶν
 ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' αἰδήλον ὄμιλον,
 οἳ ἔθεν εἵνεκα πολλὰ, βόας καὶ ἵφια μῆλα,
 ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος· 305
 αὐτὰρ ὁ διογενὴς Ὀδυσσεύς, ὅσα κήδε' ἔθηκεν
 ἀνθρώποις ὅσα τ' αὐτὸς διζύσας ἐμόγησεν,
 πάντ' ἔλεγ'· ἦ δ' ἄρ' ἐτέρπετ' ἀκούουσ', οὐδέ οἱ ὕπνος
 πίπτειν ἐπὶ βλεφάροισι, πάρος καταλέξαι ἅπαντα.

ἤρξατο δ', ὥς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα 310
 ἦλθ' ἐς Λωτοφάγων ἀνδρῶν πίειραν ἄρουραν·
 ἦδ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὥς ἀπετίσατο ποινὴν
 ἰφθίμων ἐτάρων, οὓς ἤσθιεν οὐδ' ἐλέαιρεν·
 ἦδ' ὥς Αἴολον ἵκεθ', ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο
 καὶ πέμπ', οὐδέ πω αἶσα φίλην ἐς πατρίδ' ἰκέσθαι 315
 ἦην, ἀλλὰ μιν αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα
 πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν βαρέα στενάχοντα·
 ἦδ' ὥς Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκανε,
 οἳ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ ἐυκνήμιδας ἐταίρους
 πάντας· Ὀδυσσεὺς δ' οἶος ὑπέκφυγε νηὶ μελαίνῃ. 320
 καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε,
 ἦδ' ὥς εἰς Αἶδεω δόμον ἦλυθεν εὐρώεντα,
 ψυχῇ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο,
 νηὶ πολυκλήιδι καὶ εἴσιδε πάντας ἐταίρους
 μητέρα θ', ἥ μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα· 325
 ἦδ' ὥς Σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν,
 ὥς θ' ἵκετο Πλαγκτὰς πέτρας, δεινὴν τε Χάρυβδιν
 Σκύλλην θ', ἣν οὐ πά ποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυξαν·
 ἦδ' ὥς Ἥελίοιο βόας κατέπεφνον ἐταῖροι·
 ἦδ' ὥς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ 330
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἐταῖροι
 πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξεν·
 ὥς θ' ἵκετ' Ὠγυγίην νῆσον νύμφην τε Καλυψώ,
 ἣ δὴ μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
 ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκεν 335
 θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἦματα πάντα,
 ἀλλὰ τοῦ οὐ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ἔπειθεν·
 ἦδ' ὥς ἐς Φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,
 οἳ δὴ μιν περὶ κῆρι θεὸν ὥς τιμήσαντο
 καὶ πέμψαν σὺν νηὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, 340
 χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλλισ ἐσθλῆτά τε δόντες.
 τοῦτ' ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
 λυσιμελὲς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμοῦ.

8. 41. Tag. Odysseus bricht zu Laertes auf. 344—371.

Ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 δππότε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο δν κατὰ θυμὸν 345
 εὐνῆς ἧς ἀλόχου ταρπήμεναι ἠδὲ καὶ ὕπνου,
 αὐτίκ' ἀπ' Ὠκεανοῦ χρυσόθρονον ἠριγένειαν
 ὤρσεν, ἵν' ἀνθρώποισι φόως φέροι. ὤρτο δ' Ὀδυσσεὺς
 εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν·

„ὦ γύναι, ἦδη μὲν πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων 350
 ἀμφοτέρω, σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
 κλαίουσ', αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
 ἰέμενον πεδάασκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης.
 νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἰκόμεθ' εὐνήν,
 κτήματα μὲν, τὰ μοι ἔστι, κομιζέμεν ἐν μεγάροισιν, 355
 μῆλα δ', ἃ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
 πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ληίσσομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
 δώσουσ', εἰς ὃ κε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλους.
 ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἄγρὸν ἔπειμι
 ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὃ μοι πυκινῶς ἀκάχηται· 360
 σοὶ δέ, γύναι, τόδ' ἐπιτέλλω πινυτῇ περ ἐούσῃ —
 αὐτίκα γὰρ φάτις εἴσιν ἅμ' ἡελίῳ ἀνιόντι
 ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν —·
 εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
 ἦσθαι, μηδέ τινα προτιόσσεο μηδ' ἐρέεινε.“ 365

ἥ ῥα καὶ ἀμφ' ὧμοισιν ἐδύσετο τεύχεα καλά,
 ὤρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
 πάντας δ' ἐντε' ἄνωγεν ἀρήια χερσὶν ἐλέσθαι.
 οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν, ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῷ·
 ὦϊξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἦιον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς. 370
 ἦδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα, τοὺς δ' ἄρ' Ἀθήνη
 νυκτὶ κατακρύψασα θοῶς ἐξῆγε πόληος.

Vierundzwanzigstes Buch.

Ὀδυσσεΐας ω.

41. Tag (Forts.). Σπονδαί.

9. Hermes geleitet die Freier ins Totenreich. 1—202.

34. Gleichnis.
Die Fleder-
mäuse.

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
 ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
 καλήν, χρυσεῖην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
 ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
 τῇ δ' ἄγε κινήσας, ταὶ δὲ τρίζουσαι ἔποντο.

5

ὥς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῶ ἄντρου θεσπεσίῳ
 τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσῃσιν
 ὄρμαθου ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλησιν ἔχονται,
 ὥς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἦσαν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν
 Ἑρμείας ἀκάκητα κατ' εὐρώεντα κέλευθα.

10

παρ δ' ἴσαν Ὠκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
 ἠδὲ παρ' ἡελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
 ἦσαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
 ἔνθα τε ναίουσι ψυχαί, εἶδωλα καμόντων.

εὖρον δὲ ψυχὴν Πηληιάδεω Ἀχιλῆος

15

καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
 Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
 τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.

ὥς οἱ μὲν περὶ κεῖνον δμίλεον, ἀγχίμολον δὲ
 ἦλυθ' ἐπι ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο

20

ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσσοι ἅμ' αὐτῷ
 οἴκῳ ἐν Αἰγίσθῳ θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.

τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεε Πηλεΐωνος·

„Ἀτρεΐδη, περὶ μὲν σε φάμεν Διὶ τερπικεραύνῳ
 ἀνδρῶν ἠρώων φίλον ἔμμεναι ἥματα πάντα,

25

οὔνεκα πολλοῖσιν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσεσ
 δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί·
 ἧ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶι παραστήσεσθαι ἔμελλεν
 μοῖρ' ὀλοή, τὴν οὐ τις ἀλεύεται, ὅς κε γένηται.
 ὥς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος, ἧς περ ἄνασσεσ, 30
 δήμῳ ἐνὶ Τρώων θάνατον καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
 τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
 ἠδὲ κε καὶ σῶ παιδὶ μέγα κλέος ἦρα' ὀπίσσω.
 νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίστω θανάτῳ εἵμαρτο ἀλῶναι·
 τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδῃ 35
 „ὄλβιε Πηλέος υἱέ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
 ὅς θάνες ἐν Τροίῃ ἐκὰς Ἄργεος· ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι
 κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι,
 μαρνάμενοι περὶ σείῳ, σὺ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης
 κεῖσο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἵπποσυνάων. 40
 ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἧμαρ ἐμαρνάμεθ'· οὐδέ κε πάμπαν
 παυσάμεθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
 κάτθεμεν ἐν λεχέεσσι, καθήραντες χρόα καλὸν
 ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι· πολλὰ δέ σ' ἀμφὶ 45
 δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοὶ κείροντό τε χαίτας.
 μήτηρ δ' ἐξ ἀλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτης ἀλήϊσιν
 ἀγγελίης αἰούσα· βοή δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρειν
 θεσπεσίη, ὑπὸ δὲ τρόμος ἔλλαβε πάντας Ἀχαιούς.
 καὶ νῦ κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας, 50
 εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλὰ τε εἰδώς,
 Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
 ὃ σφιν ἔν φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 ἴσχεσθ', Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε, κοῦροι Ἀχαιῶν.
 μήτηρ ἐξ ἀλὸς ἦδε σὺν ἀθανάτης ἀλήϊσιν 55

ἔρχεται, οὗ παιδὸς τεθνηότος ἀντιόωσα'.
 ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἔσχοντο φόβου μεγάθυμοι Ἀχαιοί.
 ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος
 οἴκτῳ δλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἶματα ἔσσαν.
 Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὅπῃ καλῇ 60
 θρήνεον. ἔνθα κεν οὐ τιν' ἀδάκρυτόν γε νόησας
 Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε μοῦσα λίγεια.
 ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἡμᾶρ
 κλαίομεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοὶ τ' ἄνθρωποι·
 ὀκτωκαιδεκάτῃ δὲ δόμεν πυρί, πολλὰ δέ σ' ἀμφὶ 65
 μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα καὶ ἔλικας βοῦς.
 καίεο δ' ἐν τ' ἐσθῆτι θεῶν καὶ ἀλείφατι πολλῶ
 καὶ μέλιτι γλυκερῶ· πολλοὶ δ' ἦρωες Ἀχαιοὶ
 τεύχεσιν ἐρρώσαντο πυρὴν πέρι καιομένοιο,
 πεζοὶ θ' ἵππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρειν. 70
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σε φλόξ ἦνυσεν Ἡφαίστοιο,
 ἦ ὦ θεν δὴ τοι λέγομεν λεύκ' ὅστέ', Ἀχιλλεῦ,
 οἴνω ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι. δῶκε δὲ μήτηρ
 χρύσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρον
 φάσκ' ἔμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο. 75
 ἐν τῷ τοι κεῖται λεύκ' ὅστέα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
 μίγδα δὲ Πατρόκλοιο Μενoitιάδαο θανόντος,
 χωρὶς δ' Ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα τῖες ἀπάντων
 τῶν ἄλλων ἐτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
 ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον 80
 χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητῶν
 ἀκτῇ ἐπι προυχούσῃ, ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ,
 ὥς κεν τηλεφανῆς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἶη
 τοῖς, οἳ νῦν γεγάασι καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.
 μήτηρ δ' αἰτήσασα θεοὺς περικαλλέ' ἄεθλα 85

Θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
 ἦδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας
 ἡρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθιμένου βασιλῆος
 ζώννυνταί τε νέοι καὶ ἐπεντύνωνται ἄεθλα·
 ἀλλὰ κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν Θηήσαο θυμῷ, 90
 οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα,
 ἀργυρόπεζα θέτις· μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
 ὥς σὺ μὲν οὐδὲ θανῶν ὄνομ' ὤλεσας, ἀλλὰ τοι αἰεὶ
 πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἔσθλόν, Ἀχιλλεῦ·
 αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ' ἦδος, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσα; 95
 ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
 Αἰγίσθου ὑπὸ χερσὶ καὶ οὐλομένης ἀλόχοιο.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε διάκτορος Ἀργεῖφόντης
 ψυχὰς μνηστήρων κατάγων Ὀδυσῇ δαμέντων. 100
 τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντ' ἰθὺς κίον, ὥς ἐσιδέσθην.
 ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
 παῖδα φίλον Μελανῆος, ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·
 ξεῖνος γάρ οἱ ἔην Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων.
 τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο· 105

„Ἀμφίμεδον, τί παθόντες ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε
 πάντες κεκριμένοι καὶ ὁμήλικες; οὐδέ κεν ἄλλως
 κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
 ἦ ὑμῦ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν
 ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά; 110
 ἦ που ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου
 βοῦς περιταμνομένους ἠδ' οἰῶν πώεα καλά,
 ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενοι ἠδὲ γυναικῶν;
 εἶπέ μοι εἰρομένῳ· ξεῖνος δέ τοι εὐχομαι εἶναι.
 ἦ οὐ μέμνη, ὅτ' ἐκεῖσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ, 115

ὄτρυνέων Ὀδυσῆα σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ
 Ἴλιον εἰς ἅμ' ἔπεςθαι ἐυσσέλμων ἐπὶ νηῶν;
 μηνὶ δ' ἐν οὖλῳ πάντα περήσαμεν εὐρέα πόντον,
 σπινυδῇ παρπεπιθόντες Ὀδυσῆα πολίπορθον.“

τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος· 120
 „μέμνημαι τάδε πάντα, διοτρεφές, ὥς ἀγορεύεις. 122
 σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα πάντα καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
 ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος, οἷον ἐτύχθη.
 μνώμεθ' Ὀδυσσεύος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα· 125
 ἢ δ' οὐτ' ἤρνεϊτο στυγερόν γάμον οὔτε τελεύτα,
 ἡμῖν φραζομένη θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν,
 ἀλλὰ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξεν.
 στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινεν,
 λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν· 130
 „κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
 μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὃ κε φᾶρος
 ἐκτελέσω — μή μοι μεταμῶνια νήματ' ὀληται —
 Δαέρτη ἥρωι ταφήιον, εἰς ὅτε κέν μιν
 μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο, 135
 μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιάδων νεμεσῇσῃ,
 αἶ' κεν ἄτερ σπείρου κῆται πολλὰ κτεατίσσας'.
 ὥς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
 ἐνθα καὶ ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
 νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπεὶ δαΐδας παραθεῖτο. 140
 ὥς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ καὶ ἐπειθεν Ἀχαιοὺς.
 ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὦραι, 142
 καὶ τότε δὴ τις ἔειπε γυναικῶν, ἥ σάφα ἦδη, 144

Ἀτρεΐδῃ κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον, 121

μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἡματα πολλὰ τελέσθη, 143

καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν. 145
 ὥς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
 εὖθ' ἡ φᾶρος ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστόν,
 πλύνασ', ἡελίῳ ἐναλίγκιον ἢ σελήνῃ,
 καὶ τότε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα κακὸς ποθεν ἤγαγε δαίμων
 ἄγροῦ ἐπ' ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης. 150
 ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύος θείοιο,
 ἐκ Πύλου ἡμαθόεντος ἰὼν σὺν νηὶ μελαίνῃ·
 τὼ δὲ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε
 ἵκοντο προτὶ ἄστυ περικλυτόν, ἦτοι Ὀδυσσεὺς
 ὕστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν. 155
 τὸν δὲ συβώτης ἤγε κακὰ χροῖ εἵματ' ἔχοντα,
 πτωχῶ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἢ δὲ γέροντι. 157
 οὐδέ τις ἡμείων δύνατο γνῶναι τὸν ἐόντα, 159
 ἔξαπίνης προφανέντ', οὐδ' οἱ προγενέστεροι ᾔσαν, 160
 ἀλλ' ἔπесίν τε κακοῖσιν ἐνίσσομεν ἢ δὲ βολῆσιν.
 αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν ἐοῖσιν
 βαλλόμενος καὶ ἐνισσόμενος τετληότι θυμῷ·
 ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
 σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα τεύχε' αἰέρας 165
 ἐς θάλαμον κατέθηκε καὶ ἐκλήισεν ὀχῆας·
 αὐτὰρ ὁ ἦν ἄλοχον πολυκερδείησιν ἄνωγεν
 τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον,
 ἡμῖν αἰνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
 οὐδέ τις ἡμείων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο 170
 νευρὴν ἐντανύσαι, πολλὸν δ' ἐπιδευέες ἤμεν.
 ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν Ὀδυσσεύος μέγα τόξον,
 ἔνθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσιν

σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἵματα ἔστο. 158

τόξον μὴ δόμεναι, μηδ' εἰ μάλα πόλλ' ἀγορεύοι·
Τηλέμαχος δέ μιν οἶος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν. 175

αὐτὰρ ὁ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ξηιδίως δ' ἐτάνυσσε βιόν, διὰ δ' ἤκε σιδήρου.
στῇ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, ταχέας δ' ἐκχεύατ' διστοῦς
δεινὸν παπταίνων, βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.

αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίει βέλεα στονόεντα 180
ἅντα τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἐπιπτον.

γνωτὸν δ' ἦν, ὃ ρά τίς σφι θεῶν ἐπιτάρροθος ἦεν·
αὐτίκα γὰρ κατὰ δώματ' ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῶ
κτεῖνον ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικῆς
κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι
θῦεν. 185

ὥς ἡμεῖς, Ἀγάμεμνον, ἀπωλόμεθ', ὣν ἔτι καὶ νῦν
σώματ' ἀκηδέα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος·
οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δώμαθ' ἐκάστου,
οἳ κ' ἀπονίψαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων
κατθέμενοι γοάοιεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.“ 190

τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο·
„ὄλβιε Δαέρταο πάι, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἧ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν.

ὥς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
κούρη Ἰκαρίου· ὥς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος, 195

ἀνδρὸς κουριδίου· τῷ οἱ κλέος οὐ ποτ' ὀλεῖται
ἧς ἀρετῆς, τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν
ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ·

οὐχ ὥς Τυνδαρέου κόρη κακὰ μήσατο ἔργα,
κουρίδιον κτείνασα πόσιν, στυγερὴ δέ τ' ἀοιδὴ 200

ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους, χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὀπασσεν
θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἧ κ' εὐεργὸς ἔησιν.“

10. Odysseus giebt sich seinem Vater Laertes zu erkennen. 203—411.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 ἔστεῳτ' εἰν Αἶδαο δόμοις ὑπὸ κεύθεσι γαίης·
 οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο 205
 καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς
 Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πολλὰ μόγησεν.
 ἔνθα οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέε πάντη,
 ἐν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἵζανον ἠδὲ ἵαυον
 δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἐργάζοντο. 210

ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρῆυς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα
 ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόλης.
 ἔνθ' Ὀδυσσεὺς δμώεσσι καὶ νῆϊ μῦθον ἔειπεν·

„ὕμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐνκτίμενον δόμον εἴσω,
 δεῖπνον δ' αἶψα συῶν ἱερεύσατε, ὅς τις ἄριστος· 215
 αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἡμετέροιο,
 αἶ' κέ μ' ἐπιγνώη καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν,
 ἥέ κεν ἀγνοιῇσι πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.“

ὣς εἰπὼν δμώεσσιν ἀρήια τεύχε' ἔδωκεν.
 οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 220
 ἄσσον ἱέν πολυκάρπου ἁλωῆς πειρητίζων.
 οὐδ' εὗρεν Δολίον, μέγαν ὄρχατον ἐσκαταβαίνων,
 οὐδέ τινα δμῶων οὐδ' νῆων· ἀλλ' ἄρα τοί γε
 αἵμασιὰς λέξοντες ἁλωῆς ἔμμεναι ἔρκος
 ὦχοντ', αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευεν. 225
 τὸν δ' οἶον πατέρ' εὗρεν ἐνκτιμένην ἐν ἁλωῇ
 λιστρεύοντα φυτόν· ῥυπόωντα δὲ ἔστο χιτῶνα,
 ῥαπτόν, ἀεικέλιον, περὶ δὲ κνήμησι βοείας
 κνημῖδας ῥαπτὰς δέδετο, γραπτῶς ἀλεείνων,
 χειρῖδάς τ' ἐπὶ χερσὶ βάτων ἔνεκ'· αὐτὰρ ὑπερθεν 230
 αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πένθος ἀέξων.

τὸν δ' ὥς οὖν ἐνόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
 γῆραι τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,
 στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον εἶβεν.
 μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν 235
 κύσσαι καὶ περιφῦναι ἐὼν πατέρ', ἥδ' ἕκαστα
 εἰπεῖν, ὥς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 ἧ πρώτ' ἐξερέοιτο ἕκαστά τε πειρήσαιο.
 ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
 πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρηθῆναι. 240
 τὰ φρονέων ἰθὺς κίεν αὐτοῦ δῖος Ὀδυσσεύς.
 ἦτοι δ' μὲν κατέχων κεφαλὴν φυτὸν ἀμφελάχαινε·
 τὸν δὲ παριστάμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
 „ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίῃ σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν
 ὄρχατον, ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν, 245
 οὐ φυτόν, οὐ συκῇ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη,
 οὐκ ὄγχνη, οὐ πρασιή τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον.
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἐνθεο θυμῷ·
 αὐτόν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
 λυγρὸν ἔχεις αὐχμεῖς τε κακῶς καὶ ἀεικέα ἔσσαι. 250
 οὐ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ ἔνεκ' οὐ σε κομίζει,
 οὐδέ τί τοι δούλειον ἐπιπρέπει εἰσοράασθαι
 εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆι γὰρ ἀνδρὶ ἔοικας·
 τοιοῦτῳ δὲ ἔοικας, ἐπεὶ λούσαιτο φάγοι τε,
 εὐδέμεναι μαλακῶς· ἦ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων. 255
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
 τεῦ δμῶς εἰς ἀνδρῶν; τεῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύεις;
 καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἐν εἰδῶ,
 εἰ ἐτεόν γ' Ἰθάκην τήνδ' ἰκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
 οὗτος ἀνὴρ νῦν δὴ ξυμβλήμενος ἐνθάδ' ἰόντι, 260
 οὐ τι μάλ' ἀρτίφρων, ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἕκαστα

εἰπεῖν ἦδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὥς ἐρέεινον
 ἄμφι ξείνῳ ἐμῷ, ἥ που ζῶει τε καὶ ἔστιν,
 ἥ ἦδη τέθνηκε καὶ εἰν Αἶδαο δόμοισιν.

ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον· 265

ἄνδρα ποτὲ ξείνισσα φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ
 ἡμετερόνδ' ἐλθόντα, καὶ οὐ πώ τις βροτὸς ἄλλος
 ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα·
 εὐχετο δ' ἐξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφρασκεν
 Λαέρτην Ἀρκεισιάδην πατέρ' ἔμμεναι αὐτῷ. 270

τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶματ' ἄγων ἐν ἐξείνισσα
 ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
 καὶ οἱ δῶρα πόρον ξεινήια, οἷα ἐφύκειν.

χρυσοῦ μὲν οἱ ἔδωκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
 δῶκα δέ οἱ κρητῆρα πανάργυρον, ἀνθεμόεντα, 275
 δώδεκα δ' ἀπλοῖδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
 τόσσα δὲ φάρεα καλά, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας,
 χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας ἀμύμονα ἔργα ἰδυίας,
 τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἠθέλεν αὐτὸς ἐλέσθαι.“

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πατήρ κατὰ δάκρυον εἵβων· 280

„ξεῖν', ἦτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις, ἦν ἐρεεῖνεις,
 ὑβρισταὶ δ' αὐτὴν καὶ ἀτάσθαλοι ἄνδρες ἔχουσιν·
 δῶρα δ' ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο, μυρί' ὀπάζων.
 εἰ γάρ μιν ζῶόν γ' ἐκίχεις Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,
 τῷ κέν σ' εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψεν 285
 καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ· ἥ γὰρ θέμις, ὅς τις ὑπάρξῃ.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
 πόστον δὴ ἔτος ἐστίν, ὅτε ξείνισσας ἐκεῖνον,
 σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν παῖδ' — εἴ ποτ' ἔην γε —
 δύσμορον; ὃν που τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἵης 290
 ἦέ που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἥ ἐπὶ χέρσου

θηροῖ καὶ οἰωνοῖσιν ἔλωρ γένετ'· οὐδέ ἐ μήτηρ
 κλαῦσε περιστείλασα πατήρ θ', οἳ μιν τεκόμεσθα·
 οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος, ἐχέφρων Πηνελόπεια,
 κώκυσ' ἐν λεχέεσσιν ἐὼν πόσιν, ὥς ἐπέφκειν, 295
 ὀφθαλμοὺς καθελοῦσα· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
 καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἐν εἰδῶ·
 τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
 ποῦ τοι νηῦς ἐστήκε θοή, ἥ σ' ἤγαγε δεῦρο
 ἀντιθέους θ' ἐτάρους; ἥ ἔμπορος εἰλήλουθας 300
 νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν;
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

„τοιγὰρ ἐγὼ τοι πάντα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
 εἰμὶ μὲν ἐξ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω,
 υἱὸς Ἀφείδαντος, Πολυπημονίδας ἀνακτος· 305
 αὐτὰρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπήριτος· ἀλλὰ με δαίμων
 πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
 νηῦς δέ μοι ἦδ' ἐστήκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόλης.
 αὐτὰρ Ὀδυσσῆϊ τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐστίν,
 ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης, 310
 δύσμορος· ἥ τέ οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι,
 δεξιοί, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἐκεῖνον,
 χαῖρε δ' ἐκεῖνος ἰὼν· θυμὸς δ' ἔτι νῶιν ἐώλπειν
 μίξεσθαι ξενίῃ ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν.“

ὣς φάτο, τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα· 315
 ἀμφοτέρησι δὲ χερσὶν ἐλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
 χεύατο κακ' κεφαλῆς πολιῆς ἀδινὰ στεναχίζων.
 τοῦ δ' ὠρίνετο θυμός, ἀνὰ ρῖνας δέ οἱ ἦδη
 δριμὺ μένος προύτυψε φίλον πατέρ' εἰσορόωντι.
 κύσσε δέ μιν περιφύς ἐπιάλμενος, ἠδὲ προσηύδα· 320

„κεῖνος μὲν τοι ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ, πάτερ, ὃν σὺ
μεταλλάξ·

ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.

ἀλλ' ἴσχεο κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.

ἐκ γάρ τοι ἐρέω, μάλα δὲ χρή σπενδόμεν ἔμπης·

μνηστῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν 325

λώβην τινύμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.“

τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο φώνησέν τε·

„εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεύς γε, ἐμὸς παῖς, ἐνθάδ' ἱκάνεις,
σῆμά τί μοι νῦν εἶπὲ ἀριφραδές, ὅφρα πεποίθω.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-

σεύς· 330

„οὐλήν μὲν πρῶτον τήνδε φράσαι ὀφθαλμοῖσιν,

τὴν ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι

οἰχόμενον· σὺ δέ με προΐεις καὶ πότνια μήτηρ

ἐς πατέρ' Αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὅφρ' ἂν ἐλοίμην

δῶρα, τὰ δεῦρο μολῶν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν. 335

εἰ δ' ἄγε τοι καὶ δένδρε' εὐκτιμένην κατ' ἄλωήν

εἶπω, ἃ μοί ποτ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ἥτεόν σε ἕκαστα

παιδνὸς ἐών, κατὰ κῆπον ἐπισπόμενος· διὰ δ' αὐτῶν

ἱκνεύμεσθα, σὺ δ' ὠνόμασας καὶ ἔειπες ἕκαστα.

ὄγχνας μοι δῶκας τρεισκαίδεκα καὶ δέκα μηλέας, 340

συκέας τεσσαράκοντ'· ὄρχους δέ μοι ὦδ' ὀνόμηνας

δώσειν πεντήκοντα, διατρύγιος δὲ ἕκαστος

ἦην· ἐνθα δ' ἄνὰ σταφυλαὶ παντοῖαι ἔασιν,

ὁππότε δὴ Διὸς ὦραι ἐπιβρίσειαν ὑπερθεύ.“

ὣς φάτο, τοῦ δ' αὐτοῦ λῦτο γούνατα καὶ φίλον

ἦτορ, 345

σήματ' ἀναγνόντος, τὰ οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.

ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε· τὸν δὲ ποτὶ οἷ

εἶλεν ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
 ἔξαυτις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν· 350

„Ζεῦ πάτερ, ἧ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν
 Ὀλυμπον,
 εἰ ἐτεδὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτισαν.
 νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μὴ τάχα πάντες
 ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακῆσιοι, ἀγγελίας δὲ
 πάντῃ ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολίεσσιν.“ 355

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

„θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
 ἀλλ' ἵομεν προτὶ οἶκον, ὃς δρχάτου ἐγγύθι κεῖται·
 ἐνθα δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
 προύπεμψ', ὥς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.“ 360

ὥς ἄρα φωνήσαντε βάτην πρὸς δώματα καλά.
 οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
 εὖρον Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
 ταμνομένους κρέα πολλὰ κερῶντάς τ' αἶθοπα οἶνον.
 τόφρα δὲ Λαέρτην μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ 365
 ἀμφίπολος Σικελὴ λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν· αὐτὰρ Ἀθήνη
 ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἦλδανε ποιμένι λαῶν,
 μείζονα δ' ἠὲ πάρος καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
 ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ· θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός, 370
 ὥς ἴδεν ἀθανάτοισι θεοῖς ἐναλίγκιον ἄντην·
 καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ὦ πάτερ, ἧ μάλα τίς σε θεῶν αἰειγενετῶν
 εἶδός τε μέγεθός τε ἀμείνονα θῆκεν ἰδέσθαι.“

τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ ῥα· 375

„αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπολλων,
οἷος Νήριον εἶλον, ἐυκτίμενον πολίεθρον,
ἄκτῃν ἠπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
τοῖος ἐὼν τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
τεύχε' ἔχων ὅμοισιν ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν 380
ἄνδρας μνηστῆρας· τῷ κε σφέων γούνατ' ἔλυσσα
πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἐνδον ἰάνθης.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε. 385
ἐνθ' οἱ μὲν δεῖπνῳ ἐπεχείρουν, ἀγχίμολον δὲ
ἦλθ' ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ' υἱεῖς τοῖο γέροντος,
ἐξ ἔργων μογέοντες, ἐπεὶ προμολοῦσα κάλεσσεν
μήτηρ, γρηῦς Σικελή, ἣ σφεας τρέφε καὶ ῥα γέροντα
ἐνδυκέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρψεν. 390
οἱ δ' ὥς οὖν Ὀδυσῆα ἶδον φράσσαντό τε θυμῷ,
ἔσταν ἐνὶ μεγάροισι τεθηπότες· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μειλιχίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν·

„ὦ γέρον, ἴζ' ἐπὶ δεῖπνον, ἀπεκλελάθεςθαι δὲ
θάμβευς·

δηρὸν γὰρ σίτῳ ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες 395
μῖμνομεν ἐν μεγάροις, ὑμέας ποτιδέγμενοι αἰεὶ.“

ὥς ἄρ' ἔφη, Δολίος δ' ἰθὺς κίε χεῖρε πετάσσας
ἀμφοτέρας, Ὀδυσσεὺς δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ἐπὶ
καρπῷ,

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἐλδόμενοισι μάλ' ἡμῖν, 400
οὐδ' ἔτ' ὀιομένοισι, θεοὶ δέ σε ἤγαγον αὐτοί,
οὐλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἐν εἰδῶ,

ἢ ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια
 νοστήσαντά σε δεῦρ', ἣ ἄγγελον ὀτρύνωμεν.“ 405
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

„ὦ γέρον, ἤδη οἶδε· τί σε χρή ταῦτα πένεσθαι;“
 ὥς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἔζετ' ἐυξέστον ἐπὶ δίφρου.
 ὥς δ' αὖτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
 δεικανόωντ' ἐπέεσσι καὶ ἐν χείρεσσι φύοντο, 410
 ἐξείης δ' ἔζοντο παρὰ Δολίον πατέρα σφόν.

11. Der letzte Kampf. Athene stiftet Frieden. 412—548.

Ὡς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο·
 ὅσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ὥχετο πάντη
 μνηστήρων στυγερόν θάνατον καὶ κῆρ' ἐνέπουσα.
 οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς αἰόντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος 415
 μυχμῶ τε στοναχῇ τε δόμων προπάροιθ' Ὀδυσῆος.
 ἐκ δὲ νέκυς οἴκου φόρεον καὶ θάπτον ἕκαστοι,
 τοὺς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἰκόνδε ἕκαστον
 πέμπον ἄγειν ἀλιεῦσι, θοῆς ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες·
 αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ. 420
 αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ἤγερεθεν ὁμηγερέες τε γέγοντο,
 τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνά θ' ἴστατο καὶ μετέειπεν·
 παιδὸς γάρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο,
 Ἄντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς.
 τοῦ δ' γε δάκρυ χέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν· 425
 „ὦ φίλοι, ἣ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὃ γε μήσατ' Ἀχαιοῖς·
 τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων, πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς,
 ὥλεσε μὲν νῆας γλαφυράς, ἀπὸ δ' ὥλεσε λαούς,
 τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὄχ' ἀρίστους.
 ἀλλ' ἄγετε, πρὶν τοῦτον ἢ ἐς Πύλον ὦκα ἰκέσθαι 430
 ἢ καὶ ἐς Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἑπιοί,

ἴομεν· ἢ καὶ ἔπειτα κατηφές ἐσσόμεθ' αἰεὶ·
 λώβη γὰρ τάδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
 εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
 τισόμεθ'· οὐκ ἂν ἐμοὶ γε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γένοιτο 435
 ζώμεν, ἀλλὰ τάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείην.
 ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι περαιοθέντες ἐκεῖνοι.“

ὣς φάτο δάκρυ χέων, οἴκτος δ' ἔλε πάντας
 Ἀχαιοὺς.

ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μέδων καὶ θεῖος ἀοιδὸς
 ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεὶ σφρας ὕπνος ἀνῆκεν· 440
 ἔσταν δ' ἐν μέσσοισι, τάφος δ' ἔλεν ἄνδρα ἕκαστον.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
 „κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι· οὐ γὰρ Ὀδυσ-
 σεὺς

ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδε μήσατο ἔργα·
 αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς δ' Ὀδυσῆϊ 445
 ἐγγύθεν ἐστήκει καὶ Μέντορι πάντα ἐφύκειν·
 ἀθάνατος δὲ θεὸς τοτὲ μὲν προπάροιθ' Ὀδυσῆος
 φαίνετο θαρσύνων, τοτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
 θῦνε κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἐπιπτον.“

ὣς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος
 ἤρειν. 450

τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρον ἥρως Ἀλιθέρης
 Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἶος ὄρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
 ὃ σφιν ἐν φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 „κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅτι κεν εἴπω.
 ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γέγοντο· 455
 οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ Μέντορι, ποιμένι λαῶν,
 ὑμετέρους παῖδας καταπαυέμεν ἀφροσυνάων,
 οἳ μέγα ἔργον ἔρεζον ἀτασθαλίῃσι κακῇσιν,

κτῆματα κείροντες καὶ ἀτιμάζοντες ἄκοιτιν
 ἀνδρὸς ἀριστῆος· τὸν δ' οὐκέτι φάντο νέεσθαι. 460
 καὶ νῦν ὧδε γένοιτο· πίθεσθέ μοι, ὥς ἀγορεύω·
 μὴ ἴομεν, μὴ πού τις ἐπίσπαστον κακὸν εὕρη.“

ὧς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρ' ἀνήξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ
 ἡμίσεων πλείους· τοὶ δ' ἀθρόοι αὐτόθι μίμνον·
 οὐ γάρ σφιν ἄδε μῦθος ἐνὶ φρεσίν, ἀλλ' Εὐπείθει 465
 πείθοντ'· αἶψα δ' ἔπειτ' ἐπὶ τεύχεα ἔσσεύοντο.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔσσαντο περὶ χροῖ νώροπα χαλκόν,
 ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρυχόροιο.
 τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἠγήσατο νηπιέησιν·
 φῆ δ' ὃ γε τίσεσθαι παιδὸς φόνον, οὐδ' ἄρ'
 ἔμελλεν 470

ἄψ ἀπονοστήσειν, ἀλλ' αὐτοῦ πότμον ἐφύπειν.
 αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζῆνα Κρονίωνα προσηύδα·
 „ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
 εἰπέ μοι εἰρομένη· τί νύ τοι νόος ἐνδοθι κεύθει;
 ἧ προτέρω πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν 475
 τεύξεις, ἧ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα;“
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
 Ζεὺς·

„τέκνον ἐμόν, τί με ταῦτα διείρεαι ἡδὲ μεταλλάς;
 οὐ γάρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτῇ,
 ὥς ἦτοι κείνους Ὀδυσσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών; 480
 ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω τέ τοι, ὥς ἐπέοικεν.
 ἐπεὶ δὴ μνηστῆρας ἐτίσατο δῖος Ὀδυσσεύς,
 ὄρκια πιστὰ ταμόντες ὁ μὲν βασιλευέτω αἰεὶ,
 ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
 ἔκλησιν θέωμεν· τοὶ δ' ἀλλήλους φιλέοντων 485
 ὥς τὸ πάρος, πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔστω.“

ὥς εἰπὼν ὥτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην,
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων αἶξασα.

οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἔντο,
τοῖς δ' ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσ-
σεύς· 490

„ἐξελθὼν τις ἴδοι, μὴ δὴ σχεδὸν ὥσι κιόντες.“
ὥς ἔφατ', ἐκ δ' υἱὸς Δολίου κίεν, ὥς ἐκέλευεν·
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, τοὺς δὲ σχεδὸν εἴσιδε
πάντας·

αἶψα δ' Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„οἶδε δὴ ἐγγὺς ἔασ'· ἀλλ' ὀπλιζώμεθα θᾶσσον.“ 495
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ὤρνυντο καὶ ἐν τεύχεσσι δύνοντο,
τέσσαρες ἄμφ' Ὀδυσῆ', ἐξ δ' υἱεῖς οἱ Δολίοιο·
ἐν δ' ἄρα Λαέρτης Δολίος τ' ἐς τεύχε' ἔδυνον,
καὶ πολιοὶ περ ἐόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισταί.
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ἔσσαντο περὶ χροῖ νώροπα χαλκόν, 500
ῶϊξάν ῥα θύρας, ἐκ δ' ἦιον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν
Ἀθήνη

Μέντορι εἰδομένην ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
αἶψα δὲ Τηλέμαχον προσεφώνεεν, ὃν φίλον υἱόν· 505
„Τηλέμαχ', ἦδη μὲν τόδε γ' εἴσεαι αὐτὸς ἐπελθὼν,
ἀνδρῶν μαρναμένων ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,
μή τι καταισχύνειν πατέρων γένος, οἷ τὸ πάρος περ
ἀλκῇ τ' ἠγορέῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦνδ'· 510
„ὄψαι, αἶ κ' ἐθέλῃσθα, πάτερ φίλε, τῷδ' ἐπὶ
θυμῷ

οὐ τι καταισχύνοντα τεδὸν γένος, ὥς ἀγορεύεις.“

ὥς φάτο, Λαέρτης δ' ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπεν·
 „τίς νύ μοι ἡμέρη ἦδε, θεοὶ φίλοι· ἦ μάλα χαίρω.
 υἱὸς θ' υἱωνός τ' ἀρετῆς πέρι δῆριν ἔχουσιν.“ 515

τὸν δὲ παρισταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „ὦ Ἀρκεisiaῖδη, πάντων πολὺ φίλταθ' ἐταίρων,
 εὐξάμενος κούρη γλαυκώπιδι καὶ Διὶ πατρί,
 αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.“

ὥς φάτο, καὶ ῥ' ἔμπνευσε μένος μέγα Παλλὰς
 Ἀθήνη· 520

εὐξάμενος δ' ἄρ' ἔπειτα Διὸς κούρη μέγαλοιο,
 αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
 καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος διὰ χαλκοπαρήου.
 ἦ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἷσατο χαλκός·
 δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. 525

ἐν δ' ἔπεσον προμάχοις Ὀδυσσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός,
 τύπτον δὲ ξίφεσιν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
 καὶ νύ κε δὴ πάντας ὄλεσαν καὶ θῆκαν ἀνόστους,
 εἰ μὴ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
 ἦυσεν φωνῇ, κατὰ δ' ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα· 530

„ἴσχεσθε πτολέμου, Ἰθακήσιοι, ἀργαλέοιο,
 ὥς κεν ἀναιμωτὶ γε διακρινθεῖτε τάχιστα.“

ὥς φάτ' Ἀθηναίη, τοὺς δὲ χλωρὸν δέος εἶλεν.
 τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα,
 πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πῖπτε, θεᾶς ὅπα φωνησάσης· 535
 πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο λιλαιόμενοι βιότοιο.

σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 οἴμησεν δὲ ἀλεῖς ὥς τ' αἰετὸς ὑψιπετήεις.
 καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει πολόεντα κεραυνόν,
 καδ' δ' ἔπεσε πρόσθε γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης. 540
 δὴ τότε Ὀδυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·

„διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἴσχεο, παῦε δὲ νεῖκος δμοίου πολέμοιο,
μή πῶς τοι Κρονίδης κεχολώσεται εὐρύοπα Ζεύς.“

ὥς φάτ' Ἀθηναίη, ὃ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ. 545
ὄρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Μέντορι εἰδομένη ἤμην δέμας ἥδ' αὖδ' αὐδήν.

I. Register der Personennamen.

A.

Ἀγαμέμνονέη ἄλοχος vgl. *Κλυταιμνήστρη*.

Ἀγαμέμνονίδης vgl. *Ὀρέστης*.

Ἀγαμέμνων, Urenkel des Tantalos, Enkel des Pelops, Sohn des Atreus, Bruder des Menelaos, Gemahl der Klytaimnestre, Vater des Orestes, von Aigisthos erschlagen. — 1, 35; 3, 143. 156. 164. 193. 234. 248. 268. 277. 304; 4, 532. 536. 584; 8, 77; 9, 263; 11, 168. 387. 397. 463; 13, 383; 14, 70. 117. 497; 24, 20. 24. 35. 102. 105. 186. 191.

Ἀγέλαος (*Ἀγέλεως*), Sohn des Damastor, ein Freier, von Odysseus getötet. — 20, 321. 339; 22, 131. 136. 212. 241. 247. 327.

Ἀγχίαλος. I. Ein Phaiek. — 8, 112. — II. Der Vater des Taphierfürsten Mentos. — 1, 180. 418.

Ἀδρήστη, eine Dienerin der Helene. — 4, 123.

Ἀηδών, Tochter des Pandareos, Gemahlin des Zethos in Thebe, Mutter des Itylos. — 19, 518.

Ἀθηναίη (*Ἀθήνη, Παλλάς, Ατρυτώνη, Τριτογένεια*), Tochter des Zeus, am Triton geboren, führt die Aegis, wird mit Zeus und Apollon zugleich angerufen, Beschützerin des Odysseus. — 1, 44. 80. 118. 125. 156. 178. 221. 252. 314. 319. 327. 364. 444; 2, 12. 116. 261. 268. 296. 382. 393. 399. 415. 416. 420; 3, 12. 13. 25. 29. 42. 52. 76. 145. 218. 222. 229. 330. 343. 356. 371. 378. 385. 393. 419. 435. 445; 4, 289. 341. 502. 752. 761. 762. 795. 828; 5, 5. 108. 382. 427. 437. 491; 6, 2. 13. 24. 41. 112. 139. 229. 233. 291. 322. 324. 328; 7, 14. 19. 27. 37. 40. 47. 78. 110. 140. 311; 8, 7. 18. 193. 493. 520; 9, 317; 11, 547. 626; 13, 121. 190. 221. 236. 252. 287. 300. 329. 361. 371. 374. 392. 420. 429; 14, 2. 216; 15, 1. 9. 222. 292; 16, 155. 166. 172. 207. 233. 260. 282. 298. 451. 454; 17, 63. 132. 360;

18, 69. 155. 158. 187. 235. 346; 19, 2. 33. 52. 479. 604; 20, 30. 44. 72. 284. 345; 21, 1. 358; 22, 205. 210. 224. 256. 273. 297; 23, 156. 160. 242. 344. 371; 24, 367. 376. 472. 487. 502. 516. 520. 529. 533. 541. 545. 547.

Αἰακίδης vgl. *Ἀχιλλεύς*.

Αἶας. I. Sohn des Oileus, von Poseidaon an den Gyraiischen Klippen getötet. — 4, 499. 509. — II. Sohn des Telamon aus Salamis, tötet sich vor Ilios. — 3, 109; 11, 469. 543. 550. 553; 24, 17.

Αἰγισθος, Sohn des Thyestes, Verführer der Klytaimnestre, Mörder des Agamemnon, von Orestes getötet. — 1, 29. 35. 42. 300; 3, 194. 198. 235. 250. 256. 303. 308. 310; 4, 518. 525. 529; 11, 389. 409; 24, 22. 97.

Αἰγύπτιος, ein Ithakesier, Vater des Antiphos, der mit Odysseus nach Ilios zog, und des Freiers Eurynomos. — 2, 15.

Ἄϊδης (*Ἄϊς*), der Gott im Reiche der Abgeschiedenen, *νέρθε γῆς* 11, 302. — 3, 410; 4, 834; 6, 11; 9, 524; 10, 175. 491. 502. 512. 534. 560. 564; 11, 47. 65. 69. 150. 164. 211. 277. 425. 475. 535. 571. 625. 627; 12, 17. 21. 383; 14, 156. 208; 15, 350; 20, 208; 23, 252. 322; 24, 204. 264.

Αἰήτης, Sohn des Helios und der Perse, einer Tochter des Okeanos. — 10, 137; 12, 70.

Αἴθων vgl. *Ὀδυσσεύς*.

Αἰολίδης vgl. *Κρηθεύς*.

Αἴολος, Sohn des Hippotes, der Windwart auf der Insel Aiolie, Vater des Kretheus. — 10, 2. 36. 44. 60; 23, 314.

Ἄϊρος vgl. *Ἴρος*.

Αἴσων, Sohn des Kretheus und der Tyro, Vater des Ieson, König in Iaolkos. — 11, 259.

Ἀκαστος, König von Dulichion. — 14, 336.

Ἀκρόνεως, ein Phaiek am Hofe des Alkinoos. — 8, 111.

Ἀκτορίς vgl. *Εὐρυνόμη*.

Ἀλέκτωρ, aus Sparte, dessen Tochter dem Megapenthes, einem Sohn des Menelaos von einer Sklavin, vermählt wird. — 4, 10.

Ἀλιθέρης, Sohn des Mastor, ein Freund des Odysseus und Seher auf Ithake. — 2, 157. 158. 253; 17, 68; 24, 451. 452.

Ἄλιος, ein Sohn des Alkinoos. — 8, 119. 370.

Ἀλκάνδρη, Gemahlin des Polybos im ägyptischen Thebe. — 4, 126.

Ἀλκιμίδης vgl. *Μέντωρ*.

Ἀλκίνοος, Sohn des Nausithoos, Oheim und Gemahl der Arete, Vater der Nausikaa und ihrer fünf Brüder, König der Phaieken auf Scherie. — 6, 12. 17. 139. 196. 213. 299. 302; 7, 10. 23. 55. 63. 66. 70. 82. 85. 93. 132. 141. 159. 167. 178. 185. 208. 231. 298. 308. 332. 346; 8, 2. 4. 8. 13. 25. 56. 59. 94. 118. 130. 132. 143. 235. 256. 370. 381. 382. 385. 401. 418. 419. 421. 423. 464. 469. 533; 9, 2; 11, 346. 347. 355. 362. 378; 13, 3. 16. 20. 23. 24. 37. 38. 49. 62. 64. 171.

Ἀλκίππη, eine Dienerin der Helene. — 4, 124.

Ἀλκμάων, Sohn des Amphiaraios und der Eriphyle. — 15, 248.

Ἀλκμήνη, Gemahlin des Amphitryon in Thebe, Mutter des Herakles vom Zeus. — 2, 120; 11, 266.

Ἀλοσύδνη vgl. *Ἀμφιτρίτη*.

Ἀλφειός, Flufsgott in Elis, durch Orsilochos Großvater des Diokles von Phērai. — 3, 489; 15, 187.

Ἀλωεύς, Sohn des Poseidaon, Gemahl der Iphimedeia, Vater des Otos und Ephialtes. — 11, 305.

Ἀμνθάων, Sohn des Kretheus und der Tyro, Bruder des Aison und Pheres. — 11, 259.

Ἀμφιάλος, der beste Springer bei den Phaieken. — 8, 114. 128.

Ἀμφιάραος, Sohn des Oïkles, König und Seher in Argos, Gemahl der Eriphyle. — 15, 244. 253.

Ἀμφιθέη, Gattin des Autolykos, durch ihre Tochter Antikleia Großmutter des Odysseus. — 19, 416.

Ἀμφίλοχος, Sohn des Amphiaraios. — 15, 248.

Ἀμφιμέδων, des Melaneus Sohn und des Agamemnon Gastfreund, ein Freier, den Telemachos tötet. — 22, 242. 277. 284; 24, 103. 106. 120.

Ἀμφίνομος, Sohn des Nisos aus Dulichion, der besonnenste und wackerste unter den Freiern. — 16, 351. 394. 406; 18, 119. 125. 395. 412. 424; 20, 244. 247; 22, 89. 96.

Ἀμφιτρίτη (*Ἀλοσύδνη*), die Meergöttin und die Meerestochter, Pflegerin der Meerungeheuer. — 3, 91; 4, 404; 5, 422; 12, 60. 97.

Ἀμφιτρούων, Gemahl der Alkmene, der Mutter des Herakles. — 11, 266. 270.

Ἀμφίων. I. Sohn des Iasos, Vater der Chloris, die durch Vermählung mit Neleus Mutter Nestors wurde, König in Orchomenos. — 11, 283. — II. Sohn des Zeus und

der Antiope, mit seinem Bruder Zethos Gründer von Thebe.
— 11, 262.

Ἀναβησίνεως, ein Phaiek am Hof des Alkinoos. — 8, 113.

Ἀνδραίμων, König der Aitoler, Vater des Thoas. —
14, 499.

Ἀντίκλεια, Tochter des Autolykos, Gemahlin des Laertes,
Mutter des Odysseus, die nach seiner Abfahrt nach Ilios
starb. — 11, 85.

Ἀντικλος, ein Hellene, der sich mit Odysseus im hölzernen
Rosse befand. — 4, 286.

Ἀντίλοχος, Nestors Sohn, fällt vor Ilios von Memnons, des
Aithiopenkönigs, Hand, Freund des Achilleus und Patroklos.
— 3, 112; 4, 87. 202; 11, 468; 24, 16. 78.

Ἀντίνοος, des Eupheithes Sohn, neben Eurymachos als *ἀρχὸς
μνηστήρων* bezeichnet. — 1, 383. 389; 2, 84. 130. 301.
310. 321; 4, 628. 631. 632. 641. 660. 773; 16, 363. 417.
418; 17, 374. 381. 394. 396. 397. 405. 414. 445. 458. 464.
473. 476. 477. 483. 500; 18, 34. 42. 50. 65. 78. 118. 284.
290. 292; 20, 270. 275; 21, 84. 140. 143. 167. 186. 256.
269. 277. 287. 312; 22, 8. 49; 24, 179. 424.

Ἀντιόπη, Tochter der Asopos, Mutter des Amphion und
Zethos. — 11, 260.

Ἀντιφάτης. I. Der riesenhafte König der Laistrygonen. —
10, 106. 114. 199. — II. Sohn des Melampus, Vater des
Oïkles, Großvater des Amphiaraos. — 15, 242. 243.

Ἀντιφος. I. Sohn des Aigyptios auf Ithake, Begleiter des
Odysseus, der durch Polyphemos seinen Tod fand. — 2, 19.
— II. Ein alter Freund des Odysseus auf Ithake, als
solcher in Gemeinschaft mit Mentor und Halitherses er-
wähnt. — 17, 68.

Ἀπόλλων, Sohn des Zeus und der Leto, auch *Ἥλιος*, *Ἡέλιος*,
Φοῖβος, *Ὑπερίων*, und *Ὑπεριονίδης* genannt; er ist auf
Delos geboren, hat in Ithake einen Hain und wird in
der Regel mit Zeus und Athene zusammen angerufen.
Er ist der Gott des Lichtes und der Weissagung, Vater
des Aietes und der Kirke, der Phaethusa und Lampetie,
welche die Hütnerinnen seiner Rinder auf Thrinakie sind.
— 1, 8. 24; 3, 1. 279; 4, 341; 6, 162; 7, 64. 311;
8, 79. 227. 271. 302. 323. 334. 339. 488; 9, 58. 198, 201;
10, 138; 11, 16. 109; 12, 4. 128. 133. 176. 263. 269. 274.
323. 343. 346. 353. 374. 385. 398. 15, 245. 252. 410. 526;

17, 132. 251. 494; 18, 235; 19, 86. 276. 433. 441; 20, 278;
21, 267. 338. 364; 22, 7. 388; 23, 329; 24, 12. 376.

Ἀργεῖφόντης vgl. *Ἑρμείας*.

Ἄργος, der Hund des Odysseus. — 17, 292. 300. 326.

Ἄργώ, das Schiff, auf dem Jeson zum Aietes fuhr. — 12, 70.

Ἄρης, der Kriegsgott. — 8, 115. 267. 276. 285. 309. 330.
345. 353. 355. 518; 11, 537; 14, 216; 16, 269; 20, 50.

Ἀρήτη, Tochter des Rhexenor, Nichte und Gemahlin des
Alkinoos auf Scherie. — 7, 54. 66. 141. 142. 166. 231.
233. 335; 8, 423. 433. 438; 11, 335; 13, 57. 66.

Ἀρητιάδης vgl. *Νῆσος*.

Ἀρητος, ein Sohn Nestors. — 3, 414. 440.

Ἀριάδνη, des Minos Tochter, die Theseus entführt. — 11, 321.

Ἀρχεισιάδης vgl. *Λαέρτης*.

Ἀρκείσιος, Vater des Laertes, der sein einziger Sohn ist.
— 14, 182; 16, 118.

Ἄρκτος, ἡ, die Bärin, Sternbild des großen Bären. — 5, 273.

Ἀρναῖος vgl. *Ἴρος*.

Ἄρτεμις, Tochter des Zeus und der Leto, Schwester Apolls,
die jungfräuliche Jägerin. — 4, 122; 5, 123; 6, 102. 151;
11, 172. 324; 15, 410. 478; 17, 37; 18, 202; 19, 54; 20, 60.
61. 71. 80.

Ἀρύβας, ein Sidonier, dessen Tochter den jungen Eumaios
entführt. — 15, 426.

Ἀσφαλίων, ein Diener des Menelaos. — 4, 216.

Ἀσωπός, Flusgott in Boiotien; seine Tochter Antiope ge-
biert dem Zeus den Amphion und Zethos, die Gründer
Thebes. — 11, 260.

Ἄτλας, Vater der Kalypso. — 1, 52; 7, 245.

Ἀτρεΐδης vgl. *Ἀγαμέμνων* und *Μενέλαος*.

Ἀτρεΐδαι, das Brüderpaar Agamemnon und Menelaos. —
3, 136; 5, 307; 17, 104; 19, 183.

Ἀτρεΰς, Vater der Atreiden. — 4, 462. 543; 11, 436.

Ἀτρυτώνη vgl. *Ἀθήνη*.

Ἀυτόλυκος, durch seine Tochter Antikleia Großvater des
Odysseus, der von ihm seinen Namen bekommt. — 11, 85;
19, 394. 399. 403. 405. 414. 418. 430. 437. 455. 459. 466;
21, 220; 24, 334.

Ἀύτονόη, eine Dienerin der Penelopeia. — 18, 182.

Ἀφείδας, ein von Odysseus erdichteter Name eines Mannes,
den er dem Laertes gegenüber für seinen Vater ausgiebt,
Sohn des Polypemon. — 24, 305.

Ἀφροδίτη, Zeus Tochter, nach dem Ort ihrer Verehrung auch *Κυθέρεια* genannt, die treulose Gemahlin des Hephaistos, die Göttin der Liebe. — 4, 14. 261; 8, 267. 288. 308. 337. 342. 362; 17, 37; 18, 193; 19, 54; 20, 68. 73; 22, 444.

Ἀχιλλεύς, des Peleus und der Meergöttin Thetis Sohn, Enkel des Aiakos, König der Myrmidonen. — 3, 106. 109. 189; 4, 5; 5, 310; 8, 75; 11, 467. 470. 471. 478. 482. 486. 538. 546. 551. 557; 24, 15. 18. 23. 36. 72. 76. 94.

B.

Βοηθοίδης vgl. *Ἑτewνεύς*.

Βορέης, der gefürchtete Gott des Nordsturms. — 5, 296. 328. 331. 385; 9, 67. 81; 10, 507; 13, 110; 14, 253. 299. 475. 533; 19, 200.

Βοώτης, das Sternbild des Bärenführers. — 5, 272.

Γ.

Γαῖα, die Erde als Gottheit gedacht, Mutter des Erechtheus und des Tityos. — 11, 576.

Γαῖήιος υἱός vgl. *Τιτυός*.

Γερήνιος vgl. *Νέστωρ*.

Γοργεῖη κιφαλή, ein grauenerregendes Ungeheuer im Totenreich. — 11, 634.

Δ.

Δαμαστορίδης vgl. *Ἀγέλαος*.

Δευκαλίων, Sohn des Minos auf Kreta, Vater des Idomeneus. — 19, 180. 181.

Δηίφοβος, ein Sohn des Priamos, vielleicht der Helene Gatte nach Paris Tode. — 4, 276; 8, 517.

Δημήτηρ, die Göttin des Ackerbaues. — 5, 125.

Δημόδοκος, der blinde Sänger am Hofe des Alkinoos. — 8, 44. 106. 254. 262. 472. 478. 483. 486. 487. 537; 13, 28.

Δημοπτόλεμος, ein Freier, den Odysseus tötet. — 22, 242. 266.

Διοκλῆς, Sohn des Orsilochos, Enkel des Alpheios, Besitzer von Phērai. — 3, 488; 15, 186.

Διομήδης, des Tydeus Sohn aus Argos. — 3, 181; 4, 280.

Διώνυσος vgl. *Διώνυσος*.

Διώνυσος, der Gott des Weinbaues. — 11, 325; 24, 74.

Δμήτωρ, Sohn des Jasos auf Kypros. — 17, 443.

Δολίος. I. Der Gärtner der Penelopeia, den ihr Vater bei

ihrer Verheirathung ihr mitgegeben, Vater des Ziegenhirten Melanthios und seiner Schwester Melantho. — 4, 735; 17, 212; 18, 322; 22, 159. — II. Der Hausvogt des Laertes, der mit seiner Gattin und sechs Söhnen dessen Gut bestellt. — 24, 222. 387. 397. 409. 411. 492. 497. 498. *Δύμας*, ein Phaiek, dessen Tochter der Nausikaa befreundet ist. — 6, 22.

E.

Εἰδοθῆη, Tochter des Proteus, die Retterin des Menelaos. — 4, 366.

Εἰλείθυια, Tochter der Here, Geburtsgöttin. — 19, 188.

Ἐλατος, ein Freier, den Eumaios tötet. — 22, 267.

Ἐλατρεύς, ein Phaiek, trefflicher Diskoswerfer. — 8, 111. 129.

Ἐλένη, Tochter des Zeus und der Lede, Gattin des Menelaos, Mutter der Hermione, die ihr einziges Kind bleibt; von Paris entführt wird sie die Ursache des Kriegs um Ilios. Nach Paris Tode wird sie vielleicht dem Deiphobos vermählt. — 4, 12. 121. 130. 184. 219. 296. 305. 569; 11, 438; 14, 68; 15, 58. 100. 104. 106. 123. 171; 17, 118; 22, 227; 23, 218.

Ἐλπήνωρ, des Odysseus jüngster Gefährte, der auf Aiaie den Tod fand. — 10, 552; 11, 51. 57; 12, 10.

Ἐνιπεύς, Flufsgott in Phthiotis, von Tyro geliebt. — 11, 238. 240.

Ἐπειός, des Panopeus Sohn, Erbauer des hölzernen Rosses. — 8, 498; 11, 523.

Ἐπήριτος vgl. *Ὀδυσσεύς*.

Ἐπικάστη, des Oidipus Mutter, später Iokaste, Königin von Thebe. — 11, 271.

Ἐρετμεύς, ein Phaiek am Hofe des Alkinoos. — 8, 112.

Ἐρεχθεύς, der Gaie Sohn, von Athene erzogen. — 7, 81.

Ἐρινύς. Die Erinyen sind Strafgeister, die den Fluch der Eltern an undankbaren Kindern vollziehen, den Übermütigen in Verblendung stürzen. — 2, 135; 11, 280; 15, 234; 17, 475; 20, 78.

Ἐριφύλη, Gemahlin des Amphiaraios. — 11, 326.

Ἑρμείας, *Ἑρμῆς*, Sohn des Zeus, der Götterbote, führt den tötenden, aber auch belebenden Blitzstrahl als Stab (*ἀσγαιφόντης*); *Κυλλήνιος* wird er vom Gebirge *Κυλλήνη* in Arkadien genannt, das seine Geburtsstätte ist. — 1, 38. 42. 84; 5, 28. 29. 43. 49. 54. 75. 85. 87. 94. 145. 148. 196; 7, 137;

8, 323. 334. 335. 338; 10, 277. 302. 307. 331; 11, 626; 12, 390; 14, 435; 15, 319; 19, 397; 24, 1. 10. 99.

Ἑρμιόνη, einzige Tochter der Helene. — 4, 14.

Ἑτεόκητες, die Ureinwohner von Kreta. — 19, 176.

Ἑτεωνεύς, Sohn des Boethoos, ein Gefolgsmann des Menelaos. — 4, 22. 31; 15, 95. 140.

Εὐάνθης, Vater des Maron. — 9, 197.

Εὐηγορίδης vgl. **Λειώκριτος**.

Εὐμαιος, Sohn des Ktesios, der auf Syrie, einer weit im Westen gelegenen Insel, König war; als Knabe wird er entführt und an Laertes verkauft, mit des Odysseus Schwester Ktimene zusammen erzogen und nach deren Verheiratung zum Schweineoberhirten gemacht. — 14, 55. 165. 360. 440. 442. 462. 507; 15, 307. 325. 341. 381. 486; 16, 7. 8. 60. 69. 135. 156. 461. 464; 17, 199. 264. 272. 305. 306. 311. 380. 508. 512. 543. 561. 576. 579; 20, 169. 238; 21, 80. 82. 203. 234; 22, 157. 194. 279.

Εὐμηλος, Schwager der Penelopeia, deren Schwester Iphthime er zur Gemahlin hat, in Phërai wohnhaft. — 4, 798.

Εὐπείθης, des Antinoos Vater, der im Kampfe von Laertes getötet wird. — 1, 383; 4, 641. 660; 16, 363; 17, 477; 18, 42. 284; 20, 270; 21, 140. 256; 24, 422. 465. 469. 523.

Εὖρος, der Ostwind. — 5, 295. 332; 12, 326; 19, 206.

Εὐρύαδης, ein Freier, den Telemachos tötet. — 22, 267.

Εὐρύαλος, des Naubolos Sohn, der tüchtigste Ringkämpfer bei den Phaieken. — 8, 115. 116. 127. 140. 158. 396. 400.

Εὐρυβάτης, der Herold, welcher den Odysseus nach Ilios begleitet. — 19, 247.

Εὐρυδάμας, ein Freier, den Odysseus tötet. — 18, 297; 22, 283.

Εὐρυδίκη, Tochter des Klymenos, Nestors Gemahlin. — 3, 452.

Εὐρύκλεια, von Laertes gekauft, des Odysseus und Telemachos Pflegerin, später Hausverwalterin in des Odysseus Palast. — 1, 429; 2, 347. 361; 4, 742; 17, 31; 19, 15. 21. 357. 401. 491; 20, 128. 134. 148; 21, 380. 381; 22, 391. 394. 419. 480. 485. 492; 23, 25. 39. 69. 177.

Εὐρύλοχος, ein Verwandter des Odysseus, der unter den Genossen seiner Irrfahrten den höchsten Rang einnahm. — 10, 205. 207. 232. 244. 271. 429. 447; 11, 23; 12, 195. 278. 294. 297. 339. 352.

Εὐρύμαχος, Sohn des Polybos, neben Antinoos als ἀρχὸς μνηστήρων bezeichnet; Odysseus tötet ihn. — 1, 399. 413; 2, 177. 209; 4, 628; 15, 17. 519; 16, 345. 434; 17, 257; 18, 65. 244. 251. 295. 325. 349. 366. 387. 396; 20, 359. 364; 21, 186. 245. 257. 277. 320. 331; 22, 44. 61. 69.

Εὐρυμέδουσα, Kammerfrau der Königin Arete. — 7, 8.

Εὐρυμέδων, König der Giganten, Vater der Periboia, deren Sohn Nausithoos der Stammfürst der Phaieken war. — 7, 58.

Εὐρυμίδης vgl. Τήλεμος.

Εὐρυνόμη, Tochter des Aktor, eine Kammerfrau der Penelopeia, Vertreterin der Eurykleia (ταμίη). — 17, 495; 18, 164. 169. 178; 19, 96. 97; 20, 4; 23, 154. 228. 289. 293.

Εὐρύνομος, Sohn des Ithakesiers Aigyptios, Bruder des Antiphos (I), ein Freier, von Odysseus erschlagen. — 2, 22; 22, 242.

Εὐρύπυλος, Sohn des Telephos, Fürst der Keteier in Mysien. — 11, 520.

Εὐρυτίδης vgl. Ἴφιτος.

Εὐρυτίων, der Kentaur, welcher bei des Lapithenkönigs Peirithoos Hochzeit die Hippodameia entführen wollte. — 21, 295.

Εὐρυτος, Sohn des Melaneus, König in Oichalie. — 8, 224. 226; 21, 32.

Ἐφιάλτης, ein Riese, Sohn des Poseidaon; mit seinem Bruder Otos von Apollo getötet. — 11, 308.¹

Ἐχένης, ein alter, von Alkinoos als Ratgeber geachteter Phaiek. — 7, 155; 11, 342.

Ἐχετος, ein grausamer Barbarenkönig. — 18, 85. 116; 21, 308.

Ἐχέφρων, ein Sohn Nestors. — 3, 413. 439.

Z.

Ζεὺς, des Kronos Sohn (Κρονίων, Κρονίδης), Gemahl und Bruder der Here; sein Palast auf dem Olymp (Ὀλύμπιος) ist zugleich der Versammlungsort der Götter. Er wird mit Athene und Apoll, den Gottheiten, die ihm an Macht die nächsten sind, zugleich angerufen. Von den Müttern seiner Kinder werden außer Here in der Odyssee erwähnt: Leto, Demeter, Alkmene, Antiope, Lede, Maias, Maira;

von seinen Kindern: Athene, Apollon, Artemis, Ares, Hephaistos, Hermes, Aphrodite, Dionysos, Hebe, Persephoneia, Herakles, Minos, Radamanthys, Tantalos, Helene, Amphion und Zethos. — 1, 10. 27. 45. 60. 62. 63. 81. 283. 348. 379. 386. 390; 2, 34. 68. 144. 146. 217. 296. 433; 3, 42. 88. 119. 132. 152. 160. 288. 337. 341. 346. 377. 378. 394; 4, 27. 34. 74. 78. 173. 184. 207. 219. 227. 237. 472. 569. 668. 699. 722. 752. 762; 5, 4. 7. 21. 99. 103. 128. 132. 137. 146. 150. 176. 304. 382. 409; 6, 105. 151. 188. 207. 229. 250. 323. 324; 7, 164. 180. 263. 311. 316. 331; 8, 82. 245. 289. 306. 308. 334. 335. 432. 465. 488; 9, 38. 52. 67. 111. 154. 262. 270. 275. 277. 294. 358. 411. 479. 552; 10, 21; 11, 217. 255. 261. 268. 297. 302. 318. 436. 559. 568. 580. 604. 620; 12, 63. 215. 313. 371. 377. 384. 399. 405. 415. 416; 13, 25. 51. 127. 128. 139. 153. 190. 213. 252. 300. 318. 356. 359. 371; 14, 53. 57. 86. 93. 119. 158. 184. 235. 243. 268. 273. 283. 300. 303. 305. 306. 310. 328. 389. 406. 440. 457; 15, 15. 112. 180. 245. 297. 341. 353. 475. 477. 489. 523; 16, 117. 260. 291. 298. 320. 403. 422; 17, 51. 60. 132. 155. 240. 322. 354. 424. 437. 597; 18, 112. 235. 273. 376; 19, 80. 161. 179. 276. 297. 303. 363. 365; 20, 42. 61. 75. 79. 97. 98. 101. 102. 112. 121. 201. 230. 236. 273. 339; 21, 25. 36. 102. 200. 413; 22, 51. 205. 252. 334. 379; 23, 140. 167. 218. 331. 352; 24, 24. 42. 96. 164. 344. 351. 376. 472. 473. 477. 502. 518. 521. 529. 539. 544. 547.

Ζέφυρος, der Westwind, der dem Osten Schnee bringt, während er weit hinten im Westen der laue Frühlingswind ist. — 2, 421; 4, 402. 567; 5, 295. 332; 7, 119; 10, 25; 12, 289. 408. 426; 14, 458; 19, 206.

Ζῆθος, Sohn des Zeus und der Antiope, mit seinem Bruder Amphion (II) Gründer von Thebe. — 11, 262; 19, 523.

H.

Ἥβη, Tochter des Zeus und der Here, Gemahlin des Herakles. — 11, 603.

Ἥλιος, **Ἥλιος** vgl. *Ἀπόλλων*.

Ἡρακλῆς, Sohn des Zeus und der Alkmene, Gemahl der Megare. — 8, 224; 11, 267. 601; 21, 26.

Ἥρη, Schwester und Gemahlin des Zeus. — 4, 513; 8, 465; 11, 604; 12, 72; 15, 112. 180; 20, 70.

Ἡφαιστος, Sohn des Zeus und der Here, Gemahl der treulosen Aphrodite. — 4, 617; 6, 233; 7, 92; 8, 268. 270. 272. 286. 287. 293. 297. 327. 330. 345. 355. 359; 15, 117; 23, 160; 24, 71. 75.

Ἡώς, die Göttin der Morgenröte, deren Wohnung auf Aiaie ist, Mutter des Memnon. — 2, 1; 3, 404. 491; 4, 188. 194. 306. 431. 576; 5, 1. 121. 228. 390; 6, 48; 8, 1; 9, 76. 151. 152. 170. 306. 307. 436. 437. 560; 10, 144. 187. 541; 11, 375; 12, 3. 7. 8. 142. 316; 13, 18. 94; 14, 502; 15, 56. 189. 250. 495; 16, 368; 17, 1. 497; 18, 318; 19, 50. 319. 342. 428; 20, 91; 23, 241. 243. 246.

Θ.

Θέμις, die Göttin des Rechts, beruft die Versammlungen und löst sie auf. — 2, 68.

Θεοκλύμενος, Sohn des Sehers Polypheides in Hyperesie, den Telemach von Pylos mit nach Ithake führt. — 15, 256. 271. 286. 508. 529; 17, 151; 20, 350. 363.

Θέτις, Meergöttin, des Peleus Gattin und Achilleus Mutter. — 24, 92.

Θηβαῖος vgl. *Τειρεσίης*.

Θησεύς, der Stammheros von Attika. — 11, 322. 631.

Θόας, des Andraimon Sohn. — 14, 499.

Θόων, ein Phaiek am Hofe des Alkinoos. — 8, 113.

Θόωσα, eine Nymphe, Tochter des Phorkys, Mutter des Polyphemos. — 1, 71.

Θρασυμήδης, ein Sohn Nestors. — 3, 39. 414. 442. 448.

Θυέστης, des Pelops Sohn, Bruder des Atreus, Vater des Aigisthos. — 4, 517.

Θυεστιάδης vgl. *Αἶγισθος*.

Θῶν, ein Aigyptier, dessen Gemahlin Polydamna der Helene Heilkräuter schenkt. — 4, 228.

Ι.

Ἰασιδης vgl. *Ἀμφίων* I und *Ἀμήτωρ*.

Ἰασίων, der Geliebte der Demeter, von Zeus getötet. — 5, 125.

Ἰδομενεύς, Enkel des Minos, Sohn des Deukalion, König auf Krete, Vater des Orsilochos, Gastfreund des Odysseus. — 3, 191; 13, 259; 14, 237. 382; 19, 181. 190.

Ἰήσων, der Führer der Argonauten. — 12, 72.

- Ἰθάκος, der Stammheros von Ithake, mit Neritos und Polyktor Erbauer des Brunnens vor der Stadt. — 17, 207.
- Ἰκάριος, Bruder des Tyndareos, Vater der Penelopeia und der Iphthime. — 1, 329; 2, 53. 133; 4, 797. 840; 11, 446; 16, 435; 17, 562; 18, 159. 188. 245. 288. 19, 375. 546; 20, 388; 21, 2. 321; 24, 195.
- Ἰκμάλιος, Verfertiger des Kunstsessels der Penelopeia. — 19, 57.
- Ἴλος, des Mermeros Sohn in Ephyre. — 1, 259.
- Ἰνώ vgl. Λευκοθέη.
- Ἰποδάμεια, eine Dienerin der Penelopeia. — 5, 333. 461
- Ἰπποτάδης vgl. Αἰόλος.
- Ἴρος, Beiname (Bote) des Bettlers in des Odysseus Hause, der eigentlich Ἀρναῖος (Bettler) heisst; Ἄϊρος (Nicht-Iros) wird er spöttisch von den Freiern genannt. — 18, 5. 6. 25. 38. 56. 73. 75. 96. 233. 234. 239. 333.
- Ἴτυλος, Sohn der Aëdon. — 19, 522.
- Ἰφθίμη, Tochter des Ikarios, Schwester der Penelopeia, Gattin des Eumelos in Phërai. — 4, 797.
- Ἰφικλος, Sohn des Phylakos zu Phylake in Thessalien. — 11, 290. 296.
- Ἰφιμέδεια, Gemahlin des Aloeus, Mutter des Otos und Ephialtes. — 11, 305.
- Ἴφιτος, des Eurytos Sohn, ein Gastfreund des Odysseus, von Herakles unter Misachtung des Gastrechts erschlagen. — 21, 14. 22. 37.

K.

- Κάδμος, Sohn des Agenor, Gründer von Thebe, Vater der Leukothee. — 5, 333.
- Κακοῖλιος vgl. Ἴλιος.
- Καλυψώ, eine Nymphe, des Atlas Tochter, die auf Ogygie wohnt. — 1, 14; 4, 557; 5, 14. 78. 85. 116. 180. 202. 242. 246. 258. 263. 276. 321. 372; 7, 245. 254. 260; 8, 452; 9, 29; 12, 389. 448; 17, 143; 23, 333.
- Κασσάνδρη, des Priamos Tochter, von Agamemnon gefangen nach Argos geführt, wo Klytaimnestre sie tötet. — 11, 422.
- Κάστωρ, I. Sohn des Tyndareos und der Lede, Bruder des Polydeukes. Die Brüder haben von Zeus halbgöttliches Wesen erhalten, so daß sie einen Tag um den andern

leben und nicht im Totenreich verbringen. — 11, 300. —
II. Sohn des Hylakos auf Kreta. — 14, 204.

Κίρκη, die Zauberin, Tochter von Helios und Perse, Schwester des Kolcherfürsten Aietes, wohnt auf Aiaie. — 8, 448; 9, 31. 32; 10, 136. 150. 210. 221. 241. 276. 282. 287. 289. 293. 295. 308. 322. 337. 347. 375. 383. 388. 394. 426. 432. 445. 449. 480. 483. 501. 549. 554. 563. 571; 11, 8. 22. 53. 62; 12, 9. 16. 36. 150. 155. 226. 268. 273. 302; 23, 321.

Κλεῖτος, des Mantios Sohn, den Eos seiner Schönheit halber entführt. — 15, 249. 250.

Κλυμένη, Mutter des Iphiklos. — 11, 326.

Κλύμενος, Nestors Schwiegervater. — 3, 452.

Κλυταιμνήστρη, Tochter des Tyndareos und der Lede, Agamemnons Gemahlin, von Aigisthos verführt. — 3, 264. 266; 11, 422. 439.

Κλυτίδης vgl. *Πείραιος*.

Κλυτίος, Vater des Peiraios auf Ithake, dem Telemachos nach seiner Rückkehr den Seher Theoklymenos anvertraut. — 16, 327.

Κλυτόνηος, ein Sohn des Alkinoos auf Scherie, der beste Läufer unter den Phaieken. — 8, 119. 123.

Κράταις, Mutter der Skylle. — 12, 124.

Κρείων, König von Thebe, Vater der Megare, die des Herakles Gemahlin wurde. — 11, 269.

Κρηθεύς, Sohn des Aiolos, Gemahl der Tyro und durch seinen Sohn Aison Großvater des Ieson. — 11, 237. 258.

Κρονίδης, *Κρονίων* vgl. *Ζεύς*.

Κρόνος, Vater des Zeus. — 21, 415.

Κτήσιος, Sohn des Ormenos, Vater des Eumaios auf Syrie. — 15, 414.

Κτήσιππος, Sohn des Polytherses, aus Same, ein Freier, der von Philoitios erschlagen wird. — 20, 288. 303. 304; 22, 279. 285. 287.

Κτιμένη, Tochter des Laertes und der Antikleia, Schwester des Odysseus, nach Same verheiratet. — 15, 363.

Κυθήρεια vgl. *Αφροδίτη*.

Κυλλήνιος vgl. *Ερμείας* und *Κυλλήνη*.

Λ.

Λαέρκης, Goldschmied in Pylos. — 3, 425.

Λαέρτης, der einzige Sohn des Arkeisios, Gemahl der Antikleia, Vater des Odysseus, der sein einziger Sohn ist. — 1, 189. 430; 2, 99; 4, 111. 555. 738. 755; 8, 18; 9, 505; 14, 9. 173. 451; 15, 353. 483; 16, 118. 138. 302; 19, 144; 22, 185. 191. 336; 24, 134. 192. 206. 207. 270. 327. 365. 375. 498. 513. 517.

Λαερτιάδης vgl. Ὀδυσσεύς.

Λάμος, Gründer der Laistrygonenstadt Telepylos. — 10, 81.

Λαμπετή, eine Nymphe, des Helios und der Neaira Tochter, die mit ihrer Schwester Phaethusa ihres Vaters Herden auf Thrinakie hütet. — 12, 132. 375.

Λάμπος und **Φαέθων**, die Rosse der Eos. — 23, 246.

Λαοδάμας, ein Sohn des Alkinoos, trefflicher Faustkämpfer und Tänzer. — 7, 170; 8, 117. 119. 130. 132. 141. 153. 207. 370.

Λειώδης, Sohn des Oinops, ein Freier der Penelopeia, von Odysseus getötet. — 21, 144. 168; 22, 310.

Λειώκριτος, Sohn des Euenor, ein Freier, den Telemachos erschlägt. — 2, 242; 22, 294.

Λευκοθέη, auch **Ἰνώ** genannt, des Kadmos Tochter, die dem schiffbrüchigen Odysseus vor Scherie den rettenden Schleier giebt. — 5, 333. 334. 461.

Λήδη, Gemahlin des Tyndareos, Mutter des Kastor und Polydeukes, der Klytaimnestre und Helene. — 11, 298.

Λητώ, Mutter des Apollon und der Artemis. — 6, 106; 11, 318. 580.

Μ.

Μαιάς, Tochter des Atlas, Mutter des Hermes. — 14, 435.

Μαῖρα, Mutter des Lokros von Zeus. — 11, 326.

Μάντιος, Sohn des Melampus, Bruder des Antiphates, Vater des Kleitos und Polypheides. — 15, 242. 249.

Μάρων, Sohn des Euanthes, Priester des Apollon in Ismaros. — 9, 197.

Μαστορίδης vgl. Ἀλιθέρης.

Μεγαπένθης, Sohn des Menelaos von einer Sklavin. — 4, 11; 15, 100. 103. 122.

Μεγάλη, Tochter des Kreion in Thebe, des Herakles Gattin — 11, 269.

Μέδων, der Herold im Hause des Odysseus. — 4, 677. 696. 711; 16, 252. 412; 17, 172; 22, 357. 361; 24, 439. 442.

Μελάμπους, berühmter Seher, der in des Iphiklos Gewalt geriet, Ahnherr des Theoklymenos; nach seiner Befreiung aus der Gefangenschaft bei Iphiklos wandert er nach Argos aus, dessen Herrscher er wird. — 15, 225.

Μελανεύς, Vater des Freiers Amphimedon. — 24, 103.

Μελανθεύς (*Μελάνθιος*), Sohn des Dolios, Bruder der Melantho, der treulose Ziegenoberhirt des Odysseus. — 17, 212. 247. 369; 20, 173. 255; 21, 175. 176. 181. 265; 22, 135. 142. 152. 159. 161. 182. 195. 474.

Μελανθώ, Schwester des Melanthios, eine der treulosen Dienerinnen der Penelopeia und Geliebte des Eurymachos. — 18, 321; 19, 65.

Μέμνων, Sohn des Tithonos und der Eos, König der Aithiopen. — 11, 522.

Μενέλαος, Sohn des Atreus, Bruder des Agamemnon, Gemahl der Helene, Vater der Hermione und des Megapenthes, König von Sparte. — 1, 285; 3, 141. 168. 249. 257. 279. 311. 317. 326; 4, 2. 16. 23. 26. 30. 46. 51. 59. 76. 116. 128. 138. 147. 156. 168. 185. 190. 203. 217. 235. 265. 291. 304. 307. 316. 332. 492. 561. 594. 609; 8, 518; 11, 460; 13, 414. 424; 14, 470; 15, 5. 14. 52. 57. 64. 67. 87. 92. 97. 102. 110. 121. 133. 141. 147. 167. 169. 207; 17, 76. 116. 120. 147; 24, 116.

Μενoitιάδης vgl. *Πάτροκλος*.

Μέντης, Sohn des Agchialos, Fürst der Taphier, Gastfreund des Odysseus, dessen Gestalt Athene annimmt, als sie dem Telemachos erscheint. — 1, 105. 180. 418.

Μέντωρ, Sohn des Alkimos aus Ithake, Gastfreund des Odysseus, dem dieser sein Haus zur Hut übergeben hat. — 2, 225. 243. 253. 268. 401; 3, 22. 240; 4, 654. 655; 17, 68; 22, 206. 208. 213. 235. 249; 24, 446. 456. 503. 548.

Μερμερίδης vgl. *Ίλος*.

Μεσάυλιος, ein Sklave des Eumaios, den er von Taphiern gekauft. — 14, 449. 455.

Μίνως, Sohn des Zeus, Bruder des Radamanthys, Vater der Ariadne, König von Knosos auf Kreta, Richter im Totenreich. — 11, 322. 568; 17, 523; 19, 178.

Μούλιος, Herold des Amphinomos, aus Dulichion. — 18, 423.

Μοῦσαι. Die Musen sind Töchter des Zeus; der Dichter ruft die Muse um Beistand an (1, 100), denn sie lehrt den Sänger und begeistert ihn, verleiht dem Demodokos Böses wie Gutes, Blindheit und Gesang; die 9 Musen stimmen Wechselgesänge bei des Achilleus Bestattung an. — 1, 1; 8, 63. 73. 481. 488; 24, 60. 62.

Μυκῆνη, Tochter des Inachos, neben Tyro und Alkmene als besonders listige Frau erwähnt. — 2, 120.

N.

Ναυβολίδης vgl. *Εὐρύαλος*.

Ναυσίθοος, Sohn des Poseidon und der Periboia, einer Gigantentochter, Vater des Alkinoos und Rhexenor, König der Phaieken, die er nach Scherie führt. — 6, 7; 7, 56. 62. 63; 8, 565.

Ναυσικάα, des Alkinoos und der Arete Tochter. — 6, 17. 25. 49. 101. 186. 213. 251. 276; 7, 12; 8, 457. 464.

Ναυτεύς, ein Phaiek am Hofe des Alkinoos. — 8, 112.

Νέαιρα, Mutter der Lampetie und Phaethusa. — 12, 133.

Νεοπτόλεμος, Sohn des Achilleus, während des troischen Krieges auf Skyros erzogen, von wo Odysseus nach des Achilleus Tode ihn nach Ilios holt. — 11, 506.

Νέστωρ, Sohn des Neleus und der Chloris, Bruder des Chromios, Periklymenes und der Pero, Gemahl der Eurydike, Vater des Antilochos, Echephron, Aretos, Perseus, Stratios, Thrasympedes, Peisistratos und der Polykaste, aus *Γερηνία* (*Γερήνιος*), König in Pylos. — 1, 284; 3, 17. 32. 57. 68. 79. 102. 202. 210. 244. 247. 253. 345. 386. 397. 405. 411. 417. 436. 444. 448. 452. 465. 469. 474; 4, 21. 69. 161. 186. 191. 209. 303. 488; 11, 286. 512; 15, 4. 144. 151. 194; 17, 109; 24, 52.

Νηλεύς, Sohn des Poseidon und der Tyro, Bruder des Pelies, König des von ihm gegründeten Pylos, Gemahl der Chloris, Vater Nestors. — 3, 4. 409; 11, 254. 281. 288; 15, 229. 233. 237.

Νηληιάδης vgl. *Νέστωρ*.

Νηλήιος vgl. *Πύλος*.

Νήριτος, ein Ithakesier, vgl. *Ἴθακος*. — 17, 207.

Νῆσος, Sohn des Aretos, Vater des Amphinomos, aus Dulichion. — 16, 395; 18, 127.

Νοήμων, Sohn des Phronios, der dem Telemachos sein Schiff für die Reise nach Pylos lieh. — 2, 386; 4, 630. 648.

Νότος, der Südwind, Ursache heftiger Brandung bei Kreta. — 3, 295; 5, 295. 331; 12, 289. 325. 326. 427; 13, 111.

O.

Ὀδυσσεύς, einziger Sohn des Laertes und der Antikleia, Bruder der Ktimene, Gemahl der Penelopeia, Vater des Telemachos, der sein einziger Sohn ist, König der Kephallenier. Er nennt sich *Αἴθων* der Penelope, *Ἐπήριτος* dem Laertes, *Οὔτις* dem Polyphemos gegenüber. Er ist der Liebling der Athene. Sein Großvater giebt ihm den Namen Odysseus. — 1, 21. 48. 57. 60. 65. 74. 83. 87. 103. 129. 196. 207. 212. 253. 260. 265. 354. 363. 396. 398; 2, 2. 17. 27. 35. 59. 71. 96. 163. 173. 182. 225. 233. 238. 246. 259. 279. 333. 342. 352. 366. 394. 415; 3, 64. 84. 98. 121. 126. 163. 219. 352. 398; 4, 107. 143. 151. 241. 254. 270. 280. 284. 287. 328. 340. 345. 625. 674. 682. 689. 715. 741. 763. 799; 5, 5. 11. 24. 31. 39. 81. 149. 171. 198. 203. 214. 229. 251. 269. 287. 297. 336. 354. 370. 387. 398. 406. 436. 481. 486. 491; 6, 1. 113. 117. 127. 135. 141. 212. 217. 224. 249. 254. 320. 322. 331; 7, 1. 14. 15. 21. 43. 81. 133. 139. 142. 145. 168. 177. 207. 230. 240. 302. 329. 341. 344; 8, 3. 23. 75. 83. 92. 144. 152. 165. 199. 264. 367. 381. 412. 446. 459. 463. 474. 486. 494. 502. 517. 521. 531; 9, 1. 19. 339. 366. 408. 455. 460. 504. 512. 517. 530; 10, 64. 251. 330. 378. 401. 436. 488; 11, 60. 100. 202. 354. 363. 377. 405. 444. 473. 488. 617; 12, 82. 101. 184. 279. 378; 13, 4. 28. 35. 56. 63. 117. 124. 126. 131. 137. 187. 226. 250. 311. 353. 367. 375. 382. 413. 416. 440; 14, 4. 29. 30. 51. 76. 144. 148. 152. 159. 161. 167. 171. 174. 191. 321. 323. 364. 390. 424. 437. 439. 459. 470. 484. 486. 520. 523. 526; 15, 2. 59. 157. 176. 267. 301. 304. 313. 337. 340. 347. 380. 485. 522. 554; 16, 1. 5. 34. 42. 48. 53. 90. 100. 104. 119. 139. 159. 162. 164. 167. 177. 186. 194. 201. 204. 225. 258. 266. 289. 301. 328. 407. 430. 442. 450. 452. 455; 17, 3. 16. 34. 103. 114. 131. 136. 152. 156. 157. 167. 183. 192. 216. 230. 235. 240. 253. 260. 264. 280. 292. 299. 301. 314. 327. 336. 353. 361. 389. 402. 412. 453. 506. 510. 522. 525. 538. 539. 560; 18, 8. 14. 24. 51. 66. 90. 100. 117. 124. 253.

281. 311. 312. 313. 326. 337. 348. 350. 353. 356. 365.
 384. 394. 417. 420; 19, 1. 8. 31. 41. 51. 65. 70. 84. 102.
 106. 126. 136. 141. 164. 165. 183. 185. 209. 220. 225.
 237. 239. 248. 250. 251. 261. 262. 267. 270. 282. 286.
 293. 304. 306. 313. 315. 335. 336. 358. 381. 382. 388.
 409. 413. 416. 430. 437. 447. 452. 456. 473. 474. 479.
 499. 506. 554. 556. 571. 582. 583. 585. 596. 603; 20, 1.
 5. 36. 80. 92. 104. 117. 120. 122. 165. 168. 177. 183. 205.
 209. 226. 231. 232. 239. 248. 257. 265. 283. 286. 290.
 298. 300. 325. 329. 332. 369; 21, 4. 16. 20. 31. 34. 38. 74.
 94. 99. 129. 141. 158. 189. 190. 195. 197. 204. 207. 223.
 225. 227. 244. 254. 262. 274. 314. 336. 357. 379. 381.
 393. 404. 409. 414. 432; 22, 1. 15. 26. 34. 45. 60. 81. 89.
 105. 115. 129. 143. 147. 163. 164. 170. 191. 202. 213.
 221. 225. 226. 238. 253. 261. 266. 281. 283. 291. 292.
 310. 312. 320. 337. 339. 342. 344. 371. 390. 401. 406.
 409. 430. 445. 450. 490. 493. 498; 23, 7. 18. 27. 45. 67.
 89. 108. 111. 129. 153. 181. 206. 208. 209. 247. 263. 306.
 345. 348. 370; 24, 100. 116. 119. 125. 131. 149. 151.
 154. 172. 176. 187. 192. 195. 213. 220. 232. 241. 302.
 306. 328. 330. 346. 348. 356. 391. 392. 398. 406. 409.
 416. 424. 440. 443. 445. 447. 480. 482. 490. 494. 497.
 501. 504. 526. 537. 541. 542.

Οἰδιπόδης, (Οἰδίπους), Sohn des Laïos und der Epikaste (Iokaste), König von Thebe. — 11, 271.

Οικλείης, Sohn des Antiphates, Vater des Amphiaraios. — 15, 243. 244.

Οἶνοψ, Vater des FreiERS Leiodes. — 21, 144.

Οἰχαλιεύς vgl. *Εὐρυτος*.

Ὀλύμπιος vgl. *Ζεύς*.

Ὀνητορίδης vgl. *Φρόντις*.

Ὀρέστης, Agamemnons Sohn, der im 8. Jahre nach seines Vaters Ermordung von Athene nach Mykene heimkehrt und den Aigisthos tötet. — 1, 30. 40. 298; 3, 306; 11, 461. 546.

Ὀρμενίδης vgl. *Κτήσιος*.

Ὀρσίλοχος, ein Sohn des Idomeneus auf Kreta. — 13, 260.

Ὀρτίλοχος, Sohn des Alpheiios, Vater des Diokles in Phērai. — 3, 489; 15, 187; 21, 16.

Οὐρανῖωνες, die den Himmel (vgl. *Ὀλυμπος* II.) bewohnenden Götter. — 7, 242; 9, 15; 13, 41.

Οὗτις vgl. *Ὀδυσσεύς*.

II.

Παιήων, Arzt der Götter, von dem die heilkundigen Bewohner von Aigyplos ihre Abkunft herleiten. — 4, 232.

Παλλάς vgl. Ἀθήνη.

Παναχαιοί, die Gesamtheit aller an einem Orte versammelten Achaier. — 1, 239; 24, 32.

Πανδάρεος, Vater der Aëdon; seiner Töchter Geschick erzählt die klagende Penelopeia. — 19, 518; 20, 66.

Πάτροκλος, Sohn des Menoitios, Freund des Achilleus. — 3, 110; 11, 468; 24, 16. 77. 79.

Πείραιος, Sohn des Klytios, Freund und Begleiter des Telemachos auf der Reise nach Pylos. — 15, 539. 540. 544; 17, 55. 71. 74. 78; 20, 372.

Πειρίθοος, König der Lapithen, auf dessen Hochzeit mit Hippodameia der Streit mit den Kentauren ausbrach. — 11, 631; 21, 296. 298.

Πείσανδρος, Sohn des Polyktor, ein Freier, von Philoitios getötet. — 18, 299; 22, 243. 268.

Πεισηνορίδης vgl. Ὠψ.

Πεισήνωρ, Herold auf Ithake. — 2, 38.

Πεισίστρατος, Sohn des Nestor, der den Telemachos nach Phērai und Sparte begleitet. — 3, 36. 400. 415. 454. 482; 4, 71. 155; 15, 6. 44. 46. 88. 131. 166. 195. 202.

Πελίης, Sohn des Poseidon und der Tyro, Bruder des Neleus, König von Jaolkos, der seinen Neffen Jeson zur Fahrt nach Kolchis zwang. — 11, 254. 256.

Περίβοια, Tochter des Gigantenkönigs Eurymedon und Mutter des Phaiekenkönigs Nausithoos. — 7, 57.

Περικλύμενος, Bruder Nestors, Sohn des Neleus und der Chloris. — 11, 286.

Περιμήδης, Begleiter des Odysseus, dem er mit Eurylochos ins Totenreich folgt. — 11, 23; 12, 195.

Περσεύς, ein Sohn Nestors. — 3, 414. 444.

Περσεφόνη, Gemahlin des Aides. — 10, 491. 494. 509. 564; 11, 47. 213. 217. 226. 386. 635.

Πέρση, Tochter des Okeanos, Gemahlin des Helios, Mutter des Aietes und der Kirke. — 10, 139.

Πηλείδης, **Πηλείων**, **Πηληιάδης** vgl. Ἀχιλλεύς.

Πηλεύς, Vater des Achilleus, Herrscher der Myrmidonen in Phthie. — 11, 478. 494. 505; 24, 36.

Πηνελόπεια, Tochter des Ikarios, Schwester der Iphthime, Gemahlin des Odysseus, Mutter des Telemachos. — 1, 223. 329; 2, 121. 274; 4, 111. 675. 679. 680. 721. 787. 800. 804. 808. 830; 5, 216; 11, 446; 13, 406; 14, 172. 373; 15, 41. 314; 16, 130. 303. 329. 338. 397. 409. 435. 458; 17, 36. 100. 162. 390. 492. 498. 528. 542. 553. 562. 569. 575. 585; 18, 159. 177. 244. 245. 250. 285. 322; 19, 53. 59. 89. 103. 123. 308. 349. 375. 376. 476. 508. 559. 588; 20, 388; 21, 2. 158. 311. 321. 330; 22, 425. 482; 23, 5. 10. 58. 80. 104. 173. 256. 285; 24, 194. 198. 294. 404.

Πηρώ, Tochter des Neleus und der Chloris, Schwester Nestors. — 11. 287.

Πληιάδες, das Siebengestirn im Sternbild des Stieres. — 5, 272.

Ποιάντιος υἱός vgl. *Φιλοκτήτης*.

Πολίτης, ein dem Odysseus innig befreundeter Gefährte seiner Irrfahrten, von Kirke verzaubert. — 10, 224.

Πόλυβος. I. Der Gemahl der Alkandre in Thebe in Aiggyptos. — 4, 126. — II. Ein Phaiek, Handwerker in Scherie. — 8, 373. — III. Ein Freier der Penelopeia, von Eumaios getötet. — 22, 243. 284. — IV. Der Vater des Freiers Eurymachos. — 1, 399; 2, 177; 15, 519; 16, 345. 434; 18, 349; 20, 359; 21, 320.

Πολύδαμνα, Gemahlin des Aigyptiers Thon, von der Helene die schmerzstillenden Heilkräuter erhält. — 4, 228.

Πολυδεύκης, Bruder des Kastor. Vgl. *Κάστωρ*. — 11, 300.

Πολυθερσείδης vgl. *Κτήσιππος*.

Πολυκάστη, die Tochter Nestors. — 3, 464.

Πολυκτορίδης vgl. *Πείσανδρος*.

Πολύκτωρ vgl. *Ίθακος*. — 17, 207.

Πολύννης, Sohn des Tekton, Vater des Phaieken Amphialos. — 8, 114.

Πολυπημονίδης vgl. *Αφείδας*.

Πολυφείδης, Enkel des Melampus, Sohn des Mantios, Bruder des Kleitos, Seher des Apollon in Hyperesie. — 15, 249. 252.

Πολύφημος, einer der stärksten und wildesten Kyklopen, Sohn des Poseidaon und der Nymphe Thoosa. — 1, 69. 70; 2, 19; 9, 296. 316. 319. 345. 347. 362. 364. 403. 407. 415. 428. 446. 474. 475. 492. 502. 548; 10, 200. 435; 12, 209; 20, 19; 23, 312.

Ποντεύς, ein Phaiek am Hofe des Alkinoos. — 8, 113.

Ποντόνοος, der Herold des Alkinoos. — 7, 179. 182; 8, 65; 13, 50. 53.

Ποσειδάων, Sohn des Kronos, Bruder des Zeus und Aides, Herrscher des Meeres und seiner Gottheiten. Von seinen Kindern werden erwähnt: Polyphemos, Nausithoos, Pelias, Neleus. — 1, 20. 68. 73. 74. 77; 3, 43. 54. 55. 178. 333; 4, 386. 500. 505; 5, 339. 366. 446; 7, 56. 61. 271; 8, 322. 344. 350. 354. 565; 9, 283. 412. 526. 528; 11, 130. 252. 306. 399. 406; 13, 146. 159. 181. 185. 341; 23, 234. 277; 24, 109.

Πρίαμος, König von Ilios, Vater der Kassandre, die von Klytaimnestre ermordet wird. — 3, 107. 130; 5, 106; 11, 421. 533; 13, 316; 14, 241; 22, 230.

Πρόκρις, Tochter des Erechtheus in Athene. — 11, 321.

Πρυμνεύς, ein Phaiek am Hofe des Alkinoos. — 8, 112.

Πρωρεύς, ein Phaiek am Hofe des Alkinoos. — 8, 113.

Πρωτεύς, der weissagende Meergreis, des Poseidaon Diener, Vater der Eidothee; mit Hilfe der letzteren wird er von Menelaos überlistet. — 4, 365. 385.

P.

Ῥαδάμανθους, Sohn des Zeus, lebt in den Gefilden der Seligen. — 4, 564; 7, 323.

Ῥηξήνωρ, Bruder des Alkinoos und Vater der Arete. — 7, 63. 146.

Σ.

Σαλμωνεύς, Vater der Tyro, der Mutter des Pelies und Neleus. — 11, 236.

Σίσυφος, Sohn des Aiolos, dessen Qualen Odysseus im Totenreich schaut. — 11, 593.

Στρατίος, ein Sohn Nestors. — 3, 413. 439.

T.

Τάνταλος, Sohn des Zeus, Vater des Pelops, Großvater des Atreus. — 11, 582.

Τειρεσίης, der blinde Seher aus Thebe, der allein im Totenreiche bei vollem Bewußtsein ist und der dem Odysseus sein zukünftiges Geschick weissagt. — 10, 492. 524. 537. 565; 11, 32. 50. 89. 90. 139. 151. 165. 479; 12, 267. 272; 23, 251. 323.

Τεκτονίδης vgl. *Πολύνης*.

Τελαμών, Vater des Aias II, König von Salamis. — 11, 553.

Τελαμωνιάδης vgl. *Αἴας* (II).

Τερπιάδης vgl. *Φήμιος*.

Τηλέμαχος, einziger Sohn des Odysseus und der Penelopeia.

— 1, 113. 156. 213. 230. 306. 345. 367. 382. 384. 388. 400. 412. 420. 425; 2, 83. 85. 129. 146. 185. 194. 200. 208. 260. 270. 297. 301. 303. 309. 325. 348. 371. 381. 383. 399. 402. 409. 416. 418. 422; 3, 12. 14. 21. 26. 60. 63. 75. 201. 225. 230. 239. 243. 358. 364. 374. 398. 416. 423. 432. 464. 475. 481; 4, 21. 69. 112. 144. 166. 185. 215. 290. 303. 311. 312. 315. 593. 633. 664. 687. 700. 843; 5, 25; 11, 68. 185; 13, 413; 14, 173. 175; 15, 4. 7. 10. 49. 68. 86. 110. 111. 144. 154. 179. 194. 217. 257. 265. 279. 287. 496. 502. 512. 528. 531. 535. 545. 550. 554; 16, 4. 20. 23. 30. 43. 56. 68. 112. 146. 160. 192. 202. 213. 221. 240. 262. 323. 330. 347. 369. 372. 401. 421. 438. 445. 460. 476; 17, 3. 26. 41. 45. 61. 73. 75. 77. 101. 107. 156. 161. 251. 328. 333. 342. 350. 354. 391. 392. 406. 489. 541. 554. 568. 591. 598; 18, 60. 214. 215. 226. 338. 405. 411. 421; 19, 3. 4. 14. 26. 35. 47. 87. 321; 20, 124. 144. 241. 246. 257. 269. 272. 283. 295. 303. 326. 338. 345. 374. 376; 21, 101. 130. 216. 313. 343. 368. 378. 381. 423. 424. 432; 22, 92. 95. 108. 150. 151. 153. 171. 267. 277. 284. 294. 350. 354. 365. 390. 391. 393. 400. 426. 435. 454. 461; 23, 29. 44. 96. 112. 113. 123. 297. 367; 24, 155. 165. 175. 359. 363. 505. 506. 510.

Τήλεμος, Sohn des Eurymos, Seher bei den Kyklopen, der dem Polyphemos Unheil durch Odysseus weissagt. — 9, 509.

Τηλεφίδης vgl. *Εὐρύπυλος*.

Τιθωνός, Gemahl der Eos. — 5, 1.

Τιτυός, der Gaia Sohn; im Totenreich sieht ihn Odysseus von Geiern zerfleischt, weil er Leto beleidigt. — 7, 324; 11, 576.

Τριτογένεια vgl. *Ἀθήνη* und *Τρίτων*.

Τυδείδης vgl. *Διομήδης*.

Τυδεύς, Vater des Diomedes. — 3, 167.

Τυνδάρεος, Gemahl der Lede, der Mutter des Kastor und Polydeukes, der Klytaimnestre und Helene. — 11, 298. 299; 24, 199.

Τυρώ, die listenreiche Tochter des Salmoneus, Gemahlin des Kretheus, Mutter des Pelies und Neleus. — 2, 120; 11, 235.

Γ.

Γλακίδης vgl. Κάστωρ.

Υπεριονίδης, Υπερίων vgl. Απόλλων.

Φ.

Φαέθουσα, vgl. Λαμπετή. — 12, 132.

Φαέθων, vgl. Λάμπος. — 23, 246.

Φαίδιμος, König von Sidon. — 4, 617; 15, 117.

Φαίδρη, Gemahlin des Theseus. — 11, 321.

Φείδων, König in Thesprotien, ein Freund des Odysseus. — 14, 316; 19, 287.

Φέρης, Sohn des Kretheus und der Tyro, Bruder des Aison und Amythaon. — 11, 259.

Φήμιος, Sohn des Terpios, Sänger auf Ithake. — 1, 154. 337; 17, 263; 22, 330. 331.

Φιλοίτιος, der Oberrinderhirt des Odysseus auf dem Festlande. — 20, 185. 254; 21, 240. 388; 22, 359.

Φιλοκτήτης, Sohn des Poias, der treffliche Bogenschütze im Heere vor Ilios. — 3, 190; 8, 219.

Φιλομηλείδης, König von Lesbos, den Odysseus im Ringkampfe besiegt. — 4, 343; 17, 134.

Φοῖβος vgl. Απόλλων.

Φόρκυς, Meergreis, Vater der Thoosa, der Mutter des Polyphemos. — 1, 72.

Φρόνιος, aus Ithake, Vater des Noëmon, der dem Telemachos das Schiff für die Reise lieh. — 2, 386; 4, 630. 648.

Φρόντις, Sohn des Onetor, Steuermann des Menelaos. — 3, 282.

Φύλακος, Vater des Iphiklos in Phylake. — 15, 231.

Φυλώ, eine Dienerin der Helene in Sparte. — 4, 125. 133.

Χ.

Χάριτες, Dienerinnen der Aphrodite, die Göttinnen der Anmut. — 6, 18; 8, 364; 18, 194.

Χλωρίς, Tochter des Amphion in Orchomenos, Gemahlin des Neleus, Mutter Nestors. — 11, 281.

Χρομῖος, Sohn des Neleus, Nestors Bruder. — 11, 286.

Ω.

- Ὠκύαλος, ein Phaiek am Hofe des Alkinoos. — 8, 111.
 Ὠρίων, der schöne Jäger, den Eos entführt und das nach ihm benannte Sternbild. — 5, 121. 274; 11, 310. 572.
 Ὠτος, Sohn der Iphimedeia, Bruder des Ephialtes. — 11, 308.
 Ὠψ, Sohn des Peisenor, Vater der Eurykleia. — 1, 429; 2, 347; 20, 148.

II. Register der geographischen Namen.

A.

- Ἀθῆναι, Ἀθήνη, Stadt in Attika. — 3, 278. 307; 7, 80; 11, 323. — Tafel II. B. 3.
 Αἰαίη, die Insel der Kirke. — 10, 135; 11, 70; 12, 3. — Taf. I. A. B. 3.
 Αἶγαι, Stadt an der Küste von Achaia. — 5, 381. — Taf. II. B. 3.
 Αἴγυπτος, ἡ (Αἰγύπτιοι), das Land Aegyptos. — 3, 300; 4, 83. 127. 229. 351. 355. 385. 483; 14, 246. 263. 275. 286; 17, 426. 432. 448. — Taf. I. D. 3.
 Αἴγυπτος, ὁ, der Nil. — 4, 477. 581; 14, 257. 258; 17, 427. — Taf. I. D. 3.
 Αἰθίοπες, die Negervölker im Innern von Afrika, eingeteilt in östl. und westl. wohnende. — 1, 22. 23; 4, 84; 5, 282. 287. — Taf. I. A. B. 4; D. 3.
 Αἰολίη, die Insel des Aiolos. — 10, 1. 55. — Taf. I. B. 3.
 Αἰτωλοί, Völkerschaft in Westgriechenland. — 14, 379. — Taf. II. A. 2.
 Ἀλύβας, Name einer von Odysseus erdichteten Stadt. — 24, 304.
 Ἀλφειός, Fluß in Elis. — 3, 489; 15, 187. — Taf. II. A. B. 3.
 Ἀμνισός, Hafen von Knosos auf Kreta. — 19, 188. — Taf. II. C. 4.
 Ἀπείρη, ein sagenhaftes Land, über dessen Lage nichts gesagt ist, Heimat der Eurymedusa, einer Dienerin der Arete. — 7, 8. 9.

Ἀργεῖοι, Name für die gesamten Griechen, weil sie durch Agamemnon vor Ilios die vornehmste Stelle einnehmen. — 1, 61. 211; 2, 173; 3, 129. 133. 309. 379; 4, 172. 184. 200. 258. 273. 279. 296; 8, 502. 513. 578; 10, 15; 11, 369. 485. 500. 518. 524. 555; 12, 190; 15, 240; 17, 118. 119; 18, 253; 19, 126; 23, 218; 24, 54. 62. 81.

Ἄργος. I. Das Reich Agamemnons. Hauptstadt: Mykene. — 3, 260. — II. Stadt in Argolis, dem Diomedes gehörig. — 3, 180; 21, 108. — III. Peloponnesos im Gegensatz zu Hellas, das alsdann Nordgriechenland bezeichnet. — 1, 344; 3, 251. 263; 4, 99. 174. 562. 726. 816; 15, 80. 224. 239. 274; 18, 246; 24, 37. — Taf. II. B. 3.

Ἀρέθουσα, Quelle auf Ithake. — 13, 408. — Taf. III. B. 5.

Ἀρτακίη, Quelle im Laistrygonenlande. — 10, 108. — Taf. I. B. 3.

Ἀστερίς, eine kleine Insel zwischen Ithake und Same. — 4, 846. — Taf. II. A. 3; III. C. 5.

Ἄσωπός, Fluß in Boiotien. — 11, 260. — Taf. II. B. 3.

Ἀχαιῖς (Ἀχαιοί, Ἀχαιαί, Ἀχαιάδες). Die A. waren in der Heroenzeit der herrschende Stamm in Nordgriechenland wie im Peloponnes, weshalb ihr und ihres Landes Name von Gesamtgriechenland und seinen Bewohnern gebraucht wird. — 1, 90. 272. 286. 326. 394. 401; 2, 7. 72. 87. 90. 101. 106. 112. 115. 119. 128. 198. 204. 211. 265. 306; 3, 79. 100. 104. 116. 131. 137. 139. 141. 149. 185. 202. 203. 217. 220. 251. 261. 411; 4, 106. 145. 243. 248. 256. 285. 288. 330. 344. 487. 496; 5, 311; 8, 78. 220. 489. 490. 514; 9, 59. 259; 10, 15; 11, 166. 179. 478. 481. 509. 513. 556; 12, 184; 13, 249. 315. 317; 14, 229. 240. 242. 493; 15, 153. 274; 16, 76. 133. 250. 376; 17, 135. 413. 415. 513. 596; 18, 62. 94. 191. 205. 246. 259. 286. 289. 301; 19, 146. 151. 175. 199. 240. 528. 534. 542; 20, 3. 146. 166. 182. 271. 277; 21, 107. 160. 251. 324. 344. 418. 428; 22, 46. 96; 23, 68. 220. 357; 24, 27. 38. 49. 54. 57. 68. 86. 136. 141. 426. 438. — Taf. I. C. 2; II. B. 2. 3.

Ἀχέρων, der Abgrund beim Eingang ins Totenreich, in den die Flüsse Pyriphlegethon und Kokytos stürzen. — 10, 513. — Taf. I. A. 3.

Γ.

Γεραιστός, Vorgebirge am Südende von Euboia. — 3, 177. — Taf. I. C. 2; II. C. 3.

- Γερηνία**, Stadt in Elis (Γερήνιος). — Taf. II. B. 3.
Γίγαντες, ein Riesenvolk im Westen, den Laistrygonen ähnlich.
 — 7, 59. 206; 10, 120. — Taf. I. B. 3.
Γόρτυν, Stadt auf Kreta. — 3, 294. — Taf. II. C. 4.
Γυραὶ πέτραι (Γυραῖη πέτρη), Klippen in der Nähe der
 Kyklade Mykonos. — 4, 500. 507. — Taf. I. C. 2; II. C. 3.

Δ.

- Δαναοί**, die Nachkommen des Danaos, Gründers von Argos.
 Bei Homer Bezeichnung für alle Griechen, sofern sie unter
 des Danaers Agam. Befehl vor Ilios im Felde stehen.
 Vgl. Ἀργεῖοι, Ἀχαιοί. — 1, 350; 4, 278. 725. 815; 5, 306;
 8, 82. 578; 11, 470. 526. 551. 559; 24, 18. 46.
Δῆλος, eine der Kykladen, dem Apollo und der Artemis
 heilig. — 6, 162. — Taf. I. C. 2; II. C. 3.
Δίη, kleine Insel bei Knosos. — 11, 325. — Taf. I. C. 2;
 II. C. 4.
Δουλίχιον, Insel im Reiche der Kephallenier. Die Halbinsel,
 welche Ithake gegenüberliegt, heisst Σάμη, auch Σάμος.
 — 1, 246; 4, 671. 845; 9, 24; 14, 335. 397; 15, 29. 367;
 16, 123. 247. 249. 396; 19, 131. 292; 20, 288. — Taf. II.
 A. 2. 3; III. D. 4—6.
Δωδώνη, Orakel des Zeus in Epeiros. — 14, 327; 19, 296.
 — Taf. II. A. 2.
Δωριεες, neben Achaiern, Kretern, Kydonen, Pelasgern Be-
 wohner von Kreta. — 19, 177.

Ε.

- Ἑλλάς**. I. Stadt und Landschaft im Reiche des Peleus. —
 11, 496. — II. Nordgriechenland im Gegensatze zu Argos,
 Südgriechenland (Hellas und Argos = Griechenland). —
 1, 344; 4, 726. 816; 15, 80. — Taf. II. B. 2.
Ἑλλάσποντος, bez. bei Homer die Meerenge und die an-
 grenzenden Teile der offenen See. — 24, 82. — Taf. II.
 C. 2.
Ἐνιπεύς, Fluß in Phthiotis. — 11, 238. 240. — Taf. II. B. 2.
Ἐπειοί, Völkerschaft im nördlichen Elis. — 13, 275; 15, 298;
 24, 431. — Taf. II. A. 3.
Ἐρεμβοί, Volk im Süden, das Menelaos besucht. — 4, 84.
 — Taf. I. C. 4.

Ἑρμαιοσ λόφοσ, der Hermeshügel auf Ithake mit Aussicht über Stadt und Hafen. — 16, 471. — Taf. III. A. 3.

Ἑρύμανθοσ, Geb. in Arkadien. — 6, 103. — Taf. II. A. B. 3.

Εὐβοια, Insel im Osten von Griechenland. — 3, 174; 7, 321. — Taf. II. B. C. 2. 3.

Ἐφύρη, Stadt in Thesprotien. — 1, 259; 2, 328. — Taf. II. A. 2.

Z.

Ζάκυνθοσ, Insel des Kephallenierreichs. — 1, 246; 9, 24; 16, 123. 250; 19, 131. — Taf. II. A. 3.

H.

Ἥλις, Landschaft im westl. Peloponnes. — 4, 635; 13, 275; 15, 298; 21, 347; 24, 431. — Taf. II. A. 3.

Ἡλύσιον πεδίον, Aufenthalt derer, die als Verwandte der Götter (Menelaos) ohne zu sterben aus der Menschheit scheiden. — 4, 563. — Taf. I. A. 3.

Θ.

Θεσπρωτοί, Volk in Epeiros bei Dodone. — 14, 315. 316. 335; 16, 65. 427; 17, 526; 19, 271. 287. 292. — Taf. II. A. 2.

Θήβαι (Θήβη). I. Hauptstadt von Oberaiggyptos. — 4, 126. — Taf. I. D. 3. — II. Hauptstadt von Boiotie mit 7 Thoren. — 11, 263. 265. 275; 15, 247. — Taf. II. B. 2.

Θρήκη, Land am Hellespontos. — 8, 361. — Taf. I. C. D. 2; II. C. D. 1.

Θρινακίη, Insel im Westen, auf der des Sonnengottes Herden weiden. — 11, 107; 12, 127. 135; 19, 275. — Taf. I. B. 2.

I.

Ἰάροδανοσ, Fluß auf Krete. — 3, 292. — Taf. II. C. 4.

Ἰασον Ἄργοσ, Name für den Peloponnesos, ben. nach den Ἰάονες, die vor den Achaiern daselbst wohnten. — 18, 246.

Ἰαωλκόσ, Stadt in Thessalie. — 11, 256. — Taf. II. B. 2.

Ἰθάκη, I. Die Hauptinsel des Kephallenierreiches, nach der Od. am weitesten nach Westen gelegen. — 1, 18. 57. 88.

103. 163. 172. 247. 386. 395. 401. 404; 2, 25. 161. 167. 229. 256. 293; 4, 175. 555. 601. 605. 608. 643. 671. 845; 9, 21. 505; 10, 417. 420. 463. 522; 11, 30. 111. 162. 361. 480; 12, 138. 345; 13, 97. 135. 212. 248. 256. 325. 344; 14, 98. 126. 182. 189. 329. 344; 15, 29. 36. 157. 267. 482. 510. 520. 534; 16, 58. 124. 223. 230. 251. 322. 419; 17, 250; 19, 132. 399. 462; 20, 340; 21, 18. 109. 252. 346; 22, 30. 52; 23, 122. 176; 24, 104. 259. 269. 284. 354. 443. 454. 531. — II. Die Hauptstadt der Insel am Fusse des Neion (ὑπονήμιος). — 3, 81; 18, 2; 22, 223. — Taf. I. C. 2; II. A. 2; III. A. 3.

Ἰθάκου κρήνη, Brunnen bei der Stadt Ithake. Vgl. *Ἰθακος*. — 17, 205. — Taf. III. A. 3.

Ἴλιος. ἡ (*Ἴλιον*, *Τροίη*). I. Die Stadt Ilios, von den Hellenen oft *Κακοίλιος* genannt. — 1, 2; 4, 146; 5, 39; 8, 495. 578; 10, 15. 40; 11, 510. 513; 13, 137. 388; 14, 469. — II. Die Landschaft, deren Hauptstadt Ilios (Ilion) ist. — 1, 62. 210. 327. 355; 2, 18. 172; 3, 257. 268. 276; 4, 6. 99. 488; 5, 307; 9, 38. 39. 259; 10, 332; 11, 86. 160. 372. 499; 12, 189; 13, 248. 315; 14, 229. 238; 15, 153; 16, 289; 17, 104. 293. 314; 18, 252. 260. 266; 19, 8. 125. 182. 187. 193; 24, 37. 117. — Taf. I. D. 2; II. C. 2.

Ἰσμαρος, die Stadt der Kikonen. — 9 40. 198. — Taf. I. D. 2; II. C. 1.

K.

Καδμεῖοι, die Nachkommen des Kadmos, Bewohner von Thebe in Boiotie. — 11, 276.

Καύκωνες, Volk im südl. Elis. — 3, 366. — Taf. II. A. 3.

Κένταυροι, wildes Volk im östl. Thessalien. — 21, 295. 303. — Taf. II. B. 2.

Κεφαλλῆνες, die Unterthanen des Odysseus auf den Inseln Ithake, Dulichion (Same), Zakynthos und auf einem Teil des Festlandes. — 20, 210; 24, 355. 378. 429. — Taf. II. A. 2. 3.

Κήτριοι, Volk in Mysien, dessen König Eurypylos ist. — 11, 521. — Taf. I. D. 2; II. D. 2.

Κίκονες, an der Südküste von Threke. Hauptstadt: Ismaros. — 10, 39. 47. 59. 66. 165; 23. 310. — Taf. I. C. 2; II. C. 1.

Κιμμέριοι, Volk im äußersten Westen. — 11, 14. — Taf. I. A. 3. 4.

Κνωσός, Stadt des Minos auf Kreta. — 19, 178. — Taf. II. C. 4.

Κόρακος πέτρη, der Rabenfels auf Ithake. — 13, 408. — Taf. III. B. 5.

Κρήτη (*Κρηται; Κρητες*), die größte der griech. Inseln, mit 90 Städten. — 3, 191. 291; 11, 323; 13, 256. 260; 14, 199. 205. 234. 252. 300. 301. 382; 16, 62; 17, 523; 19, 172. 186. 338. — Taf. I. C. 2; II. B. C. 4.

Κύδωνες, Volksstamm auf Kreta. — 3, 292; 19, 176.

Κύθηρα, Insel südl. von Lakedaimon. — 9, 81. — Taf. I. C. 2; II. B. 4.

Κύκλωπες, ein riesenhaftes Hirtenvolk im Westen; gleich den Giganten und Phaieken stehen sie den Göttern näher als die übrigen Menschen. — 1, 71; 6, 5; 7, 206; 9, 106. 117. 125. 166. 275. 357. 399. 510. — Taf. I. B. 3.

Κυλλήνη, Gebirge in Arkadien (*Κυλλήνιος*). — Taf. II. B. 3.

Κύπρος, Insel im Mittelmeer. — 4, 83; 8, 362; 17, 442. 443. 448. — Taf. I. D. 2. 3.

Κώκυτος, Ausfluß des Styx. Vgl. *Ἀχέρων*. — 10, 514.

A.

Λαιστρυγόνες, ein Riesenvolk im Westen. — 10, 82. 106. 119. 199; 23, 318. — Taf. I. B. 3.

Λακεδαίμων, das Fürstentum des Menelaos. — 3, 326; 4, 1. 313. 702; 5, 20; 13, 414. 440; 15, 1; 17, 121; 21, 13. — Taf. II. B. 5.

Λαπίθαι, Volk in Thessalien. — 21, 297. — Taf. II. B. 2.

Λέσβος, Insel an der kleinasiat. Küste. — 3, 169; 4, 342; 17, 133. — Taf. I. D. 2; II. C. 2.

Λευκάς πέτρη, der LeukASFels am Wege zum Totenreich. — 24, 11. — Taf. I. A. 3.

Λήμνος, Insel im W. von Troas, Wohnort der Sintier. — 8, 283. 294. 301. — Taf. I. C. 2; II. C. 2.

Λιβύη, westlich von Aegyptos. — 4, 85; 14, 295. — Taf. I. C. 3.

Λωτοφάγοι, Volk im Südwesten. — 9, 84. 91. 92. 96; 23, 311. — Taf. I. C. 3.

M.

Μάλεια, Vorgeb. am Südende des Peloponnesos. — 3, 287; 4, 514; 9, 80; 19, 187. — Taf. I. C. 2; II. B. 4.

Μαραθών, Ort in Attika. — 7, 80. — II. B. 3.

Μεσσήνη (*Μεσσήνιοι*), Landschaft um Phērai im Peloponnesos. — 21, 15. 18. — Taf. II. B. 3.

Μίμας, Vorgebirge in Kleinasien, Chios gegenüber. — 3, 172.
— Taf. II. C. 2.

Μινύειος vgl. Ὀρχομενός.

Μυκῆνη, Hauptstadt im Reiche des Agamemnon, mit Argos des Diomedes und Pylos als die wichtigsten Städte Südgriechenlands zusammen genannt. — 3, 305; 21, 108. — Taf. II. B. 3.

Μυρμιδόνες, des Achilleus Unterthanen in Phthiotis. — 3, 188; 4, 9; 11, 495. — Taf. II. B. 2.

N.

Νήιον, Gebirge auf Ithake. — 1, 186. — Taf. III. A. 3.

Νήριχος, Stadt und Halbinsel in Akarnanien, zum Kephallenienreich gehörig. — 24, 377. — Taf. II. A. 2.

Νήριτον, Gebirge auf Ithake. — 9, 22; 13, 351. — Taf. III. A. 3; B. 5.

O.

Οἰχαλίη, Stadt in Mittelgriechenland (*Οἰχαλιεύς*). — Taf. II. B. 2.

Ὀλυμπος (*Οὐλύμπος*). I. Der Berg im Peneiosthal in Thessalien, auf den Otos und Ephialtes den Ossa und Pelion türmen, um den Himmel (*οὐρανός* 11, 316 d. h. die Götter im Olymp 11, 313) zu erstürmen. — 11, 315. — Taf. II. B. 2. — II. Der überirdische Aufenthalt der Götter, der ohne Sturm, Schnee, Regen in ewigem Glanze liegt. In der Ilias deuten noch mancherlei Attribute (*ἀγάννιφος*, *νιφόεις*, *πολυδεδράς*) darauf hin, daß die zweite Bedeutung aus der ersten sich entwickelt hat. — 1, 102; 6, 42. 240; 8, 331; 10, 307; 11, 313; 12, 337; 14, 394; 15, 43; 18, 180; 19, 43; 20, 55. 73. 103; 24, 351. 488.

Ὀρτυγίη, Insel im Westen, Todesstätte des Orion. — 5, 123; 15, 404. — Taf. I. B. 3.

Ὀρχομενός, Stadt im Lande der Minyer (*Μινύειος*) am Kopaissee. — 11, 284. 459. — Taf. II. B. 2.

Ὀσσα, Berg in Thessalien. — 11, 315. — Taf. II. B. 2.

II.

Πανοπεύς, Stadt in Phokis. — 11, 581 — Taf. II. B. 2.

Παρνησός, Gebirge in Phokis, an dessen Fulse *Πυθώ* (Delphoi) lag. — 19, 394. 411. 432. 466; 21, 220; 24, 332. — Taf. II. B. 2.

- Πάφος**, Stadt auf Kypros. — 8, 363. — Taf. I. D. 3.
- Πελασγοί**, Ureinwohner von Hellas, von denen Reste noch in Kreta lebten. — 19, 177.
- Πήλιον**, Berg in Thessalien. — 11, 316. — Taf. II. B. 2.
- Πιερίη**, Landschaft nördl. vom Olympos. — 5, 50. — Taf. II. B. 1.
- Πλαγκταί**, die Schlagfelsen Skylle und Charybdis — 12, 61; 23, 327. — Taf. I. B. 2.
- Ποσιδήιον**, Platz mit einem dem Poseidaon geweihten Altar in der Stadt der Phaieken. — 6, 266.
- Πράμνιος οἶνος**. Starker Wein aus Pramne, dessen Lage unbekannt ist; seiner bedient sich Kirke, um ihren Zaubersrank zu mischen. — 10, 235.
- Πυθώ**, ältester Name für Delphoi. — 8, 80; 11, 581. — Taf. II. B. 2.
- Πύλος (Πύλιοι)**. I. Das Reich Nestors, das sich nördl. bis über den Alpheios, östl. bis ans Reich der Atriden erstreckt. — 1, 93; 2, 214. 308. 317. 326. 359; 3, 182; 4, 599. 633. 656. 702. 713; 5, 20; 11, 257. 285. 459; 13, 274; 14, 180; 15, 42. 226. 227. 236. 541; 16, 24. 131. 142. 323; 17, 42. 109; 24, 152. 430. — II. Hauptstadt des Reiches P., Sphakteria gegenüber, gegr. von Neleus, daher **Π. Νηλήιος** genannt. — 1, 284; 3, 4. 31. 59. 485; 4, 639; 15, 193. 216; 21, 108. — Taf. II. A. 3.
- Πυριφλεγέθων**, vgl. **Ἀχέρων**. — 10, 513.

P.

- Ῥεῖθρον**, Hafen auf Ithake. — 1, 186. — Taf. III. A. 2.

Σ.

- Σάμη (Σάμος)** vgl. **Δουλίχιον**.
- Σειρῆνες**. Die Sirenen wohnen im Fabellande des Westens, wo sie durch zauberischen Gesang die Schiffer in den Tod locken. — 12, 39. 42. 44. 52. 158. 167. 198; 23, 326. — Taf. I. B. 2.
- Σιδονίη, Φοινίκη**, Küstenland südlich von Kleinasien. — 4, 83; 13, 285; 14, 291. — Taf. I. D. 3.
- Σιδόνιοι** vgl. **Σιδών**.
- Σιδών, Σιδόνιοι** oder **Φοίνικες**. Sidon, die Hauptstadt von Phoinikien, aus der das Weib stammt, das den jungen

Eumaios entführt (*Φοίνισσα*, 15, 417); die Sidonier oder Phoinikier, die Einwohner der Stadt und des Landes sind als geschickte Kaufleute, aber auch als See- und Menschenräuber bekannt; den Sidonierkönig Phaidimos erwähnt Menelaos, der gastliche Aufnahme bei ihm fand. — 4, 84. 618; 14, 288; 15, 118. 272. 415. 417. 419. 425. 473. — Taf. I. D. 3.

Σικανίη, Σικελοί. Sikanie, Name für Sikelien, dessen Einwohner, die Sikeler, nur einmal als Leute erwähnt werden, bei denen Sklaven hoch im Preise stehen. Aus Sikanie stammt die Gattin des *Δολίος* II. — 20, 383; 24, 211. 307. 366. 389. — Taf. I. C. 2.

Σίντιες, ein Mischvolk auf Lemnos, das kein reines Griechisch redet. — 8, 294. — Taf. II. C. 2

Σκύλλη, Tochter der Krataeis, ein Ungeheuer, das der Charybdis gegenüber in einer Höhle hauste. Vgl. *Πλαγκταί*. — 12, 85. 108. 125. 223. 231. 235. 245. 261. 310. 430. 445; 23, 328. — Taf. I. B. 2.

Σκῦρος, Insel im aigaiischen Meer, auf welcher Neoptolemos erzogen wurde. — 11, 509. — Taf. I. C. 2; II. C. 2.

Σολύμων ὄρη, Gebirge südlich von Scherie. — 5, 283. — Taf. I. B. 2.

Σούνιον, Vorgebirge von Attika. — 3, 278. — Taf. I. C. 2; II. B. 3.

Σπάρτη, die Hauptstadt von Lakedaimon, Wohnsitz des Menelaos und der Helene. — 1, 93. 285; 2, 214. 327. 359; 4, 10; 11, 460; 13, 412. — Taf. II. B. 3.

Στύξ, ἡ, der Strom, bei dem die Götter schwören; sein Abfluß ins Totenreich ist der Kokytos. — 5, 185; 10, 514.

Συρίη, Insel im Westen, jenseits Ortygie, Heimat des Eumaios. — 15, 403. — Taf. I. B. 3.

Σχερίη, das Land der Phaieken im Westen, fern vom bekannten Lande, vom Dichter als Insel gedacht. — 5, 34; 6, 8; 7, 79; 13, 160. — Taf. I. B. 2.

T.

Τάφος (Τάφιοι), die Hauptinsel des Taphierreiches an der Küste von Akarnanien. — 1, 105. 181. 417. 419; 14, 452; 16, 426. — Taf. II. A. 2; III. D. 2.

Τεμέση, Stadt auf Kypros, durch Erzgruben berühmt. — 1, 184. — Taf. I. D. 3.

Τένεδος, Insel westl. von Troas. — 3, 159. — Taf. I. C. 2; II. C. 2.

Τηλέπυλος, die Stadt der Laistrygonen. — 10, 82; 23, 318. — Taf. I. B. 3.

Τηϋγετον, Gebirge in Lakcdaimon. — 6, 103. — Taf. II. B. 3.

Τρίτων, ein Bach, der von S. her dem Kopaissee zufließt. (*Τριτογένεια*) — Taf. II. B. 2.

Τροίη vgl. *Ἴλιος*.

Τρώες, Τρωαί; (*Τρωιάς* = *Τρώος*), Bewohner der Stadt und der Landschaft Ilios. — 1, 37; 3, 85. 86. 100. 220; 4, 243. 249. 254. 257. 259. 273. 275. 330; 5, 310; 8, 82. 220. 503. 504. 513; 11, 169. 383. 532. 547; 12, 190; 13, 263. 266; 14, 67. 71; 17, 119; 18, 261; 22, 36. 228; 24, 27. 31. 38.

Υ.

Υπέρεια, der frühere Wohnsitz der Phaieken in der Nähe der Kyklopeninsel. — 6, 4. — Taf. I. B. 3.

Υπερησίη, Stadt im Gebiet des Agamemnon am Korinthischen Meerbusen. — 15, 254. — Taf. II. B. 3.

Υπονήμιος vgl. *Ἰθάκη*.

Φ.

Φαίηκες. Die Phaieken wohnten früher auf Hypereia, zogen sich aber vor den gewaltthätigen Kyklopen nach Scherie zurück; ihre hervorragende Seefahrtskunst danken sie dem Poseidaon, ihrem Stammvater. Ihre mit Verstand begabten Schiffe, die des Steuermanns nicht bedürfen, sind so schnell, daß sie in einem Tage Ithake erreichen, den Weg nach Euboia, das ihnen als das äußerste Land im Osten gilt, in einem Tage hin und zurück machen. — 5, 35. 280. 288. 345. 386; 6, 3. 35. 55. 114. 195. 197. 202. 241. 257. 270. 284. 298. 302. 327; 7, 11. 16. 39. 62. 98. 108. 136. 156. 186. 316; 8, 5. 11. 21. 23. 26. 86. 91. 96. 97. 108. 117. 188. 189. 198. 201. 207. 231. 250. 369. 386. 387. 428. 440. 535. 536. 557. 567; 11, 336. 343. 349; 13, 12. 36. 120. 130. 149. 160. 166. 175. 186. 204. 210. 302. 304. 322. 369; 16, 227. 19, 279; 23, 338. — Taf. I. B. 2.

Φαιστός, Stadt auf Kreta. — 3, 296. — Taf. II. C. 4.

Φάρος, kleine Insel vor der Nilmündung. Der Dichter der Odyssee verlegt sie eine Tagereise weit hinaus in die hohe See. — 4, 355. — Taf. I. D. 3.

Φεαί, Hafenstadt in Elis. — 15, 297. — Taf. II. A. 3.

Φεραί, Stadt in Thessalien, Wohnsitz der Iphthime, der Schwester der Penelopeia. — 4, 798. — Taf. II. B. 2.

Φηραί, Stadt des Diokles in Messene. — 3, 488; 15, 186. — Taf. II. B. 3.

Φθίη, Hauptstadt im Myrmidonenreiche. — 11, 496. — Taf. II. B. 2.

Φοίνικες, **Φοινίκη**, **Φοίνισσα** vgl. **Σιδών**.

Φόρκυρος λιμήν, der Phorkyshafen auf Ithake, in dem Od. gelandet wird. — 13, 96. 345. — Taf. III. B. 4.

Φυλάκη, Stadt in Thessalien. — 11, 290; 15, 236. — Taf. II. B. 2.

X.

Χάρυβδις, Meerstrudel der Skylle gegenüber. Die Felsen, in denen die **Σκύλλη** haust und an denen der Strudel tobt, sind die **Πλαγκταί**. — 12, 104. 113. 235. 260. 428. 430. 436. 441; 23, 327. — Taf. I. B. 2.

Χίος, Insel an der Küste von Kleinasien. — 3, 170. 172. — Taf. I. D. 2; II. C. 2.

Ψ.

Ψυρίη, kleine Insel zwischen Lesbos und Chios. — 3, 171. — Taf. I. C. 2; II. C. 2.

Ω.

Ὠγυγίη, die Insel der Kalypso mitten im Meere, bei der Odysseus 7 Jahre verweilt, bis Zeus seine Heimsendung befiehlt. — 1, 85; 6, 172; 7, 244. 254; 12, 448; 23, 333. — Taf. I. A. 2.

Ὠκεανός. Der Okeanos ist der Strom, der die Erdscheibe umfließt, aus dem Eos und Helios emporsteigen (19, 434; 22, 197), aus dem alle Gestirne, mit Ausnahme der Bärin, auf- und in den sie hinabsteigen (5, 275); in ihm liegen die Inseln der Seligen, die er kühlt (4, 563 ff.); durch Mündungen hängt er vielfach mit dem Meer zusammen

(20, 65); durch die Mündung beim Kimmerierlande fährt Odysseus in den Okeanos hinein (11, 13), dann am Ufer entlang, worauf er noch zu gehen hat (10, 508 ff; 11, 21), bis er an die Stelle kommt, wo Pyriphlegethon und Kokytos sich in den Abgrund stürzen, wo der Hain der Persephoneia und der Eingang in das Totenreich sich befinden (10, 509 ff.). Vgl. die Rückfahrt den Okeanos hinab (11, 639) bis an die Mündung des Meeres (12, 1 ff.). — Als Gott ist er Vater der Perse, der Mutter des Aietes und der Kirke. — 4, 568; 5, 275; 10, 139. 508. 511; 11, 13. 21. 158. 639; 12, 1; 19, 434; 20, 65; 22, 197; 23, 244. 347; 24, 11. — Taf. I.

Verbesserungen.

Band I.

Ändere: 2, 55 ἡμετέρου; 235 ἦτοι; 4, 463 τέο σε; 4, 665 παῖς; 7, 74 ἐν;
9, 100 ἐρίηρας.

Lies εἰ statt ἐι: 2, 383; 7, 20. 291; 8, 194.

„ εὖ „ ἐν: 2, 18. 167. 339; 3, 434; 4, 358. 641. 660. 798; 6, 49. 58. 70.
113. 142; 8, 567; 9, 21. 136. 197. 202. 279; 11, 70. 106. 121.
125. 129. 169; 12, 15.

Band II.

Ändere: 14, 265 ἔκετ'; 18, 77 δὲ; Seite 97 oben: σ 18; 395 καθέζετο.

Lies εἰ statt ἐι: 13, 222.

„ εὖ „ ἐν: 13, 212. 224. 234; 16, 363.

B. G. Teubners Schülers Ausgaben
griechischer und lateinischer Schriftsteller.

Ziel und Zweck der Ausgaben sind sowohl den Fortschritt der Lektüre durch Wegräumung der zeitraubenden und nutzlosen Hindernisse zu erleichtern, als die Erreichung des Endzieles durch Einheitlichkeit der Methode und planmäßige Verwertung der Ergebnisse zu sichern.

Das Charakteristische der Sammlung ist das zielbewusste Streben nach organischem Aufbau der Lektüre durch alle Klassen und nach Hebung und Verwertung der Lektüre nach der inhaltlichen und sprachlichen Seite hin, durch Einheit der Leitung, Einmütigkeit der Herausgeber im Ganzen bei aller Selbständigkeit im Einzelnen, wie sie deren Namen verbürgen, und ernstes Bemühen, wirklich Gutes zu bieten, seitens des Verlegers.

Cornelius Nepos' Lebensbeschreibungen in Auswahl. Bearbeitet und vermehrt durch eine Vita Alexandri Magni von Dr. Franz Fügner, Oberlehrer am Kgl. Domgymnasium zu Verden.

1. Text. Mit 3 Karten. geh. *M.* 1.—; geb. *M.* 1.20.
2. Hilfsheft. Mit Abbildungen im Text. [Unter der Presse.]
- 2/3. Erklärungen. Mit Abbild. im Text. geh. *M.* 1.20; geb. *M.* 1.40.

C. Julius Caesars Gallischer Krieg. Herausgegeben von Dr. Franz Fügner, Oberlehrer am Kgl. Domgymnasium zu Verden.

1. Text. Mit 3 Karten und 8 Plänen und 3 Abbild. im Text. geb. *M.* 2.—
2. Hilfsheft u. 3. Kommentar. (2/3. Erklärungen.) [Erscheinen im Laufe des Sommers.]

Ovids Metamorphosen (in Auswahl) nebst einigen Abschnitten aus seinen elegischen Dichtungen herausgegeben von Dr. Martin Fickelscherer, Oberlehrer am Kgl. Gymnasium zu Chemnitz.

1. Text. geb. *M.* 1.—
2. Hilfsheft u. 3. Kommentar. (2/3. Erklärungen.) [U. d. Presse.]

Homers Gedichte. Bearbeitet von Prof. Dr. Oskar Henke, Direktor des Gymnasiums in Bremen. I. Teil: Odyssee.

1. Text. 1. Band. Buch 1—12. Mit 2 Karten. geb. *M.* 1.60.
2. Band. Buch 13—24. Mit 1 Karte. geb. *M.* 1.60.

Verlag von B. G. Teubner in Leipzig.

Geograph. Anstalt v. Wagner & Debes, Leipzig.

Homerus, / Henke, Oskar, / Siefert, Georg

Die Gedichte Homers

Bd.: Teil 2

Leipzig [u.a.] 1896

A.gr.a. 1070-2,2

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11734000-2